

Hæstaréttardómar 1987 - Registur

Útgáfa 3.1 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðum eintökum af dómasafni Hæstaréttar. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið eintak af dómum Hæstaréttar án endurgjalds. Hæstiréttur Íslands stendur ekki fyrir útgáfu þessa skjals né komið að henni með öðrum hætti en lýst er hér að neðan.

Sérstakar þakkir fær Bókasafn Hafnarfjarðar fyrir að gefa flest bindanna til skönnunar og Óli Gneisti Sóleyjarson fyrir sín framlög til verkefnisins. Fjárhagslegir styrktaraðilar fá einnig þakkir fyrir fjárframlög sín.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Samkvæmt 9. gr. núverandi höfundalaga, nr. 73/1972, njóta dómar ekki verndar höfundalaga. Skrifstofa Hæstaréttar hefur tjáð höfundi skjalsins að Hæstiréttur hyggst ekki gera neinar athugasemdir vegna birtingar þessara rafrænu eintakanna í heilu lagi, en hefur hins vegar ekki útilokað að annað efni en dómar gæti notið verndar höfundalaga. Ef ætlunin er að nýta aðra hluta skjalsins en dómana sjálfa er mælt með því að viðkomandi hafi samband við Hæstarétt eftir því sem við á.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Í útg. 3.1 var textinn gerður beinni og OCR endurunnið.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

HÆSTARÉTTARDÓMAR

ÚTGEFANDI
HÆSTIRÉTTUR

LVIII. BINDI
1987

REYKJAVÍK
FÉLAGSPRENTSMIDJAN H/F
MCMXC

Reglulegir dómarar Hæstaréttar 1987.

Magnús Thoroddsen. Forseti dómsins.

Halldór Þorbjörnsson. Varaforseti dómsins. Lausn frá embætti
1. september 1987.

Guðmundur Jónsson. Varaforseti frá 1. september 1987.

Bjarni K. Bjarnason.

Guðmundur Skaftason.

Guðrún Erlendsdóttir.

Hrafn Bragason. Skipaður 10. september 1987.

Magnús Þ. Torfason.

Þór Vilhjálmsson

Gaukur Jörundsson. Settur hæstaréttardómari frá 18. maí til
31. desember 1987.

Registur

I. MÁLASKRÁ

1. HEFTI

	Dómur	Bls.
1. Jón Sigurðsson, Sigurður Jónsson, Arnaldur Sigurðsson og Jóhann Jólsson gegn Oddgeiri Magnúsi Þorsteinsyni. Útivistardómur	7/1	1
2. Einar Karl Hallvarðsson gegn Grétari Sigurðssyni. Útivistardómur	7/1	1
3. Ásgeir Valdimarsson gegn Teiti Jónassyni. Útivistardómur	7/1	2
4. Ákærvaldið gegn Ingimundi Jónssyni, eiganda Vídeóspólunnar. Kærumál. Húsleit	9/1	2
5. Ákærvaldið gegn Elíasi Kristjánssyni vegna Nýju vídeóleigunnar s/f. Kærumál. Húsleit	9/1	4
6. Ákærvaldið gegn Valgeiri Vésteini Jósafatssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald. Geðrannsókn	10/1	6
7. Ákærvaldið gegn Jóhanni Þóri Jónssyni. Kröfu skipaðs verjanda um frest og framhaldsrannsókn hafnað	12/1	10
8. Ákærvaldið gegn Jóhanni Þóri Jónssyni. Kröfu skipaðs verjanda um að dómara viki sæti hafnað	12/1	11
9. Þrotabú Vörðufells h/f gegn Ásgeiri Sigurðssyni. Kærumál. Beiðni um greiðslustöðvun synjað	14/1	12
10. Guðmundur Árnason gegn Tálkna h/f. Ómerking. Heimvísun	14/1	14
11. Ágúst Ágústsson, Sigtryggur Þrastarson og Þorbjörn Datzko gegn Ásgeiri B. Ólafssyni, Grétari Haraldssyni, Jóni Kr. Jónssyni og Ólafi B. Ólafssyni. Björgunarlaun. Sératkvæði	15/1	17
12. Ákærvaldið gegn Júlíusi Petersen Guðjónssyni. Sýknað af ákæru fyrir brot gegn 16. gr. áfengislaga. Sératkvæði	16/1	26
13. Ákærvaldið gegn Elspu Sigríði Salberg Elís dóttur. Kærumál. Frestur. Máli vísað frá Hæstarétti	16/1	31
14. Axel Ström Óskarsson gegn Malbikunarstöð Reykjavíkur. Frestur	16/1	33
15. M gegn K og Barða Þórhallssyni bæjarfógeta. Kærumál. Öflun sönnunargagna. Úrskurður úr gildi felldur ...	22/1	34

	Dómur	Bls.
16. Ákærvaldið gegn Ágústi Þór Sigurssyni, Atla Þór Jóhannessyni, Einari Sturlusyni, Matthildi Kristensdóttur og Bergmanni Gunnarssyni. Kærumál. Ákæra. Frávísunardómur úr gildi felldur. Heimvísun	22/1	36
17. Byggingafélagið Ármannsfell h/f gegn eigendum húseignarinnar Espigerði 2, Reykjavík, þeim Braga Norðdahl, Sigurði Sigurðssyni, Leifi Þorbjarnarsyni o.fl. Fasteign. Gallar. Skaðabætur	22/1	42
18. Ákærvaldið gegn Hjálmari Reyni Styrkárssyni. Bifreiðar. Sýknað af ákæru fyrir brot gegn umferðarlögum. Sératkvæði	23/1	52
19. Ákærvaldið gegn Hauki Steinari Baldurssyni. Kærumál. Dómsátt úr gildi felld	27/1	59
20. Ákærvaldið gegn Guðmundi Bjarnasyni. Fjársvik. Skaðabótakröfu vísað frá héraðsdómi	30/1	61
21. Sigurbjörg Björnsdóttir vegna sjálfrar sín og f.h. ófjárráða dóttur sinnar, Írisar Jónsdóttur, gegn John A. Woods og Hagtryggingu h/f. Bifreiðar. Skaðabótamál. Áhættutaka. Gjafsókn	30/1	67
22. Niels Sigurður Olgeirsson gegn Erni Andréssyni. Fasteignakaup. Gallar. Skaðabætur. Verðtrygging	30/1	77
23. Jórunn J. Hrólfsdóttir gegn Daníel Pálmasyni og Ingibjörgu Bjarnadóttur. Útivistardómur	2/2	92
24. Geir Viðar Vilhjálmsson gegn Friðriki G. Friðrikssyni. Útivistdómur	2/2	93
25. Ákærvaldið gegn Jóhanni Þóri Jónssyni. Fjársvik. Fjárdráttur. Brot gegn tékkalögum. Sératkvæði	2/2	93
26. Ákærvaldið gegn Klemens Adrianssyni. Skjalafals	2/2	122
27. Ákærvaldið gegn Kristjáni Torfasyni. Ríkisstarfsmenn. Brot í opinberu starfi. Sératkvæði	3/2	129
28. Sigurður Páll Kristjánsson gegn Ingólfi Guðnasyni. Kærumál. Frestur. Máli vísað frá Hæstarétti	4/2	202
29. Ákærvaldið gegn Ólafi Gunnarssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	4/2	203
30. Ákærvaldið gegn Gunnari Gunnarssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	4/2	205
31. Ákærvaldið gegn Jóni Sigurðssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	4/2	208
32. Skeifan h/f gegn skiptaráðandanum í Reykjavík f.h. þrotabús Árna Björgvinssonar og gagnsök. Gjaldþrotaskipti. Riftun. Sératkvæði	5/2	210
33. Jón Vídalín Jónsson gegn Hlíðarhreppi, Norður-Múlasýslu og gagnsök. Kröfugerð. Ómerking. Frávísun. Sératkvæði	9/2	220

	Dómur	Bls.
34. Sigurður Gíslason gegn Einari Ingimundarsyni uppboðshaldara í Kjósarsýslu, Húsnæðisstofnun ríkisins vegna Byggingarsjóðs ríkisins, Jóni Ingvari Pálssyni og Þorkeli Jóhanni Pálssyni persónulega og f.h. sameignarfélags þeirra Pálssonar s/f (áður Hosbyhús s/f), Lífeyrisjóði Sóknar, Landsbanka Íslands, Samvinnutryggingum g/t, Mosfellshreppi, Búnaðarbanka Íslands, Stálhúsgagnagerð Steinars h/f, Útvegsbanka Íslands, Erni Höskuldssyni, Steypustöðinni h/f, Heklu h/f og Stálíðjunni h/f. Synjað um frest. Máli vísað frá Hæstarétti	9/2	226
35. Axel Ström Óskarsson gegn Malbikunarstöð Reykjavíkurborgar. Synjað um frest. Máli vísað frá Hæstarétti. Omaksbætur	9/2	228
36. Ákærvaldið gegn Gísla Wendel Birgissyni. Kærumál. Gæsluvarðhald. Gedheilbrigðisrannsókn	10/2	229
37. Teiknistofan Garðastræti 17 s/f gegn Krabbameinsfélagi Íslands. Arkitektar. Þóknun	10/2	232
38. Bifreiðaverkstæðið Þórshamar h/f gegn Stefáni Gunnarssyni. Skaðabótamál. Galli á verki. Sönnun	10/2	241
39. Skipafélagið Víkur h/f gegn Olafi Gíslasyni & Co h/f og gagnsök. Vöruflutningar. Aukabiðdagagjald	12/2	245
40. Ljónið s/f gegn Kaupfélagi Ísfirðinga. Kaupsamningur. Túlkun. Sératkvæði.	20/2	253
41. Bergur Garðarsson og Arnþór Þórsson gegn Sverri S. Ólasyni. Kaupsamningur. Ábyrgð á veðskuld. Sönnun	23/2	260
42. Páll Jóhannsson gegn Borås Gummifabrik A/B. Útivistardómur	25/2	266
43. Ákærvaldið gegn Jóhanni Kristni Þór Jónssyni. Nauðgun. Skaðabætur	25/2	266
44. Ákærvaldið gegn Sigurði Kristjáni Guðmundi Sigurðssyni. Skjalafals. Brot í opinberu starfi. Skaðabætur	26/2	274
45. Helgi Reynir Björgvinsson og Hanna Nielsdóttir gegn Gylfa Sigurgeirssyni. Fasteignakaup. Verðtrygging. Visi- tölutryggð veðskuldabréf. Sératkvæði	26/2	310
46. Friðrik Jörgensen gegn Árna Vilhjálmssyni og Helga V. Jónssyni hrl. Útivistardómur	2/3	317
47. Ákærvaldið gegn Gunnlaugi Jóhanni Friðgeirssyni. Ávana- og fíkniefni. Eignaupptaka. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum	4/3	317
48. Ákærvaldið gegn Friðgeiri Bjarna Skarphéðinssyni. Ávana- og fíkniefni. Eignaupptaka	2/3	325
49. Hagvirki h/f gegn Hans Jörgen Einarssyni. Vinnusamningar. Skaðabætur	3/3	330
50. Kristjana Guðmundsdóttir gegn Jóhönnu Heiðdal. Kaupsamningur. Riftun	3/3	338

	Dómur	Bls.
51. Ákærvaldið gegn Magnúsi Sveinssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald. Geðheilbrigðisrannsókn	4/3	345
52. Bifreiðar og landbúnaðarvélar h/f gegn Oy Credit Ab. Vixilmál	6/3	348
53. Gústaf R. Oddsson og Brunabótafélag Íslands gegn Lúðvík Jóhannssyni. Bifreiðar. Skaðabótamál	6/3	352
54. Kristján J. Jónsson gegn Tryggva Agnarssyni. Útivistar-dómur	9/3	356
55. Ákærvaldið gegn Einari Sverrissyni. Brot gegn 257. gr. alm. hegningarlaga. Sératkvæði	10/3	356
56. Fálkinn h/f gegn fjármálaráðherra vegna ríkissjóðs. Skyldusparnaður. Verðbætur. Vextir. Sératkvæði ...	11/3	362
57. Örn Jónsson gegn Dælubílum s/f og gagnsök. Skaða-bótamál. Endurgreiðsla. Vextir. Sératkvæði	11/3	373
58. Gylfi Haraldsson gegn Höllu Arnljótsdóttur. Kærumál. Börn. Bein fögetagerð. Verkanir áfrýjunar. Sératkvæði	13/3	384
59. Bjarni Kristmundsson gegn Jóni Ísberg sýslumanni. Uppboð. Aðild. Áfrýjun. Sératkvæði	13/3	388
60. Ákærvaldið gegn Ólafi Valtý Haukssyni. Tóbaksaug-lýsingar. Sératkvæði	16/3	394
61. Sigurður Guðmundsson gegn Sigvarði Haraldssyni. Lausafjárkaup. Útivist áfrýjanda í héraði	17/3	401
62. Ísbjörninn h/f gegn Einari Ingvarssyni. Vinnusamn-ingar. Sjómenn. Upphafstími vaxta	19/3	404
63. Júlíus Skúlason gegn Sigmundi Birgi Pálssyni. Skaða-bætur utan samninga. Líkamsáverkar. Sönnun. Sýkna. Sératkvæði	19/3	410
64. Eðvarð Arnason gegn Jóhannesi Reynissyni. Skuldamál. Framsal kröfu. Vextir. Sératkvæði	20/3	430
65. Langeyri h/f gegn Hafnarfjarðarkaupstað. Leigusamn-ingur. Erfðafesta. Sönnun. Sératkvæði	23/3	437
66. Ákærvaldið gegn Henrik Aas. Kærumál. Ákvörðun um réttargæsluþóknun felld úr gildi	23/3	448
67. Ákærvaldið gegn Þórði Bachmann. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum	25/3	450
68. Ákærvaldið gegn Róbert Árna Hreiðarssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum	25/3	453
69. Guðmundur R. Bjarnleifsson gegn borgarstjóranum í Reykjavík f.h. Reykjavíkurborgar. Gatnagerðargjald. Viðurkenningardómur. Dómkröfur. Ómerking. Máli vísað frá héraðsdómi	27/3	462
70. Ingólfur Arnarson gegn Kolbrúnu Ingimarsdóttur sin vegna og f.h. óffjarráða barna sinna, Ingimars Arnar, Ingólfs Rúnars og Guðrúnar Ingólfsbarna, Hrönn Ingólfsdóttur og dómsmálaráðherra og fjármálaráðherra		

	Dómur	Bls.
f.h. ríkissjóðs. Stjórnsýsla. Barnalög. Meðlag. Gjafvörn	30/3	473
71. Sigurður Brynjólfsson og Kristín Stefánsdóttir gegn Guðrúnu Siguróladóttur. Upphafstími vaxta	30/3	490
72. Ákærvaldið gegn Halldóri Lárusi Péturssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	30/3	495
73. Bæjarstjórinn í Hafnarfirði f.h. bæjarsjóðs Hafnarfjarðar gegn Erlendi Erlendssyni og gagnsök og til réttargæslu Hermannni Sigurðssyni, Ragnheiði Hermannsdóttur, Lovísu Hermannsdóttur, Böðvari Hermannssyni, Þórunni Hermannsdóttur, Haraldi Hermannssyni og Hérðisi Hermannsdóttur. Lóðarleigusamningur. Eignarnámsbætur. Sératkvæði	31/3	497
74. Stefán G. Stefánsson, Þóroddur Stefánsson og Þ. Stefánsson & Co. gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík, Alþýðubankanum h/f o.fl. Útivistardómur. Ómaksbætur	1/4	507
75. Andri h/f gegn Sambandi íslenskra samvinnufélaga. Útivistardómur. Ómaksbætur	1/4	507
76. Rúnar Guðmundsson gegn Elínborgu Bárðardóttur. Lausafjárkaup. Skaðabætur. Fjárnám	1/4	508
77. Guðmundur Víðir Vilhjálmsson gegn Mjólkursamsölnni í Reykjavík og Erlingi Steingrímssyni. Máli að hluta vísað frá Hæstarétti. Skuldamál	1/4	513
78. Guðmundur Víðir Vilhjálmsson gegn Osta- og smjörstölnni s/f og Erlingi Steingrímssyni. Áskorunarmál. Máli að hluta vísað frá Hæstarétti. Fjárnám	1/4	518
79. Ákærvaldið gegn Birni Einarssyni. Sýknað af ákæru um fjárdrátt	2/4	521
80. Ákærvaldið gegn Sigurpáli Eiríki Garðarssyni. Þjófnaður	7/4	526
81. Ákærvaldið gegn Stefáni Júlíusi Arthúrssyni. Líkamsárás	8/4	530
82. Arnar H. Gestsson gegn Á. Einarsson & Funk h/f. Fasteignakaup. Greiðsludráttur. Skaðabætur	10/4	534
83. Anna Guðmundsdóttir, Ólöf Erna Guðmundsdóttir, Guðmundur Guðmundsson og Bára Guðmundsdóttir gegn Láru Einarisdóttur og Tryggva Guðmundssyni. Kærumál. Staðfestur dómur um að mál skuli hafið .	13/4	544
84. Ákærvaldið gegn Þorgeiri Þorgeirssyni. Kærumál. Kæruheimild. Frávísun frá Hæstarétti	13/4	546
85. Ólafur Hrólfsson gegn skiptaráðandanum í Reykjavík f.h. þrotabús E. Thorsteinssonar h/f. Kærumál. Gjaldþrotaskipti. Synjað um endurupptöku á meðferð kröfu	13/4	547
86. Herbert Ólason gegn Kolbrúnu Baldvinsdóttur. Hjónaskilnaður. Samningar	13/4	552
87. Þórmundur Hjalmtýsson gegn Byggingum og ráðgjöf h/f. Ómaksbætur. Mál felld niður	13/4	559

	Dómur	Bls.
88. Sigríður Hallgrímsdóttir, Kjartan R. Gíslason og Teitur Benediktsson gegn Ísafoldarprentsmiðju h/f og gagnsök. Útgáfusamningar. Skaðabætur. Sératkvæði.....	14/4	560
89. Hálf dán Ingi Jensen og Anna Lára Ármannsdóttir gegn Hjördísi Þórarinsdóttur. Áfrýjunarstefna. Frávísun frá Hæstarétti	14/4	575
90. Anna Sigríður Guðmundsdóttir og Sveinn Ívarsson gegn Hafliða Guðjónssyni, Björgu Árnadóttur og Rolant Dahl Christiansen. Kærumál. Synjun á framlagningu skjala felld úr gildi.....	14/4	578
91. Anna Sigríður Guðmundsdóttir og Sveinn Ívarsson gegn Hafliða Guðjónssyni, Björgu Árnadóttur og Rolant Dahl Christiansen. Kærumál. Meðalganga. Frávísunardómur felldur úr gildi.....	14/4	580
92. Ólafur Kristján Guðmundsson gegn Grími h/f og Sam-ábyrgð Íslands á fiskiskipum til réttargæslu. Vinnuslys. Skaðabætur utan samninga. Ábyrgð útgerðarmanns. Örorka. Mat. Sératkvæði.....	14/4	587
93. Einar S. Svavarsson gegn Vörubílstjórafélagi Suðurnesja og til réttargæslu fjármálaráðherra f.h. rikissjóðs. Lög- bann. Skaðabætur. Miski.....	14/4	608
94. Sverrir Elentínusson gegn Vörubílstjórafélagi Suðurnesja og til réttargæslu fjármálaráðherra f.h. rikissjóðs. Lög- bann. Skaðabætur. Miski.....	14/4	617
95. Auðunn Guðmundsson gegn Vörubílstjórafélagi Suðurnesja og til réttargæslu fjármálaráðherra f.h. rikissjóðs. Lög- bann. Skaðabætur. Miski.....	14/4	626
96. Marínó P. Sigurpálsson og Sigurpáll Marínósson sjálfir og vegna Feró s/f gegn Bílasmiðjunni Kyndli h/f og gagnsök. Verkkaup.....	30/4	635
97. Sigurður Gíslason gegn Jóni Ingvari Pálssyni og Þorkeli Jóhanni Pálssyni persónulega og f.h. Sameignarfélagsins Pálssynir s/f. Útivistardómur.....	4/5	640
98. Pétur Gunnlaugsson f.h. einkafirma síns Leigumála gegn Othari Erni Petersen hrl., Landsbanka Íslands, Árna Vil- hjálmsyni hdl., Gjaldheimtunni í Reykjavík, Guðmundi Jónssyni hdl., Pétri Guðmundarsyni hrl., Baldri Guð- laugssyni hrl., Samvinnutryggingum g/t, Gísla Baldri Garðarssyni hrl., Ólafi Gunnlaugssyni, Ólafi Thoroddsen hdl., Verslunarbanka Íslands h/f og Sigurði I. Halldórs- syni. Útivistardómur.	4/5	641
99. Pétur Gunnlaugsson gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík, Valgarð Briem hrl., Landsbanka Íslands, Ólafi Ragnars- syni hrl., Tómasi Þorvaldssyni hdl., Pétri Guðmundar- syni hrl., Samvinnutryggingum g/t, Ólafi Thoroddsen		

	Dómur	Bls.
hdl., Jóni Guðmundssyni og Hallgrími Magnússyni. Útivistardómur	4/5	642
100. Pétur Gunnlaugsson gegn Sigurmar Albertssyni hrl., Gjaldheimtunni í Reykjavík, Gísla Baldri Garðarssyni hrl., Samvinnutryggingum g/t, Jóni Finnssyni hrl., Guðjóni Ármanni Jónssyni hdl., Arnmundi Backman hrl., Róbert Árna Hreiðarssyni hdl., Ólafi Thoroddsen hdl., Jóni Ingólfssyni, Pétri Guðmundarsyni hrl., tollstjóranum í Reykjavík, Landsbanka Íslands, Tómasi Þorvaldssyni hdl., Ásgeiri Jónssyni hdl., Ólafi Gústafssyni hrl. og Birni Ólafi Hallgrímssyni hdl. Útivistardómur	4/5	642
101. Sigurður Guðbjörnsson gegn fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs og uppboðshaldaranum í Árnessýslu, Andrési Valdimarssyni sýslumanni. Fébótaábyrgð vegna dómaraverka. Sýkna. Sératkvæði	5/5	643
102. Jón Bjarnason gegn Óttari Proppé. Kærumál. Kæruheimild. Máli vísað frá Hæstarétti. Sératkvæði	6/5	647
103. Jón Ingimundur Guðmundsson gegn Áslaugu Borg. Kærumál. Varnarþing. Frávísunardómur staðfestur	6/5	650
104. Ákærvaldið gegn Herði Ólafssyni. Kærumál. Bráðabirgðasvipting ökuleyfis	6/5	653
105. Ákærvaldið gegn Bjarna Ágústi Jónssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	7/5	655
106. Sigurður Oddsson gegn Helgu Kr. Thors. Ábúð. Útburðargerð	8/5	658
107. Gjaldheimtan í Reykjavík gegn þrotabúi Hafskips h/f. Gjaldþrotaskipti. Skuldaröð. Máli að hluta vísað frá Hæstarétti. 45. gr. laga nr. 75/1973	11/5	664
108. Ákærvaldið gegn Kristjáni Inga Einarssyni. Iðnaðarlög. Sýkna. Sératkvæði	14/5	674
109. Hreppsnefnd Eyjarhrepps gegn Helgu Kr. Thors og Ingólfi Gíslasyni. Ábúð. Stjórnarskrá. Gjafsókn. Sératkvæði	14/5	683
110. Hörður Falsson gegn Verkalýðs- og sjómannafélagi Keflavíkur og nágrennis, Lífeyrissjóði verkalýðsfélaga á Suðurnesjum og Sigurmar K. Albertssyni skiptastjóra og Jóni Eysteinsyni skiptaráðanda í Keflavík f.h. þrotabús Heimis h/f. Gjaldþrotaskipti. Skuldaröð. Aðilaskipti að kröfu. Sératkvæði	15/5	693
111. Ákærvaldið gegn Merði Ingólfssyni. Manndráp. Skilorð	15/5	700
112. Sigurður Georgsson gegn Sigurði Sigurðssyni. Fasteignakaup. Gallar	15/5	718
113. Gísli Petersen gegn Erlu Pétursdóttur. Kærumál. Búskipti. Hjón	19/5	724

	Dómur	Bls.
114. Bæjarsjóður Seltjarnarneskaupstaðar gegn Jóhönnu Felixdóttur. Vinnusamningur. Uppsögn. Sératkvæði .	20/5	729
115. Hálfván Ó. Guðmundsson gegn Brauðgerð Kr. Jónssonar & Co. s/f, Snorra Kristjánssyni, Kristjáni Snorrasyni, Júlíusi Snorrasyni, Birgi Snorrasyni og Kjartani Snorrasyni. Stefnubirting. Ómerking. Máli vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði	20/5	734
116. Ákærvaldið gegn Jóni Þór Grímssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum	20/5	738
117. Ákærvaldið gegn Steingrími Njálssyni. Þjófnaður ..	20/5	743
118. Ákærvaldið gegn Kjartani Gunnarssyni, Eiríki Ingólfsyni og Hannesi Hólmsteini Gissurarsyni. Brot gegn útvarpslögum. Lög um fjarskipti. Eignaupptaka	20/5	748
119. Ákærvaldið gegn Árna Sigurðssyni, Óskari Eggertssyni, Úlfari Snæfjörð Ágústssyni, Birni Hemanni Hermannssyni, Magna Veturliðasyni, Jónasi Ágústi Ágústssyni, Guðmundi Kristjáni Kristinssyni, Jakob Fal Garðarssyni og Bjarna Hákonarsyni. Útvarpslög. Fjarskiptalög	20/5	757
120. Ákærvaldið gegn Ellert B. Schram, Jónasi Kristjánssyni, Herði Einarssyni og Sveini R. Eyjólfssyni. Ómerking. Heimvísun	20/5	766

II. HEFTI

121. Ákærvaldið gegn Halldóru Arndísi Ingvadóttur, Ævari Kjartanssyni, Ragnheiði Þórðardóttur, Margréti Guðmundsdóttur, Stefáni Karli Linnet, Ögmundi Jónassyni, Hannesi Jóhannssyni, Ragnheiði Valdimarsdóttur, Gunnari Halldóri Baldurssyni og Guðrúnu Pálsdóttur. Sýknað af ákæru um brot gegn 176. gr. alm. hegningarlaga. Sératkvæði	20/5	769
122. Guðrún Gyða Ölvisdóttir gegn heilbrigðisráðherra f.h. ríkisspítalanna og fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs. Skaðabótamál. Skaðabótaábyrgð hins opinbera	20/5	775
123. Skipasmiðjan Hörður h/f gegn Hraðfrystihúsi Þórkötlustaða h/f og gagnsök. Kærumál. Frávísunardómur felldur úr gildi	20/5	782
124. Sýslusjóður Mýrasýslu og fjármálaráðherra og landbúnaðarráðherra f.h. ríkissjóðs gegn Jóni Guðmundssyni og Jón Guðmundsson gegn sýslusjóði Mýrasýslu, fjármálaráðherra og landbúnaðarráðherra f.h. ríkissjóðs, sýslusjóði Borgarfjarðarsýslu og Veidifélagi Borgarfjarðar. Lax- og silungsveiði. Bætur. Matsgerð. Gerðardómur. Sératkvæði	22/5	788
125. Sýslusjóður Mýrasýslu og fjármálaráðherra og landbúnaðarráðherra f.h. ríkissjóðs gegn dánarbúi Benjamíns		

- Ólafssonar, Guðmundi Bjarnasyni og Sveini Bjarnasyni og dánarbú Benjamíns Ólafssonar, Guðmundur Bjarnason og Sveinn Bjarnason gegn sýslusjóði Mýrasýslu, fjármálaráðherra og landbúnaðarráðherra f.h. ríkissjóðs, sýslusjóði Borgarfjarðarsýslu og Veðifélagi Borgarfjarðar. Lax- og silungsveiði. Bætur. Matsgerð. Gerðardómur. Sératkvæði 22/5 830
126. Sýslusjóður Mýrasýslu og fjármálaráðherra og landbúnaðarráðherra f.h. ríkissjóðs gegn Sigrúnu Jónsdóttur, Þórhildi Einarsdóttur, Guðrúnu Fjeldsted og Sigurði Fjeldsted og Sigrún Jónsdóttir, Þórhildur Einarsdóttir, Guðrún Fjeldsted og Sigurður Fjeldsted gegn sýslusjóði Mýrasýslu, fjármálaráðherra og landbúnaðarráðherra f.h. ríkissjóðs, sýslusjóði Borgarfjarðarsýslu og Veðifélagi Borgarfjarðar. Lax- og silungsveiði. Bætur. Matsgerð. Gerðardómur. Sératkvæði 22/5 863
127. Ákærvaldið gegn Sigurði Hauki Engilbertssyni, Kristjáni Aðalsteinssyni og Árna Árnasyni, Skjalafals. Hylming. Ávana- og fíkniefni. Eignaupptaka. Hlutdeild 22/5 890
128. Eggert Thorarensen gegn Berghreini Þorsteinssyni og Almennum Tryggingum h/f. Bifreiðar. Skaðabótamál. Sératkvæði 26/5 915
129. Ákærvaldið gegn Jóni Helga Bjarnasyni. Skjalafals .. 27/5 921
130. X gegn A og B. Kærumál. Sjálfræðissvipting 27/5 924
131. Sigurhans Hlynsson gegn Arnardal s/f og Almennum Tryggingum h/f til réttargæslu. Bifreiðar. Skaðabótamál 27/5 928
132. Þorgils Axelsson gegn Bókhaldstækni h/f. Útivistardómur 1/6 931
133. Þorgils Axelsson gegn Bókhaldstækni h/f. Útivistardómur 1/6 932
134. S.G. Einingahús gegn Útvegsbanka Íslands, Keflavík, Veðdeild Landsbanka Íslands v/Byggingarsjóðs ríkisins. Útivistardómur 1/6 932
135. María Erla Kjartansdóttir gegn skiptaráðandanum í Reykjavík f.h. þrotabús Árna Björgvinssonar. Útivistardómur 1/6 933
136. Ástdís Kristjánsdóttir gegn Sveini Björnssyni, Birni Inga Sveinssyni og Margréti Jónu Sveinsdóttur. Útivistardómur 1/6 933
137. Ákærvaldið gegn Guðmundi Árna Davíðssyni. Bifreiðar. Umferðarlög 3/6 934
138. Ákærvaldið gegn Pálma Ólafssyni. Okur. Áfrýjun ... 3/6 937
139. Ákærvaldið gegn Eyþóri Sölva Jónssyni. Okur. Áfrýjun 3/6 947
140. Kaupfélag Húnvetninga gegn skiptaráðandanum í Ár-

	Dómur	Bls.
nessýslu vegna þrotabús Vörðufells h/f. Gjaldþrotaskipti. Riftun. Sératkvæði	3/6	955
141. Kaupfélag Húnvetninga gegn skiptaráðandanum í Árnessýslu vegna þrotabús Vörðufells h/f. Gjaldþrotaskipti. Riftun. Sératkvæði	3/6	961
142. Lífeyrissjóður málm- og skipasmiða vegna sjálfs sín og Félags blikksmiða gegn þrotabúi Blikksmiðjunnar Vogs h/f. Skiptalög. Forgangskröfur. Gjaldþrotaskipti	4/6	968
143. Fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs gegn Kjarnborun s/f og gagnsök. Lögskýring. Skattar. Sölugjald	4/6	972
144. Ákærvaldið gegn Björgólfi Guðmundssyni, Ragnari Kjartanssyni, Páli Braga Kristjónssyni og Helga Magnússyni. Kærumál. Gagnaöflun. Sératkvæði	4/6	990
145. Ákærvaldið gegn Axel Kristjánssyni, Halldóri Ágústi Guðbjarnasyni, Lárusi Jónssyni, Ólafi Helgasyni, Ármanni Jakobssyni, Bjarna Guðbjörnssyni og Jónasi Gunnari Jónassyni Rafnar. Kærumál. Vanhæfi ríkissaksóknara. Ákæru vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði ...	4/6	995
146. Ákærvaldið gegn Ingólfi Rúnari Jónssyni. Líkamsárás. Skaðabætur	5/6	999
147. Ákærvaldið gegn Gissuri Sveini Ingólfssyni. Leigubifreiðar. Atvinnuréttindi. Lagatúlkun. Sératkvæði	10/6	1003
148. Lilja Kristjánsdóttir gegn fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs. Skattar. Stjórnarskrá. Sératkvæði	10/6	1008
149. Sjávarútvegsráðherra og fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs gegn Útveri h/f. Gengismunur. Stjórnarskrá	10/6	1018
150. Bergur Björnsson og Leó M. Jónsson gegn skiptaráðandanum í Reykjavík f.h. þrotabús Skrifstofutækni h/f og skiptaráðandinn í Reykjavík f.h. þrotabús Skrifstofutækni h/f gegn Bergi Björnssyni, Leó M. Jónssyni og Guðmundi R. Óskarssyni. Gjaldþrot. Ábyrgð stjórnar- og skilaneftndarmanna í hlutafélagi. Sératkvæði	11/6	1031
151. Ásgeir Sæmundsson, Skúli Sverrisson og Þorvaldur Bjarni Þorvaldsson vegna sjálfra sín og hljómsveitarinnar Pax Vobis gegn Hljóðrita h/f. Leiga	11/6	1054
152. F.I.L.M. h/f gegn Borgari Garðarssyni. Vinnusamningur. Skaðabætur. Geymslugreiðsla	11/6	1059
153. Ákærvaldið gegn Magnúsi Friðriki Óskarssyni. Líkamsárás leiðir til dauða	12/6	1063
154. Ákærvaldið gegn Steinari Halldórssyni og Heimi Steinarrssyni. Ómerking. Heimvísun. Sératkvæði	12/6	1078
155. Grétar Haraldsson gegn Oliuverslun Íslands h/f. Vixlar. Áskorunarmál. Útivist í héraði. 45. gr. hæstaréttarlaga. Fjárnám	12/6	1083
156. Grétar Haraldsson gegn Oliuverslun Íslands h/f. Vixlar.		

Málaskrá		XV	
		Dómur	Bls.
Áskorunarmál. Útivist í héraði. 45. gr. hæstaréttarlaga. Fjárnám		12/6	1086
157. Þórólfur Kristján Beck hæstaréttarlögmaður vegna protabús Byggingafélagsins Reynis h/f gegn menntamálaráðherra og fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs. Kærumál. Máli vísað frá Hæstarétti		18/6	1089
158. Ingibjörg Halldórsdóttir gegn Mjólkurfræðingafélagi Íslands, menntamálaráðherra, Iðnfræðsluráði, iðnaðaráðherra, Iðnráði og Mjólkursamsölunni í Reykjavík. Kærumál. Frávísunardómur úr gildi felldur		18/6	1093
159. Eyragrill s/f gegn Erlu Hafliðadóttur, Patrekshreppi, Brunabótafélagi Íslands, ríkissjóði, Landsbanka Íslands, Byggðastofnun, Ferðamálasjóði, Eyrasparisjóði, Fjárfestingarfélagi Íslands h/f, Stálhúsgagnagerð Steinars h/f, Húsasmiðjunni h/f, Vélsmiðjunni Héðni h/f, Samvinnutryggingum g/t, Iðnaðarbanka Íslands h/f og Árna Pálssyni héraðsdómslögmanni. Nauðungaruppboð. Áfrýjun. Réttarfar		19/6	1096
160. Ákærvaldið gegn Runólfi Þór Jónssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald		19/6	1103
161. Kristinn Bjarnason og Erla Haraldsdóttir gegn Sigrúnu S. Daníelsdóttur og Ólafi Herði Sigtryggssyni. Kærumál. Bein fógetagerð. Verkanir áfrýjunar		24/6	1105
162. Sigtryggur Sigtryggsson gegn Eiríki Ragnarssyni. Kærumál. Máli vísað frá héraðsdómi		25/6	1108
163. Jafnréttisráð f.h. Helgu Kress gegn menntamálaráðherra, Sverri Hermannssyni f.h. menntamálaráðuneytisins. Kærumál. Meðdómendur. Máli vísað frá héraðsdómi ..		29/6	1110
164. Hjördís Oddgeirsdóttir gegn Gunnari Sigurgíslasyni og Ásdísi Hafliðadóttur. Kærumál. Réttarsáttir		30/6	1118
165. Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins gegn Guðjóni F. Teitssyni og gagnsök. Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins. Lífeyrisréttur. Máli að hluta vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði		30/6	1119
166. Anna Sigríður Guðmundsdóttir og Sveinn Ívarsson gegn Hafliða Guðjónssyni, Björgu Árnadóttur og Rolant Dahl Christiansen. Kærumál. Réttarsáttir		30/6	1136
167. Björn Magnússon og Einar Svavarsson gegn sýslunefnd Austur-Húnavatnssýslu, félagsmálaráðuneytinu, dómsmálaráðuneytinu, fjármálaráðherra vegna ríkissjóðs, Áshreppi, Sveinsstaðahreppi, Blönduóshreppi, Svínavatnshreppi, Torfalækjarhreppi, Þverárhreppi og eigendum og ábúendum jarðanna Stóru-Giljár, Þingeyra, Hnausa I, Axlar I og II, Undirfells og Nautabús. Kærumál. Frávísun frá héraðsdómi að hluta		30/6	1138

	Dómur	Bls.
168. Ákærivaldið gegn Björgólfi Guðmundssyni, Ragnari Kjartanssyni, Páli Braga Kristjónssyni og Helga Magnússyni. Kærumál. Vanhæfi ríkissaksóknara. Máli vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði	24/7	1146
169. Þrotabú Vörðufells h/f gegn Ásgeiri Sigurðssyni. Kærumál. Greiðslustöðvun felld úr gildi	24/7	1152
170. Ákærivaldið gegn Óttari Proppé. Kærumál. Dómsátt úr gildi felld	15/9	1155
171. Ákærivaldið gegn Bryndísi Ólafsdóttur. Kærumál. Dómsátt úr gildi felld	17/9	1156
172. Ákærivaldið gegn Ómari Erni Grímssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	21/9	1158
173. Landbúnaðarráðherra, iðnaðarráðherra, fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs og Landsvirkjun gegn hreppsnefndum Bólstaðarhlíðarhrepps, Lýtingsstaðahrepps og Seyluhrepps og Jóni Ísberg sýslumanni. Kærumál. Vanhæfi dómara	30/9	1160
174. Beiðni hæstaréttarlögmanna Benedikts Blöndals, Eiríks Tómassonar, Gunnars M. Guðmundssonar, Hákonar Árnasonar, Helga V. Jónssonar, Sveins Snorrasonar og Þorsteins Júlíussonar um þóknun fyrir verjenda-störf	30/9	1162
175. Hörður Ólafsson gegn Páli H. Pálssyni. Útivistardómur	2/10	1164
176. Sigurður Magnússon gegn Guðrúnu Jónu Sigurjónsdóttur. Útivistardómur	2/10	1164
177. Þorgils Axelsson gegn Bókhalgstækni h/f. Útivistardómur	2/10	1165
178. Þorgils Axelsson gegn Bókhaldstækni h/f. Útivistardómur	2/10	1165
179. Bursti h/f gegn Sigurði Sigurjónssyni, Hauki Guðmundssyni, Guðmundi B. Haukssyni og Vigdísi Sigurjónsdóttur. Útivistardómur	2/10	1166
180. Bursti h/f gegn Sigurði Sigurjónssyni, Hauki Guðmundssyni, Guðmundi B. Haukssyni og Vigdísi Sigurjónsdóttur. Útivistardómur	2/10	1166
181. Bursti h/f gegn Sigurði Sigurjónssyni, Hauki Guðmundssyni, Guðmundi B. Haukssyni og Vigdísi Sigurjónsdóttur. Útivistardómur	2/10	1167
182. Bursti h/f gegn Sigurði Sigurjónssyni, Hauki Guðmundssyni, Guðmundi B. Haukssyni og Vigdísi Sigurjónsdóttur. Útivistardómur	2/10	1167
183. Bursti h/f gegn Sigurði Sigurjónssyni, Hauki Guðmundssyni, Guðmundi B. Haukssyni og Vigdísi Sigurjónsdóttur. Útivistardómur	2/10	1168
184. Borgarstjórinn í Reykjavík f.h. borgarsjóðs Reykjavíkur gegn Áslaugu Óskarsdóttur. Skaðabætur utan samninga	2/10	1168

	Dómur	Bls.
185. Ákærvaldið gegn Ólafi Sigurgeiri Hólmi Guðbjartssyni. Skirlífisbrot. Skilorð	2/10	1179
186. Ákærvaldið gegn Ásgeiri Þór Ásgeirssyni. Kærumál. Frávísunarkröfu hrundið	2/10	1185
187. Ákærvaldið gegn Steingrími Njálssyni. Ómerking. Heimvísun. Vanhæfi dómara	5/10	1189
188. Ákærvaldið gegn Gunnlaugi Rafni Traustasyni og Jóhanni Frímanni Traustasyni. Tékkamisferli. Fjársvik. Vextir	7/10	1191
189. Þorkell Steinar Ellertsson gegn bæjarstjóranum á Akureyri f.h. bæjarsjóðs og gagnsök. Samningar. Jarðhiti. Fasteignir. Vextir. Sératkvæði	8/10	1201
190. Bjarni Jónasson gegn Útvegsbanka Íslands h/f. Málskostnaður. Endurheimta. Ábyrgð	9/10	1229
191. Pálmi Lórensson gegn Byggðasjóði, Útvegsbanka Íslands h/f o.fl. Frestur	12/10	1234
192. Pálmi Lórensson gegn Útvegsbanka Íslands h/f, Byko s/f o.fl. Frestur	12/10	1236
193. Pálmi Lórensson gegn Byggðasjóði, Útvegsbanka Íslands h/f o.fl. Frestur	12/10	1238
194. Pálmi Lórensson gegn Útvegsbanka Íslands h/f, Byko s/f o.fl. Frestur	12/10	1240
195. Pálmi Lórensson gegn Jóni Ragnari Þorsteinssyni settum bæjarfógeta sem innheimmtumanni ríkissjóðs í Vestmannaeyjum o.fl.	12/10	1242
196. Pálmi Lórensson gegn Sláturfélagi Suðurlands, Byko s/f o.fl. Frestur	12/10	1243
197. Ákærvaldið gegn Magnúsi Sigurjónssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum. Ítrekun	15/10	1244
198. Ingólfur Sigurgeirsson gegn Bæjarleiðum h/f. Samningar. Félög. Endurgreiðsla. Sératkvæði	15/10	1247
199. Anna Sigríður Guðmundsdóttir og Sveinn Ívarsson gegn Björgu Árnadóttur, Rolant Dahl Christiansen og Hafliða Guðjónssyni. Kærumál. Frávísunardómur úr gildi felldur	16/10	1253
200. Íþróttasamband Íslands og nefnd skv. 8. gr. reglugerðar um eftirlit með notkun örvunarefna gegn Jóni Páli Sigmarssyni. Íþróttafélög. Lyfjapróf. Sératkvæði	19/10	1263
201. Miðneshreppur gegn utanríkisráðherra f.h. ríkissjóðs vegna flugstöðvarbyggingar á Keflavíkurflugvelli. Lög-taksréttur fyrndur. Sératkvæði	19/10	1273
202. Ákærvaldið gegn Þorgeiri Þorgeirssyni. Ærumeiðingar. Brot gegn 108. gr. alm. hgl. Sératkvæði	20/10	1280
203. Erna Bryndís Halldórsdóttir gegn Endurskoðunarmiðstöðinni h/f N. Manscher. Vinnusamningur. Féviti. Fjárnám	20/10	1293

	Dómur	Bls.
204. Bæjarsjóður Akureyrar, Haraldur Árnason og Róbert Árnason gegn Kristínu Harðardóttur. Skaðabætur. Ábyrgð á mannvirkjagerð. Sératkvæði	20/10	1299
205. Jórunn Hrólfsdóttir gegn Daníel Pálmasyri og Ingibjörgu Bjarnadóttur. Landamerksamál	20/10	1326
206. Ákærvaldið gegn Hirti Helga Þráinssyni. Kærumál. Dómsátt úr gildi felld	21/10	1332
207. Ákærvaldið gegn Konráði Jónssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum	21/10	1334
208. Ástvaldur Pétursson gegn Þorvaldi Garðari Helgasyri. Vinnusamningar. Kaupgjaldsmál. Sjómenn	22/10	1339
209. Ákærvaldið gegn Jónasi Antonssyni. Fjársvik	22/10	1343
210. Útvegsbanki Íslands gegn Versluninni Kópavogi h/f. Kærumál. Greiðslustöðvun	22/10	1351
211. Björgúlfur Pétursson gegn Guðjóni Styrkárssyni. Vixlar. Réttarfar	22/10	1354
212. Hólmadrangur h/f gegn Sævari Rafni Jónassyni. Vinnusamningar. Sjómenn	22/10	1358
213. Ólafur Hermannsson og Ragnheiður B. Brynjólfsdóttir gegn stjórn Verkamannabústaða í Reykjavík f.h. Reykjavíkurborgar. Uppgjör. Byggingarsamvinnufélag	23/10	1361
214. Kolbrún Viggósdóttir gegn Jóni Ó. Ragnarssyni. Bifreiðar. Skaðabætur. Fyrning	26/10	1369
215. Samvinnufélagið Hreyfill gegn Olíuverslun Íslands h/f og gagnsök. Samningar. Lögbann. Dagsektir. Vextir. Sýkna að svo stöddu. Viðskeyting. Sératkvæði	26/10	1374
216. Olíuverslun Íslands h/f gegn Samvinnufélaginu Hreyfli. Lögbann. Sératkvæði	26/10	1395
217. Karólína Sveinsdóttir, Ásgeir Þ. Ásgeirsson, Sveinn Ásgeirsson, Bragi Ásgeirsson og Hrefna Ásgeirsdóttir gegn Margréti Sigurjónsdóttur. Erfðaskrá	29/10	1400
218. Ákærvaldið gegn Halldóri Lárusi Péturssyni. Fjársvik. Reynslulausn. Hegningarauki. Vanaafbrotamaður ...	29/10	1410
219. Ákærvaldið gegn Halldóri Lárusi Péturssyni og Kristgeiri Hákonarsyni. Skjalafals. Sönnun. Sératkvæði ..	29/10	1426
220. Ákærvaldið gegn Guðmundi Arnarssyni. Þjófnaður. Fjársvik. Skjalafals. Skilorð	29/10	1434
221. Arkitektafélag Íslands gegn félagsmálaráðherra og Inga Gunnari Þórðarsyni. Atvinnuréttindi. Lögskýring. Stjórnsýsla. Aðild. Arkitektar	2/11	1444
222. Arkitektafélag Íslands gegn félagsmálaráðherra og Sigurði Jónssyni. Atvinnuréttindi. Lögskýring. Stjórnsýsla. Aðild. Arkitektar	2/11	1456
223. Arkitektafélag Íslands gegn félagsmálaráðherra og Sig-		

urði Hallgrímssyni. Atvinnuréttindi. Lögskýring. Stjórn- sýsla. Aðild. Arkitektar	2/11	1460
224. Húsgagnaverslun Axels Eyjólfssonar h/f gegn Boga Helgasyni og gagnsök. Skaðabótamál. Vinnuslys. Sýkna. Gjafsókn	2/11	1465
225. Geir Viðar Vilhjálmsson gegn Landsbanka Íslands o.fl. Hafning máls. Ómaksbætur	2/11	1480
226. Valdstjórnin gegn Þorfinni Ómarssyni. Kærumál. Bráðabirgðaökuleyfissvipting	3/11	1481
227. Kristján Kjartansson gegn Guðmundi Þór Valdimars- syni. Skaðabótamál. Líkamsáverkar. Sönnun	5/11	1483
228. Óskar Árnason gegn Vörukaupum h/f. Lausafjárkaup. Samningar	5/11	1489
229. Samband íslenskra samvinnufélaga gegn Jóni Steinari Gunnlaugssyni. Kærumál. Lögmannsbóknun	11/11	1495
230. Sölusamband íslenskra fiskframleiðenda gegn Jóni Steinari Gunnlaugssyni. Kærumál. Lögmannsbóknun	11/11	1505
231. Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna gegn Jóni Steinari Gunnlaugssyni. Kærumál. Lögmannsbóknun	11/11	1512
232. Ákærvaldið gegn Svani Elí Elíassyni. Kærumál. Gæsluvarðhald. Geðheilbrigðisrannsókn	17/11	1519
233. Alþýðubankinn h/f gegn Heiðari Guðbrandssyni. Kæru- mál. Frestur uppboðsmáls. Máli vísað frá Hæsta- rétti	17/11	1521
234. Jón Sigurðsson, Sigurður Jónsson, Arnaldur Sigurðsson og Jóhann Jóelsson gegn Oddgeiri Magnúsi Þorsteins- syni. Lausafjárkaup. Sýknað af skaðabótakröfu	18/11	1524
235. Ingibergur Sigurðsson, Lárus Th. Halldórsson og Hulda Knútsdóttir gegn Símoni Sigmundssyni. Sameign. Fjöl- býlishús	18/11	1533
236. Byggðarás s/f gegn Gottskálki Jóni Bjarnasyni. Fast- eignir. Samningar	19/11	1540
237. Ákærvaldið gegn Victor Strange og Harry Þór Hól- meirssyni. Ávana- og fíkniefni. Eignaupptaka	20/11	1549
238. Ákærvaldið gegn Ásgeiri Þór Ásgeirssyni. Kærumál. Gagnaöflun	20/11	1553
239. S.H. Bílaleigan gegn Má Péturssyni skiptaráðanda á Sel- tjarnarnesi. Kærumál. Gjaldþrotaskipti. Réttarneitun	20/11	1558
240. Pétur Haukur Jónsson gegn Guttormi Rafnkelssyni og Svanhvíti Kristjánsdóttur. Lögmannsgerð úr gildi felld. Aðild. Leiðbeiningarskylda dómara. Sératkvæði	24/11	1563
241. Landbúnaðarráðherra gegn Jóni Ívari Jónssyni og Versl- un Sigurðar Pálmasonar h/f. Innsetningargerð úr gildi felld. Réttarfar	25/11	1575
242. Guðmundur Þ. Halldórsson gegn Búnaðarbanka Íslands		

	Dómur	Bls.
og til réttargæslu Pálma Lórenssyni. Tékka- lög. Réttarfar. Útivist í héraði	27/11	1579
243. Ólafur Jónsson persónulega og f.h. einkafirma síns Unex gegn Búnaðarbanka Íslands og Þorvaldi G. Ein- arssyni. Skaðabætur. Lögmenn	1/12	1582
244. Páll A. Kristjánsson gegn Unni Einarasdóttur. Útivistar- dómur	2/12	1594
245. Ákærvaldið gegn Helga Aðalsteinssyni. Ávana- og fíkniefni. Eignaupptaka	3/12	1594
246. Páll Haraldsson og Björg Sigurðardóttir gegn Ragnari Eggertssyni og Kristjönu Friðriksdóttur og gagnsök. Fasteignakaup. Gallar. Riftun. Skaðabætur	4/12	1600
247. Guðný Gunnlaugdóttir gegn Ingibjörgu Magnúsdóttur. Vinnusamningar. Samningsrof	4/12	1614
248. Ákærvaldið gegn Magnúsi Einarssyni. Brot á húsfríði. Innbrot. Þjófnaður. Skaðabótakröfu vísað frá héraðs- dómi	4/12	1620
249. Fjárfestingarfélag Íslands h/f og Frjálsi lífeyrissjóður- inn gegn Sveini Kjartanssyni. Kærumál. Greiðslu- stöðvun	4/12	1647
250. Ákærvaldið gegn Steingrími Njálssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	4/12	1649
251. Ingi Pálsson og Samvinnutryggingar g/t gegn Kristjáni Sæmundssyni. Bifreiðar. Árekstur. Skaðabótamál ...	9/12	1652
252. Sigurbjörn Eiríksson gegn Ólafi Jónssyni. Frestur ..	11/12	1655
253. Jón Sæmundsson, Guðrún Jónsdóttir, Guðmundur Þór- isson, Sigurður Þórisson, Sverrir Guðmundsson, Jón Laxdal, Sigurður Helgason, Sævar Magnússon og Sveinn Sigurbjörnsson gegn Hreppsnefnd Hálsahrepps og kirkjumálaráðherra f.h. kirkjumálaráðuneytis. Hefð. Upprekstrarréttur. Afréttir. Sératkvæði	11/12	1656
254. Sigmar Stefán Pétursson gegn Guðjóni Pálssyni. Verk- samningar. Skuldamál. Yfirborganir. Fjárnám	11/12	1672
255. Matthías Einarsson, Matthías Matthíasson, Ingibjörg Matthíasdóttir og Ragnhildur Matthíasdóttir gegn Gunnari A. Pálssyni. Nauðungaruppboð. Ómerking. Heimvísun. Leiðbeiningarskylda. Forsendulaus úrskurð- ur. Sératkvæði	14/12	1686
256. Þórshöll h/f gegn Önnu Vilhjálmsdóttur. Verksam- ningar. Riftun. Skaðabætur	14/12	1690
257. Torfi Ólafsson gegn Verslunarbanka Íslands h/f. Ómerking. Heimvísun. Tékka	15/12	1700
258. A/S Freia gegn Freyju h/f. Vörumerki. Sératkvæði ..	15/12	1706
259. Ákærvaldið gegn Jóni Ágústi Guðjónssyni. Skilasvik. Sýkna. Sératkvæði	16/12	1726

	Dómur	Bls.
260. Lífeyrissjóður sjómanna gegn Þrotabúi Hafskips h/f. Skipti. Skuldaröð. Lögveðréttur. Sératkvæði	17/12	1735
261. Ákærvaldið gegn Garðari Óskari Sverrissyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum	18/12	1750
262. Ákærvaldið gegn Erlingi Rúnari Steingrímssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum	18/12	1754
263. Ákærvaldið gegn Aðalsteini Guðlaugi Aðalsteinssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	18/12	1757
264. Hörður Rist Ólafsson gegn heilbrigðisráðherra og fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs, Ólafi Helga Grímssyni og Sigmundi Sigfússyni. Kærumál. Frávísunardómur staðfestur	21/12	1758
265. Kristveig Ósk Jónsdóttir gegn Samvinnutryggingum g/t og Jónatan Jónatanssyni. Bifreiðar. Skaðabótaskylda. Vátrygging. Sakarefni skipt. Sératkvæði	21/12	1763
266. Ákærvaldið gegn Sigurði Axel Axelssyni. Umboðssvik. Skaðabætur	30/12	1773
267. Ákærvaldið gegn Benedikt Halldórssyni. Líkamsárás. Sönnun. Skaðabætur	30/12	1785

II. NAFNASKRÁ

A. Einkamál

	Bls.
A	924
Almennar Tryggingar h/f	915, 928
Alþýðubankinn h/f	507, 1521
Andrés Valdimarsson sýslumaður	643
Andri h/f	507
Anna Lára Ármannsdóttir	575
Anna Guðmundsdóttir	544
Anna Sigríður Guðmundsdóttir	578, 580, 1136, 1253
Anna Vilhjálmsdóttir	1690
Arkitektafélag Íslands	1444, 1456, 1460
Arnaldur Sigurðsson	1, 1524
Arnar H. Gestsson	534
Arndalur s/f	928
Arnmundur Backman hrl.	642
Arnpór Þórssón	260
Auðunn Guðmundsson	626
Axel Ström Óskarsson	33, 228
Á. Einarsson & Funk h/f	534
Ágúst Ágústsson	17
Árni Pálsson hdl.	1096
Árni Vilhjálmsson	317
Árni Vilhjálmsson hdl.	641
Ásdís Hafliðadóttir.	1118
Ásgeir Ásgeirsson	1400
Ásgeir Jónsson hdl.	643
Ásgeir B. Ólafsson	17
Ásgeir Sigurðsson	12, 1152
Ásgeir Sæmundsson	1054
Ásgeir Valdimarsson	2
Áshreppur	1138
Áslaug Borg	650
Áslaug Óskarsdóttir	1168
Ástdís Kristjánsdóttir	933
Ástvaldur Pétursson	1339
B	924
Baldur Guðlaugsson hrl.	641
Barði Þórhallsson bæjarfógeti	544
Bára Guðmundsdóttir	544

	Bls.
Benedikt Blöndal	1162
Berghreinn Þorsteinsson	915
Bergur Björnsson	1031
Bergur Garðarsson	260
Bifreiðar og landbúnaðarvélar h/f	348
Bifreiðaverkstæðið Þórshamar h/f	241
Birgir Snorrason	734
Bílasmiðjan Kyndill h/f	635
Bjarni Jónasson	1229
Bjarni Kristmundsson	388
Björg Árnadóttir	578, 580, 1136, 1253
Björg Sigurðardóttir	1600
Björgúlfur Pétursson	1354
Björn Ólafur Hallgrímsson hdl.	643
Björn Magnússon	1138
Björn Ingi Sveinsson	933
Blönduóshreppur	1138
Bogi Helgason	1465
Borgar Garðarsson	1059
Borgarsjóður Reykjavíkur	1168
Borgarstjórinn í Reykjavík f.h. Reykjavíkurborgar	462
Borås Gummifabrik A/B	266
Bókhaldstækni h/f	931, 932, 1165, 1165
Bragi Ásgeirsson	1400
Brauðgerð Kr. Jónssonar & Co. s/f	734
Brunabótafélag Íslands	352, 1096
Bursti h/f	1166, 1167, 1168
Búnaðarbanki Íslands	226, 1579, 1582
Byggðarás s/f	1540
Byggðasjóður	1234, 1238
Byggðastofnun	1096
Byggingafélagið Ármannsfell h/f	42
Byggingar og ráðgjöf h/f	559
Byggingarsjóður ríkisins	226, 932
Byko s/f	1236, 1240, 1243
Bæjarleiðir h/f	1247
Bæjarsjóður Akureyrar	1299
Bæjarsjóður Seltjarnarneskaupstaðar	729
Bæjarstjórinn á Akureyri f.h. bæjarsjóðs	1201
Bæjarstjórinn í Hafnarfirði f.h. bæjarsjóðs Hafnarfjarðar	497
Böðvar Hermannsson	497
Daniel Pálmason	92, 1326
Datzko, Þorbjörn	17
Dánarbú Benjamíns Ólafssonar	830
Dómsmálaráðherra	473

	Bls.
Dómsmálaráðuneytið	1138
Dælubílar s/f	373
Eðvarð Árnason	430
Eggert Thorarensen	915
Eigandi og ábúandi jarðanna Axlar I og II	1138
Eigandi og ábúandi Hnausa I	1138
Eigandi Nautabús	1138
Eigandi og ábúandi Stóru-Giljár	1138
Eigandi Undirfells	1138
Eigendur Espigerðis 2	42
Eigendur Þingeyra	1138
Einar Karl Hallvarðsson	1
Einar Ingimundarson uppboðshaldari í Kjósarsyslu	226
Einar Ingvarsson	404
Einar Svavarsson	1138
Einar S. Svavarsson	608
Eiríkur Ragnarsson	1108
Eiríkur Tómasson	1162
Elinborg Bárðardóttir	508
Endurskoðunarmiðstöðin h/f N. Manscher	1293
Erla Hafliðadóttir	1096
Erla Haraldsdóttir	1105
Erla Pétursdóttir	724
Erlendur Erlendsson	497
Erlingur Steingrímsson	513, 518
Erna Bryndís Halldórsdóttir	1293
Eyragrill s/f	1096
Eyrasparisjóður	1096
F.I.L.M. h/f	1059
Fálkinn h/f	362
Feró s/f	635
Ferðamálasjóður	1096
Félag blikksmiða	968
Félagsmálaráðherra	1138, 1444, 1456, 1460
Fjárfestingarfélag Íslands h/f	1096, 1647
Fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs	362, 473, 608, 617, 626, 643, 775, 788, 830, 863, 972, 1008, 1018, 1089, 1138, 1160, 1758
Freia A/S	1706
Freyja h/f	1706
Friðrik G. Friðriksson	93
Friðrik Jörgensen	317
Frjálsi lífeyrissjóðurinn	1647
Geir Viðar Vilhjálmsson	93, 1480
Gísli Baldur Garðarsson hrl.	641, 642
Gísli Petersen	724

Gjaldheimtan í Reykjavík	507, 641, 642,	664
Gottskálk Jón Bjarnason		1540
Grétar Haraldsson	17, 1083,	1086
Grétar Sigurðsson		1
Grímur h/f		587
Guðjón Ármann Jónsson hdl.		642
Guðjón Pálsson		1672
Guðjón Styrkársson		1354
Guðjón F. Teitsson		1119
Guðmundur Árnason		14
Guðmundur Bjarnason		830
Guðmundur R. Bjarnleifsson		462
Guðmundur Guðmundsson		544
Guðmundur Þ. Halldórsson		1579
Guðmundur B. Hauksson	1166, 1167,	1168
Guðmundur Jónsson hdl.		641
Guðmundur R. Óskarsson		1031
Guðmundur Þór Valdimarsson		1483
Guðmundur Víðir Vilhjálmsson	513,	518
Guðmundur Þórisson		1656
Guðný Gunnlaugsdóttir		1614
Guðrún Fjeldsted		863
Guðrún Ingólfsdóttir		473
Guðrún Jónsdóttir		1656
Guðrún Jóna Sigurjónsdóttir		1164
Guðrún Siguróladdóttir		490
Guðrún Gyða Ölvisdóttir		775
Gunnar M. Guðmundsson		1162
Gunnar A. Pálsson		1686
Gunnar Sigurgíslason		1118
Guttormur Rafnkelsson		1563
Gústaf R. Oddsson		352
Gylfi Haraldsson		384
Gylfi Sigurgeirsson		310
Hafliði Guðjónsson	578, 580, 1136,	1253
Hafnarfjarðarkaupstaður		437
Hagtrygging h/f		67
Hagvirki h/f		330
Halla Arnljótsdóttir		384
Hallgrímur Magnússon		642
Hanna Nielsdóttir		310
Hans Jörgen Einarsson		330
Haraldur Árnason		1299
Haraldur Hermannsson		497
Haukur Guðmundsson	1166, 1167,	1168

	Bls.
Hákon Árnason	1162
Hálf dán Ó. Guðmundsson	734
Hálf dán Ingi Jensen	575
Heiðar Guðbrandsson	1521
Heilbrigðisráðherra	1758
Heilbrigðisráðherra f.h. ríkisspítalanna	775
Hekla h/f	226
Helga Kress	1110
Helga Kr. Thors	658, 683
Helgi Reynir Björgvinsson	310
Helgi V. Jónsson hrl.	317, 1162
Herbert Ólason	552
Herdís Hermannsdóttir	497
Hermann Sigurðsson	497
Hjördís Oddgeirsdóttir	1118
Hjördís Þórarinsdóttir	575
Hlíðarhreppur, Norður Múlasýslu	220
Hljóðriti h/f	1054
Hólmadrangur h/f	1358
Hraðfrystihús Þórkötlustaða h/f	782
Hrefna Ásgeirsdóttir	1400
Hreppsnefnd Bólstaðarhlíðarhrepps	1160
Hreppsnefnd Eyjarhrepps	683
Hreppsnefnd Hálsahrepps	1656
Hreppsnefnd Lýtingsstaðahrepps	1160
Hreppsnefnd Seyluhrepps	1160
Hrönn Ingólfsdóttir	473
Hulda Knútsdóttir	1533
Húsasmiðjan h/f	1096
Húsgagnaverzlun Axels Eyjólfssonar h/f	1465
Húsnæðisstofnun ríkisins vegna byggingarsjóðs ríkisins	226
Hörður Einarsson	766
Hörður Falsson	693
Hörður Ólafsson	1164
Hörður Rist Ólafsson	1758
Iðnaðarbanki Íslands h/f	1096
Iðnaðarráðherra	1093, 1160
Iðnfræðsluráð	1093
Iðnráð	1093
Ingi Pálsson	1652
Ingi Gunnar Þórðarson	1444
Ingibergur Sigurðsson	1533
Ingibjörg Bjarnadóttir	92, 1326
Ingibjörg Halldórsdóttir	1093
Ingibjörg Magnúsdóttir	1614

Ingibjörg Matthíasdóttir	1686
Ingimar Örn Ingólfsson	473
Ingólfur Arnarson	473
Ingólfur Gíslason	683
Ingólfur Guðnason	202
Ingólfur Rúnar Ingólfsson	473
Ingólfur Sigurgeirsson	1247
Íris Jónsdóttir	67
Ísafoldarprentsmiðja h/f	560
Ísbjörninn h/f	404
Íþróttasamband Íslands	1263
Jafnréttisráð	1110
John A. Woods	67
Jóhann Jólsson	1, 1524
Jóhanna Felixdóttir	729
Jóhanna Heiðdal	338
Jóhannes Reynisson	430
Jón Bjarnason	647
Jón Eysteinnsson skiptaráðandi í Keflavík	693
Jón Finnsson hrl.	642
Jón Guðmundsson	642
Jón Guðmundsson	788
Jón Ingimundur Guðmundsson	650
Jón Steinar Gunnlaugsson	1495, 1505, 1512
Jón Ingólfsson	643
Jón Ísberg sýslumaður	388, 1160
Jón Ingvar Jónsson	1575
Jón Kr. Jónsson	17
Jón Vídalín Jónsson	220
Jón Laxdal	1656
Jón Ingvar Pálsson	226, 640
Jón Ó. Ragnarsson	1369
Jón Páll Sigmarsson	1263
Jón Sigurðsson	1, 208, 1524
Jón Sæmundsson	1656
Jón Ragnar Þorsteinsson settur bæjarfógeti	1242
Jónatan Jónatansson	1763
Jórunn Hrólfsdóttir	92, 1326
Július Skúlason	410
Július Snorrason	734
Jørgensen, Friðrik	317
K	34
Karólína Sveinsdóttir	1400
Kaupfélag Húnvetninga	955, 961
Kaupfélag Ísfirðinga	253

	Bls.
Kirkjumálaráðherra f.h. kirkjumálaráðuneytis	1656
Kjarnborun s/f	972
Kjartan R. Gíslason	560
Kjartan Snorrason	734
Kolbrún Baldvinsdóttir	552
Kolbrún Ingimarsdóttir	473
Kolbrún Viggósdóttir	1369
Krabbameinsfélag Íslands	228
Kristinn Bjarnason	1105
Kristín Harðardóttir	1299
Kristín Stefánsdóttir	490
Kristjana Friðriksdóttir	1600
Kristjana Guðmundsdóttir	338
Kristján J. Jónsson	356
Kristján Kjartansson	1483
Kristján Snorrason	734
Kristján Sæmundsson	1652
Kristveig Ósk Jónsdóttir	1763
Landbúnaðarráðherra	788, 830, 863, 1575
Landsbanki Íslands	788, 830, 863, 1575
Landsvirkjun	1160
Langeyri h/f	437
Lára Einarisdóttir	544
Lárus Th. Halldórsson	1533
Leigumáli	641
Leó M. Jónsson	1031
Lilja Kristjánsdóttir	1008
Lífeyrissjóður mál- og skipasmiða	968
Lífeyrissjóður sjómanna	1735
Lífeyrissjóður Sóknar	226
Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins	1119
Lífeyrissjóður verkalýðsfélaga á Suðurnesjum	693
Ljónið s/f	253
Lovísa Hermannsdóttir	497
Lúðvík Jóhannsson	352
M	34
Malbikunarstöð Reykjavíkurborgar	33, 228
Margrét Sigurjónsdóttir	1400
Margrét Jóna Sveinsdóttir	933
Marínó P. Sigurpálsson	635
María Erla Kjartansdóttir	933
Matthías Einarsson	1686
Matthías Matthíasson	1686
Már Pétursson skiptaráðandi	1558
Menntamálaráðherra	1089, 1093, 1110

	Bls.
Miðneshreppur	1273
Mjólkurfræðingafélag Íslands	1093
Mjólkursamsalan í Reykjavík	513, 1093
Mosfellshreppur	226
Niels Sigurður Olgeirsson	77
Oddgeir Magnús Þorsteinsson	1, 1524
Oliuverslun Íslands h/f	1083, 1086, 1374, 1395
Osta- og smjörsalan s/f	518
Othar Örn Petersen hrl.	641
OY Credit Ab	348
Ólafur Gíslason & Co. h/f	245
Ólafur Helgi Grímsson	1758
Ólafur Kristján Guðmundsson	587
Ólafur Gunnlaugsson	641
Ólafur Gústafsson hrl.	643
Ólafur Hermannsson	1361
Ólafur Hrólfsen	547
Ólafur Jónsson	1582
Ólafur Jónsson	1655
Ólafur B. Ólafsson	17
Ólafur Ragnarsson hrl.	642
Ólafur Hörður Sigtryggsson	1105
Ólafur Thoroddsen hdl.	641, 642, 643
Ólöf Erna Guðmundsdóttir	544
Óskar Árnason	1489
Óttarr Proppé	647
Patrekshreppur	1096
Pax Vobis	1054
Páll Haraldsson	1600
Páll Jóhannsson	266
Páll A. Kristjánsson	1594
Páll H. Pálsson	1164
Pálmi Lórensson	1234, 1236, 1238, 1240, 1242, 1243, 1579
Pálsson s/f	226
Pétur Gunnlaugsson	641, 642
Pétur Haukur Jónsson	1563
Ragnar Eggertsson	1600
Ragnheiður B. Brynjólfsdóttir	1361
Ragnheiður Hermannsdóttir	497
Ragnhildur Matthíasdóttir	1686
Reiknistofan Garðastræti 17 s/f	232
Ríkissjóður	1096
Rolant Dahl Christiansen	578, 580, 1136, 1253
Róbert Árnason	1299
Róbert Árni Hreiðarsson hdl.	642

	Bls.
Rúnar Guðmundsson	508
S.G. Einingahús	932
S.H. Bílaleigan	1558
Samábyrgð Íslands á fiskiskipum	587
Samband íslenskra samvinnufélaga	507, 1495
Sameignarfélagið Pálssynir s/f	640
Samvinnufélagið Hreyfill	1374, 1395
Samvinnutryggingar g/t	226, 641, 642, 1096, 1652, 1763
Sigmar Stefán Pétursson	1672
Sigmundur Birgir Pálsson	410
Sigmundur Sigfússon	1758
Sigríður Hallgrímsdóttir	560
Sigrún S. Daníelsdóttir	1105
Sigrún Jónsdóttir	863
Sigtryggur Sigtryggsson	1108
Sigtryggur Prastarson	17
Sigurbjörg Björnsdóttir	67
Sigurbjörn Eiríksson	1655
Sigurhans Hlynsson	928
Sigurmar Albertsson hrl.	641, 642
Sigurmar K. Albertsson, skiptastjóri	693
Sigurpáll Marinósson	635
Sigurður Brynjólfsson	490
Sigurður Fjeldsted	863
Sigurður Georgsson	718
Sigurður Gíslason	226
Sigurður Gíslason	640
Sigurður Guðbjörnsson	643
Sigurður Guðmundsson	401
Sigurður I. Halldórsson	641
Sigurður Hallgrímsson	1460
Sigurður Helgason	1656
Sigurður Jónsson	1
Sigurður Jónsson	1456
Sigurður Jónsson	1524
Sigurður Páll Kristjánsson	202
Sigurður Magnússon	1164
Sigurður Oddsson	658
Sigurður Sigurðsson	718
Sigurður Sigurjónsson	1166, 1167, 1168
Sigurður Þórisson	1656
Sigvarður Haraldsson	401
Simon Sigmundsson	1533
Sjávarútvegsráðherra	1018
Skeifan h/f	210

	Bls.
Skipafélagið Víkur h/f	245
Skipasmiðjan Hörður h/f	782
Skiptaráðandinn í Árnassýslu f.h. þrotabús Vörðufells h/f .	955, 961
Skiptaráðandinn í Reykjavík f.h. þrotabús Árna Björgvinssonar	210, 933
Skiptaráðandinn í Reykjavík f.h. þrotabús E. Thorsteinssonar h/f .	547
Skiptaráðandinn í Reykjavík f.h. þrotabús Skrifstofutækni h/f	1031
Skúli Sverrisson	1054
Sláturfélag Suðurlands	1243
Snorri Kristjánsson	734
Stálhúsgagnagerð Steinars h/f	226, 1096
Stáliðjan h/f	226
Stefán G. Stefánsson	507
Stefán Gunnarsson	241
Steypustöðin h/f	226
Stjórn verkamannabústaða í Reykjavík f.h. Reykjavíkurborgar	1361
Svanhvít Kristjánsdóttir	1563
Sveinn Ásgeirsson	1400
Sveinn Bjarnason	830
Sveinn Björnsson	933
Sveinn Ívarsson	578, 580, 1136, 1253
Sveinn Kjartansson	1647
Sveinn Sigurbjörnsson	1656
Sveinn Snorrason	1162
Sveinsstaðahreppur	1138
Sverrir Elentínusson	617
Sverrir Guðmundsson	1656
Sverrir Hermannsson f.h. menntamálaráðuneytisins	1110
Sverrir S. Ólason	260
Svínavatnshreppur	1138
Sýslunefnd Austur-Húnavatnssýslu	1138
Sýslusjóður Borgarfjarðarsýslu	788, 830, 863
Sýslusjóður Mýrarsýslu	788, 830, 863
Sævar Rafn Jónsson	1358
Sævar Magnússon	1656
Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna	1512
Sölusamband íslenskra fiskframleiðenda	1505
Tálkni h/f	14
Teitur Benediktsson	560
Teitur Jónasson	2
Tollstjórinn í Reykjavík	643
Torfalækjarhreppur	1138
Torfi Ólafsson	1700
Tómas Þorvaldsson hdl.	642, 643
Tryggvi Agnarsson	356
Tryggvi Guðmundsson	544

	Bls.
Unex	1582
Unnur Einarsdóttir	1594
Uppboðshaldarinn í Árnassýslu	643
Útanríkisráðherra f.h. ríkissjóðs	1273
Útvegsbanki Íslands h/f 226, 932, 1229, 1234, 1238, 1240,	1351
Útver h/f	1018
Valgarð Briem hrl.	642
Veðdeild Landsbanka Íslands vegna Byggingarsjóðs ríkisins	932
Veiðifélag Borgarfjarðar	788, 830, 863
Verkalýðs- og sjómannafélag Keflavíkur og nágrennis	693
Verslun Sigurðar Pálmasonar h/f	1575
Verslunarbanki Íslands h/f	641, 1700
Verslunin Kópavogur h/f	1351
Vélsmiðjan Héðinn h/f	1096
Vígdís Sigurjónsdóttir	1166, 1167, 1168
Vörubílstjórufélag Suðurnesja	608, 617, 626
Vörukaup h/f	1489
Woods, John A.	67
X	924
P. Stefánsson & Co.	507
Þorbjörn Datzko	17
Þorgils Axelsson	931, 932, 1165
Þorkell Steinar Ellertsson	1201
Þorkell Jóhann Pálsson	226, 640
Þorsteinn Júlíusson	1162
Þorvaldur G. Einarsson	1582
Þorvaldur Garðar Helgason	1339
Þorvaldur Bjarni Þorvaldsson	1054
Þórhildur Einarsdóttir	863
Þórmundur Hjálmtýsson	559
Þóroddur Stefánsson	507
Þórólfur Kristján Beck, hrl.	1089
Þórshamar h/f, bifreiðaverkstæði	241
Þórshöll h/f	1690
Þórunn Hermannsdóttir	497
Þrotabú Árna Björgvinssonar	210
Þrotabú Blikksmiðjunnar Vogs h/f	968
Þrotabú Byggingafélagsins Reynis h/f	1089
Þrotabú E. Thorsteinsson h/f	547
Þrotabú Hafskips h/f	664, 1735
Þrotabú Heimis h/f	693
Þrotabú Skrifstofutækni h/f	1031
Þrotabú Vörðufells h/f	12, 955, 961, 1152
Þverárhreppur	1138
Örn Andrésson	77

	Bls.
Örn Höskuldsson	226
Örn Jónsson	373

B. Opinber mál.

Aðalsteinn Guðlaugur Aðalsteinsson	1757
Atli Þór Jóhannesson	36
Axel Kristjánsson	995
Ágúst Þór Sigurðsson	36
Ármann Jakobsson	995
Árni Árnason	890
Árni Sigurðsson	757
Ásgeir Þór Ásgeirsson	1185, 1553
Benedikt Halldórsson	1785
Bergmann Gunnarsson	36
Bjarni Guðbjörnsson	995
Bjarni Hákonarson	757
Bjarni Ágúst Jónsson	655
Björgólfur Guðmundsson	990, 1146
Björn Einarsson	521
Björn Hermann Hermannsson	757
Bryndís Ólafsdóttir	1156
Einar Sturluson	36
Einar Sverrisson	356
Eiríkur Ingólfsson	748
Elías Kristjánsson vegna Nýju vídeóleigunnar s/f	4
Ellert B. Schram	766
Elsa Sigríður Salberg Elísdóttir	31
Erlingur Rúnar Steingrímsson	1754
Eyþór Sölvi Jónsson	947
Friðgeir Bjarni Skarphéðinsson	325
Garðar Óskar Sverrisson	1750
Gissur Sveinn Ingólfsson	1003
Gísli Wendel Birgisson	229
Guðmundur Arnarsson	1434
Guðmundur Bjarnason	61
Guðmundur Árni Davíðsson	934
Guðmundur Kristján Kristinsson	757
Guðrún Pálsdóttir	769
Gunnar Halldór Baldursson	769
Gunnar Gunnarsson	205
Gunnlaugur Jóhann Friðgeirsson	317
Gunnlaugur Rafn Traustason	1191
Halldór Ágúst Guðbjarnason	995
Halldór Lárus Pétursson	495, 1410, 1426
Halldóra Arndís Ingvadóttir	769

	Bls.
Hannes Hólmsteinn Gissurarson	748
Hannes Jóhannsson	769
Harry Þór Hólmgeirsson	1549
Haukur Steinar Baldursson	59
Heimir Steinarsson	1078
Helgi Aðalsteinsson	1594
Helgi Magnússon	990, 1146
Henrik Aas	448
Hjálmar Reynir Styrkársson	52
Hjörtur Helgi Þráinsson	1332
Hörður Einarsson	766
Hörður Ólafsson	653
Ingimundur Jónsson eigandi Videóspólunnar	2
Ingólfur Rúnar Jónsson	999
Jakob Falur Garðarsson	757
Jóhann Kristinn Þór Jónsson	266
Jóhann Þórir Jónsson	10, 11, 93
Jóhann Frímann Traustason	1191
Jón Helgi Bjarnason	921
Jón Þór Grímsson	738
Jón Ágúst Guðjónsson	1726
Jón Sigurðsson	208
Jónas Antonsson	1343
Jónas Ágúst Ágústsson	757
Jónas Kristjánsson	766
Jónas Gunnar Jónasson Rafnar	995
Júlíus Petersen Guðjónsson	26
Kjartan Gunnarsson	748
Klemens Adriansson	122
Konráð Jónsson	1334
Kristgeir Hákonarson	1426
Kristján Aðalsteinsson	890
Kristján Ingi Einarsson	674
Kristján Torfason	129
Lárus Jónsson	995
Magni Veturliðason	757
Magnús Einarsson	1620
Magnús Friðrik Óskarsson	1063
Magnús Sigurjónsson	1244
Magnús Sveinsson	345
Margrét Guðmundsdóttir	769
Matthildur Kristensdóttir	36
Mörður Ingólfsson	700
Ólafur Sigurgeir Hólm Guðbjartsson	1179
Ólafur Gunnarsson	203

	Bls.
Ólafur Valtýr Hauksson	394
Ólafur Helgason	995
Ómar Örn Grímsson	1158
Óskar Eggertsson	757
Óttarr Proppé	1155
Páll Bragi Kristjánsson	990, 1146
Pálmi Ólafsson	937
Ragnar Kjartansson	990, 1146
Ragnheiður Valdimarsdóttir	769
Ragnheiður Þórðardóttir	769
Róbert Árni Hreiðarsson	453
Runólfur Þór Jónsson	1103
Sigurður Axel Axelsson	1773
Sigurður Haukur Engilbertsson	890
Sigurður Kristján Guðmundur Sigurðsson	274
Sigurpáll Eiríkur Garðarsson	526
Stefán Júlíus Arthúrssón	530
Stefán Karl Linnet	769
Steinar Halldórsson	1078
Steingrímur Njálsson	743, 1189, 1649
Svanur Elí Elíasson	1519
Sveinn R. Eyjólfsson	766
Úlfar Snæfjörð Ágústsson	757
Valgeir Vésteinn Jósafatsson	6
Victor Strange	1549
Þorfinnur Ómarsson	1481
Þorgeir Þorgeirsson	546, 1280
Þórður Bachmann	450
Ævar Kjartansson	769
Ögmundur Jónasson	769

III. SKRÁ

um lög, reglugerðir, samþykktir o.fl., sem vitnað er til
í LVIII. bindi hæstaréttardóma.

1855, 31. maí. Tilskipun, sem lögleiðir á Íslandi lög 5. janúar 1851, um eftirlaun.

— 1131

1874, 5. janúar. Stjórnarskrá um hin sérstaklegu málefni Íslands.

1. gr. — 357

44. gr. — 357

1878, nr. 3, 12. apríl. Lög um skipti á dánarbúum og félagsbúum o.fl.

— 668, 969, 1736

6. kap. — 1737

8. kap. — 1747

12. gr. — 672, 673

78. gr. — 1736

82. gr. — 694, 1737, 1738, 1745, 1747, 1748, 1749

83. gr. — 694, 1737, 1738, 1740, 1743, 1744, 1745, 1747, 1748, 1749

84. gr. — 664, 694, 696, 698, 699, 969, 970, 1737, 1740, 1743, 1744, 1745, 1747, 1748, 1749

85. gr. — 694, 1744, 1745, 1747, 1748, 1749

86. gr. — 674, 694, 1736, 1737, 1738, 1741, 1744, 1745, 1747, 1748, 1749

87. gr. — 664, 694, 695, 696, 1744

96. gr. — 693

1884, nr. 1, 12. janúar. Lög um bygging, ábúð og úttekt jarða.

1. gr. — 683

1885, nr. 29, 16. desember. Lög um lögtak og fjárnám án undanfarins dóms eða sáttar.

1. gr. — 969

2. gr. — 1274

8. gr. — 1523

15. gr. — 501, 1688

1887, nr. 18, 4. nóvember. Lög um veð.

3. gr. — 1688

4. gr. — 1101

6. gr. — 1101

1887, nr. 19, 4. nóvember. Lög um aðför.

17. gr. — 1724

33. gr. — 81

34. gr. — 81

43. gr. — 1523

44. gr. — 386, 387, 388, 1107

- 1904, nr. 4, 4. mars. *Lög um eftirlaun.*
— 1131
- 1905, nr. 19, 20. október. *Lög um byggingarsamþykktir.*
6. gr. — 1447
- 1905, nr. 46, 10. nóvember. *Lög um hefð.*
2. gr. — 1658, 1669, 1671
8. gr. — 1659
- 1919, nr. 41, 28. nóvember. *Lög um landamerki o.fl.*
— 1574
1. gr. — 1573
2. gr. — 1573
8. gr. — 1564, 1565
- 1919, nr. 72, 28. nóvember. *Lög um stofnun lífeyrissjóðs fyrir embættismenn og um skyldur þeirra til að kaupa sjer geymdan lífeyri.*
— 1131
4. gr. — 1131
5. gr. — 1131
- 1920, nr. 9, 18. maí. *Stjórnarskrá konungsríkisins Íslands.*
2. gr. — 357
57. gr. — 357
- 1921, nr. 39, 27. júní. *Lög um stofnun og slit hjúskapar.*
— 474
VII. kafli — 473
79. gr. — 474
- 1921, nr. 51, 27. júní. *Lög um lífeyrissjóð embættismanna og ekkna þeirra.*
3. gr. — 1131
4. gr. — 1131
- 1922, nr. 39, 19. júní. *Lög um lausafjárkaup.*
6. gr. — 1494
22. gr. — 344
42. gr. — 49, 339, 343, 511, 1531, 1611
43. gr. — 343
45. gr. — 343
47. gr. — 723
52. gr. — 339, 343, 344
53. gr. — 339, 1531
54. gr. — 1526, 1529, 1531
55. gr. — 343
56. gr. — 343
57. gr. — 343, 344
58. gr. — 343
- 1923, nr. 15, 20. júní. *Vatnalög.*
4. gr. — 802
5. gr. — 802
147. gr. — 1203

149. gr. — 1203
1923, nr. 20, 20. júní. Lög um réttindi og skyldur hjóna.
18. gr. — 725, 727
49. gr. — 727
1927, nr. 12, 31. maí. Sveitarstjórnarlög.
— 798, 840, 873
1930, nr. 2, 7. janúar. Lögreglusamþykkt fyrir Reykjavík.
— 1481, 1482
1932, nr. 61, 23. júní. Lög um lax- og silungsveiði.
— 811
1933, nr. 73, 19. júní. Lög um bann við okri, dráttarvexti o.fl.
— 953
1933, nr. 87, 19. júní. Ábúðarlög.
3. gr. — 683
1933, nr. 93, 19. júní. Víxillög.
— 737, 1356
1. gr. — 349, 1357
10. gr. — 350
20. gr. — 348, 350, 351
21. gr. — 350
40. gr. — 350, 1354
47. gr. — 1355
48. gr. — 1355
50. gr. — 1355
1933, 94, 19. júní. Lög um tékka.
— 1704
1. gr. — 1192, 1580
18. gr. — 1704
22. gr. — 1704
25. gr. — 1704
29. gr. — 137, 198
42. gr. — 1704
44. gr. — 1703
73. gr. — 96, 98, 105, 109, 119, 1195, 1200, 1413, 1423
1936, nr. 7, 1. febrúar. Lög um samningsgerð, umboð og ógilda löggerninga.
— 511
III. kafli — 727
35. gr. — 1297, 1298
37. gr. — 1296
1936, nr. 85, 23. júní. Lög um meðferð einkamála í héraði.
— 1521
XI. kafli — 604
XII. kafli — 1492
XVII. kafli — 1356, 1357, 1581

- 2. gr. — 1118, 1119, 1137
- 4. gr. — 1118
- 5. gr. — 1118, 1136
- 29. gr. — 357
- 34. gr. — 646
- 36. gr. — 996, 997, 1148, 1149, 1151, 1161, 1189
- 37. A gr. — 799, 845, 1110, 1593
- 40. gr. — 1336, 1591
- 45. gr. — 688, 820, 1447, 1449
- 46. gr. — 1570, 1574
- 47. gr. — 1144, 1145
- 48. gr. — 842
- 49. gr. — 1532
- 50. gr. — 585, 1255
- 51. gr. — 584
- 52. gr. — 375
- 53. gr. — 43
- 66. gr. — 1263
- 67. gr. — 658, 1095, 1116, 1263
- 69. gr. — 1377
- 70. gr. — 820, 842, 1145
- 78. gr. — 650, 652
- 80. gr. — 650
- 81. gr. — 604, 652
- 82. gr. — 1354
- 88. gr. — 223, 584, 586, 820, 1095, 1109, 1762
- 95. gr. — 735, 736
- 96. gr. — 735
- 97. gr. — 586
- 98. gr. — 520, 1579
- 99. gr. — 584
- 100. gr. — 584
- 105. gr. — 203, 586, 1108, 1262, 1762
- 108. gr. — 1049, 1762
- 110. gr. — 1523, 1745
- 113. gr. — 1745, 1746
- 114. gr. — 223, 431, 432, 1262, 1689, 1701
- 116. gr. — 223, 586, 1108, 1262, 1762
- 117. gr. — 784
- 118. gr. — 403, 544, 551, 577, 737, 1085, 1581
- 120. gr. — 223, 1701
- 129. gr. — 1531
- 134. gr. — 564
- 275. gr. — 640
- 177. gr. — 216, 604, 1092

- 178. gr. — 316, 1135, 1368, 1739
- 180. gr. — 545
- 184. gr. — 216, 604
- 190. gr. — 388, 1523, 1581, 1689, 1690
- 193. gr. — 1392
- 195. gr. — 437, 1724
- 208. gr. — 1704, 1705
- 223. gr. — 1746

1936, nr. 133, 28. desember. Reglugerð um tekju- og eingarskatt.

- 57. gr. — 1010

1938, nr. 47, 11. júní. Lög um fasteignasölu.

- 4. gr. — 494

1940, nr. 19, 12. febrúar. Almenn hegningarlög.

- 1148

XIV. kafli — 1039, 1292

XVII. kafli — 1758

XXIII. kafli — 31, 32, 1519

XXVI. kafli — 141

XXVII. kafli — 1292

- 2. gr. — 329, 748, 755, 758, 1551

- 13. gr. — 764, 1338

- 18. gr. — 945

- 20. gr. — 31, 32, 127

- 22. gr. — 891, 1344, 1349, 1423, 1425, 1729, 1733

- 42. gr. — 982, 1410, 1432, 1598

- 49. gr. — 323, 329, 902, 903, 1552

- 50. gr. — 323, 329, 717, 902, 903, 940, 1552

- 51. gr. — 953

- 57. gr. — 121, 128, 132, 133, 141, 201, 358, 362, 742, 771, 936, 940, 948, 949, 954, 1002, 1180, 1184, 1185, 1200, 1350, 1425, 1435, 1734

- 57. gr. a. — 141

- 60. gr. — 892, 1432, 1598, 1784

- 69. gr. — 749, 913

- 70. gr. — 323, 902, 1552, 1598

- 71. gr. — 59, 60, 742, 1246, 1333

- 72. gr. — 1411, 1426, 1622

- 74. gr. — 141, 716, 764, 1065, 1077, 1334

- 75. gr. — 716

- 76. gr. — 323, 329, 892, 902, 903, 1077, 1552, 1595, 1599, 1631, 1645

- 77. gr. — 121, 132, 201, 275, 318, 323, 325, 329, 450, 454, 739, 768, 892, 934, 936, 1004, 1411, 1432, 1442, 1598, 1622, 1631, 1645, 1784

- 78. gr. — 323, 325, 329, 530, 747, 1411, 1432, 1645

- 88. gr. — 1290

95. gr. — 1290
106. gr. — 655
108. gr. — 1283, 1291
121. gr. — 1290
124. gr. — 266, 273
125. gr. — 1290
138. gr. — 129, 130, 132, 141, 199, 201, 275, 287, 309, 772, 906, 913, 1291
139. gr. — 129, 130, 131, 141, 199, 200, 201
155. gr. — 122, 124, 127, 275, 287, 309, 906, 913, 922, 923, 1159, 1428, 1431, 1436, 1437, 1439, 1440, 1441
157. gr. — 1773, 1781
158. gr. — 129, 130, 132, 141, 199, 1150
164. gr. — 231, 1596
173. gr. a. — 319, 323, 326, 329, 891, 894, 901, 913
176. gr. — 770, 772, 775
186. gr. — 748, 755
194. gr. — 9, 267, 271
195. gr. — 1180, 1184
200. gr. — 231
202. gr. — 231
209. gr. — 743, 747
210. gr. — 1290
211. gr. — 701, 716, 1065, 1066, 1077
217. gr. — 530, 531, 533, 655, 1077, 1787
218. gr. — 1000, 1065, 1077, 1291, 1788, 1790
219. gr. — 53
220. gr. — 271, 346, 347, 655
226. gr. — 747
229. gr. — 1290
231. gr. — 1624, 1630
233. gr. — 346, 347, 1290, 1332, 1333, 1624, 1630
237. gr. — 1290
239. gr. — 1292
244. gr. — 37, 39, 527, 533, 744, 913, 936, 1159, 1413, 1620, 1622, 1623, 1625, 1633, 1645
245. gr. — 1633, 1637
247. gr. — 96, 98, 117, 129, 141, 199, 201, 275, 287, 309, 522, 523, 525, 667, 669, 671
248. gr. — 62, 94, 97, 98, 105, 119, 1150, 1195, 1344, 1349, 1410, 1413, 1422, 1423, 1426, 1774, 1776, 1781
249. gr. — 129, 201, 1039, 1774, 1776, 1784
250. gr. — 1039, 1044, 1046, 1727, 1729, 1733
254. gr. — 496, 906, 913
255. gr. — 529, 1411

256. gr. — 533
 257. gr. — 231, 360, 361, 655, 1624
 259. gr. — 231, 533, 1349
 261. gr. — 98, 105, 121
 263. gr. — 37, 39
 264. gr. — 72, 271, 273, 1698, 1761
 1941, nr. 112, 9. október. *Lög um lax- og silungsveiði.*
 — 805
 18. gr. — 825
 31. gr. — 805
 86. gr. — 805
 1942, nr. 61, 4. júlí. *Lög um málflytjendur.*
 2. gr. — 1495, 1502, 1503, 1505, 1513
 7. gr. — 1495, 1503, 1513
 8. gr. — 1495, 1512
 1943, nr. 65, 16. desember. *Lög um dómsmálastörf, lögreglustjórn, gjaldheimtu o.fl. í Reykjavík.*
 — 357
 1943, nr. 101, 30. desember. *Lög um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins.*
 — 1132
 10. gr. — 1131
 12. gr. — 1121, 1124, 1125, 1131, 1132, 1133
 1944, nr. 33, 17. júní. *Stjórnarskrá lýðveldisins Íslands.*
 — 205, 1013
 VII. kafli — 1015, 1016
 1. gr. — 474
 2. gr. — 357, 479, 793, 820, 826, 835, 868, 1009, 1013, 1014, 1015, 1016
 40. gr. — 983, 1009, 1014, 1015, 1017, 1021, 1022, 1023, 1028, 1029
 41. gr. — 1022, 1023
 44. gr. — 1009
 45. gr. — 1009
 60. gr. — 824
 61. gr. — 357
 65. gr. — 32
 67. gr. — 9, 684, 685, 688, 792, 793, 807, 812, 817, 820, 826, 835, 841, 853, 867, 868, 874, 1009, 1010, 1011, 1014, 1015, 1017, 1023, 1027, 1363
 69. gr. — 1447
 72. gr. — 29, 398, 399, 749, 754, 758, 1290
 76. gr. — 793, 820, 835, 968, 1022
 77. gr. — 1009, 1014, 1015, 1017, 1021, 1022, 1023, 1028, 1029
 78. gr. — 1009
 1944, nr. 61, 31. október. *Lög um byggingarmálefni Reykjavíkur.*
 — 1449

1945, nr. 108, 31. desember. Lög um byggingarsamþykktir fyrir sveitir og þorp, sem ekki eru löggiltir verslunarstaðir.

7. gr. — 1447

1947, nr. 95, 5. júní. Lög um lögræði.

37. gr. — 1688

1948, nr. 26, 1. apríl. Lög um breyting á lögum nr. 108 frá 1945, um byggingarsamþykktir fyrir sveitir og þorp, sem ekki eru löggiltir verslunarstaðir.

3. gr. — 1447

1949, nr. 18, 22. mars. Lög um kyrrsetningu og lögbann.

9. gr. — 1568

11. gr. — 1523, 1567

12. gr. — 613, 622, 631

20. gr. — 1388, 1564

24. gr. — 609, 611, 612, 618, 620, 621, 625, 627, 628, 630

26. gr. — 1564

27. gr. — 609, 618, 627, 1388, 1564, 1565

28. gr. — 612, 621, 630, 1565

1949, nr. 57, 25. maí. Lög um nauðungaruppböð.

— 1523

1. gr. — 1688, 1744

4. gr. — 389, 646, 1101, 1521, 1522, 1523, 1689

8. gr. — 1098

22. gr. — 391, 644, 1099, 1100

23. gr. — 1100

28. gr. — 1099

29. gr. — 645, 1152

38. gr. — 391

40. gr. — 392

1951, nr. 8, 5. febrúar. Ábúðarlög.

3. gr. — 683

1951, nr. 49, 16. mars. Lög um sölu lögveða án undangengins lögtaks.

— 1745

1. gr. — 1743

1951, nr. 110, 19. desember. Lög um lagagildi varnarsamnings milli Íslands og Bandaríkjanna og um réttarstöðu liðs Bandaríkjanna og eignir þess.

— 1277

1. gr. — 1276

1952, nr. 113, 29. desember. Lög um lausn ítaka af jörðum.

— 1668

1954, nr. 11, 9. febrúar. Auglýsing um fullgildingu Evrópuráðssamnings um verndun mannréttinda og mannfrelsis.

— 357, 358

1954, nr. 20, 8. mars. Lög um váttryggingarsamninga.

25. gr. — 381

29. gr. — 1372
 1954, nr. 33, 8. apríl. Lög um lögreglustjóra á Keflavíkurlugvelli.
 — 1276
 1954, nr. 34, 12. apríl. Sóttvarnarlög.
 5. gr. — 657
 1954, nr. 38, 14. apríl. Lög um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins.
 3. gr. — 1112
 20. gr. — 770, 773
 1954, nr. 106, 17. desember. Lög um yfirstjórn mála á varnarsvæðunum o.fl.
 — 1278
 2. gr. — 1278
 1954, nr. 111, 27. desember. Lög um greiðslu verðlagsuppbótar á laun opinberra starfsmanna.
 — 1131
 1955, nr. 22, 3. maí. Lög um breyting á almennum hegningarlögum nr. 19, 12. febrúar 1940.
 — 717
 4. gr. — 128, 132, 201, 358, 717, 742, 936, 1180, 1184, 185, 1425, 1435, 1734
 7. gr. — 892, 1598
 1955, nr. 32, 14. maí. Lög um breyting á lögum nr. 101/1943 ofl.
 — 1132
 8. gr. — 1125
 1955, nr. 64, 2. september. Lög um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins.
 — 1132
 10. gr. — 1131, 1133
 12. gr. — 1131
 16. gr. — 1133
 1956, nr. 49, 7. apríl. Íþróttalög.
 26. gr. — 1271
 1956, nr. 57, 10. apríl. Lög um prentrétt.
 15. gr. — 398, 1290
 1957, nr. 53, 6. júní. Lög um lax- og silungsveiði.
 — 792, 794, 804, 806, 809, 813, 819, 820, 821, 822, 825, 826, 835, 836, 853, 867, 868, 869, 877, 889
 16. gr. — 825
 19. gr. — 806
 20. gr. — 825
 35. gr. — 792, 793, 796, 798, 803, 804, 805, 806, 809, 812, 815, 819, 820, 822, 824, 825, 826, 828, 834, 835, 836, 837, 839, 840, 841, 853, 855, 857, 858, 859, 867, 868, 869, 872, 873, 874, 877, 882, 884, 885, 888, 899
 107. gr. — 792, 804, 826, 835, 867
 108. gr. — 805, 809
 109. gr. — 828, 860, 886

1958, nr. 10, 19. mars. Farsóttarlög.

1. gr. — 657

2. gr. — 657

1959, nr. 11, 20. mars. Lög um viðauka við lög nr. 64/1955, um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins.

— 1132

1. gr. — 1125, 1133

12. gr. — 1132

1960, nr. 10, 20. febrúar. Lög um söluskatt.

— 977, 986, 987

1. gr. — 987

2. gr. — 973, 974, 978, 981, 987

4. gr. — 973, 974, 980, 981

5. gr. — 978, 981, 986

6. gr. — 979, 987

7. gr. — 973, 974, 975, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985,
987, 988, 989

12. gr. — 986

13. gr. — 982, 985, 987, 989

14. gr. — 981, 982, 985, 987, 989

20. gr. — 979, 981

1960, nr. 58, 28. júní. Lög um bann við okri, dráttarvexti o.fl.

— 938, 939, 948, 952

3. gr. — 937, 939, 947, 948, 952

5. gr. — 216, 543, 1024

6. gr. — 937, 941, 945, 947, 948, 950, 952, 1556

1961, nr. 10, 23. mars. Lög um Seðlabanka Íslands.

13. gr. — 664, 1016

1961, nr. 12, 29. mars. Lög um Útvegsbanka Íslands.

12. gr. — 996

14. gr. — 996

1961, nr. 36, 29. mars. Ábúðarlög.

3. gr. — 683

1961, nr. 44, 29. mars. Lög um breytingar á lögum nr. 38/1954 um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins.

— 773

1961, nr. 58, 29. mars. Sveitarstjórnarlög.

— 798, 840, 873

32. gr. — 472

36. gr. — 472

1961, nr. 98, 23. desember. Lög um dómsmálastörf, lögreglustjórn, gjaldheimtu o.fl. í Reykjavík.

— 357

1961, nr. 102, 28. desember. Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að staðfesta fyrir Íslands hönd Parísarsamþykktina um vernd eignarréttinda á sviði iðnaðar.

- 1718
- 1962, nr. 8, 14. mars. *Erfðalög*.
VI. kafli — 1403
34. gr. — 1403, 1405.
40. gr. — 1403
41. gr. — 1403
42. gr. — 1403
43. gr. — 1403
44. gr. — 1400, 1403, 1407
- 1962, nr. 68, 27. apríl. *Lög um heimild til sameiginlegrar innheimtu opinberra gjalda*.
— 369, 371,
4. gr. — 666
- 1962, nr. 70, 28. apríl. *Lög um tekjuskatt og eignarskatt*.
4. gr. — 1010
- 1962, nr. 95, 11. ágúst. *Reglugerð um sameiginlega innheimtu opinberra gjalda í Reykjavík*.
— 369
4. gr. — 666
- 1963, nr. 29, 29. apríl. *Lög um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins*.
12. gr. — 1120, 1121, 1122, 1123, 1124, 1125, 1128, 1129, 1131, 1132, 1133, 1134, 1135
- 1963, nr. 66, 31. desember. *Siglingalög*.
— 24
8. gr. — 581, 605
42. gr. — 25
49. gr. — 381
93. gr. — 251
94. gr. — 251
98. gr. — 251
199. gr. — 19, 24, 25
200. gr. — 20, 24
216. gr. — 24
229. gr. — 251
- 1963, nr. 67, 31. desember. *Sjómannalög*.
— 25, 408
11. gr. — 409
12. gr. — 409
13. gr. — 407
18. gr. — 25, 408, 409
32. gr. — 404, 407, 408, 409
35. gr. — 407
41. gr. — 25
51. gr. — 25, 381
- 1963, nr. 245, 31. desember. *Reglugerð um tekjuskatt og eignarskatt*.
103. gr. — 666

- 1964, nr. 19, 21. maí. Skipulagslög.
— 1449
II. kafli — 1447
28. gr. — 500
- 1964, nr. 34, 21. maí. Lög um loftferðir.
136. gr. — 381
- 1964, nr. 55, 17. júlí. Lög um tekjuskatt og eignarskatt.
4. gr. — 1010
- 1964, nr. 140, 10. ágúst. Samþykkt um stjórn Reykjavíkurborgar og fundarsköp borgarstjórnar.
25. gr. — 472
- 1965, nr. 19, 10. maí. Lög um Húsnæðisstofnun ríkisins.
— 1366
- 1965, nr. 27, 22. apríl. Lög um breyting á lögum nr. 38/1954 um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins.
— 773
- 1965, nr. 29, 23. apríl. Lög um breyting á lögum nr. 41/1919 um landamerki.
— 1564, 1565
- 1965, nr. 39, 24. mars. Byggingarsamþykkt Reykjavíkur.
11. gr. — 1450
- 1965, nr. 90, 7. október. Lög um tekjuskatt og eignarskatt.
4. gr. — 1010
- 1965, nr. 97, 22. desember. Lög um breyting á lögum nr. 19/1965 um Húsnæðismálastofnun ríkisins.
— 1366, 1367
- 1965, nr. 100, 10. ágúst. Reglugerð um breyting á reglugerð nr. 95/1962
— 372
- 1966, nr. 53, 13. maí. Lög um vernd barna og unglinga.
45. gr. — 231
- 1966, nr. 68, 11. maí. Lög um iðnfræðslu.
1. gr. — 1093, 1094
- 1966, nr. 71, 6. maí. Lög um verðtryggingu fjárskuldbindinga.
— 822, 1589
- 1966, nr. 101, 8. desember. Lög um framleiðsluráð landbúnaðarins, verðskráningu, verðmiðlun og sölu á landbúnaðarvörum o.fl.
- 1966, nr. 217, 25. október. Reglugerð um gerð skipulagsáætlana.
19. gr. — 471
- 1967, nr. 23, 14. febrúar. Auglýsing um fyrirmynd að byggingarsamþykkt fyrir skipulagsskylda staði utan Reykjavíkur.
1.6.1. gr. — 1301, 1303
1.7. gr. — 1447
1.7.1. gr. — 1449, 1452, 1453
1.7.2. gr. — 1450, 1453
1.7.3. gr. — 1449

1967, nr. 58, 29. apríl. Orkulög

— 1225

III. kafli — 1203

11. gr. — 1207, 1208, 1209

75. gr. — 1203

1967, nr. 78, 28. apríl. Reglugerð um íbúðarbyggingar ríkisins og Reykjavíkurborgar.

— 1367

1968, nr. 8, 8. apríl. Lög um breyting á lögum nr. 19/1965 um Húsnæðisstofnun ríkisins.

— 1367

1968, nr. 40, 23. apríl. Umferðarlög.

25. gr. — 59, 231, 454, 455, 527, 654, 738, 739, 741, 1156, 1157, 1244, 245, 1246, 1334, 1335, 1756

26. gr. — 1292, 1334

27. gr. — 318, 319, 323, 450, 451, 452, 738, 739, 741, 934, 935, 936, 1156, 1157, 1244, 1245, 1246, 1755, 1756

37. gr. — 53, 455, 739, 741, 1292, 1334

46. gr. — 53, 352, 354, 919, 1652

47. gr. — 1292

48. gr. — 915, 919

49. gr. — 53, 454, 455, 738, 739, 741, 919

50. gr. — 934, 935, 936, 1481, 1751, 1752

66. gr. — 917, 920

67. gr. — 72, 74, 75, 919, 929, 1770

68. gr. — 72, 352, 354, 355, 915, 1372, 1770

69. gr. — 72, 73, 919, 929, 1372, 1764, 1766, 1770, 1772

70. gr. — 70, 72, 73, 354, 919, 1372, 1764, 1766, 1770, 1771

73. gr. — 381

74. gr. — 70, 72, 919, 929, 931, 1764, 1765, 1766

78. gr. — 1369, 1371, 1372, 1373

80. gr. — 53, 60, 318, 319, 323, 450, 451, 452, 454, 455, 527, 739, 741, 742, 934, 935, 1155, 1156, 1244, 1245, 1246, 1334, 1335, 1752, 1755, 1756

81. gr. — 53, 57, 59, 318, 319, 323, 324, 450, 653, 654, 738, 739, 742, 934, 1155, 1157, 1245, 1246, 1334, 1335, 1481, 1482

1968, nr. 47, 2. maí 1968. Lög um vörumerki.

— 1725

2. gr. — 1706, 1708, 1722

4. gr. — 1709, 1719, 1724

8. gr. — 1724

9. gr. — 1723, 1724, 1725

10. gr. — 1709

26. gr. — 1718

37. gr. — 1719
38. gr. — 1719, 1721, 1725
1968, nr. 122, 23. apríl. *Reglugerð um breyting á reglugerð nr. 78/1967.*
— 1367.
1969, nr. 14, 19. mars. *Lög um breyting á lögum um Lífeyrissjóð hjúkr-unarkvenna, nr. 16, 24. apríl 1965.*
1969, nr. 42, 12. maí. *Lög um afréttarmálefni, fjallskil o.fl.*
5. gr. — 1660
8. gr. — 1665, 1666
9. gr. — 1666, 1667
1969, nr. 59, 28. maí. *Lög um tollheimtu og tollefthrit.*
60. gr. — 1081
61. gr. — 1081
71. gr. — 1081
72. gr. — 1081
1969, nr. 63, 28. maí. *Lög um verslun ríkisins með áfengi, tóbak og lyf.*
7. gr. — 398
1969, nr. 82, 2. júlí. *Áfengislög.*
16. gr. — 27, 28, 29
21. gr. — 1332, 1333
24. gr. — 60, 1156, 1157
27. gr. — 1157
33. gr. — 27, 28, 60
1969, nr. 96, 31. desember. *Auglýsing um staðfestingu forseta Íslands á reglugerð um Stjórnarráð Íslands.*
13. gr. — 1277, 1278
1970, nr. 30, 12. maí. *Lög um Húsnæðisstofnun ríkisins.*
— 1367
1970, nr. 36, 9. maí. *Lög um leigubifreiðar.*
— 1004, 1005, 1006
1. gr. — 1003, 1004, 1005, 1006
2. gr. — 1005, 1006
3. gr. — 1003, 1005, 1006
4. gr. — 1003, 1006
5. gr. — 1006
11. gr. — 1004, 1005
1970, nr. 38, 11. maí. *Breyting á lögum nr. 53/1957 um lax- og silungsveiði.*
— 792, 825, 826, 835, 860, 867, 868, 886
15. gr. — 792, 803, 825, 867
64. gr. — 834, 867
1970, nr. 52, 12. maí. *Lög um eftirlit með skipum.*
— 1530
1970, nr. 76, 25. júní. *Lög um lax- og silungsveiði.*
— 792, 794, 796, 808, 809, 810, 819, 828, 834, 835, 836, 839, 847, 853,
857, 860, 867, 868, 869, 872, 878, 886

- XV. kafli — 824, 848, 879
16. gr. — 825
20. gr. — 825
35. gr. — 792, 819, 822, 823, 834, 867
61. gr. — 825
85. gr. — 817
94. gr. — 809, 811, 824, 847, 878, 879, 884
95. gr. — 792, 809, 810, 811, 813, 815, 816, 817, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 827, 828, 835, 844, 847, 848, 850, 854, 855, 857, 858, 859, 860, 868, 878, 879, 881, 882, 884
96. gr. — 811, 822
- 1970, nr. 106, 28. desember. *Lög um sölu á íbúðum, sem byggðar eru af framkvæmdarnefnd byggingaráætlunar í Reykjavík eða til útrýmingar heilsuspillandi húsnæðis.*
- 1367
3. gr. — 1367
- 1970, nr. 169, 21. ágúst. *Reglugerð um söluskatt.*
- 987
14. gr. — 975, 976, 977, 978, 981, 982, 985, 988
27. gr. — 986
29. gr. — 986
- 1970, nr. 244, 3. nóvember. *Reglugerð um hámarksfjölda leigubifreiða til vöruflutninga á félagssvæði Vörubílstjórafélagsins Þróttar.*
- 1006
- 1971, nr. 19, 5. apríl. *Útvarpslög.*
- 748, 757, 758
2. gr. — 752, 754, 763, 764, 768
24. gr. — 748, 750, 755, 757, 759, 763, 764, 767, 768
- 1971, nr. 59, 18. apríl. *Lög um breyting á lögum nr. 63, 28. maí 1969 um verslun ríkisins með áfengi, tóbak og lyf.*
- 398
- 1971, nr. 68, 15. júní. *Lög um tekjuskatt og eignarskatt.*
4. gr. — 1010, 1016
46. gr. — 371
- 1971, nr. 79, 13. ágúst. *Lög um iðju og iðnað.*
- 1305
- 1971, nr. 87, 24. desember. *Lög um orlof.*
- 1061
- 1972, nr. 60, 9. maí. *Lög um stofnun og slit hjúskapar.*
- 474, 727
45. gr. — 727, 728
54. gr. — 726, 727
55. gr. — 727
- 1972, nr. 73, 29. maí. *Höfundalög.*
- 3, 5, 570

- 4. gr. — 1281
- 35. gr. — 567, 570
- 36. gr. — 568, 571
- 1972, nr. 74, 27. apríl. Lög um skipun dómsvalds í héraði, lögreglustjórn, tollstjórn o.fl.
— 357
- 1972, nr. 204, 20. júlí. Reglugerð um vinnuaðstæður og öryggisbúnað á vinnustöðum.
— 381
- 2. gr. — 1471, 1473, 1474
- 8. gr. — 377, 380
- 9. gr. — 377, 380
- 12. gr. — 377, 380
- 13. gr. — 377, 380
- 14. gr. — 377, 380
- 17. gr. — 377, 380
- 1973, nr. 11, 6. apríl. Lög um framkvæmd eignarnáms.
1. gr. — 81
- 17. gr. — 811, 814, 860, 886
- 1973, nr. 60, 30. apríl. Lög um breyting á lögum nr. 68/1971 um tekjuskatt og eignarskatt o.fl.
8. gr. — 371
- 1973, nr. 75, 21. júní. Lög um Hæstarétt Íslands.
17. gr. — 1354
- 20. gr. — 18, 77, 232, 260, 311, 330, 352, 462, 560, 575, 635, 646, 658, 683, 915, 968, 1083, 1273, 1293, 1299, 1361, 1444, 1456, 1460, 1579, 1600, 1706
- 21. gr. — 35, 203, 384, 544, 579, 580, 646, 650, 724, 782, 1089, 1108, 1110, 1160, 1253, 1558, 1758
- 22. gr. — 35, 650
- 27. gr. — 1561
- 30. gr. — 1495, 1505, 1512
- 31. gr. — 384
- 34. gr. — 576
- 36. gr. — 311, 575, 1358
- 38. gr. — 646, 647
- 41. gr. — 33
- 44. gr. — 576
- 45. gr. — 401, 519, 520, 664, 794, 869, 1083, 1087, 1300, 1475, 1579
- 53. gr. — 997, 1147, 1728
- 58. gr. — 43, 658, 1263
- 1973, nr. 210, 2. ágúst. Reglugerð um breyting á reglugerð um söluskatt nr. 169/1970.
2. gr. — 986
- 1974, nr. 32, 10. apríl. Lög um breyting á lögum nr. 3/1978, um skipti á dánarbúum og félagsbúum o.fl.

- 667, 1736, 1737, 1744
- 6. gr. — 1736
- 7. gr. — 696
- 1974, nr. 49, 16. maí. *Lög um Lífeyrissjóð sjómanna.*
- 10. gr. — 1740, 1743, 1745
- 1974, nr. 51, 16. maí. *Lög um gatnagerðargjöld.*
- 466, 469, 470
- 1974, nr. 64, 21. maí. *Lög um breyting á lögum nr. 19/1940.*
- 894
- 1. gr. — 901
- 1974, nr. 65, 21. maí. *Lög um ávana- og fíkniefni.*
- 204, 207, 208, 210
- 2. gr. — 319, 323, 324, 326, 329, 900, 901, 1550, 1551, 1595, 1596, 1598
- 3. gr. — 901
- 5. gr. — 319, 323, 324, 326, 328, 894, 895, 901, 903, 1550, 1551, 1552, 1595, 1596, 1598, 1599
- 6. gr. — 329, 894, 901, 1550, 1552, 1595
- 1974, nr. 74, 21. ágúst. *Lög um meðferð opinberra mála.*
- XXI. kafli — 1481
- 4. gr. — 257
- 9. gr. — 1184
- 15. gr. — 996, 997, 1189
- 20. gr. — 1281
- 21. gr. — 141
- 22. gr. — 992, 996, 997, 1147, 1148, 1149, 1151
- 36. gr. — 1281
- 40. gr. — 1750
- 43. gr. — 3
- 48. gr. — 4, 5
- 51. gr. — 4, 5
- 65. gr. — 656
- 66. gr. — 656
- 67. gr. — 6, 9, 205, 207, 210, 231, 346, 347, 496, 655, 1104, 1159, 1520, 1649, 1650, 1651, 1758
- 72. gr. — 449
- 75. gr. — 9, 32, 231, 346, 347, 656, 1520
- 77. gr. — 60, 1156, 1157
- 79. gr. — 1186
- 86. gr. — 449, 1163, 1186
- 87. gr. — 449, 1163
- 89. gr. — 299, 993, 1641, 1645
- 92. gr. — 993
- 102. gr. — 276
- 108. gr. — 11, 1427

- 112. gr. — 59, 1155, 1157, 1332, 1333
- 115. gr. — 41, 1280
- 118. gr. — 41, 201, 329, 358, 362, 743, 747, 901, 948, 1065, 1077, 1291, 1774, 1781, 1787, 1790
- 122. gr. — 530, 766
- 124. gr. — 995, 997, 1147, 1184, 1185, 1554
- 131. gr. — 1290
- 132. gr. — 1290
- 133. gr. — 1290
- 134. gr. — 1290
- 136. gr. — 1290
- 140. gr. — 525, 946, 1338, 1427
- 141. gr. — 58, 134, 533, 682, 747, 940, 948
- 142. gr. — 128, 529, 756, 1082, 1350, 1632
- 145. gr. — 61, 461
- 146. gr. — 525, 1427
- 147. gr. — 1434
- 171. gr. — 36, 448, 1146, 1281
- 172. gr. — 2, 4, 6, 31, 204, 205, 208, 229, 449, 495, 655, 991, 1103, 1158, 1519, 1553, 1757
- 174. gr. — 31, 35, 345, 449
- 175. gr. — 317, 325, 1064
- 178. gr. — 742, 1246
- 185. gr. — 1189

1974, nr. 390, 19. desember. *Reglugerð um sölu og meðferð ávana- og fíkniefna.*

- 325, 900, 901
- 2. gr. — 318, 319, 326, 895, 900, 1550
- 10. gr. — 318, 319, 324, 326, 895, 1550

1975, nr. 11, 28. apríl. *Lög um ráðstafanir í efnahagsmálum og fjármálum til þess að stuðla að jafnvægi í þjóðarbúskapnum og treysta undirstöðu atvinnu og lífskjara.*

- 10. gr. — 372
- 18. gr. — 372

1975, nr. 392, 4. september. *Fjallskilareglugerð fyrir Vestur-Húnavatnssýslu.*

- 40. gr. — 391, 392

1976, nr. 14, 19. mars. *Lög um breytingar á lögum nr. 85/1936 um meðferð einkamála í héraði.*

- 564

1976, nr. 16, 21. apríl. *Lög um breyting á lögum nr. 19/1940.*

- 1751, 1752
- 3. gr. — 892, 1432, 1598

1976, nr. 29, 26. maí. *Lög um kjarasamninga Bandalags starfsmanna ríkis og bæja.*

- 26. gr. — 764

- 1976, nr. 31, 26. maí. Lög um breyting á lögum nr. 38/1954, um réttindi og skyldur opinberra starfsmanna.
— 773
- 1976, nr. 42, 25. maí. Lög um lagagildi viðaukasamnings milli ríkisstjórnar Íslands og Swiss Aluminium Ltd., um álbræðslu í Straumsvík.
— 1397
- 1976, nr. 54, 25. maí. Lög um breyting á umferðarlögum nr. 40, frá 23. apríl 1968.
— 53, 60, 318, 450, 451, 452, 454, 455, 527, 739, 741, 742, 934, 935, 936, 1156, 1244, 1245, 1246, 1752, 1755, 1756
- 1976, nr. 59, 31. maí. Lög um fjölbýlishús.
III. kafli — 1534
5. gr. — 1534
10. gr. — 1534, 1536, 1537, 1538
13. gr. — 1539
15. gr. — 1534, 1536, 1537, 1538
- 1976, nr. 64, 31. maí. Ábúðarlög.
— 659
III. kafli — 684
2. gr. — 683, 684, 685, 688
3. gr. — 691
4. gr. — 661, 690, 691
5. gr. — 691
6. gr. — 691
11. gr. — 687, 691
12. gr. — 691
21. gr. — 684, 687, 691
22. gr. — 691
27. gr. — 660, 690
- 1976, nr. 65, 31. maí. Jarðalög.
— 1668
6. gr. — 684, 685, 687, 688, 692
26. gr. — 644
- 1976, nr. 67, 31. maí. Lög um löggilta endurskoðendur.
— 1148
7. gr. — 1150
10. gr. — 1150
- 1976, nr. 71, 31. maí. Lög um breyting á lögum nr. 597/1969 um tollheimtu og tolleftirlit.
2. gr. — 1081
- 1976, nr. 78, 31. maí. Lög um jafnstöðu kvenna og karla.
11. gr. — 1117
- 1976, nr. 101, 28. desember. Lög um breyting á almennum hegningarlögum nr. 19/1940.
4. gr. — 329, 902, 903
9. gr. — 128

- 1976, nr. 107, 28. desember. Lög um breyting á lögum um meðferð opinberra mála nr. 74/1974.
19. gr. — 1280
24. gr. — 530, 766
29. gr. — 61
- 1976, nr. 280, 25. júní. Reglugerð um samþykktir fyrir fjölbýlishús.
— 1534, 1537, 1538
1. gr. — 1536
- 1977, nr. 16, 5. maí. Lög um breyting á umferðarlögum nr. 40, 23. apríl 1968.
— 935, 936
- 1977, nr. 27, 11. maí. Lög um ráðstafanir til að draga úr tóbaksreykingum.
— 398, 399
- 1977, nr. 35, 12. maí. Lög um viðauka við lög nr. 94, 19. júní 1933, um tékka.
— 98, 99, 105, 109, 119, 1195, 1200, 1413, 1423
- 1977, nr. 46, 13. maí. Lög um skotvopn, sprengiefni og skotelda.
35. gr. — 1624
- 1977, nr. 318, 25. ágúst. Samþykkt um breytingu á lögreglusamþykkt fyrir Reykjavík nr. 2, 7. janúar 1930.
— 1481, 1482
- 1977, nr. 445, 27. desember. Reglugerð um breyting á reglugerð nr. 245/1963 um tekjuskatt og eignarskatt.
— 371
- 1978, nr. 3, 17. febrúar. Lög um ráðstafanir í efnahagsmálum.
— 364, 368, 371
5. gr. — 363, 365, 370, 371
6. gr. — 363, 365, 366, 370, 371
- 1978, nr. 6, 5. maí. Gjaldþrotalög.
II. kafli — 14, 1155
X. kafli — 1747
1. gr. — 218, 431
7. gr. — 13, 1153, 1154, 1351
8. gr. — 1351
10. gr. — 12, 1152, 1351, 1647
13. gr. — 1728
19. gr. — 1740
24. gr. — 1745, 1747
25. gr. — 669
30. gr. — 669
54. gr. — 212, 216, 218, 956, 958, 959, 960, 962, 963, 965, 966, 967
57. gr. — 1559
61. gr. — 216, 956, 959, 963, 965
62. gr. — 216, 219, 959, 960, 965, 967, 1040
63. gr. — 216, 959, 965

- 65. gr. — 1041, 1053
- 68. gr. — 1036
- 69. gr. — 667, 669, 670, 671, 672, 673
- 78. gr. — 1736
- 88. gr. — 1049
- 96. gr. — 1049, 1050
- 108. gr. — 547, 549, 550, 551, 552, 666, 694, 695, 1562, 1741, 1745, 1746, 1747
- 110. gr. — 549, 1560, 1745, 1746, 1747
- 112. gr. — 1089, 1092
- 114. gr. — 1090
- 120. gr. — 1560
- 1978, nr. 9, 5. maí. *Lög um geymslufé.*
 - 4. gr. — 1060
- 1978, nr. 32, 12. maí. *Lög um hlutafélög.*
 - 1040, 1148
 - 52. gr. — 1039, 1049
 - 60. gr. — 1032, 1039, 1049
 - 110. gr. — 1040
 - 116. gr. — 1032
 - 120. gr. — 1039, 1049
 - 132. gr. — 1032, 1039, 1041, 1049, 1053
 - 134. gr. — 1049, 1050
 - 151. gr. — 1150
 - 152. gr. — 1150
- 1978, nr. 40, 18. maí. *Lög um tekjuskatt og eignarskatt.*
 - 1011
 - 82. gr. — 1010
- 1978, nr. 41, 18. maí. *Lög um Iðntæknistofnun Íslands.*
 - 15. gr. — 678
- 1978, nr. 42, 18. maí. *Iðnaðarlög.*
 - 675, 1305
 - 8. gr. — 677, 681, 1093, 1094
 - 15. gr. — 677, 678
- 1978, nr. 52, 11. maí. *Lög um breyting á áfengislögum nr. 82/1969.*
 - 28, 60, 1156
- 1978, nr. 54, 18. maí. *Byggingarlög.*
 - 1275, 1276, 1278
 - V. kafli — 380
 - 9. gr. — 1274
 - 12. gr. — 1444, 1445, 1446, 1447, 1448, 1449, 1450, 1451, 1452, 1453, 1454, 1456, 1457, 1458, 1459, 1460, 1461, 1462, 1463, 1464
 - 30. gr. — 1274, 1275
- 1978, nr. 56, 16. maí. *Lög um verðlag, samkeppnishömlur og óréttmæta viðskiptahætti.*

— 678, 1252

2. gr. — 1674

8. gr. — 1673

20. gr. — 1296

26. gr. — 1296, 1297

27. gr. — 678

1978, nr. 96, 8. september. *Bráðabirgðalög um kjaramál.*

— 371

1978, nr. 97, 14. júlí. *Lög um áskorunarmál.*

— 430

9. gr. — 431

1978, nr. 293, 1. ágúst. *Auglýsing um takmarkanir á ávísun lækna á amfetamín og nokkur fleiri lyf.*

— 319, 323, 895, 900

1978, nr. 316, 8. september. *Reglugerð um breyting á reglugerð nr. 169/1970, um söluskatt með áorðnum breytingum.*

— 975, 987, 988

2. gr. — 981, 982

1978, nr. 406, 3. nóvember. *Reglugerð um fasteignaskráningu og fasteignamat.*

6. gr. — 254

1978, nr. 414, 4. desember. *Reglugerð um umferðarmerki og notkun þeirra.*

29. gr. — 919

1979, nr. 13, 10. apríl. *Lög um stjórn efnahagsmála o.fl.*

— 822

1979, nr. 19, 1. maí. *Lög um rétt verkafólks til uppsagnarfrests frá störfum og til launa vegna sjúkdóms og slysaforfalla.*

1. gr. — 32, 34

3. gr. — 31, 33, 34, 36, 37

4. gr. — 46

5. gr. — 46

6. gr. — 46

1979, nr. 21, 21. maí. *Lög um breyting á lögum nr. 29/1985, um lögtak og fjárnám.*

— 969

1. gr. — 969

1979, nr. 23, 21. maí. *Lög um breytingar á lögum nr. 3/1978.*

1. gr. — 696, 698

1979, nr. 44, 1. júní. *Lög um húsaleigusamninga.*

— 5

18. gr. — 1107

23. gr. — 1107

1979, nr. 56, 30. maí. *Lög um dómvexti, viðauki við lög nr. 85, 23. júní 1936 um meðferð einkamála í héraði.*

— 233, 364, 367, 374, 495, 561, 724, 729, 922, 999, 1024, 1029, 1034, 1035, 1135, 1169, 1171, 1178, 1209, 1210, 1298, 1615, 1655

1. gr. — 47, 353, 403, 410, 412, 433, 564, 572, 574, 602, 985, 1016
1979, nr. 249, 12. júní. *Reglugerð um breyting á reglugerð nr. 169/1970 um söluskatt.*
1. gr. — 981
1979, nr. 292, 16. maí. *Byggingarreglugerð.*
— 1276, 1278, 1453, 1474
VI. kafli — 380
3.1.2. gr. — 1275
3.4.1. gr. — 1274
3.4.2. gr. — 1274
3.5. gr. — 1446, 1452, 1453, 1457, 1458, 1459, 1462, 1463
3.5.1. gr. — 1453
3.5.2. gr. — 1446, 1458, 1462
1980, nr. 23, 26. maí. *Lög um breyting á lögum nr. 10/1960, um söluskatt.*
— 973
1980, nr. 49, 30. maí. *Lög um breyting á sjómannalögum nr. 67, 31. desember 1963, sbr. lög nr. 53, 20. maí 1969.*
1. gr. — 25
1980, nr. 51, 9. júní. *Lög um Húsnæðisstofnun ríkisins.*
— 1262
65. gr. — 1367
66. gr. — 1364, 1367
1980, nr. 55, 9. júní. *Lög um starfskjör launafólks og skyldutryggingu lífeyrisréttinda.*
1. gr. — 1251, 1674
1980, nr. 60, 3. júní. *Lög um breyting á lögum nr. 65/1974, um ávana- og fíkniefni.*
— 208, 319, 323, 326, 328, 894, 901, 1550, 1551, 1595, 1596, 1598
1980, nr. 67, 9. september. *Bráðabirgðalög um breyting á lögum nr. 29/1963, um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins.*
— 1123
6. gr. — 1124, 1132
1980, nr. 98, 31. desember. *Lög um breyting á lögum nr. 29/1963, um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins.*
— 1120, 1123, 1124, 1125, 1131, 1132
4. gr. — 1121
6. gr. — 1120, 1121, 1123, 1124, 1125, 1128, 1132, 1133, 1134
13. gr. — 1133, 1134
1980, nr. 280, 24. júní. *Auglýsing um ákvörðun gjalds á innflutt kjarnfóður.*
— 1546
1981, nr. 9, 15. apríl. *Barnalög.*
— 480, 483, 484, 487
IV. kafli — 488
10. gr. — 35
13. gr. — 36

- 14. gr. — 483
- 16. gr. — 480, 488
- 20. gr. — 476, 479, 480, 481, 483, 486, 487, 488
- 21. gr. — 474
- 22. gr. — 474, 475, 477, 479, 480, 483, 484, 485, 486, 487, 488
- 23. gr. — 475, 488
- 24. gr. — 476, 479, 484, 486, 487, 488
- 38. gr. — 384
- 40. gr. — 385
- 58. gr. — 35
- 1981, nr. 20, 18. maí. *Lög um breyting á almennum hegningarlögum nr. 19/1940, sbr. lög nr. 22/1955.*
- 10. gr. — 530, 533
- 11. gr. — 1000
- 1981, nr. 28, 26. maí. *Lög um breyting á lögum nr. 85/1936 um meðferð einkamála í héraði.*
- 1108, 1137, 1138, 1581
- 6. gr. — 1136
- 9. gr. — 799, 845, 1593
- 11. gr. — 1591
- 14. gr. — 43
- 22. gr. — 223
- 40. gr. — 1689, 1690
- 1981, nr. 75, 14. desember. *Lög um tekjuskatt og eignarskatt.*
- 1009
- 6. gr. — 1009, 1010, 1016
- 7. gr. — 1009, 1014, 1016, 1017
- 67. gr. — 1009
- 73. gr. — 1015
- 76. gr. — 1015
- 81. gr. — 1014
- 82. gr. — 1009, 1010, 1011, 1013, 1015, 1016
- 83. gr. — 1009, 1015
- 109. gr. — 369, 666
- 112. gr. — 664, 989, 1016
- 113. gr. — 669, 670, 671, 673
- 1981, nr. 314, 29. júní. *Auglýsing um bann við vörslu og meðferð ávana- og fíkniefnis.*
- 895, 901
- 1981, nr. 558, 25. ágúst. *Reglugerð um iðnfræðslu.*
- 6. gr. — 677, 681, 1093, 1094
- 1982, nr. 33, 4. maí. *Lög um breyting á lögum nr. 10/1960 um söluskatt.*
- 1. gr. — 986
- 1982, nr. 75, 13. maí. *Lög um breyting á almennum hegningarlögum nr. 19/1940, sbr. lög nr. 34/1980 og sektarmörk nokkurra laga.*

- 208
1. gr. — 323, 329, 902, 903
9. gr. — 319, 323, 326, 328, 895, 901, 1550, 1551, 1595, 1596, 1598
- 1982, nr. 75, 15. mars. Reglugerð um skipulagsmál á varnarsvæðunum.
— 1278, 1279
- 1982, nr. 78, 27. júlí. Bráðabirgðalög um breyting á lögum nr. 51/1980 um Húsnæðisstofnun ríkisins
— 1367
- 1982, nr. 95, 31. desember. Lög um breyting á lögum nr. 73/1980 um tekjustofna sveitarfélaga.
3. gr. — 664
- 1982, nr. 356, 1. júlí. Reglugerð um tollfrjálsan farangur ferðamanna og farmanna við komu frá útlöndum o.fl.
— 1079
5. gr. — 1079, 1080, 1081, 1082
- 1982, nr. 486, 23. ágúst. Reglugerð um söluskatt.
14. gr. — 979, 980, 985, 986, 989
- 1983, nr. 33, 23. mars. Lög um bann við ofbeldiskvikmyndum.
— 3, 5
- 1983, nr. 50, 20. apríl. Bráðabirgðalög um breyting á lögum nr. 51/1980, um Húsnæðisstofnun ríkisins.
— 1362, 1366, 1367
3. gr. — 1362, 1366
- 1983, nr. 55, 27. maí. Bráðabirgðalög um ráðstafanir í sjávarútvegsmálum.
3. gr. — 1018, 1020, 1024, 1026, 1028, 1029, 1498, 1507, 1515
- 1983, nr. 145, 15. mars. Reglugerð um breyting á reglugerð nr. 361/1982.
— 1081
- 1983, nr. 313, 13. maí. Reglugerð um tollfrjálsan farangur ferðamanna og farmanna við komu frá útlöndum.
— 1081
- 1983, nr. 320, 17. maí. Reglugerð um takmörkun leigubífreidda í Reykjavík og ráðstöfun atvinnuleyfa.
— 1006
1. gr. — 1005
2. gr. — 1005
- 1983, nr. 335, 18. maí. Reglugerð um sölu og veitingar áfengis.
16. gr. — 27, 28, 29
- 1983, nr. 594, 8. ágúst. Reglugerð um breyting á reglugerð nr. 313/1983.
— 1081
- 1984, nr. 46, 30. maí. Lög um breyting á lögum nr. 59, 28. maí 1969 um tollheimtu og tollfrelsitil, með síðari breytingum.
9. gr. — 1081
- 1984, nr. 47, 30. maí. Lög um breyting á lögum nr. 29/1963 um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins.
— 1131

- 2. gr. — 1133
- 4. gr. — 1123, 1128, 1133
- 9. gr. — 1134
- 1984, nr. 68, 30. maí. *Lögræðislög.*
 - 13. gr. — 925, 926
 - 19. gr. — 925
- 1984, nr. 71, 30. maí. *Lög um ráðstafanir í sjávarútvegsmálum.*
 - 1498, 1507, 1515
 - 3. gr. — 1018, 1020, 1021, 1022, 1024, 1026, 1027, 1028, 1029
- 1984, nr. 73, 28. maí. *Lög um fjarskipti.*
 - 2. gr. — 764, 768
 - 23. gr. — 750, 755, 756, 759, 763, 764, 767, 768
 - 24. gr. — 748, 758
- 1984, nr. 74, 28. maí. *Lög um tóbaksvarnir.*
 - 7. gr. — 394, 395, 397, 398, 399, 400
 - 19. gr. — 400
- 1985, nr. 13, 21. maí. *Lög um breyting á lögum um ávana- og fíkniefni*
nr. 65/1974.
 - 208, 319, 323, 326, 328, 329, 895, 901, 1550, 1595, 1596, 1598
- 1985, nr. 27, 4. júní. *Lög um breyting á lögum nr. 74/1974 um meðferð*
opinberra mála.
 - 1184
- 1985, nr. 34, 19. júní. *Siglingalög.*
 - 1745
 - 171. gr. — 591
 - 197. gr. — 1743
- 1985, nr. 42, 10. júní. *Lög um breyting á lögum nr. 19/1940.*
 - 7. gr. — 1552
- 1985, nr. 46, 27. júní. *Lög um framleiðslu, verðlagningu og sölu á bú-*
vörum.
 - 1578
- 1985, nr. 65, 28. júní. *Lög um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla.*
 - 1110, 1112, 1113, 1114
 - 1. gr. — 1112, 1113,
 - 2. gr. — 1112, 1114
 - 3. gr. — 1112
 - 5. gr. — 1112, 1114, 1115
 - 6. gr. — 1114
 - 9. gr. — 1112, 1114
 - 16. gr. — 1113, 1115, 1116, 1117
 - 17. gr. — 1112, 1113, 1114, 1115, 1116, 1117
 - 19. gr. — 1115
 - 20. gr. — 1110
- 1985, nr. 68, 27. júní. *Útvarpslög.*
 - 748, 757, 758

- 2. gr. — 755
- 25. gr. — 748, 757
- 33. gr. — 748, 757
- 37. gr. — 748, 755, 757
- 1985, nr. 98, 20. desember. Lög um breyting á gjaldþrotalögum nr. 6/1978.
 - 1. gr. — 1740
- 1986, nr. 7, 7. apríl. Lög um breyting á lögum nr. 16/1978 um varnir gegn kynsjúkdómum.
 - 1. gr. — 657
- 1986, nr. 16, 7. janúar. Reglugerð um sölu og meðferð ávana- og fíkniefna.
 - 204, 207, 208, 210, 323, 900, 901
 - 2. gr. — 325, 329, 901, 1595, 1596, 1598
 - 3. gr. — 328, 901
 - 10. gr. — 325, 328, 329, 901, 1550, 1551
- 1986, nr. 36, 5. maí. Lög um Seðlabanka Íslands.
 - IV. til bráðabirgða — 664
- 1986, nr. 84, 7. febrúar. Auglýsing um takmarkanir á ávísun lækna á amfetamín og nokkur fleiri lyf.
 - 328, 329, 900, 901
- 1986, nr. 177, 26. mars. Reglugerð um breyting á reglugerð um ávana- og fíkniefni nr. 16/1986
 - 1550, 1551
- 1986, nr. 339, 22. júlí. Reglugerð um búmark og fullvirðisrétt.
 - 23. gr. — 1578
- 1987, nr. 12, 20. mars. Lög um breyting á lögum nr. 57/1949, um nauðungaruppböð.
 - 7. gr. — 1152
- 1987, nr. 25, 17. mars. Vaxtalög.
 - 729, 922, 939, 948, 999, 1169, 1294, 1302, 1303, 1615, 1674
 - III. kafli — 973, 1672
 - 7. gr. — 1438, 1440
 - 10. gr. — 776, 955, 956, 962, 1300, 1526, 1600, 1690, 1700, 1735, 1773, 1775
 - 14. gr. — 776, 962, 1193, 1600, 1690, 1700, 1735, 1773, 1775
 - 15. gr. — 776
- 1987, nr. 68, 10. júlí. Bráðabirgðalög um ráðstafanir í fjármálum.
 - 1247, 1274
- 1987, nr. 209, 8. maí. Reglugerð um tollfrjálsan farangur ferðamanna o.fl.
 - 1079
 - 6. gr. — 1080

IV. EFNISKRÁ TIL YFIRLITS

	Bls.
Aðilaskipti að kröfu	693
Aðild	388, 1444, 1456, 1460, 1563
Afréttir	1656
Arkitektar	232, 1444, 1456, 1460
Atvinnuréttindi	1003, 1444, 1456, 1460
Aukabiðdagagjald	245
Ábúð	658, 683
Ábyrgð	1229
Ábyrgð á mannvirkjagerð	1299
Ábyrgð á veðskuld	260
Ábyrgð stjórnar- og skilanefndarmanna í hlutafélagi	1031
Ábyrgð útvegsmanns	587
Áfengisauklýsingar	26
Áfengislög	26
Áfrýjun	384, 388, 1096
Áfrýjunarstefna	575
Áhættutaka	67
Ákæra	36, 743, 937, 947, 995
Árekstur bifreiða	1652
Áskorunarmál	513, 518, 1086
Ávana- og fíkniefni	317, 325, 890, 1549, 1594
Barnalög. Sjá: Börn og meðlag	384, 473
Bein fógetagerð	384, 1105
Bifreiðar:	
A. Einkamál	67, 352, 915, 928, 1369, 1652, 1763
B. Opinber mál ...	52, 317, 450, 453, 738, 934, 1244, 1334, 1750, 1754
Björgunarlaun	17
Blóðrannsókn. Blóðflokkar. Sjá: Mat og skoðun	67, 700
Bráðabirgðasvipting ökuleyfis	653, 1481
Brot á húsfriði	1620
Brot gegn 108. gr. almennra hegningarlaga	1280
Brot gegn 176. gr. almennra hegningarlaga. Sýkna	769
Brot í opinberu starfi	129, 274
Búskipti	724
Byggingarsamvinnufélög	1361
Bætur	788, 830, 863
Börn	384, 473
Dagsektir	437, 1374
Dómarar:	
1. Dómarar í Hæstarétti:	

Þrír hæstaréttardómarar dæma mál 2, 4, 6, 12, 14, 26, 31, 33, 34, 36, 52, 59, 61, 202, 203, 205, 208, 226, 228, 229, 241, 253, 260, 310, 330, 345, 348, 352, 356, 388, 401, 448, 453, 490, 495, 508, 513, 518, 521, 526, 530, 544, 546, 547, 559, 575, 580, 635, 647, 650, 653, 655, 658, 674, 724, 729, 734, 738, 743, 769, 782,	928
Sjö dómarar dæma mál	362
Varadómari dæmir mál í Hæstarétti 42, 67, 77, 210, 266, 410, 430, 534, 552, 560, 587, 608, 626, 643, 664, 683, 693, 700, 718, 748, 757, 769, 775, 890, 937, 947, 955, 1096, 1119, 1273, 1374, 1395, 1600, 1614,	1690
2. Samdómendur í héraði 17, 42, 77, 129, 232, 241, 245, 338, 376, 437, 497, 508, 560, 587, 635, 718, 788, 830, 863, 1179, 1299, 1465, 1533, 1582, 1600,	1706
3. Dómstólar:	
Fógetaréttur	384, 658
Sakadómur í ávana- og fíkniefnum	317, 325, 890
Skiptaréttur	4, 547, 664, 693, 724
Uppboðsréttur	388
4. Setudómari dæmir mál í héraði	129, 253, 410, 1656
5. Dómara ekki getið í héraðsdómi 34, 77, 203, 241, 338, 352, 552, 693, 924, 1118,	1326
6. Sératkvæði:	
Í Hæstarétti 17, 26, 52, 93, 129, 210, 220, 253, 310, 356, 362, 373, 384, 388, 394, 410, 430, 437, 497, 560, 587, 643, 647, 674, 683, 693, 729, 734, 769, 788, 830, 863, 915, 955, 961, 990, 995, 1003, 1008, 1031, 1078, 1119, 1146, 1201, 1247, 1263, 1273, 1280, 1299, 1374, 1395, 1426, 1563, 1656, 1686, 1706, 1726, 1735,	1763
Í héraði	863, 1533
7. Hæfi dómara	11, 1160, 1189
8. Fébótaábyrgð vegna dómaraverka	643
Dómkröfur	462
Dómsátt úr gildi felld	59, 1155, 1156, 1332
Eignarnámsbætur	497
Eignaspjöll, 257. gr. almennra hegningarlaga	356
Eignaupptaka	317, 325, 748, 890, 1549, 1594
Endurgreiðsla	373, 1247
Endurheimta	1229
Endurupptaka	547
Erfðafesta	437
Efðaskrá	1400
Farmskirteini	245
Fasteignakaup	42, 77, 310, 534, 718, 1600
Fasteignir	1201, 1540
Fébótaábyrgð vegna dómaraverka	643
Félög	1247
Féviti	1293

	Bls.
Fjarskiptalög	748, 757
Fjárdráttur	93, 521
Fjárnám	77, 508, 518, 1083, 1086, 1293, 1672
Fjársvik	61, 93, 1191, 1343, 1410, 1434
Fjölbýlishús	1533
Foreldraráð	384
Forgangskröfur	968
Forsendulaus úrskurður	1686
Framhaldsrannsókn	10
Framsal kröfu	430
Frávísun:	
A. Einkamál:	
1. Frá héraðsdómi 220, 462, 650, 734, 1108, 1110, 1119, 1138,	1758
2. Frá Hæstarétti 202, 226, 228, 513, 518, 575, 647, 664, 1089,	1521
3. Frávísunardómur felldur úr gildi	580, 782, 1093, 1253
B. Opinber mál:	
1. Frá héraðsdómi	61, 995, 1146
2. Frá Hæstarétti	31, 546
3. Frávísunardómur felldur úr gildi	36
Frestir:	
A. Einkamál 33, 202, 226, 228, 1234, 1236, 1238, 1240, 1242,	1243, 1655
B. Opinber mál	10, 31
Frestun uppboðsmáls	1521
Fyrning	1273, 1369
Gagnaöflun	34, 990, 1553
Gallar	42, 77, 241, 718, 1600
Geðrannsókn	6, 229, 1519
Gengismunur	1018
Gerðardómar	788, 830, 863
Geymslugreiðsla	1059
Girðingar	356
Gjafsókn	67, 683, 1465
Gjafvörn	473, 1465
Gjaldþrot	1031
Gjaldþrotaskipti	210, 547, 664, 693, 955, 961, 968, 1558
Greiðsludráttur	534
Greiðslustöðvun	12, 1351, 1647
Gæsluvarðhald 6, 203, 205, 208, 229, 345, 495, 655, 1103, 1158,	1519, 1649, 1757
Hafning máls	544, 559, 1480
Hefð	1656
Heimvísun	14, 36, 766, 1078, 1189, 1686, 1700
Hjón	552, 724
Hlutafélög	1031

	Bls.
Hlutdeild	890
Húsleit	2, 4
Hylming	890
Hæstaréttarlög nr. 75/1973, 45. gr.	664, 1083, 1086
Iðnaðarlög	674
Innbrot	1620
Innsetningargerð úr gildi felld	1575
Ítrekun	1244
Íþróttafélög	1263
Jarðhiti	1201
Kaupgjaldsmál	1339
Kaupsamningur	253, 260, 338
Kröfugerð	220
Kærufrestur	31
Kæruheimild	546, 647
Kærumál:	
A. Einkamál:	
1. Áfrýjun, verkanir	384
2. Bein fögetagerð	384, 1105
3. Búskipti	724
4. Börn	384
5. Framlagning skjala	578
6. Frestun uppboðs	1521
7. Frávisun frá héraðsdómi	734, 1108, 1110, 1138
8. Frávisun frá Hæstarétti	202, 647, 1089, 1521
9. Frávisunardómur felldur úr gildi	580, 782, 1093, 1253
10. Frávisunardómur staðfestur	650, 1758
11. Frestur	202
12. Gagnaðflun	34
13. Gjaldprotaskipti	547, 1558
14. Greiðsludráttur	534
15. Greiðslustöðvun	12, 1351, 1647
16. Hafning máls	544
17. Hjón	724
18. Kæruheimild	546, 647, 1521
19. Lögmannspókun	1495, 1505, 1512
20. Lögmenn	1582
21. Mat	587
22. Meðalganga	580
23. Réttarneitun	1558
24. Réttarsáttir	1118, 1136
25. Sjálfræðissvipting	924
26. Skjöl. Synjun framlagningar	578
27. Sönnunargögn	34
28. Vanhæfi dómara	1160

29. Varnarþing	650
30. Verkanir áfrýjunar	384
B. Opinber mál:	
1. Ákæra	36
2. Ákæru vísað frá héraðsdómi	995
3. Bráðabirgðasvipting ökuleyfis	653, 1481
4. Dómsátt felld úr gildi	59, 1155, 1156, 1332
5. Frávísunardómur úr gildi felldur	36
6. Frávísun frá héraðsdómi	1146
7. Frávísun frá Hæstarétti	31, 546
8. Frestbeiðni hafnað	10
9. Gagnaöflun	990, 1553
10. Geðrannsókn	6, 229, 345, 1519
11. Gæsluvarðhald 6, 203, 205, 208, 229, 345, 495, 655, 1103, 1158, 1519, 1649, 1757	
12. Heimvísun	36
13. Húsleit	2, 4
14. Kærufrestur	31
15. Kæruheimild	546
16. Réttargæsluþóknun	448
17. Vanhæfi ríkissaksóknara	995, 1146
Lagatúlkun	1003
Landamerksamál	1326
Lausafjárkaup	401, 508, 1489, 1524
Lax- og silungsveiði	788, 830, 863
Leiðbeiningarskylda dómara	1563, 1686
Leiga	1054
Leigubifreiðar	1003
Leigusamningar	437
Lífeyrisréttur	1119
Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins	1119
Líkamsárás	530, 999, 1785
Líkamsárás leiðir til dauða	1063
Líkamsáverkar	410, 1483
Lóðarleigusamningar	437, 497
Lyfjapróf	1263
Lögbann	608, 617, 626, 1374, 1395
Lögbannsgerð felld úr gildi	1563
Lögmansþóknun	1495, 1505, 1512
Lögmenn	1582
Lögskýring	972, 1444, 1456, 1460
Lögtaksréttur fyrndur	1273
Lögveðréttur	1735
Manndráp	700
Mat og skoðun:	

1. Atvinnutjón:		
Tryggingafræðingur reiknar tjón manns vegna örorku	587	
2. Læknar lýsa áverkum og heilsutjóni	410, 530, 655,	700
3. Læknar meta örorku manns		587
4. Blóðrannsókn o.fl.:		
Vinandamagn í blóði	67,	700
Vinandamagn í þvagi		67
5. Læknar lýsa geðheilsu sakaðra manna og meta sakhæfi þeirra	266,	700
6. Lyflæknir og geðlæknir dómkvaddir til að segja álit sitt á því, hvort B hafi verið hæfur til að gera erfðaskrá		1400
7. Tveir dómkvaddir menn skoða og meta galla í húseign svo og kostnað við lagfæringu gallanna	42, 77, 718, 1299,	1600
8. Tveir menn tilnefndir af Meistarasambandi byggingarmanna meta galla í húseign svo og kostnað við lagfæringu þeirra		77
9. Matsnefnd eignarnámsbóta metur eignarnámsbætur fyrir leigulód		497
10. Tveir dómkvaddir matsmenn meta kostnað við að lakka bifreið		635
11. Skýrsla Rannsóknarstofnunar byggingariðnaðarins um steypugalla		718
Matsgerð	788, 830,	863
Málskostnaður		1229
Meðalganga		580
Meðdómendur		1110
Meðlag		473
Meiðyrði. Sjá: Ærumeiðingar		1280
Miski	608, 617,	626
Nauðgun		266
Nauðungaruppbod	1096,	1686
Okur	937,	947
Ómaksbætur	228, 507, 559,	1480
Ómerking:		
A. Einkamál	14, 220, 462, 734, 766, 1078, 1189, 1686,	1700
B. Opinber mál	766, 1078,	1189
Réttarfar	1086, 1096, 1354, 1575,	1579
Réttarfarsannmarkar, réttarfarsvítur, aðfinnslur	12,	14
Réttargæslubókun		448
Réttarneitun		1558
Réttarsáttir	1118,	1136
Reynslulausn		1410
Riftun	210, 338, 955, 961, 1600,	1690
Ríkisstarfsmenn	129,	274
Sakarefni skipt		1763
Sameign		1533
Samningar	552, 1201, 1247, 1374, 1489,	1540

Samningsrof	1614
Sjálfreðissvipting	924
Sjómenn	404, 1339, 1358
Sjóveðréttur	1358
Skaðabótaábyrgð hins opinbera	775
Skaðabótakröfu vísað frá héraðsdómi	61, 1620
Skaðabótaskylda	1763
Skaðabætur:	
A. Innan samninga: 42, 77, 241, 330, 508, 534, 560, 1059, 1299,	1524, 1582, 1600, 1690
B. Utan samninga:	
1. Bifreiðaslys	67, 352, 915, 928, 1369, 1652
2. Ýmis tilvik ...	373, 410, 587, 608, 617, 626, 775, 1465, 1483
3. Opinber mál	266, 274, 999, 1773, 1785
Skattar	972, 1008
Skilasvik	1726
Skilorð	700, 1179, 1434
Skiptalög	968
Skipti	1735
Skirlífisbrot	1179
Skjalafals	122, 274, 890, 921, 1426, 1434
Skjöl, synjun framlagningar	578
Skuldamál	430, 513, 1672
Skuldaröð	664, 693, 1735
Skyldusparnaður	362
Stefnubirting	734
Stjórnarskrá, stjórnskipun	683, 1008, 1018
Stjórnsýsla	473, 1444, 1456, 1460
Sýkna	410, 643, 674, 1465, 1726
Sýkna að svo stöddu	1374
Sýknað af skaðabótakröfu	1524
Sölugjald	972
Sönnun	241, 260, 410, 437, 1426, 1483, 1785
Tékkar:	
A. Einkamál	1579, 1700
B. Opinber mál	93, 1191
Tóbaksauglýsingar	394
Túlkun	253
Umboðssvik	1773
Umferðarlög. Sjá: Bifreiðar.	
Uppboð	388
Uppgjör	1361
Upprekstrarréttur	1656
Uppsögn	729
Útburðargerðir	658

Útgáfusamningur	560
Útivist aðilja:	
1. Fyrir Hæstarétti 1, 2, 92, 93, 266, 317, 356, 507, 640, 641, 642, 643, 931, 932, 933, 1164, 1165, 1166, 1167, 1168, 1594	
2. Í héraði	401, 1038, 1086, 1579
Útvarpslög	748, 757
Vanaafbrotamaður	1410
Vanhæfi dómara	1160, 1189
Vanhæfi ríkissaksóknara	995, 1146
Varnarþing	650
Vátrygging: Sjá bifreiðar	1763
Verðbætur	362
Verðtrygging	77, 310
Verjandaþóknun	1162
Verkanir áfrýjunar	384, 1105
Verkkaup	635
Verksamningar	1672, 1690
Vextir	362, 373, 404, 430, 490, 1191, 1201, 1374
Viðskeyting	1374
Vinnusamningar	330, 404, 729, 1059, 1293, 1339, 1358, 1614
Vinnuslys	587, 1465
Visitölutryggð veðskuldabréf	310
Vixlar. Vixilmál	348, 1083, 1086, 1354
Vöruflutningar	245
Vörumerki	1706
Yfirborganir	1672
Þjófnaður	526, 743, 1434, 1620
Þóknun	232
Ærumeiðingar	1280
Örorka	587

V. EFNISSKRÁ

Aðilaskipti að kröfu

Sjá: Gjaldprotaskipti 693

Aðild

- B átti stóðhesta, sem hann lét ganga lausa andstætt ákvæðum í búfjárræktarlögum. Hestarnir voru handsamaðir og færðir hreppstjóra. B hafnaði áskorun hreppstjóra um að B leysti hestana til sín með því að greiða áfallinn kostnað. Fór þá fram uppboð til sölu á hestunum. Hestarnir voru slegnir lögmanninum K, sem mætti með B sem lögmaður hans. B var í senn uppboðskaupandi, sem greiða átti uppboðsandvirðið og uppboðspoli, sem fékk í sinn hlut sama uppboðsandvirði að frádregnum kostnaði við uppboðið og við að handsama hina lausgangandi stóðhesta. B greiddi uppboðsandvirðið og tók hestana í sína vörslu að loknu uppboðinu. Áfrýjun uppboðsins af hálfu B að löngu liðnum almennum áfrýjunarfresti til þess að fá það fellt úr gildi samrýmdist ekki framangreindum athöfnum hans eins og hér stóð á. Var málinu því vísað frá Hæstarétti. Sératkvæði ... 388
- Fallist var á með Arkitektafélagi Íslands, að félagið ætti lögvarinna hagsmuna að gæta í máli, sem félagið höfðaði gegn félagsmálaráðherra og byggingafræðingnum I til ógildingar á löggildingu, sem félagsmálaráðherra veitti I til að gera aðaluppdrætti samkvæmt 12. gr. byggingarlaga nr. 54/1978 og reglugerð nr. 292/1979. Var félagið því réttur aðili málsins. 1444
- Arkitektafélag Íslands átti lögvarinna hagsmuna að gæta í máli, sem félagið höfðaði gegn félagsmálaráðherra og byggingafræðingnum SJ út af löggildingu, sem félagsmálaráðherra veitti SJ til að gera aðaluppdrætti. Félagið var því réttur aðili málsins. 1456
- Arkitektafélag Íslands átti lögvarinna hagsmuna að gæta í máli, sem félagið höfðaði gegn félagsmálaráðherra og byggingafræðingnum SH út af löggildingu, sem félagsmálaráðherra veitti SH til að gera aðaluppdrætti. Félagið var því réttur aðili málsins. 1460
- P, verk taki, fór fram á það við G, þinglýstan eiganda jarðarinnar Árnanes I, að fá að taka mól í farvegi Laxár í Austur-Skaftafellssýslu. G vildi ekki leyfa það. Hóf P þó malartökuna. G og S, eiginkona hans, töldu farveginn vera í sameignarlandi jarðanna Árnanes I, II og III. Í bréfi til fógeta gerðu þau þá kröfu, að „lögbann verði lagt við malartöku“ P „úr sameiginlegu landi Ánanesjarða“. Fógeti lagði lögbann við malartöku G „úr sameiginlegu og óskiptu landi Árnnessjarða I, II og III.“ G

og S höfðuðu síðan mál til staðfestingar á lögbanninu. Héraðs-dómari staðfesti lögbannið. P áfrýjaði. Ekki varð annað ráðið en að grunnúrlausnarefnið í málinu varðaði mörk séreignar-lendna og sameignarlands. Ekkert mál hafði verið höfðað, sem réttilega gat skorið úr þeim ágreiningi, en samkvæmt 8. gr. laga nr. 41/1919, sbr. 1. gr. laga nr. 29/1965, verður það ekki gert án atbeina annarra, sem aðild eiga þeirrar sakar. Bar þegar af þeim ástæðum að fella hinn áfrýjaða dóm og lögbannsgerð úr gildi. Sératkvæði.

1563

Afréttir

Eigendur sjö jarða í Grýtubakkahreppi í Suður-Þingeyjarsýslu höfðuðu mál gegn hreppstjóra Hálshrepps f.h. hreppsins og kirkjumálaráðherra f.h. kirkjumálaráðuneytisins og gerðu þær dómkröfur, að viðurkennt yrði með dómi, að jörðunum fylgdi upprekstrarréttur á Flateyjarðalsheiði vestan Dalsár. Af því, sem fram var komið í málinu, þótti verða að ætla, að eigendum, sem ábúendum jarðanna hafi verið ljóst, er þeir hófu upprekstur á Flateyjarðalsheiði snemma á þessari öld, að hinar einstöku nafngreindu landspildur á Vesturheiðinni væru í eignarráðum annarra aðilja. Höfðu og verið byggð býli norðan til á heiðinni, sem eigi högðu lagst í eyði fyrr en seint á 19. öld eða jafnvel ekki fyrr en eftir aldamót. Var titið svo á, að vitneskja núverandi eigenda jarðanna og forvera þeirra stæði því í vegi, að eigendur hafi mátt vinna hefð á rétti til upprekstrar á heiðinni, sbr. 2. gr. hefðarlaga nr. 46/1905. Var krafa eigendanna um upprekstrarrétt því ekki tekin til greina. Sératkvæði.

1656

Arkitektar

Teiknistofan G tók að sér að hanna og teikna hús fyrir K. G hafði áður sent K drög að verksamningi um allt verkið. G krafði K um þóknun í samræmi við samningsdrögin. K undirritaði ekki verksamninginn og neitaði, að þessi drög G að verksamningi hefðu þýðingu við uppgjörið. Gegn andmælum G var ósannað, að með greindum samningsdrögum hefði stofnast milli aðila bindandi verksamningur um allt verkið. Var gjaldskrá Arkitektafélags Íslands lögð til grundvallar þóknun til G. K hafði greitt samtals kr. 450.000 inn á verkið. Talið var, að þar með hefði G fengið að fullu greitt fyrir þá vinnu, sem innt var af hendi. Sýkna

232

Félagsmálaráðherra veitti á árinu 1983 byggingafræðingnum I löggildingu til að gera aðaluppdrætti samkvæmt 12. gr. byggingarlaga nr. 54/1978 og gr. 3.5. reglugerðar nr. 292/1979. Arkitektafélag Íslands mótmælti og höfðaði mál gegn félagsmálaráðherra og I til ógildingar á löggildingunni. Fallist var á, að félagið ætti lögvarinna

- hagsmuna að gæta í málinu og væri því réttur aðili að því. Ákvæði 12. gr. laga nr. 54/1978 urðu ekki eftir orðum sínum eða aðdraganda skýrð á þann veg, að þau veittu arkitektum, en ekki öðrum, sem þar eru taldir, rétt til að gera aðaluppdrætti að húsum og öðrum mannvirkjum. Í átti því rétt á löggildingu félagsmálaráðherra að fenginni tveggja ára starfsreynslu, sem hann taldist hafa, og eftir að umsagnar hafði verið leitað hjá stéttarfélagi hans, Byggingafræðingafélagi Íslands. Var krafa félagsmálaráðherra og I um sýknu því tekin til greina. 1444
- Arkitektafélag Íslands höfðaði mál gegn byggingafræðingnum SJ og félagsmálaráðherra til ógildingar á löggildingu, sem ráðherra hafði veitt SJ til að gera aðaluppdrætti. Krafa félagsins var ekki tekin til greina. Sjá næsta mál á undan. 1456
- Arkitektafélag Íslands höfðaði mál gegn byggingafræðingnum SH og félagsmálaráðherra til ógildingar á löggildingu, sem ráðherra hafði veitt SH til að gera aðaluppdrætti. Krafa félagsins var ekki tekin til greina. Sjá næstu tvö mál hér á undan. 1460

Atvinnuréttindi

- G var ákærður fyrir að hafa notað sendibifreið sína til fólksflutninga. Sýkna. 1003
- Félagsmálaráðherra veitti byggingafræðingnum I löggildingu til að gera aðaluppdrætti samkvæmt 12. gr. byggingarlaga nr. 54/1978 og reglugerð nr. 292/1979. Arkitektafélag Íslands höfðaði mál gegn félagsmálaráðherra og I til ógildingar á löggildingu þessari. Ákvæði 12. gr. laganna urðu ekki eftir orðum sínum eða aðdraganda skýrð á þann veg, að þau veittu arkitektum, en ekki öðrum, sem þar eru taldir, rétt til að gera aðaluppdrætti að húsum og öðrum mannvirkjum. Í átti því rétt á löggildingu félagsmálaráðherra. 1444
- Krafa Arkitektafélags Íslands á hendur félagsmálaráðherra og byggingafræðingnum SJ til ógildingar á löggildingu félagsmálaráðherra til handa SJ til að gera aðaluppdrætti samkvæmt 12. gr. laga nr. 54/1978 var ekki tekin til greina. 1456
- Krafa Arkitektafélags Íslands á hendur félagsmálaráðherra og byggingafræðingnum SH til ógildingar á löggildingu félagsmálaráðherra til handa SH til að gera aðaluppdrætti samkvæmt 12. gr. laga nr. 54/1978 var ekki tekin til greina. 1460

Aukabiðdagagjald

Með farmsamningi (Gencon) tók S að sér að flytja fyrir Ó sekkjað fiskimjöl frá Íslandi til tveggja borga, Annaba og Alsirborgar í Alsír. Í farmskírteinum þeim, svonefndum Conlinebill, sem gefin voru út um farminn, var enginn fyrirvari gerður af hálfu S um aukabiðdagagjald og greiðslu þess. S eða þeir, sem hans

vegna gáfu út farmskírteinin, þóttu ekki hafa haft næga ástæðu til að ætla, að Ó hygðist falla frá þeim fyrirvara, sem hann hafði gert í 8. gr. II. hluta farmsamningsins um, að hann skyldi aðeins bera ábyrgð á greiðslu aukabiðdagagjalds í affermingarhöfn að því marki, sem ekki reyndist unnt að innheimta það hjá viðtakanda með því að beita haldsrétti (lien) í farminum. Skipstjórinn vissi eða mátti vita, að öll löndun í Alsírborg færi fram á aukabiðdögum. Hann lét aðila málsins ekki vita um stöðu mála, þegar sýnt var, að aukabiðdagar voru byrjaðir að liða. S beindi ekki heldur kröfu um greiðslu aukabiðdagagjalds að farmmóttakanda. Var kröfu S um aukabiðdagagjald því hafnað

245

Ábúð

S var ábúandi jarðar í Eyjarhreppi samkvæmt byggingarbréfi, sem hann og T, eigandi jarðarinnar, undirrituðu 18. september 1982. Hinn 2. janúar 1984 lýsti S því yfir í bréfi til T, að byggingarbréfið væri úr gildi fallið. Jarðareigandi samþykkti uppsögn S og gaf honum frest til 1. mars 1984 til að rýma jörðina. S fluttist ekki af jörðinni. Með bréfi 13. nóvember 1984 var S tilkynnt, að honum bæri að rýma jörðina að fullu fyrir fardaga 1985. Það gerði S ekki. Krafðist T þá útburðar. S sagði upp byggingarbréfi sínu um jörðina og var uppsögnin samþykkt af hendi jarðareiganda. Var honum því heimilt að byggja S út af jörðinni. Var krafa jarðareiganda um útburð því tekin til greina þegar af þessari ástæðu

658

T byggði I eignarjörð sína í Eyjarhreppi með byggingarbréfi 27. janúar 1984. Hreppsnefndin tók byggingarbréfið til umfjöllunar á fundi 10. febrúar 1984. Á fundinum taldi I, að hann myndi ekki flytjast á jörðina á næsta sumri miðað við húsakost jarðarinnar. Hreppsnefndin samþykkti þá, „að verði leiguliði ekki fluttur á jörðina á tilsettum tíma samkvæmt gildandi ábúðarlögum (21. og 22. gr.) sé byggingarbréfið úr gildi fallið. Sé hreppsnefnd Eyjarhrepps þá heimilt fyrirvaralaust að taka jörðina til ráðstöfunar og byggja hana fáist hæfur ábúandi að mati hreppsnefndar og jarðanefndar.“ I fluttist ekki á jörðina. Höfðaði hreppsnefndin þá mál á hendur T og I og krafðist ógildingar á byggingarbréfinu. Samkvæmt álitni dýralæknis voru fjós og mjólkurhús á jörðinni ónot-hæf. Þá taldi heilsugæslulæknir íbúðarhúsið heilsuspillandi. Með hliðsjón af húsakosti jarðarinnar taldi héraðsdómari, að I yrði „ekki gefið að sök að hann hefur ekki flust á ábúðarjörð sína.“ Þá leit hann svo á m.a. með vísan til 2. mgr. 6. gr. jarðarlaga nr. 65/1976 að ekki væru skilyrði til þess að ógilda byggingarbréfið. Tók hann því sýknukröfu T og I til greina. Hæstiréttur leit hinsvegar svo á, að byggingarbréfið væri eigi í gildi sem ábúðarsamn-

ingur um jörðina „þannig að jörðin teljist vera byggð á leigu samkvæmt upphafsákvæði 1. mgr. 2. gr. ábúðarlaga. Verður og eigi talið að þær almennu takmarkanir, sem eigendum jarða eru settar um meðferð þeirra samkvæmt 1. mgr. 2. gr. og 21. gr. ábúðarlaga, sbr. og 6. gr. jarðalaga nr. 65/1976, séu andstæðar ákvæðum 67. greinar stjórnarskrárinnar þannig að þeim verði eigi beitt af þeirri ástæðu, en svo sem dómkröfum er háttað í máli þessu koma eigi sérstaklega til álita ákvæði III. kafla ábúðarlaga um húsakost á leigujörðum.“ Taldist byggingarbréfið samkvæmt þessu eigi vera í gildi. Sératkvæði. ... 683

Ábyrgð

Bankinn Ú höfðaði mál gegn B vegna Eyjaflugs og kaupstaðnum V til greiðslu á skuldabréfi, sem J, eiginkona B, hafði gefið út fyrir hönd Eyjaflugs, en V hafði tekið að sér sjálfskuldarábyrgð á bréfinu. Mál þetta, sem var nr. 125/1984, var felld niður með samkomulagi aðila 30. janúar 1985. B var ljóst, að hann var látinn greiða kr. 85.000 í málskostnað. Hann kveðst hafa mót-mælt kostnaðinum, en dómariinn hafi ekkert um það bókað. B höfðaði síðan mál til endurheimtu á málskostnaðinum gegn hæstaréttarlögmanninum J, sem flutti mál nr. 125/1984 fyrir Ú, V, útibússtjóra Ú og einnig gegn Ú. J hafði heimild til að gefa skuldabréfið út f.h. Eyjaflugs. B bar persónulega ábyrgð á skuldbindingum Eyjaflugs og mátti því höfða skuldabréfamálið gegn honum. Krafa hans um endurheimt málskostnaðarfjárhæðarinnar var ekki tekin til greina. 1229

Ábyrgð á mannvirkjagerð

Með kaupsamningi, dags. 14. janúar 1983, keypti S vélbátinn Sif af A og B. Samkvæmt kaupsamningi miðaðist „staða“ lána við dagsetningu hans og tók S að sér að greiða lán til Fiskveiðasjóðs Íslands. Síðar reyndust eftirstöðvar lánsins vera kr. 227.202.99 hærri en í kaupsamningnum greindi. Höfðaðið S mál til greiðslu á mismuninum. A og B héldu því fram, að kaupsamningur hefði í reynd verið gerður í desember 1982. Talið var ósannað, að samningur milli aðila um sölu bátsins hefði komist á í desember 1982 svo og að upplýsingar um lánin hefðu komið frá S. Samkvæmt beinu ákvæði í kaupsamningnum ábyrgðust A og B, að ekki hvíldu á bátnum aðrar veðkröfur en í samningnum greindi. Voru þeir því dæmdir til að greiða S kr. 227.202,99. 260

Ábyrgð stjórnar- og skilnanefndarmanna í hlutafélagi

S h/f var í mikilli fjárþröng. Á þeim tíma, sem hér skiptir máli, var B formaður stjórnar félagsins með prókúruumboði og frá 8. september 1982 löggiltur skilnanefndarmaður í félaginu. L

var til þess tíma framkvæmdastjóri með prókúruumboð og stjórnarmaður. Báðir voru þeir með eiginkonum sínum meiri-hluta eigendur að félaginu og störfuðu hjá því. Með kaupsamningi 24. ágúst 1982 var verulegur hluti eigna félagsins seldur og kaupverðið greitt með víxlum. Stærstum hluta andvirðisins var varið til greiðslu skulda félagsins, sem tryggðar voru með veðum í eignum B og L. Bú félagsins var tekið til gjaldþrotaskipta með úrskurði 15. nóvember 1982. Skiptaráðandinn í Reykjavík f.h. þrotabús S h/f höfðaði mál gegn B, L og skilaneindarmanninum G. Talið var, að B og L hefðu fellt á sig skaðabótaábyrgð sem stjórnarmenn fyrir ýmsum greiðslum. Þótt kröfurnar væru gjaldkræfar bökðu þeir sér eigi að síður bótaábyrgð samkvæmt 132. gr. laga nr. 32/1978 um hlutafélög, sbr. 60. og 2. mgr. 116. gr. þeirra laga. Talið var, að síðsumars 1982 hefðu þeir ekki verið í góðri trú um gjaldfærni félagsins og ráðstafanir þeirra því verið ótilhlýðilegar. Báru þeir því óskipta ábyrgð gagnvart þrotabúinu, meðan þeir störfuðu sem stjórnarmenn, en ekki var lögð ábyrgð á L vegna ráðstafana, er áttu sér stað, eftir að skilanefnd tók við félaginu. G var sýknaður. Sératkvæði. 1031

Ábyrgð útgerðarmanns

Ó var skipverji á vélbátnum Bryndísi, sem var stálbátur með skutdrætti. Hann byrjaði sjómennsku í júní 1981, en hafði verið skamman tíma eða um tvo mánuði um borð í Bryndísi, er hann slasaðist hinn 3. september 1982. Að eigin sögn hafði hann ekki áður verið á báti með skutdrætti. Skipstjóri var í brúnni og var að hifa inn vörpuna. Toghlerarnir voru flæktir saman og komu báðir upp stjórnborðsmegin. Átti Ó að koma gilsinum á bakboðshlerann, svo að greiða mætti hlerana í sundur. Þegar Ó ætlaði að gera þetta, rann hann til og bar fyrir sig vinstri hönd í fallinu. Lenti hún við segulnagla og splæsið dróst upp í gegnum blökkina með þeim afleiðingum, að höndin skaddaðist mikið. Ó höfðaði mál á hendur G, eiganda bátsins og tryggingarfélaginu S til réttargæslu. Litið var svo á, að Ó hefði ekki verið alls kostar vanur aðstæðum um borð þrátt fyrir talsverða sjómannsreynslu. Skipstjórinn gaf Ó ekki sérstök fyrirmæli um framkvæmd verksins. Á skorti, að skipstjóri fylgdist með vinnubrögðum Ó og gæfi honum fyrirmæli um, hvenær óhætt væri að krækja gilsinum í hlerann. Slysið mátti þannig rekja til ófullnægjandi verkstjórnar, sem meta bar skipstjóra til gáleysis. Fyrir því var útgerð skipsins ábyrg samkvæmt 8. gr. siglingalaga nr. 66/1963, sem var í gildi á slysdegi, sbr. nú 171. gr. siglingalaga, nr. 34/1985. Það var á hinn bóginn óvarlegt af Ó að reyna að krækja gilsinum í hlerann án þess að fullvissa sig um það áður, að hlerinn héldist stöðugur við gálgann, og þá eftir

atvikum að biða fyrirmæla skipstjórans. Þótti hann því einnig eiga sök á tjóni sínu. Þótti hæfilegt að hann bæri sjálfur helming tjónsins en G bætti honum það að hálfu. Sératkvæði. 587

Áfengisauglýsingar

J var umboðsmaður á Íslandi fyrir ákveðna tegund af kirsuberjavíni. Hann afhenti veitingahúsinu Þ kynningarbæklinga um kirsuberjavínið ásamt nokkru magni af áfengi þessu, til þess að áfengið yrði veitt boðsgestum veitingahússins, án endurgjalds í kynningarskyni og bæklingunum jafnframt dreift meðal þeirra. Ekki var leitt í ljós, að J hefði vitað eða mátt vita, að öðrum gestum veitingahússins en boðsgestum yrði veitt áfengið og látinn bæklingurinn í té. Var J því sýknaður af kröfum ákærvalds um brot á 4. mgr. 16. gr. áfengislaga nr. 82/1969 og 16. gr. reglugerðar nr. 335/1983 um sölu og veitingar áfengis. Sératkvæði. 26

Áfengislög

Sjá: Áfengisauglýsingar 26

Áfrýjun

Stóðhestar B voru seldir á uppboði, eftir að B hafði hafnað áskorun hreppstjóra um, að hann leysti hestana til sín með því að greiða áfallinn kostnað. Á uppboðinu var B í senn uppboðskaupandi, sem fær í sinn hlut sama uppboðsandvirðið að frádregnum kostnaði við uppboðið og við að handsama stóðhestana. B greiddi uppboðsandvirðið og tók hestana í sínar hendur að uppboðinu loknu. Áfrýjun uppboðsins af hálfu B að löngu liðnum almennum áfrýjunarfresti til þess að fá það fellt úr gildi samrýmdist ekki framangreindum athöfnum hans eins og hér stóð á. Var uppboðsmálinu því vísað frá Hæstarétti. Sératkvæði. 388

E s/f áfrýjaði nauðungaruppboði, sem fram fór á fasteign félagsins, og var ríkissjóður einn af stefndu fyrir Hæstarétti. Ríkissjóður krafðist frávísunar. Í úthlutunargerð kom fram, að greidd var forgangskrafa um skipulagsgjald til ríkissjóðs. Frávísunarkrafan var því ekki tekin til greina, þar sem ríkissjóður var aðili uppboðsins eftir 3. tölulið 8. gr. uppboðslaga nr. 57/1949. 1096

Áfrýjunarstefna

H höfðaði mál 18. júlí 1985 fyrir bæjarþingi Keflavíkur gegn I og A. I og A létu ekki sækja dómþing í málinu. Var málið því dæmt samkvæmt 118. gr. laga nr. 85/1936. I og A áfrýjuðu málinu og í áfrýjunarstefnum lýstu áfrýjendur kröfum sínum svo, að þeir myndu fyrir Hæstarétti „gera þær dómkröfur, að

hinum áfrýjaða dómi verði hrundið og breytt á þá leið, að allar kröfur sem áfrýjandi hefði komið að í héraði verði teknar til greina og honum verði jafnframt dæmdur málskostnaður fyrir Hæstarétti úr hendi stefndu.“ Málinu var vísað frá Hæstarétti með þessum rökum: „Með hinum tilvitnuðu orðum úr áfrýjunarstefnu er ekki nægilega greint í hvaða skyni áfrýjað sé og hverjar séu dómkröfur áfrýjenda. Áfrýjunarstefnan fullnægir því ekki fyrir mælum 3. tl. 2. mgr. 34. gr. laga nr. 75/1973. Þá hefur greinargerð ekki verið hagað í samræmi við 44. gr. sömu laga.“

575

Áhættutaka

Aðfaranótt 10. janúar 1982 var bifreiðinni JO-1011, sem var á leið til Reykjavíkur, ekið út af Reykjanesbraut, og fór hún nokkrar veltur utan vegar. Í bifreiðinni voru þrír menn, M, HH og J. HH og J biðu bana í slysinu, en M slasaðist mikið. Bifreiðin var ábyrgðartryggð hjá tryggingarfélaginu H h/f. S, sambýliskona J, ól honum dóttur, Í, eftir andlát hans. S höfðaði skaðabótamál vegna sjálfrar sín og f.h. dóttur sinnar, Í, á hendur W, eiganda bifreiðarinnar, og gegn H h/f. Hélt S því fram, að ökumaður bifreiðarinnar, hvort sem það var M eða HH, hefði sýnt af sér gáleysi við aksturinn og ætti því sök á slysinu. Það ætti að leiða til bótaábyrgðar W og H h/f. Talið var sannað, að M hefði verið ölvaður, þegar hann ók af stað frá Kirkjuvegi 34 í Keflavík með farþegana J og HH. Alkóhól í blóði HH mældist 0,85‰ og í þvagi 0,77‰. Alkóhól í blóði J mældist 1,80‰ og í þvagi 0,77‰. Var J því ófær um að aka bifreiðinni. Atvik bentu eindregið til þess, að HH hefði setið í aftursæti bifreiðarinnar, þegar slysið varð. Var litið svo á, að með þátttöku sinni í nefndri ökuferð hefði J tekið á sig áhættu, sem olli því, að S og Í gátu hvorki krafist bóta úr hendi W, eiganda bifreiðarinnar, né H h/f. Var krafa W og H h/f um sýknu því tekin til greina.

67

Ákæra

Héraðsdómari vísaði ákæru á hendur fimm mönnum frá sakadómi, þar sem hún uppfyllti „engan veginn skilyrði 3. tl. 2. mgr. 115. gr. laga nr. 74/1974.“ Hæstiréttur felldi hins vegar frávisunardóminn úr gildi og vísaði málinu heim í hérað til löglegrar meðferðar og efnisdóms. Mátti af skýrslum ákærðu A, Þ og E, sem ákærðir voru fyrir brot gegn 244. gr. laga nr. 19/1940, ráða, að þeim duld-ist ekki, að þeim væri gefið að sök að hafa átt hlut að því að stela mjólkurvörum frá MS og selja ákærðu M og B. Þá mátti ráða af skýrslum M og B fyrir sakadómi, að þeim hefði verið alveg ljóst, að þau voru ákærð fyrir að taka við mjólkurvörum af öðrum ákærðu, sem þeir hefðu aflað með auðgunarbroti. Þá var haft í

huga, að brot það, sem refsing er lögð við í 263. gr. laganna, hefur ekki sérstakt heiti í lögunum. Var því ekki alveg næg ástæða til að vísa ákærunni frá sakadóminum	36
Í máli ákæruvalds gegn S var ákæra ekki að öllu leyti svo skýr sem æskilegt hefði verið og í henni villa um dagsetningu. Þótti þó samkvæmt 3. mgr. 118. gr. laga nr. 74/1974 mega leggja efnisdóm á málið.	743
P var ákærður fyrir okur. Þar sem refsing fyrir ólöglega vaxtatöku byggðist á 2. mgr. 6. gr. laga nr. 58/1960 um bann við okri, dráttarvexti, o.fl. í tengslum við 3. gr. sömu laga og gildandi auglýsingar Seðlabanka Íslands um hámarksvexti, taldi Hæstiréttur, að í ákæru hefði átt að tilgreina þær auglýsingar, sem tóku gildi, eftir að auglýsingin frá 20. janúar 1984 hafði verið felld niður, og átti við hluta þess tímabils, sem hér skiptir máli. Þessir gallar á ákærunni leiddu þó ekki til ómerkingar héraðsdóms. Þá var að því fundið, að bréf Seðlabanka Íslands frá 7. janúar 1986 væri ekki refsheimild.	937
E var ákærður fyrir okur. Í dómi Hæstaréttar er að því fundið, að tilgreina hefði átt í ákæru tiltekna auglýsingar Seðlabanka Íslands um hámarksvexti og að bréf Seðlabankans frá 7. janúar 1986 væri eigi refsheimild.	947
Ákæru var vísað frá héraðsdómi, þar sem ríkissaksóknara var ekki rétt að taka ákvörðun um ákæru í máli þar sem nánin tengsl voru milli starfssviðs og starfsskyldna bankastjóra annars vegar og bankaráðs hins vegar, en J, bróðir ríkissaksóknara, var bankaráðsmaður í viðkomandi banka, sbr. 22. gr. laga nr. 74/1974, sbr. 2. mgr. 15. gr. sömu laga og grundvallarreglu 3. og 7. töluliðs 36. gr. laga nr. 85/1936.	995

Árekstur bifreiða

Við árekstur bifreiða á Akureyri skemmdist bifreið K og nam kostnaðurinn við viðgerð kr. 47.965. Vátryggingarfélag hinnar bifreiðarinnar greiddi K kr. 32.137. K vildi ekki sætta sig við þá greiðslu og höfðaði mál gegn I, eiganda, og S, vátryggjanda hinnar bifreiðarinnar, og krafði þá um mismuninn og kr. 4.000 í bætur fyrir afnotamissi. K beygði af vinstri vegarhelmingi Geislagötu inn á vinstri vegarhelming Gránufélagsgötu miðað við akstursstefnu hans. Var þessi akstur miðað við aðstæður andstæður 2. og 3. mgr. 46. gr. laga nr. 40/1968. Átti K því slíka sök á árekstrinum, að hann gat ekki kafið I og S um frekari skaðabætur vegna tjóns síns en honum höfðu þegar verið greiddar.	1652
--	------

Áskorunarmál

Af hálfu áfrýjanda G var því haldið fram í málflutningi fyrir Hæstarétti, að vísa ætti málinu frá dómi af sjálfsdáðum, þar sem M	
--	--

- hefði eigi mátt höfða það sem áskorunarmál. Á þessa frávísunarástæðu var ekki fallist, þar sem málið var höfðað til heimtu peningaskuldar vegna lausafjárkaupa, sem stefndi M hafði efnt af sinni hálfu. Var málið því réttilega höfðað sem áskorunarmál. 513
- Áfrýjandi G studdi frávísunarkröfu sína fyrir Hæstarétti þeim rökum, að eigi hefði mátt reka málið sem áskorunarmál. Málið var höfðað til heimtu peningaskuldar, er stafaði af lausafjárkaupum, sem stefndi O hafði efnt af sinni hálfu. Var málið því réttilega höfðað sem áskorunarmál. 518
- O höfðaði í héraði mál með áskorunarstefnu. Enginn hinna stefndu sótti þing við þingfestingu málsins og var málið þá tekið til áritunar. Áður en áritun fór fram, var málið endurupptekið að ósk stefnanda og féll lögmaður stefnanda þá frá kröfum á hendur einum hinna stefndu. Málið var því næst tekið á ný til áritunar, og næsta dag áritaði héraðsdómariinn stefnuna. Hin áfrýjaða áritun var staðfest. 1086

Ávana- og fíkniefni

- G var sakfelldur fyrir að hafa keypt 1600 skammta af LSD (pappírsmiða með lýsergiði) í Amsterdam og sent efnið hingað til lands í bréfapósti í því skyni að selja það, ráðstafað óvissum hluta efnisins hér á landi og haft hluta þess í vörslum sínum. Þá seldi hann 10 g af amfetamíni. Fangelsi 2 ár og 6 mánuðir. Upptaka varð í þessu máli einungis dæmd að því marki, sem krafist var í ákæru, þ.e. á 1018 skömmtum af lýsergiði, en héraðsdómari hafði einnig dæmt upptæk 0,9 g af amfetamíni og 2 hassreykjarpípur, sem lagt var hald á við rannsókn málsins, en upptöku á þeim hafði ekki verið krafist í ákæru. 317
- Þ var sakfelldur fyrir að hafa keypt amfetamín í Amsterdam og sent 73 g af efninu hingað til lands með pósti. Hann fékk 20 g efnisins í sínar hendur, en 48,9 g fundust við tollskoðun á bögglapóststofu. Þá keypti hann 1600 skammta af LSD (pappírsmiða með lýsergiði, svokölluð pappasýra) í Amsterdam. Hann sendi efnið hingað til lands í bréfapósti í því skyni að selja það. Hann hafði í vörslum sínum 1129 skammta af efninu, þegar lögreglan gerði húsleit á heimili hans. Refsing Þ, sem tvisvar hafði undirgengist sektargreiðslu fyrir fíkniefnabrot, í síðara skiptið 8. ágúst 1985, var ákveðin 2 ár og 6 mánuðir. Upptaka dæmd á 1129 skömmtum af LSD og 48,9 g af amfetamíni. 325
- S, K og Á voru sakfelldir fyrir að standa sameiginlega að innflutningi á 5.143,4 g af hassi, 242,5 g af amfetamíni og 17 g af kókaíni hingað til lands. S lagði fram fé í þessu skyni. S og K keyptu fíkniefnin í Hollandi og afhentu þeir Á fíkniefnin í Rotterdam til flutnings hingað til lands. Voru fíkniefnin að verulegum hluta ætluð til

- sölu hér á landi. Á flutti fíkniefnin til landsins með m/s Lagarfossi, en hann var þá skipverji á skipinu. Samkomulag var með þeim þremmenningum, að Á fengi greitt fyrir flutninginn, en lögreglan lagði hald á efnin eftir komu skipsins til Straumsvíkur. S var dæmdur í 2 ára fangelsi og 50.000 króna sekt, en Á í 18 mánaða fangelsi og 50.000 króna sekt. Ávana- og fíkniefnamálið var dæmt í sakadómi í ávana- og fíkniefnamálum 24. mars 1986. Einnig var áfrýjað dómi sakadóms Reykjavíkur 26. maí 1986 á hendur K. Voru málin dæmd í einu lagi í Hæstarétti. Refsing K var ákveðin fangelsi í 3 ár og 50.000 krónur í sekt. Öll ofangreind fíkniefni voru gerð upptæk. 890
- V og H keyptu 570 g af hassi í Amsterdam og fluttu með sér til Íslands. V seldi 500 g af efninu, en lögreglan lagði hald á 56,6 g. Refsing V var ákveðin 60 daga fangelsi og 40.000 króna sekt í ríkissjóð. H var gert að sæta sömu refsingu. Upptaka dæmd á 56,6 g af hassi. 1549
- H keypti 339,4 g af amfetamíni í Amsterdam og bjó um það í 6 vindlingapökkum, sem X flutti til Íslands frá Luxemborg gegn því að H greiddi honum 300.000 krónur fyrir, en lögreglan fann efnið í fórum X við komu til Keflavíkurflugvallar. Í héraði var H gert að sæta fangelsi í 2 ár og níu mánuði, en X var dæmdur í eins árs fangelsi. Héraðsdómi var að ósk H áfrýjað, en X vildi hlíta dóminum. Í Hæstarétti var H dæmdur í tveggja ára fangelsi. Upptaka dæmd á 339,4 g af amfetamíni. 1594

Barnalög.

- Sjá: Börn. 384
- Sjá: Meðlag. 473

Bifreiðar

A. Einkamál

- Sjá: Áhættutaka. 67
- Árekstur varð milli bifreiðanna K og A á Akureyri. Var K ekið norður Geislagötu. Tók ökumaður bifreiðarinnar of krappa beygju til vinstri inn á Gránufélagsgötu og varð áreksturinn á syðri helmingi Gránufélagsgötu, þ.e. á hægri vegarhelmingi miðað við akstursstefnu A. G, ökumanni A, bar að vísu að víkja fyrir umferð, sem kom frá hægri, en á það varð að líta, að hann var eigi kominn að gatnamótunum, er árekstur varð. Ökumaður K tók beygjuna andstætt reglum 3. mgr. 46. gr. umferðarlaga nr. 40/1968 og átti hann því meginsök á árekstrinum. Af uppdrætti mátti ráða, að A hefði runnið í hemlum um 7 metra, og þótti G þannig eigi hafa ekið nógu gætilega miðað við aðstæður. Samkvæmt 68. gr. umferðarlaga var tjóninu skipt þannig að L eigandi K bifreiðarinnar varð að bera sjálfur $\frac{2}{3}$

hluta þess, en G var ásamt váttryggingarfélaginu B gert að greiða L $\frac{1}{3}$ hluta tjónsins. Málskostnaður var felldur niður bæði í héraði og fyrir Hæstarétti.	352
Ökumaður R1 ók suður Grensásveg og inn á gatnamót þeirrar götu og Miklubrautar móti biðskyldumerki án þess að gæta að umferð úr vestri eftir miklubraut og olli árekstri við R2, sem kom úr vestri eftir Miklubraut. Gult blikkandi ljós logaði á gatnamótunum. Ökumaður R1 var talinn eiga sök á árekstrinum samkvæmt 3. mgr. 48. gr. umferðarlaga nr. 40/1968 og var ekki talin ástæða til að skipta sök samkvæmt 68. gr. umferðarlaga. Var eiganda bifreiðarinnar R1 og ábyrgðartryggjanda bifreiðarinnar gert að greiða þann hluta tjóns eiganda R2, sem tryggingarfélagið hafði ekki þegar greitt. Sératkvæði. ..	915
Unnið var að snjómokstri með vélskóflu og rakst hún á bifreið. Talið var, að ökumaður bifreiðarinnar hefði ekki sýnt næga aðgæslu, og bar hann því sök að hálfu.	928
Skaðabótakrafa var fallin niður fyrir fyrningu samkvæmt fortakslausu orðalagi 78. gr. umferðarlaga nr. 40/1968.	1369
Sjá: Árekstur bifreiða.	1652
K og sambýlismaður hennar J, voru sameigendur að bifreið, og höfðu þau keypt ábyrgðartryggingu hjá S g/t. Á leiðinni frá Keflavík til Hafnarfjarðar lenti bifreiðin í árekstri við tvær bifreiðar, sem komu úr gagnstæðri átt. J ók bifreiðinni, en K var farþegi. K höfðaði mál gegn J og S g/t til greiðslu þess tjóns, sem hún varð fyrir við áreksturinn. Þegar áreksturinn varð, var bifreiðin á röngum vegarhelmingi, vegna þess að J hafði misst vald á henni. Hann ók ekki svo varlega sem aðstæður kröfðust. Átti J því sök á slysinu og var fébótaskyldur gagnvart K, sbr. 3. mgr. 69. gr. umferðarlaga nr. 40/1968. K og J áttu bifreiðina að jöfnu, og var talið, að þau hefðu keypt hjá S g/t í þessum hlutföllum hina lögboðnu ábyrgðartryggingu samkvæmt 70. gr. umferðarlaga. Með vísan til 2. mgr. 74. gr. umferðarlaga var J og S g/t dæmt skyld að bæta K tjón hennar að hálfu, en J einum að bæta hinn helming tjónsins. Sératkvæði.	1763

B. Opinber mál

H var ákærður fyrir að aka bifreið án nægjanlegrar aðgæslu norður Háaleitisbraut í Reykjavík til vinstri áleiðis vestur Safamýri með þeim afleiðingum, að bifreiðin varð fyrir bifhjóli, sem ekið var suður Háaleitisbraut, og ökumaður bifhjólsins slasaðis. H stöðvaði bifreið sína á gatnamótunum. Sú fullyrðing hans, að hann hafi ekki séð til ferða bifhjólsins á leið þess suður vestari akbraut Háaleitisbrautar, var ekki talin í ósamræmi við það, sem fram kom í málinu að öðru leyti. Málsgögn þóttu ekki heldur skera úr um það, að H hefði hlotið að vera ljóst, þegar hann ók af

- stað á gatnamótunum, að umferð gangandi vegfarenda yrði á leið bifreiðarinnar um gagnbrautina yfir Safamýri. Var eigi í ljós leitt, að hann hefði sýnt vítaverðan skort á aðgæslu. Hæstiréttur sýknaði H því af kröfum ákærvaldsins. Sératkvæði 52
- G var ákærður m.a. fyrir að aka bifreið um götur í Reykjavík sviptur ökuleyfi ævilangt. G var sakfelldur og var brotið talið varða við 27. gr., sbr. 81. gr. og 80. gr. umferðarlaga. Í ákæru var krafa gerð um sviptingu ökuleyfis, en ákærði var „eigi sakaður um brot sem varði slíkri refsingu, auk þess sem ákærði hefur áður verið sviptur ökuleyfi ævilangt.“ 317
- Þ var sakfelldur fyrir að aka bifreið tvívegis, þótt hann hefði verið sviptur ökuleyfi. Bar að refsa honum samkvæmt 1. mgr. 27. gr., sbr. 81. gr. og 80. gr. umferðarlaga nr. 40/1968, sbr. lög nr. 54/1976. Refsing var ákveðin varðhald í 30 daga. 450
- R var sakfelldur fyrir að aka bifreið undir áhrifum áfengis og varð hann þar með brotlegur við 2., sbr. 3. mgr. 25. gr. umferðarlaga nr. 40/1968. Í sömu ökuferð ók hann bifreiðinni á ljósastaur. Varðaði það við c-, d- og i-lið 3. mgr. 49. gr. laganna. Refsing hans var samkvæmt 80. gr. umferðarlaga, sbr. lög nr. 54/1976, og með hliðsjón af 77. gr. almennra hegningarlaga og fyrra brotaferli ákveðin 25 daga varðhald. Þá var R sviptur ökuleyfi ævilangt. 453
- Með því að vera undir áhrifum áfengis við akstur bifreiðar braut J gegn 2. sbr. 3. mgr. 25. gr. umferðarlaga nr. 40/1968. Neysla áfengis, sem ölvuninni olli, taldist hins vegar ekki sjálfstætt brot sem refsað yrði fyrir samkvæmt 1. mgr. 25. gr. umferðarlaga. J. olli árekstri með ógætilegum akstri og braut þannig gegn a-, c- og d-lið 3. mgr. 49. gr. umferðarlaga. J hafði verið sviptur ökuleyfi og braut hann með akstri sínum einnig gegn 1. mgr. 27. gr., sbr. 81. gr. umferðarlaga. Brot gegn 25. gr. umferðarlaga varðar sviptingu ökuleyfis. J hafði áður verið sviptur þeim rétti og bar að áréttu þá sviptingu. Refsing var dæmd varðhald í 30 daga. ... 738
- Með því að aka bifreið tvívegis, þótt sviptur hefði verið ökuleyfi, braut G gegn 1. mgr. 27. gr., sbr. 81. gr. umferðarlaga nr. 40/1968, og með því að aka með ólöglegum hraða í fyrra skiptið braut hann gegn 1. mgr. 50. gr. sömu laga. Refsing hans var samkvæmt 80. gr. umferðarlaga, sbr. lög nr. 54/1976 og með hliðsjón af 77. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940, ákveðin 30 daga óskilorðsbundið varðhald. 934
- M ók bifreið undir áhrifum áfengis og sviptur ökuréttindum ævilangt. Hálfri annarri klukkustund eftir að akstri hans lauk reyndist magn alkóhóls í blóði hans vera 1,20‰. Hér var um brot gegn 2. mgr., sbr. 3. mgr. 25. gr. og 1. mgr. 27. gr., sbr. 80. gr. umferðarlaga nr. 40/1968, sbr. lög nr. 54/1976. Fangelsi í tvo mánuði. 1244

- K viðurkenndi að hafa verið undir áhrifum áfengis við akstur bifreiðar sinnar. K bar fyrir sig, að hann hefði ekið vegna þvingunar. Héraðsdómari féllst á þessa varnarástæðu K og sýknaði hann af kröfum ákærvalds. Hæstiréttur tók fram, að K og eiginkonu hans hefði ekki stafað slík yfirvofandi hætta af mönnum þeim, sem ruddust inn í bifreið þeirra, að nauðsyn hafi borið til, að K æki bifreiðinni. Varð ákvæði 13. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 því ekki beitt. Með akstri sínum gerðist K brotlegur við ákvæði 2. mgr., sbr. 3. mgr. 25. gr., sbr. 80. gr. umferðarlaga nr. 40/1968, sbr. lög nr. 54/1976. Með réttarsátt 17. ágúst 1982 hafði hann verið sviptur ökuleyfi í 12 mánuði fyrir brot á 2. mgr., sbr. 4. mgr. 25. gr., 26. gr. og 37. gr. umferðarlaga. Samkvæmt þessu og með hliðsjón af 6. og 9. tl. 74. gr. almennra hegningarlaga var hann dæmdur í 20.000 króna sekt en til vara 10 daga varðhald. Þá var hann sviptur ökuleyfi ævilangt samkvæmt 81. gr. umferðarlaga. 1334
- Lögreglan í Reykjavík gerði hraðamælingar með ratsjá á Skúlagötu við Vitastíg, þar sem heimilt var að aka á 50 km hraða miðað við klukkustund. G ók fólksbíl og mældist hraði bifreiðarinnar 70 km/klst. G viðurkenndi brot sitt en hafnaði sáttarboði, þar sem hann taldi sig vita, að þetta væri sá hraði, sem ekið væri á jafnt af hinum almenna borgara og lögreglu. Með vísan til 1. mgr. 50. gr. umferðarlaga nr. 40/1968, sbr. lög nr. 16/1977, og 80. gr. umferðarlaga var refsing ákveðin 6.000 króna sekt í ríkissjóð og vararefsing 3 daga varðhald. 1750
- E ók bifreið sviptur ökuréttindum og taldist brotið varða við 1. mgr. 27. gr., sbr. 80. gr. umferðarlaga nr. 40/1968, sbr. lög nr. 54/1976. Þegar litið var til sakaferils E, sérstaklega brota hans gegn 25. og 27. gr. umferðarlaga, var refsing hans ákveðin 40 daga varðhald. 1754

Björgunarlaun

- Aðfaranótt 5. janúar 1984 gekk mikið veður yfir suðvesturhorn landsins. Reynir GK lenti þá í nauð, er skipið var í Sandgerðishöfn. Skipsmenn, sem afskráðir voru 20. desember 1983 en hafði ekki verið sagt upp störfum, aðstoðuðu við björgun skipsins. Nokkrir þeirra kröfðust björgunarlauna. Upplýst var, að þeir höfðu fengið greitt fyrir störf í þágu útgerðar skipsins umrætt tímabil, er þeir voru ekki lögskráðir. Talið var, að skipverjar hefðu í björgunaraðgerðum sínum í umrætt sinn ekki gengið lengra en starfs-skylda þeirra sem skipverja á skipinu bauð þeim. Var krafa þeirra um björgunarlaun því ekki tekin til greina. Sératkvæði. 17

Bráðabirgðasvipting ökuleyfis.

- H var sviptur ökuleyfi til bráðabirgða. Höfðað var opinbert mál á hendur H. Í ákærinni var H gefið að sök að hafa ekið bifreið sex

sinnum undir áfengisáhrifum. Við þingfestingu málsins krafðist H niðurfellingar bráðabirgðaökuleyfissviptingarinnar. Dómarinn hafnaði kröfunni. H kærði úrskurðinn. Hæstiréttur staðfesti hann og tók fram: „Mál þetta er ófyrirsynju kært til Hæstaréttar.“

653

Þ var samkvæmt ákvörðun lögreglustjórans í Reykjavík sviptur ökuleyfi til bráðabirgða. Honum var gefið að sök að hafa ekið með 122 km/klst hraða, þar sem heimilaður hámarkshraði var 60 km/klst. Þ krafðist þess að ákvörðun þessi yrði felld úr gildi. Með úrskurði sakadóms var synjað niðurfellingar. Þ kærði þann úrskurð til Hæstaréttar, sem staðfesti úrskurð sakadóms með vísan m.a. til samþykktar nr. 318/1977 um breytingu á lögreglusamþykkt fyrir Reykjavík nr. 2/1930, sbr. 4. mgr. 50. gr. umferðarlaga nr. 40/1968 og 1. mgr. 81. gr. sömu laga.

1481

Brot á húsfriði

M var dæmdur sekur fyrir að ryðjast inn á heimili H og E, þar sem E var ein heima. Einnig var hann fundinn sekur fyrir að ryðjast inn á heimili B. Háttssemi hans var talin brot á 231. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940.

1620

Brot gegn 108. gr. alm. hgl.

Sjá: Ærumeiðingar.

1280

Brot gegn 176. gr. alm. hegningarlaga.

Ákærvaldið höfðaði mál gegn 10 starfsmönnum Ríkisútvarpsins. Var þeim öllum gefið að sök að hafa haft forgöngu í nafni starfsmannafélaga Ríkisútvarpsins um að starfsmenn Ríkisútvarpsins stöðvuðu með ólögmætum hætti útsendingar hljóðvarps frá kl. 13:00 mánudaginn 1. október 1984 og hæfu ekki útsendingar sjónvarpsins samkvæmt dagskrá þá um kvöldið og síðan valdið verulegri truflun á öllum útvarpsrekstri með því að koma í veg fyrir nær allar útsendingar sjónvarps fram til miðnættis miðvikudagsins 3. október 1984, að verkfall opinberra starfsmanna innan BSRB hófst. Talið var að ákærðu og samstarfsmönnum þeirra hjá Ríkisútvarpinu hefði eigi verið rétt að leggja niður vinnu eins og þau gerðu hinn 1. október 1984. Sú háttssemi þeirra varð hins vegar ekki talin falla undir verknaðarlýsingu 176. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 svo sem rétt þótti að skýra það ákvæði. Voru ákærðu því sýknuð. Sératkvæði.

769

Brot í opinberu starfi

K var sakfelldur fyrir endurgreiðslu á opinberum gjöldum til sjálfs sín og tveggja starfsmanna sinna. Bar að líta á þessar endur-

- greiðslur sem lán. Braut K þannig gegn 139. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Þá heimilaði K afhendingu vörusendinga í þremur tilfellum án lögboðinnar tollmeðferðar, en aðflutningsgjöld voru síðar greidd að fullu ásamt dráttarvöxtum. Með afhendingunni braut K einnig gegn ofangreindri lagagrein. Refsing 80.000 króna sekt. Sératkvæði. 129
- Sannað var að fjölmörgum skjölum hafði verið breytt þannig að fjárhæðir þeirra voru hækkaðar. S, opinber starfsmaður, notaði öll umrædd skjöl í reikningsskilum sínum við ríkissjóð. Þótt eigi væri sannað, svo að óyggjandi væri, að S hefði falsað skjölin sjálfur með eigin hendi, þótti eigi efamál, að skjölin hefði hann notað vitandi vits til þess að blekkja með í lögskiptum. Samkvæmt þessu bar að refsa ákærða fyrir brot gegn 1. mgr. 155. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Ákærði notaði skjölin til þess að afla sér fjárvinnings, en 155. gr. tæmdi sök, þannig að S varð ekki jafnframt dæmdur fyrir brot gegn 247. gr. sömu laga. Við ákvörðun refsingar var höfð hliðsjón af 138. gr. og 77. gr. laganna og því, að ávinningur af hverju broti var ekki mikill, en heildarávinningur nam kr. 39.558,25. Refsing var ákveðin 6 mánaða fangelsi. 274

Búskipti

- K eiginkona M krafðist skilnaðar. Undirrituðu þau samning um skiptingu eigna. Aðilar höfðu ekki staðfest samninginn fyrir yfirvaldi. Bar því að taka búið til opinberra skipta samkvæmt kröfu K. Þá hafði K lýst því yfir, að hún teldi sig ekki skuldbundna af áðurgreindum samningi. Varð samningurinn því ekki lagður til grundvallar skiptum á búi hjónanna. 724

Byggingarsamvinnufélög

- Ó og R keyptu íbúð í verkamannabústöðum í Reykjavík. Talið var að þau hefðu ekki öðlast eignarhald á íbúðinni fyrr en með afsali 7. maí 1974. Þau óskuðu þess við S, stjórn verkamannabústaða í Reykjavík f.h. Reykjavíkurborgar, að S leysti íbúðina til sín og hinn 16. apríl 1984 fór fram mat á íbúðinni. Samkvæmt matsgerðinni nam heildargreiðsla til seljenda kr. 629.165. Tóku Ó og R við peningagreiðslu að þeirri fjárhæð með fyrirvara, þar sem þau töldu sig eiga rétt á kr. 1.258.930 eða 629.765 kr. hærri fjárhæð en þeim var greitt samkvæmt matsgerðinni. Höfðuðu þau mál gegn S til greiðslu á síðastgreindu fjárhæðinni. Ó og R höfðu ekki haft eignarhald á íbúðinni lengur en 9 ár, er neytt var forkaupsréttar af hálfu S. Í gildi voru bráðabirgðalög nr. 50/1983 um breyting á lögum nr. 51/1983 um Húsnæðisstofnun ríkisins, en samkvæmt þeim skyldi kaupverð félagslegrar íbúðar samkvæmt 65. gr. vera kostnaðarverð hennar eða síðasta kaupverð að viðbætti hækkun samkvæmt vísitölu byggingarkostnaðar, þegar forkaupsréttar er

neytt. Var uppgjör á grundvelli matsgerðarinnar því lagt til grundvallar í málinu. Ekki var heldur á það fallist með Ó og R að uppgjör á endursöluverði íbúðarinnar samkvæmt framangreindum lögum bryti í bága við 67. gr. stjórnarskrárinnar. 1361

Bætur

- J höfðaði mál gegn sýslusjóði Mýrasýslu, ríkissjóði, Veidifélagi Borgarfjarðar og sýslusjóði Borgarfjarðarsýslu til greiðslu bóta vegna veiðimissis á árunum 1970-1976 vegna skerðingar á rétti hans til laxveiði í net í Hvítá fyrir landi eignarjarðar hans, Bóndhóls, sem honum hafði verið gert að þola með 35. gr. laga um lax- og silungsveiði nr. 53/1957, sem breytt var með 15. gr. laga nr. 38/1970, sbr. 35. gr. laga nr. 76/1970. Með gerðardómsúrskurði, sem sýslusjóður Mýrasýslu og ríkissjóður voru bundnir af gagnvart J, voru bætur til J ákveðnar sem tiltekið árgjald, sem aðiljum var þó heimilað að bera undir matsmenn samkvæmt lögum nr. 53/1957 til breytingar, ef aðstæður breyttust eftir því sem nánar sagði í úrskurðinum. Það leiddi af gerðardómsúrskurðinum að þegar lög nr. 76/1970 höfðu leyst lög nr. 53/1957 af hólmi, bar ákvörðun um breytingu á árgjaldinu eftirleiðis undir matsmenn samkvæmt hinum nýju lögum. Yfirmatsgerð frá 10. apríl 1980 var lögð til grundvallar bótum til J. Eftir ákvæðum gerðardómsúrskurðarins var sýslusjóður Mýrasýslu dæmdur til að greiða J $\frac{1}{4}$ hluta bótafjárhæðarinnar, en ríkissjóður $\frac{3}{4}$ hluta. Veidifélag Borgarfjarðar og sýslusjóður Borgarfjarðarsýslu, sem ekki voru aðilar að gerðardómssamningnum, voru sýknuð af kröfum J. Sératkvæði. 788
- Eigendur jarðanna Holts og Brennistaða höfðuðu mál gegn sýslusjóði Mýrasýslu, ríkissjóði, Veidifélagi Borgarfjarðar og sýslusjóði Borgarfjarðarsýslu til greiðslu bóta vegna veiðimissis á árunum 1970 - 1976 vegna skerðingar á laxveiði í net í Hvítá fyrir landi jarðanna. Sératkvæði. Sjá næsta mál hér á undan. 830
- Eigendur Ölvaldsstaða höfðuðu mál gegn sýslusjóði Mýrasýslu, ríkissjóði, Veidifélagi Borgarfjarðar og sýslusjóði Borgarfjarðarsýslu til greiðslu skaðabóta vegna skerðingar á veiðiaðstöðu í net í Hvítá fyrir landi jarðarinnar á árunum 1970 - 1976. Sératkvæði. Sjá tvö næstu mál hér á undan. 863

Börn

- M og K stofnuðu til óvígðrar sambúðar en slitu henni. Með úrskurði ákvað dómsmálaráðuneytið, að M skyldi hafa forsjá tveggja barna þeirra og framfæra þau einn. Fógeti úrskurðaði, að M skyldi settur inn í umráð barnanna með beinni fógetagerð en þau dvöldu bæði hjá K. Í meðferð málsins lagði K fram áfrýjunarstefnu þar sem áfrýjað var úrskurði fógeta. Jafnframt

krafiðst K frests, uns áfrýjun yrði leidd til lykta. Fógeti úrskurðaði, að frestbeiðni K skyldi tekin til greina. M kærði þennan úrskurð til Hæstaréttar. Var úrskurður fógeta um, að frestur skyldi veittur, felldur úr gildi og m.a. vísað til 3. mgr. 44. gr. laga nr. 19/1887.	384
Sjá: Meðlag.	473

Dagsektir

Sjá: Leigusamningur.	437
Hinn 30. desember 1975 gerði oliufélagið OÍ samning við bifreiðastöðina H þar sem OÍ veitti H söluumboð fyrir bensíni og olíum frá bensínstöð við Fellsmúla í Reykjavík. Í samningnum var ákvæði þess efnis, að H skuldbatt sig til að veita OÍ forgangsrétt að viðskiptum við H með framlengingarsamningi að því tilskildu að OÍ byði jafngóð kjör og aðrir. H gerði samning við oliufélagið O um viðskipti með bensín og olíur þegar upp úr viðræðum H og OÍ um áframhaldandi viðskipti slitnaði. H var skylt að kynna OÍ síðastgreindan samning, þar sem undir því var komið, hvort OÍ neytti umrædds forgangsréttar. Var H því dæmt skylt að leggja nefndan samning fyrir OÍ að viðlögðum 10.000 króna dagsektum, er renna skyldu til OÍ, og var fullnægingarfrestur skyldunnar 15 dagar frá birtingu dóms Hæstaréttar. Sératkvæði.	1374

Dómarar

Sjá: Fébótaábyrgð vegna dómaraverka.	643
Sjá: Vanhæfi dómara.	1160, 1189

Dómkröfur

G höfðaði mál á hendur Reykjavíkurborg og leitaði dómsviðurkenningar á því, að honum bæri einungis skylda til að greiða gatnagerðargjald „á grundvelli gjaldskrár“ stefnda. Héraðsdómur sýknaði stefnda af kröfum G. G hafði ekki markað það nánar í dómkröfum sínum, hvernig hefði átt að ákveða það gjald eftir gjaldskránni, eða krafist endurgreiðslu ákveðinnar fjárhæðar sem oftekin hafi verið. Dómkröfurnar, þótt teknar væru til greina, nægðu því ekki til að ráða til lykta ágreiningi aðilanna vegna hins umkrafða gatnagerðargjalds af lóð G. Þótti af þessum ástæðum eiga að ómerkja hinn áfrýjaða dóm og málsmeðferð og vísa málinu sjálfkrafa frá héraðsdómi.	462
--	-----

Dómsátt

Sjá: Réttarsáttir.	1118, 1136
-------------------------	------------

Dómsátt felld úr gildi

H gekkst undir dómsátt í sakadómi Kópavogs fyrir ítrekað brot gegn 25. gr. umferðarlaga nr. 40/1968. Ríkissaksóknari kærði dóm-	
---	--

sáttina og krafðist þess að hún yrði felld úr gildi. Óheimilt var að lögum að ljúka málinu með þeim hætti, sbr. 2. tl. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 74/1974, 3. mgr. 81. gr. umferðarlaga nr. 40/1968 og 71. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Hæstiréttur felldi dómsáttina úr gildi samkvæmt 6. mgr. 112. gr. laga nr. 74/1974.

59

Ríkissaksóknari kærði dómsátt, sem Ó undirgekkst í sakadómi Kópavogs hinn 19. ágúst 1987. Krafðist hann þess að sáttin yrði felld úr gildi. Í sakavottorði Ó kom fram að hann hafði tvisvar hlotið dóm vegna ölvunar við akstur og með síðari dómnum frá 31. mars 1987 verið sviptur ökuleyfi ævilangt. Var héraðsdómara því óheimilt að ljúka máli Ó með dómsátt, sbr. 2. tl. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 74/1974, 1. mgr. 80. gr. og 3. mgr. 81. gr. laga nr. 40/1968. Hæstiréttur felldi dómsáttina því úr gildi samkvæmt 6. mgr. 112. gr. laga nr. 74/1974.

1155

Ríkissaksóknari kærði dómsátt, sem B undirgekkst í sakadómi Kópavogs 20. ágúst 1987, og krafðist þess að hún yrði felld úr gildi. B var stöðvuð við akstur bifreiðar 23. maí 1987. Magn alkóhóls í blóði hennar reyndist vera 0,92‰. Ó er fædd 4. desember 1970 og hafði því ekki öðlast ökuskírteini, sbr. 1. og 2. mgr. 27. gr. laga nr. 40/1968. Ekki var í sáttinni tekin afstaða til, hvort B skyldi svipt rétti til að öðlast ökuleyfi, sbr. 2. og 3. mgr. 81. gr. laga nr. 40/1968, sbr. 2. tl. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 74/1974. Hæstiréttur felldi því dómsáttina úr gildi samkvæmt 6. mgr. 112. gr. laga nr. 74/1974.

1156

Ríkissaksóknari kærði dómsátt, sem H undirgekkst í sakadómi Barðastrandarsýslu, og krafðist þess að hún yrði felld úr gildi. J kærði H fyrir að hafa komið óboðinn og ölvaður á heimili hennar, ógnað henni með hnífi og hótað að skera hana á háls. Héraðsdómari lauk málinu með dómsátt og heimfærði brotið undir 21. gr. áfengislaga nr. 82/1969 og 233. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. H samþykkti að greiða 12.000 krónur í sekt. Kæran fól í sér alvarlegar sakargiftir sem lítt höfðu verið rannsakaðar. Hvorki hafði verið tekin skýrsla af H né vitni, sem J nafngreindi, en H lýsti því yfir, að efni kærunnar væri rétt. Þótti bresta skilyrði til að ljúka málinu með dómsátt, sbr. 2. tl. 1. mgr. 112. gr. laga nr. 74/1974. Var hún því felld úr gildi samkvæmt 6. mgr. 112. gr. greindra laga.

1332

Eignarnámsbætur

Hafnarfjarðarbær keypti árið 1980 allstórt landsvæði úr landi jarðarinnar Setbergs, þar á meðal 8560 fermetra landspildu, sem eigandi Setbergs hafði leigt með lóðarleigusamningi 4. ágúst 1933. Samkvæmt samningnum var lóðin leigð til 50 ára. „Að þessum 50 árum liðnum skal fara fram nýtt mat á lóðarleigunni.“ H neytti

eignarnámsheimildar 28. gr. skipulagslaga nr. 19/1964. Eignarnámið tók til hinnar upphaflegu lóðar að undanskildum 844,5 fermetrum undir og umhverfis íbúðarhús. Tók eignarnámið þannig til 7715,5 fermetra lands. Matsnefnd eignarnámsbóta kvað upp úrskurð sinn 20. júní 1983 og ákvarðaði eignarnámsþola E bætur, samtals að fjárhæð kr. 639.728, og var miðað við staðgreiðslu. Bótafjárhæðin var í fimm liðum. H greiddi E bætur samkvæmt liðum 1 - 3, en neitaði að greiða landbætur og bætur fyrir skerta aðstöðu og óþægindi samtals að fjárhæð kr. 531.260. Höfðaði H síðan mál gegn E og gerði þær kröfur aðallega, að hann yrði sýknaður af úrskurði matsnefndar en til vara að eignarnámsbætur yrðu lækkaðar. E gagnstefndi í málinu og gerði aðallega þær kröfur, að H yrði dæmdur til að greiða honum kr. 3.007.537 en til vara að úrskurður matsnefndar yrði staðfestur. Samninginn frá 4. ágúst 1933 bar að skýra á þann veg, að hann væri ótímabundinn, en 50 ára tímabilið tæki einungis til leigugjaldsins. H gat því ekki fengið kröfum sínum framgengt á þeim grundvelli að samningurinn hefði verið útrunninn hinn 4. ágúst 1983. Ekki var fallist á það sjónarmið E, að jafna mætti rétti leigutaka samkvæmt samningnum til fulls eignarréttar, þannig að við ákvörðun eignarnámsbóta ætti að taka mið af gangverði eignarlands. Þvert á móti sýndi samningurinn ljóslega að réttur leigutaka til landsins var mun veikari en fullur eignarréttur. Varanleiki slíks samnings er m.a. háður því að leiga sé greidd. Fjárhagslegt verðmæti slíks samnings fyrir leigutaka, þegar til endurmats á leigu kemur, veltur m.a. á því hvort og þá hve mikill mismunur verður annars vegar á því leigugjaldi er honum verður með mati gert að greiða og hins vegar þeim arði, er hann getur haft af landinu. Var H dæmdur til að greiða E kr. 600.000 í bætur. Sératkvæði.

497

Eignaspjöll

E var bóndi í Kaldrananesi í Hvammshreppi. Á árinu 1954 var hreppagirðing reist til þess að varna ágangi búfjár úr Dyrólahreppi í Hvammshrepp. Girðingin var reist af Hvammshreppi, sem lagði til efnið, en bændur í þeim hreppi lögðu til vinnuna við uppsetningu girðingarinnar. Síðar voru þessir tveir hreppar sameinaðir í einn hrepp, Mýrdalshrepp. Girðingin var reist í landi Kaldraness og fjögurra annarra jarða í Hvammshreppi. Jarðirnar áttu nokkurt land utan girðingarinnar. Er fram liðu stundir, urðu sumir eigendanna, sérstaklega E, óánægðir með að fá ekki að nytja það land. Hinn 12. júlí 1984 gerðu sveitarstjóri Mýrdalshrepps og E samkomulag um að girðingin fengi að standa í eitt ár frá dagsetningu samkomulagsins. Að liðnum samningstímnum tók E girðinguna upp dagana 14. og 15. júlí 1985. Hann gekk frá staurunum í smáhrúgum og rúllaði upp vírnetinu eins vel

og hann taldi hægt. Samkomulagið, sem E gerði við hreppsnefnd Mýrdalshrepps, réttlætti ekki að hann tæki girðinguna upp. Varðaði verknadurinn við 1., sbr. 4. mgr. 257. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Ákvörðun um refsingu var frestað og verður refsing ekki dæmd ef E heldur almennt skilorð 57. gr. almennra hegningarlaga, sbr. 4. gr. laga nr. 22/1955, í tvö ár. Sératkvæði. 356

Eignaupptaka

- Í opinberu máli á hendur G var af ákærvaldsins hálfu krafist upptöku á 1018 skömmtum af LSD-fíkniefnum. Með dómi saka-dóms í ávana- og fíkniefnamálum var dæmd upptaka á 1018 skömmtum af LSD, 0,9 g af amfetamíni og tveimur hassreykjar-pípum, „sem lagt var hald á við rannsókn málsins.“ Hæsti-réttur dæmdi einungis upptöku „að því marki sem krafist er í ákæru, þ.e. á 1018 skömmtum af lýsergíði.“ Sjá: Ávana- og fíkniefni. 317
- Í máli gegn F fyrir innflutning á fíkniefnum var dæmd upptaka á 1129 skömmtum af LSD og 49,8 g af amfetamíni. Sjá: Ávana- og fíkniefni. 325
- Í máli á hendur K, E og H fyrir að reka „Frjálst útvarp“ þrátt fyrir einkarétt Ríkisútvarpsins á útvarpi og einkarétt ríkissins á upp-setningu fjarskiptavirkja var upptaka dæmd á þrem segulbönd-um, einum straumgjafa, einum blandara, einum sendi, einum hljóðnema, einum standbylgjumæli, einni viftu, tveimur fram-lengingarsnúrum, einni sammiðjusnúru, fjórum snúrum og loft-neti ásamt sammiðjustreng. Sjá: Útvarpslög. 748
- S, K og Á voru sakfelldir fyrir að standa sameiginlega að innflutningi hingað til lands á miklu magni af ávana- og fíkniefnum. Dæmd var upptaka á 5.143,4 g af hassi, 242,5 g af amfetamíni og 17 g af kókaíni. Sjá: Ávana- og fíkniefni. 890
- V og H voru fundnir sekir um innflutning á hassi frá Amsterdam. Dæmd var upptaka á 56,6 g af hassi. Sjá: Ávana- og fíkniefni. 1549
- H keypti amfetamín í Amsterdam og X flutti það til landsins. Amfetamínið var dæmt upptækt. Sjá: Ávana- og fíkniefni. 1594

Endurgreiðsla

Hinn 20. nóvember 1979 varð vinnuslys við einbýlishús í Reykjavík. E, starfsmaður D s/f, vann við dælingu á steinsteypu í steypu-mót nefnds húss. Til verksins var notuð bifreið, sem var útbúin með gálga og dælu. D s/f var eigandi bifreiðarinnar. Frá dæluinni lá slanga um gálgann. Var steypan látin renna um slönguna í mótin. Stjórnandi bifreiðarinnar og yfirmaður E var G, einn af eigendum D s/f. G var við bifreiðina og stjórnaði dæluinni. E var hinsvegar uppi á vinnupalli við steypumót

hússins og hafði í höndum sérstakt færanlegt tæki, stjórnborð, til þess að gefa stjórnanda dæluþann merki. Við slönguendann stóð Ö, sem var húsasmíðameistari og eigandi hússins. Beindi hann slönguendanum þangað sem steypa átti að renna í mótin. Stífla myndaðist í slöngunni. Ö reyndi að losa stífluna, en um leið kom slinkur á hana, svo að Ö missti tókin á slöngunni, sem slóst í E með þeim afleiðingum að hann kastaðist út fyrir steypumótin og féll til jarðar og slasaðist. E höfðaði mál á hendur D s/f til heimtu skaðabóta vegna þess tjóns, sem hann varð fyrir. Á bæjarþingi Reykjavíkur og í Hæstarétti varð niðurstaðan sú, að D s/f bæri óskipta ábyrgð á tjóni E. Hinn 24. nóvember 1983 greiddi D s/f dómskuldbina til E með samtals kr. 987.083,39. Þar af voru kr. 65.000 málskostnaður. D s/f höfðaði síðan mál gegn Ö, eiganda hússins, og krafðist endurgreiðslu úr hans hendi á allri fjárhæðinni kr. 987.083,39. Var talið, að D s/f bæri að hálfu ábyrgð á mistökum verkstjóra síns G en bótaábyrgð var einnig lögð á Ö vegna ófullnægjandi frágangs á vinnuþöllum. Var Ö dæmdur til að endurgreiða D s/f helminginn af kr. 987.083,39.

373

I var sjálfstæður atvinnubifreiðarstjóri og hafði atvinnuleyfi í Reykjavík. Hann samdi um afgreiðslu við bifreiðastöðina B. B gerði samning við Innkaupastofnun ríkisins vegna ríkisspítalanna og með honum veitti B ríkisspítölunum 21% afslátt frá verði ákveðnu af verðlagsyfirlöðum. Þar af áttu bifreiðarstjórnarnir að taka á sig 18% afslátt. B dreifði þessum hluta afsláttarins á alla bifreiðarstjóra sína jafnt og komu 7.490 krónur í hlut hvers þeirra það ár sem hér var um deilt. I krafði B um endurgreiðslu á þessari fjárhæð. Hið álagða gjald, sem átti að vera bifreiðarstjórunum almennt til hagsbóta, var ekki hátt, þannig að hver ferð frá stöðinni varð þess vegna ekki verulega óhagkvæmari en ella. I ók í þágu ríkisspítalanna og naut því góðs af samningnum. Sýkna. Sératkvæði.

1247

Endurheimta

Sjá: Ábyrgð.

1229

Endurupptaka

Í skiptarétti Reykjavíkur gerði Ó þær kröfur, að meðferð kröfu hans í þrotabú E h/f yrði endurupptekin og honum gefinn kostur á að skýra kröfu sína og rökstyðja frekar. Ó hafði sjálfur bókhaldsgögn hins gjaldþrota félags undir höndum og afhenti skiptaráðanda þau sjálfur. Honum var ljóst, þegar hann lagði fram kröfulýsingu sína, að hún var ekki nægjanlega reifuð þar sem hann áritaði hana sjálfur um að gögn kæmu síðar. Tilkynning skiptaráðanda til Ó var send með þeim hætti sem mælt er fyrir um í 3.

mgr. 108. gr. gjaldþrotalaga nr. 6/1978. Var því synjað um endurupptöku á meðferð kröfunnar. 547

Erfðafesta

Kaupstaðurinn H gerði þá kröfu aðallega, að L h/f yrði dæmt að viðlögðum dagsektum til að fjarlægja 2 birgðaskemmur en til vara aðra skemmuna ásamt sjávarafurðum og öðru lausafé þar í og umhverfis lóð H. Önnur skemman stóð að öllu leyti á erfðafestulandi, sem H leigði á sínum tíma H h/f, en síðar urðu nokkrum sinnum aðilaskipti að lóðarréttindum þessum uns þau komust í eigu L h/f. Leyfi bæjarráðs 9. júní 1952 fyrir þeirri skemmu var bundið því skilyrði, að eigandi yrði á brott með hana bænum að kostnaðarlausu þegar bærinn þyrfti á lóðinni að halda. Ekki kom fram að H hefði lýst sig reiðubúinn til að leysa til sín erfðafestulandið sem skemman stóð á. Þótti því ekki sannað að umræddu skilyrði væri fullnægt. Var aðalkrafa H því ekki tekin til greina. Hin skemman var að hluta til reist á 449 fermetrum lands, sem bæjarráð samþykkti 30. janúar 1956 að leigja til viðbótar. Í samningi 2. febrúar 1956 var H áskilinn réttur til að taka landið til sín aftur að 15 árum liðnum án endurgjalds fyrir land eða mannvirki, ef hann þyrfti á því að halda. Þegar þetta var virt og þar sem hinn tiltekni tími var liðinn, þótti eiga að taka varakröfu H til greina og dæma L h/f til að fjarlægja skemmu þessa ásamt lausafé að viðlögðum 5.000 króna dagsektum til H. Sératkvæði. 437

Erfðaskrá

B og M höfðu búið saman í óvígðri sambúð í 30 ár, þegar B andaðist 14. ágúst 1984. B gerði munnlega erfðaskrá tveimur dögum fyrir andlát sitt þar sem hann ánafnaði M allar eignir sínar. Lög-erfingar B voru móðir hans og 5 systkini. Véfengdu þau gildi erfðaskrárinnar. Þótt B hafi vitað, að hann væri haldinn ólæknandi sjúkdómi í nokkurn tíma áður en hann gerði erfðaskrána, þá var ljóst að gangur sjúkdómsins var mjög hraður og honum elnaði sóttin skyndilega hinn 11. ágúst. Mátti því jafna því til þess, að B hefði orðið „skyndilega og hættulega sjúk“ í merkingu 44. gr. laga nr. 8/1962. Var skilyrðum þeirrar greinar því fullnægt. Arfleiðsluvottorðið var ekki skrásett fyrir en 28. ágúst 1984. Dráttur þessi var þó réttlættur. Samkvæmt vætti þriggja vitna og álits tveggja dómkvaddra lækna var B talinn hæfur til að gera erfðaskrána. Ekkert kom fram um það, að B hefði viljað ráðstafa eignum sínum á annan hátt. Efni erfðaskrárinnar var ekki óskynsamlegt og var eðlilegt miðað við aðstæður. Var erfðaskráin því metin gild. 1400

Farmskírteini

Sjá: Aukabiðdagagjald.

245

Fasteignakaup

Á h/f hafði atvinnu af því að byggja og selja íbúðarhúsnæði. Félagið byggði fjölbýlishús í Reykjavík og seldi íbúðir í húsinu. Leki kom að mörgum íbúðum. Á h/f bar sem byggjandi og seljandi íbúðanna ábyrgð á göllunum. Íbúðareigendur fengu dómkvadda matsmenn til að meta gallana. Matsmenn litu svo á, að svalirnar lækju fyrst og fremst vegna þess að ómögulegt væri að þétta samseyti á svo til láréttnu bárujárninu. Hafi umræddur frágangur því verið vonlaus frá upphafi. Matsmenn máttu til peningaverðs þær viðgerðir, sem gera þurfti. Var félagið dæmt til að greiða íbúðareigendum matsfjárhæðina að frádregnum kostnaði við aðalþakrennu, en þann kostnað var félagið ekki talið bera ábyrgð á.

42

Ötók að sér að reisa hús fyrir N í Kópavogi. Ágreiningur reis út af smíði hússins. Varð samkomulag um að matsmenn tilnefndir af Meistarasambandi húsasmiða mætu atriði sem N taldi áfátt. N taldi matsgerð þeirra ófullnægjandi. Hann fékk því dómkvadda matsmenn til að meta þau atriði, sem fyrri matsmenn höfðu ekki lokið við að meta, svo og aðra galla, sem hann taldi nú vera á eigininni. N hafði ekki að fullu innt af hendi greiðslur samkvæmt kaupsamningi. Ö höfðaði því mál til greiðslu á skuld N. N höfðaði gagnsök í því máli og krafði Ö um bætur vegna gallanna samkvæmt áðurgreindum matsgerðum. Niðurstaða héraðsdóms var sú, að N var dæmt að greiða Ö kr. 110.226 (234.286 - 124.060). N áfrýjaði málinu og var krafa Ö lækkuð í kr. 105.021. Í málinu var einnig deilt um verðbætur af eftirstöðvum kaupverðs. Við undirskrift kaupsamnings var ákvæðinu um verðbætur breytt. N gerði sér grein fyrir breytingu þessari og hann greiddi verðbætur samkvæmt skilningi Ö í þrjú skipti. Var hann því bundinn af skilningi Ö á þessu ákvæði samningsins.

77

Með kaupsamningi dagsettu 6. maí 1980 tók kaupandi G að sér að greiða áhvilandi veðskuldir á 1. veðrétti að eftirstöðvum kr. 22.260,79. Var þar miðað við fjárhæð veðskuldabréfanna án álags vegna verðbótaákvæða þeirra. Á kaupdegi námu eftirstöðvar veðskuldanna að meðtöldum verðbótum hins vegar kr. 44.642,34. Seljendur B og N sönnuðu ekki, að G hefði tekið að sér greiðslu hærri fjárhæðar en í samningnum greinir, þegar kaupin gerðust. Upplýst var, að greiðslu verðbótafjárhæðarinnar bar á góma við útgáfu afsals. Þrátt fyrir það var ekki getið í afsalinu fjárhæða veðskuldanna eða þess að G hefði tekist á hendur greiðslu verðbótanna. Var þó nauðsynlegt, eins og á stóð, ef breyta átti efnislega ákvæðum kaupsamningsins, að sú breyting kæmi fram skýrum orðum í afsali. Þótt ekki væri sannað, að G hefði gert sér

stakan fyrirvara við ákvæði afsalsins um yfirtöku veðskuldanna, þótti það ekki eiga að leiða til þess, að hann glataði kröfunni. Voru B og N því dæmd til að greiða G mismuninn kr. 22.381,55. Sératkvæði.

310

Á h/f seldi A fasteign. Kaupverðið skyldi m.a. greitt með yfirtöku veðskulda með fjórum jöfnum greiðslum. A vanefndi greiðslu sína. Ekki varð af uppgjöri og afhendingu afsals og veðskulda-bréfa sem fara átti fram. Á h/f veitti A ekki veðleyfi svo sem heitið var í kaupsamningi. Höfðaði Á h/f mál á hendur A og krafði hann aðallega um greiðslu á kr. 1.502.656. A var dæmdur til að greiða kr. 100.000, sem ógreiddar voru 15. mars 1985. Þegar Á h/f hóf málsókn sína, var fyrsti umsaminnt gjalddagi veðskuldabréfanna ókominn. Undir rekstri málsins bauð A fram greiðslu fyrstu afborgana. Þó að sú greiðsla væri boðin fram, þegar nokkuð var komið fram yfir hinn fyrsta gjalddaga, 20. ágúst, var ekki fallist á með félaginu, að öll fjárhæðin kr. 1.367.073 væri gjaldfallin. Var Á dæmdur til að greiða kr. 546.829,20 (2x273.414,60) og til að gefa út skuldabréf fyrir eftirstöðvunum kr. 820.243,80. Þá var A dæmdur til að greiða mismun miðað við uppgjör 1. maí 1984 kr. 56.213, allt gegn afhendingu afsals. A hafði uppi gagnkröfu vegna tjóns sem hann taldi sig hafa orðið fyrir við jarðrask á lóðarmörkum. Var sú krafa ekki tekin til greina. Þá gat A ekki heldur byggt á því, að félagið synjaði um útgáfu veðleyfis.

534

Með makaskiptasamningi keypti G af S raðhús. G taldi að húsið væri haldið sprungugöllum, sem S bæri ábyrgð á. Sprungurnar sáust greinilega við skoðun. Mátti ætla að svo hefði einnig verið er kaupin fóru fram. Varð og ekki séð, að S hefði á nokkurn hátt dregið dul á ástand hússins að þessu leyti. Sprungurnar, sem G sá, gáfu honum sérstakt tilefni til nánari athugunar. Voru kröfur hans því ekki teknar til greina vegna gallanna.

718

P og B seldu R og K íbúð á kr. 950.000 hinn 30. nóvember 1982. Dómkvaddir matsmenn mátu kostnað við úrbætur á göllum hinn 31. janúar 1984 samtals á kr. 47.000, en um var að ræða viðgerð á sprungum í gólfum, lagfæringu á halla á stofugólfi, lagfæringu á gólfi í eldhúsi og sprungu í útvegg. Gallarnir komu fljótlega í ljós, en samkomulag milli aðilja náðist ekki. Með bréfi 25. apríl 1983 var því lýst yfir af hálfu R, að kaupunum væri rift vegna gallanna. Með bréfi 2. maí 1983 var því lýst yfir af hálfu P og B að kaupsamningnum væri rift vegna vanefnda kaupenda á greiðslum að fjárhæð kr. 160.000. R og K rýmdu íbúðina í maíbyrjun. P og B seldu íbúðina aftur 5. maí 1983 á kr. 1.000.000. R og K höfðuðu mál gegn P og B til greiðslu á kr. 210.000 sem þau höfðu greitt upp í kaupverðið. Gallarnir á íbúðinni voru ekki svo verulegir að þeir heimiluðu R og K riftun. P og B var hins vegar heimil riftun vegna

vanefnda á greiðslum samkvæmt kaupsamningi. P og B bar að endurgreiða kr. 210.000, en til frádráttar kom greiðsla þeirra kr. 56.392, hálf sölubóknun, kr. 10.000, húsaleiga kr. 6.700, hita-
kostnaður kr. 814, ferðakostnaður kr. 820, og kr. 35.904, sem
héraðsdómari gerir þannig grein fyrir: „Verðlækkun við síðari
sölu kr. 94.454. Telja verður að þessi fjárhæð sé þrátt fyrir allt
nothæf sem uppgjörstala. Frá henni ber að sjálfsögðu að draga
þær kr. 22.645 sem kaupverð í samningi málsaðila var of hátt
vegna hins leynda galla, mismunur kr. 71.809. Þessi fjárhæð á að
skiptast til helminga, hvor aðili beri því kr. 35.904,50.“ Voru P
og B því dæmd til að endurgreiða R og K kr. 99.369,50. 1600

Fasteignir

- P seldi kaupstaðnum A einkarétt til jarðborana í landi jarðar sinnar.
Deilt var um greiðslu fyrir rétt þennan. Sératkvæði. Sjá: Jarð-
hiti. 1201
- J seldi H lóð undir fjölbýlishús. Sem endurgjald skyldi H afhenda J
þrjár íbúðir „tilbúnar undir tréverk“. Krafa H þess efnis, að J
greiddi vinnulaun við múrhúðun á íbúðunum, var ekki tekin til
greina. 1540

Fébótaðbyrgð vegna dómaraverka

S höfðaði mál fyrir Hæstarétti gegn fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs og
uppboðshaldaranum í Árnessýslu til greiðslu skaðabóta að fjár-
hæð kr. 13.846 vegna tjóns, sem hann taldi sig hafa orðið fyrir
vegna mistaka uppboðshaldara við tiltekið uppboð. Í lögum segir
ekki berum orðum hver séu tímamörk höfðunar máls sem þessa
á hendur héraðsdómara og ríkissjóði til heimtu skaðabóta vegna
dómaraverka. Samkvæmt ákvæði 2. mgr. 38. gr. laga nr. 75/1973
um Hæstarétt Íslands verður héraðsdómari ekki látinn sæta
ábyrgð fyrir málsmeðferð sína eða dóm, þegar máli er áfrýjað,
eftir að liðnir eru frestir þeir er í 1. og 2. mgr. 20. gr. laganna segir.
Í 1. mgr. 20. gr. greindra laga segir að dómsathöfnum þeim, sem
ekki sæti kæru til Hæstaréttar skv. 21. gr. laganna, megi áfrýja
innan þriggja mánaða frá dómsuppsögu eða lokum dómsathafn-
ar. Þó skuli haldast sérákvæði nokkurra tilgreindra laga, þar á
meðal 4. gr. uppboðslaga nr. 57/1949 og önnur sérákvæði í lögum
um áfrýjunarfrest. Samkvæmt 2. mgr. 4. gr. laga nr. 57/1949 er
áfrýjunarfrestur fjórar vikur frá lokum þeirrar dómsathafnar sem
áfrýja skal, en veita má dómsmálaráðherra þó leyfi til áfrýjunar
næstu þrjá mánuði frá sama tíma, ef sérstaklega stendur á.
Að svo vöxnu máli og m.a. með hliðsjón af H.1950.42 þótti
gagnvart báðum stefndu eiga að beita löggjöfnun frá 2. mgr.
38. gr. laga nr. 75/1973, sbr. 1. mgr. 20. gr. sömu laga og
2. mgr. 4. gr. laga nr. 57/1949. Þegar málið var höfðað fyrir
Hæstarétti, var frestur til þess liðinn samkvæmt framansögðu.

Voru stefndu því sýknaðir af kröfum stefnanda, en málskostnaður felldur niður. Sératkvæði.	643
---	-----

Félög

I, sjálfstæður atvinnubifreiðarstjóri með atvinnuleyfi í Reykjavík, krafði bifreiðastöðina B um endurgreiðslu á kr. 7.490, sem B hafði tekið af I vegna afsláttar, sem stöðin hafði samið um við Innkaupastofnun ríkisins vegna ríkisspítalanna. Samkvæmt samningnum veitti bifreiðastöðin 21% afslátt frá verði ákveðnu af verðlagsyfirvöldum. Þar af áttu bifreiðarstjórnarnir að taka á sig 18% afslátt. Stöðin dreifði þessum hluta afsláttarins á alla bifreiðarstjóra sína jafnt. Samningurinn átti að vera bifreiðarstjórunum almennt til hagsbóta, gjaldið var ekki hátt og I ók í þágu ríkisspítalanna og naut því góðs af samningnum. Sýkna. Sératkvæði.	1247
---	------

Févíti

E réðst til starfa hjá endurskoðunarskrifstofunni M h/f. Aðilar gerðu með sér starfssamning. Þar segir m.a. svo: „Afli starfsmaður atvinnurekanda viðskiptasambanda, skal hann fá í sinn hlut 10% af andvirði innheimtra reikninga hjá þessum viðskiptamönnum. Hætti starfsmaður í þjónustu atvinnurekanda, er honum heimilt að bjóða þessum aðilum þjónustu sína. Honum er hins vegar óheimilt að takast á hendur störf fyrir aðra viðskiptamenn atvinnurekanda næstu tvö ár frá þeim degi að hann hverfur úr þjónustu atvinnurekanda ...“ E lét af störfum hjá M h/f og hóf strax rekstur endurskoðunarskrifstofunnar R s/f með öðrum. Á meðan E vann hjá M h/f kom þar inn nýr viðskiptaaðili. Ekki átti E neinn hlut að því að til þeirra viðskipta stofnaðist. Þessi aðili flutti viðskipti sín yfir til R s/f fljótlega eftir að E hóf rekstur R s/f. M h/f taldi að E hefði brotið gegn nefndu ákvæði starfssamningsins. Var á það fallist með M h/f og var E dæmd til að greiða M h/f kr. 120.000 með hliðsjón af 35. gr. laga nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggæringa fyrir missi viðskiptasambands þess.	1293
--	------

Fjarskiptalög

Sjá: Útvarpslög.	748,	757
-----------------------	------	-----

Fjárdráttur

Í máli ákæruvaldsins gegn JÞ var hann talinn m.a. sannur að sök að hafa ráðstafað skuldabréfum sem voru eign JH, á óheimilan hátt til H. Gerðist hann þar með sekur um fjárdrátt samkvæmt 247. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Sératkvæði.	93
---	----

Ákærvaldið höfðaði mál á hendur B fyrir að hafa sem einkaeigandi firmans BI eigi staðið Gjaldheimtunni skil á greiðslum, sem haldið var eftir af launum tveggja starfsmanna firmans, R og F. BI var tekið til gjaldþrotaskipta vorið 1985. R tók sjálfur upp hjá sér að útbúa kvittanir fyrir frádrætti á launum sínum upp í opinber gjöld án þess að hafa samráð við B. R vissi að fyrirtækið stóð illa fjárhagslega og af þeim sökum ritaði hann framangreindar kvittanir til að fá upp í laun sín. Ekki lá fyrir krafa Gjaldheimtunnar um frádrátt af launum hans. F fór fram á það, að fyrirtækið drægi 24.000 krónur af launum hans til greiðslu opinberra gjalda. Starfsfólk BI féllst á þetta án þess að krafa frá Gjaldheimtunni lægi fyrir. Varð ekki séð að B hefði bakað sér refsíabyrgð samkvæmt 1. mgr. 247. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Sýkna.

521

Fjárnám

Kröfu sína um að fjárnámsgerð yrði felld úr gildi byggði N á því, að fjárnámið hefði í raun farið fram á embættisskrifstofu fögeta, en það sé andstætt ákvæði 34. gr. laga nr. 19/1887 svo sem skýra beri það. Fjárnámsgerðin hófst á heimili N, sbr. 2. mgr. 33. gr. laganna. Ekki þóttu þeir annmarkar vera á fjárnámsgerðinni, er varða ættu ógildingu hennar. Var hún því staðfest til tryggingar dæmdum fjárhæðum.

77

R áfrýjaði héraðsdómi og krafðist sýknu af öllum kröfum E ásamt því að áfrýjuð fjárnámsgerð yrði felld úr gildi. Héraðsdómurinn var staðfestur um annað en upphafsdag vaxta. Þá var hin áfrýjaða fjárnámsgerð staðfest, enda var því eigi haldið fram að á henni væru sérstakir annmarkar. Sjá: Lausafjárkaup.

508

Áfrýjuð fjárnámsgerð var staðfest, enda var því eigi haldið fram að á henni væru annmarkar.

518

O höfðaði mál gegn G, L og S til greiðslu víxilskuldar. Ekki var mætt í málinu í héraði. Var krafa O tekin til greina. G áfrýjaði dómnum, en varnir þær, sem hann bar fyrir sig, komust ekki að sbr. 45. gr. laga nr. 75/1973. Að því er varðar G var héraðsdómur staðfestur svo og áfrýjað fjárnám í bifreið G.

1083

O höfðaði áskorunarmál gegn G, L og S til greiðslu víxilskuldar. Var krafa O tekin til greina. G áfrýjaði, en varnir þær, sem hann bar fyrir sig, komust ekki að sbr. 45. gr. laga nr. 75/1973. Að því er varðar G var hin áfrýjaða áritun á áskorunarstefnu staðfest svo og áfrýjuð fjárnámsgerð í bifreið G.

1086

Í dómi Hæstaréttar segir: „Með hinni áfrýjuðu fjárnámsgerð hefur fögeti gert fjárnám fyrir vöxtum af dæmdri fjárhæð umfram það er kveðið er á um í dómsorði hins áfrýjaða dóms. Verður fjárnámið að því leyti felld úr gildi en að öðru leyti staðfest.“

1293

Í dómi Hæstaréttar segir: „Vegna breytinga, er orðið hafa á vöxtum

eftir fjárnámsgerð, sbr. og vaxtalög nr. 25/1987, var stefnda rétt að hækka vaxtakröfur sínar fyrir Hæstarétti, svo sem hann hefir gert, enda þótt fjárnámið verði ekki staðfest fyrir þeirri hækkun.“

1672

Fjársvik

- G seldi H bifreið og taldi honum trú um, að veð, sem hvíldi á bifreið-inni, væri að fullu uppgert og aflétt, og með þeirri blekkingu fékk hann H til að inna af hendi kaupverð bifreiðarinnar. H varð síðar að greiða veðkröfuna til þess að koma í veg fyrir að bifreiðin yrði seld á nauðungaruppboði. Refsað samkvæmt 248. gr. alm. hgl. nr. 19/1940. Refsing 3 mánaða fangelsi. Fullnustu 2 mánaða af refsingunni var þó frestað og skal sá hluti hennar niður falla að liðnum 3 árum frá dómsuppkvaðningu, haldi G almennt skilorð 57. gr. laganna. 61
- J lét nota tvo innstæðulausa tékka H til þess að greiða tvær giróávisanir. J sótti síðan samdægurs giróávisanirnar á tvær tilgreindar pósthöfðvar og fékk þær greiddar í afgreiðslu Seðlabankans. Braut J með þessu gegn 248. gr. alm. hgl. nr. 19/1940. 93
- Ákærvaldið höfðaði mál gegn G og J fyrir útgáfu tékka, þrátt fyrir það að innstæða væri eigi nægjanleg á reikningnum. J gaf tékkann út, en G ritaði númer hlaupareikningsins, dagsetninguna, fjárhæðina og stílaði hann á Sparisjóð Kópavogs og seldi tékkann síðan þar og lagði andvirði inn á reikning fyrirtækis síns. G var dæmd refsing fyrir brot á 248. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 en J fyrir brot á 73. gr. tékkalaga nr. 94/1933. .. 1191
- Samkvæmt framburði vitna og skýrslu J svo og vottorði borgar-fógeta um gjaldþrot og árangurslaus fjárnám hjá J var sannað að hann sveik út bifreið með því að láta fyrir hana fjóra víxla samtals að fjárhæð kr. 45.000. Víxlarnir voru útgefnir af P mági J. J var þá um það kunnugt að P var jafn ógjaldfær og hann sjálfur. Var J dæmdur í 4 mánaða fangelsi fyrir brot á 248. gr. almennra hgl. nr. 19/1940. Fullnustu 2 mánaða af refsingunni var þó frestað og fellur refsing niður að liðnum 2 árum, enda haldi J almennt skilorð 57. gr. hgl. 1343
- Af gögnum málsins mátti sjá, að líkindi væru til þess að H hefði fyrstur átt hugmyndina að sölu á 13 innstæðulausum tékkum samtals að fjárhæð kr. 119.936. Ljóst var að hann lagði fyrirfram liðsinni sitt til sölu þeirra með framlagi fjár til að stofna hlaupareikning í Samvinnubankanum og útvegun bifreiðar til að ferðast á milli bankastofnana. Með þátttöku sinni að öðru leyti bar að refsa honum sem aðalmanni fyrir brot gegn 248. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. 1410
- G var m.a. fundinn sekur um brot gegn 248. gr. hgl. nr. 19/1940 fyrir

að hafa gefið út tékka að fjárhæð kr. 6.000, sem hann framseldi án þess að innstæða væri fyrir honum. G var dæmdur í 6 mánaða fangelsi skilorðsbundið.

1434

Fjölbylishús

Hús við Garðastræti í Reykjavík er fjölbylishús í skilningi laga nr. 59/1976. Sumarið 1984 ákváðu I, L og H að láta járnklæða steinsteypnan suðurgöfl hússins vegna leka og raka. Tilkynntu þau S, sem var andvígur þessu, ákvörðun sína í símskeyti 1. október 1984 eftir að verkið var hafið. Kröfðu I, L og H síðan S um kostnað við verkið í samræmi við eignarhluta hans í húsinu. Hér var um sameiginlegar framkvæmdir að ræða og bar I, L og H því að fara eftir ákvæðum 10. gr. laga nr. 59/1976 og boða til fundar þar sem öllum íbúðareigendum væri gefinn kostur á að taka þátt í ákvörðunum. Þar sem sérstakar samþykktir höfðu ekki verið settar um húsfélagið samkvæmt 15. gr. laganna, átti um fundinn og framkvæmdina að fara eftir reglugerð nr. 280/1976. Þetta var ekki gert og var S því sýknaður af kröfum I, L og H.

1533

Forgangskröfur

Talið var, að 6. töluliður 84. gr. skiptalaga nr. 3/1978 væri undantekningarákvæði sem hvorki yrði túlkað rýmkanði lögskýringu né beint með lögjöfnun. Varð því að skýra ákvæði þetta eftir orðanna hljóðan, þannig að hugtökin „mál hefur verið höfðað“ og „dómur“ taki ekki til meðferðar lögtaksmála fyrir fógætarétti.

968

Forsendulaus úrskurður

Uppboðshaldara var ekki skylt samkvæmt 3. mgr. 190. gr. laga nr. 85/1936, sbr. 40. gr. laga nr. 28/1981, að láta forsendur fylgja ályktarorði sínu, ef hvorugur aðili krafðist þess. Þar sem úrskurðurinn var án forsendna bar að minnsta kosti að greina í ályktunarorði nöfn aðila uppboðsmálsins, hvaða eign selja átti, hvort selja átti hana alla eða hluta hennar, uppboðsheimildina og uppboðsfjárhæðina og skiptingu hennar í höfuðstól og vexti. Ömerking og heimvísun. Sérákvæði.

1686

Framhaldsrannsókn

Í máli ákærvalds gegn J var þess krafist af verjanda, þegar málið skyldi munnlega flutt í Hæstarétti, að því yrði frestað og að framhaldsrannsókn færi fram um tiltekin atriði. Málið hafði verið ítarlega rannsakað, þar á meðal fjármálaviðskipti J og H. Hafði J sjálfur lagt fram greinargerð um skuldastöðu H við sig eins og hann taldi hana hafa verið í september 1983. Var ekki

fallist á að nauðsyn væri á framhaldsrannsókn, enda bæri að hafa í huga, að ákærvaldið hefði samkvæmt 108. gr. laga nr. 74/1974 sönnunarbyrði um sekt sökunauts og atvik, sem telja megí honum til óhags. Var kröfu um frest og framhaldsrannsókn því ekki tekin til greina.

10

Framsal kröfu

E seljandi og S kaupandi urðu ásáttir um riftun á kaupsamningi um húseign frá 15. júní 1982. Í yfirlýsingu þeirra um riftunina 5. ágúst 1982 segir m.a. „Seljandi greiði kr. 50.000,00 til baka.“ J kvaðst hafa fengið kröfu S samkvæmt yfirlýsingunni framselda 24. mars 1984. J höfðaði áskorunarmál hinn 1. október 1984 á hendur E til greiðslu nefndrar fjárhæðar. Eigi var sannað að framsal S til J á kröfunni á hendur E hefði verið mála-myndagerningur. Aðrar sýknukröfur E voru ekki teknar til greina. Var E dæmdur til að greiða J nefnda fjárhæð ásamt vöxtum frá 13. október 1982, en þann dag seldi E greinda húseign. Einn hæstaréttardómari taldi rétt að miða upphafstíma vaxta við 5. ágúst 1982.

430

Frávísun

A. Einkamál

1. Frá héraðsdómi

J var ábúandi 1977 - 1981 á leigujörð, sem H átti. Ágreiningur reis um uppgjör á skuld H við J, sem stofnaðist vegna umbóta hins síðarnefnda á jörðinni meðan hann bjó þar. Stefna í málinu fullnægði ekki ákvæðum 88. gr. 1. mgr. c-liðar laga nr. 85/1936, sbr. 22. gr. laga nr. 28/1981 og málsreifun ekki 114. gr. laga nr. 85/1936. Vegna hinnar ófullnægjandi stefnu og vegna vanreifunar var hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði.

220

Í dómsmáli leitaði G viðurkenningar á því að sér væri einungis skylt að greiða gatnagerðargjald af lóð sinni „á grundvelli gjaldskrár“ Reykjavíkurborgar. Hann markaði hins vegar ekki nánar í dómkröfum sínum hvernig hefði átt að ákveða það gjald eftir gjaldskránni, og ekki krafðist hann ákveðinnar fjárhæðar sem oftekin hefði verið. Dómkröfurnar, þótt teknar væru til greina, nægðu því ekki til að ráða til lykta ágreiningi aðilanna vegna hins umkrafða gatnagerðargjalds. Bar því að ómerkja hinn áfrýjaða dóm og málsmeðferð og vísa málinu sjálfkrafa frá héraðsdómi.

462

J höfðaði mál fyrir bæjarþingi Kópavogs gegn Á, sem búsett var á Akureyri, til greiðslu skaðabóta vegna galla á íbúð sem J keypti af Á í Kópavogi. Hin sérstaka varnarþingsregla 78. gr. laga nr. 85/1936 átti ekki við um mál þetta. Þá var ekki sýnt fram á að

- höfða mætti málið fyrir bæjarþingi Kópavogs samkvæmt heimildinni í 80. gr. sömu laga. Var hinn kærði frávisunardómur því staðfestur. 650
- B höfðaði mál með opinberri stefnu birtri í Lögbirtingablaðinu gegn H, er átti skráð lögheimili að Fálkagötu 26 í Reykjavík. Ekki var í ljós leitt að birting héraðsdómsstefnu á hendur H hefði ekki mátt takast skv. 1. mgr. 95. gr., sbr. 96. gr. laga nr. 85/1936. Voru því ekki skilyrði til að höfða mál þetta með birtingu stefnu í Lögbirtingablaðinu, sbr. 2. mgr. 95. gr. laganna. Var hinn áfrýjaði dómur því ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði. ... 734
- Héraðsdómari vísaði máli frá dómi vegna þess að framsetning á kröfum stefnanda fullnægði ekki ákvæðum 88. gr. laga nr. 85/1936. Á það skorti að viðhlitandi grein væri gerð fyrir dómkröfum stefnanda í héraði. Héraðsdómari veitti honum kost á að skýra kröfurnar en því var ekki sinnt. Bar því með vísan til 116. gr., sbr. 105. gr. laga nr. 85/1936, sbr. lög nr. 28/1981, að staðfesta niðurstöðu hins kærða dóms. 1108
- Jafnréttisráð f.h. H höfðaði mál gegn menntamálaráðherra og gerði þá kröfu, að viðurkennt yrði eins og í stefnunni sagði „að um brot á lögum nr. 65/1985 um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla hefði verið að ræða, er gengið var fram hjá H við setningu lektors í íslenskum bókmenntum við heimspekideild Háskóla Íslands 27. desember 1985.“ Þegar virt er orðalag 17., sbr. 16. gr. jafnréttislaganna og forsaga þeirra, var það álit héraðsdóms, að málshöfðunarheimild Jafnréttisráðs samkvæmt 17. gr. sé bundin því ófrávíkjanlega skilyrði, að ráðið hafi áður beint rökstuddum til-mælum um ákveðnar úrbætur til þess aðila, sem að mati ráðsins hefur gerst brotlegur við ákvæði laganna. Þetta gerði Jafnréttisráð ekki og brast ráðið því heimild til höfðunar málsins. Staðfest í Hæstarétti. 1110
- G höfðaði mál gegn Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins og gerði kröfu um hækkaðan lífeyri fyrir tímabilið 1. janúar 1981 til ársloka 1984. Í varakröfum sínum krafðist G greiðslu uppbótar vegna aukagreiðslna, „ómældrar yfirvinnu“ og formennsku í stjórnarnefnd. Var kröfugerð hans að því leyti, sem hún var byggð á þessum atriðum, óskýr og vanreifuð, og var þeim hluta hennar vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði. 1119
- Tveir bændur B og E í Sveinstaðahreppi í Austur-Húnavatnssýslu höfðuðu mál gegn sýslunefnd nefndrar sýslu, félagsmálaráðuneytinu, dómsmálaráðuneytinu, fjármálaráðherra vegna ríkissjóðs, nokkrum hreppsfélögum og einstaklingum og gerðu m.a. þær dómkröfur: 1. Að úrskurður sýslunefndar Austur-Húnavatnssýslu frá 27. júní 1985 um nýtingu sameiginlegra beitolanda Áshrepps og Sveinsstaðahrepps yrði dæmdur markleysa. 2. Að ríkissjóður yrði dæmdur til að greiða þeim skaðabætur vegna

- tjóns af ólögsmætum niðurrekstri hrossa stefnenda. Héraðsdómari vísaði málinu í heild frá dómi. B og E leiddu ekki rök að því, að í desember 1986, þegar þeir höfðu málið, hefði það skipt þá máli að lögum að fá fyrri kröfu sína tekna til greina með dómi, en þar var um að ræða sýslunefndarsamþykkt um upprekstur sumarið 1985 og virtist henni beint að öllum varnaraðilum. Bar því að vísa kröfunni frá héraðsdómi. Skaðabóta-kröfu sóknaraðila var beint að ríkissjóði, en annarra varnaraðila var þar ekki getið. Eftir frávísun fyrri kröfunnar var ekki réttarfarslegur grundvöllur til frávísunar bótakröfunnar. Var frávísunardómur varðandi þá kröfu því felldur úr gildi. ... 1138
- H höfðaði mál gegn heilbrigðisráðherra og fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs og læknum Ó og S til greiðslu skaðabóta. Héraðsdómari vísaði málinu frá vegna vanreifunar og óglöggs málalíbúnaðar. Hæstiréttur taldi málalíbúnað H svo óskýran að staðfesta bæri hinn kærða frávísunardóm. Jafnframt var tekið fram að H hefði eigi notfært sér tiltæk réttarfarsúrræði til að fá úr því skorið, hvort hann ætti rétt á að fá þær sjúkraskýrslur, sem hann hafði leitað eftir. 1758

2. Frá Hæstarétti

- Héraðsdómari synjaði ex officio beiðni S, sem var stefnandi í héraði, um framhaldsfrest til ritunar greinargerðar samkvæmt 105. gr. laga nr. 85/1936. S skaut úrskurðinum til Hæstaréttar með kæru. Úrskurður héraðsdómara um að frestur verði ekki veittur í máli sætir ekki kæru til Hæstaréttar samkvæmt 1. tl. 21. gr. laga nr. 75/1973. Var málinu því vísað frá Hæstarétti. 202
- Með stefnu 6. júní 1986 áfrýjaði S nauðungaruppbóði er fram fór 14. maí 1986. Málið var þingfest í Hæstarétti 1. október 1986 og þá frestað til 2. febrúar 1987. Stefndu P og Ö mótmæltu frekari fresti til ágripsgerðar, þar eð S hefði þegar haft nægan frest í því skyni. S hafði haft um það bil 10 mánuði til þess að láta útbúa ágrip dómsgerða, er fyrri áfrýjun hans í hæstaréttarmálinu nr. 236/1984 var felld niður vegna útivistar, en næstum 8 mánuði í því hæstaréttarmáli, sem nú var til meðferðar. S hafði því þegar haft ærinn frest til ágripsgerðar og var greinilegt að hann var visvitandi að draga málið á langinn. Var frestbeiðni S því synjað og málinu vísað frá Hæstarétti. 226
- Með stefnu 2. júlí 1986 skaut A til Hæstaréttar fjárnámsgerð, er fram fór 4. október 1985. Málið var þingfest í Hæstarétti í október 1986 og var því þá frestað til 7. janúar 1987. Krafðist A þá frekari frests til framlagningar ágrips í málinu, aðallega til aprilmánðar, en til vara styttri frests. Stefndi mótmælti frekari fresti. Með úrskurði Hæstaréttar 16. janúar var A veittur frestur til 2. febrúar s.á. Er málið kom fyrir þann dag,

- krafðist A enn frests og nú til að láta aðilja- og vitnaleiðslur fara fram. Stefndi krafðist þess að synjað yrði um hinn umbeðna frest og málið fellt niður. A hafði þegar haft nægan frest til að búa út mál sitt og var greinilegt að hann var vísvitandi að draga málið á langinn. Var frestbeiðninni því synjað og málinu vísað frá Hæstarétti. 228
- M höfðaði mál gegn E og G til greiðslu peningaskuldar. Voru E og G dæmdir in solidum til að greiða hina umstefndu kröfu. G áfrýjaði málinu. Hann krafðist sýknu af kröfum M, en gerði engar kröfur á hendur E. M gerði þær kröfur að G og E yrðu dæmdir in solidum til að greiða hina umstefndu fjárhæð ásamt tilteknum vöxtum. M áfrýjaði ekki málinu á hendur E. E sótti eigi þing fyrir Hæstarétti. Var málinu því vísað frá Hæstarétti að því er varðaði E. Hinn áfrýjaði dómur átti hins vegar að vera óraskaður að því er G varðaði. 513
- O höfðaði áskorunarmál á hendur G og E til greiðslu in solidum á peningaskuld. Stefndu sóttu ekki dómsþing í málinu. Voru kröfurnar teknar til greina með áritun á stefnuna. G áfrýjaði málinu og krafðist sýknu af kröfum O. Hann gerði engar kröfur á hendur E. O krafðist staðfestingar á árituninni. Málinu gegn E var vísað frá Hæstarétti. Hin áfrýjaða stefnuáritun átti hins vegar að vera óröskuð gagnvart G. 518
- Sjá: Áfrýjunarstefna. 575
- J höfðaði tvö mál fyrir bæjarþingi Hafnarfjarðar gegn P. Héraðsdómarinn kvað upp forsendulausan úrskurð að kröfu P en gegn mótmælum J þar sem málin voru „sameinuð í eitt mál.“ J kærði þennan úrskurð. Sameining á málum leiðir ekki til þess að annað hvort málið falli niður, heldur einungis til þess að málin verða dæmd í einu lagi. Ekki var heimild til að kæra málið til Hæstaréttar og var málinu því vísað frá Hæstarétti. Sératkvæði. 647
- Gjaldheimtan gerði þá kröfu fyrir skiptarétti Reykjavíkur, að vangreidd opinber gjöld fyrrum starfsmanna H h/f yrðu viðurkennd sem krafa utan skuldaraðar á hendur þrotabúi H h/f. Skiptaréttur hafnaði kröfunni. G áfrýjaði málinu og gerði þær dómkröfur aðallega, að allar kröfur hennar í héraði yrðu teknar til greina. Til vara krafðist G þess, „að fjárhæðin verði viðurkennd sem forgangskrafa á grundvelli 1. tl. 84. gr. sbr. 87. gr. laga nr. 3/1878“ Þessi varakrafa G var ekki gerð í héraði. Var henni því vísað frá Hæstarétti sbr. 45. gr. laga nr. 75/1973. Efnisdómur var lagður á málið og var hinn áfrýjaði úrskurður staðfestur. 664
- Fyrir skiptarétti gerði þrotabúi B h/f kröfur um fjárgreiðslur úr hendi menntamálaráðherra og fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs. Með úrskurði skiptaréttar var málinu vísað frá skiptarétti Reykja-

víkur. Í dómi Hæstaréttar segir, að sóknaraðili hafi uppi þá dómkröfu að hinn kærði úrskurður verði felldur úr gildi og lagt verði fyrir skiptaráðanda að kveða upp úrskurð að efni til um ágreining aðila jafnframt því sem hann haldi fram að málið sé lagt þannig fyrir skiptaréttinn að skiptaráðandi megi ekki leggja á það úrskurð efnislega í því horfi. Vegna þessa ósamræmis í kröfugerð og málsreifun sóknaraðila fyrir Hæstarétti var kæru-málinu vísað sjálfkrafa frá Hæstarétti.	1089
Kæruheimild skorti til að skjóta til Hæstaréttar með kæru úrskurði uppboðsréttar um frestsýnjun. Málinu var því vísað frá Hæsta-rétti.	1521

3. Frávísunardómur felldur út gildi

Héraðsdómari vísaði frá dómi meðalgöngusök í bæjarþingsmáli. Eigi þóttu vera þeir gallar á málatilbúnaði meðalgöngustefnenda að vísa ætti sökinni frá af þeim ástæðum. Og þar sem úrslit máls þess, sem krafist var meðalgöngu í, gátu skipt meðalgöngustefn-endur máli að lögum, var frávísunardómurinn felldur úr gildi.	580
Héraðsdómari vísaði máli frá dómi. Hæstiréttur leit svo á, að sóknaraðili ætti rétt á að leggja gildi gerðardóms fyrir dómstóla. Var frávísunardómurinn því felldur úr gildi.	782
Héraðsdómari vísaði máli frá dómi. Sóknaraðili höfðaði málið til að fá dóm sviðurkenningu á því, að honum væri heimilt að vinna þau störf er stjórn M fól honum að vinna sem matvælafræðingi með framhaldsmenntun í mjólkurfræðum í rannsóknarstofu fyrir-tækisins, jafnvel þótt þau störf kynnu að skarast við þau störf, er falla undir mjólkuriðn. Hann hafði brýnt tilefni til þess og réttar-hagsmuni af því að leita dómsúrlausnar um réttarstöðu sína. Dómkrafan var nægjanlega skýrt mörkuð og almennir dómstólar áttu lögsögu um málsefnið. Var frávísunardómurinn því felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til efnismeðferðar og dóms-álagningar að nýju.	1093
Héraðsdómari vísaði máli frá dómi. Rétt þótti að héraðsdómari dæmdi um kröfurnar í því horfi, sem þær voru fyrir dómnum. Var hinn kærði frávísunardómur því felldur úr gildi og var lagt fyrir héraðs-dómara að kveða upp efnisdóm.	1253

B. Opinber mál

Sakadómur Akureyrar úrskurðaði 11. janúar 1987 kl. 19.35 að E skyldi sæta gæsluvarðhaldi. E og réttargæslumaður hennar voru við-stödd, þegar úrskurðurinn var kveðinn upp. E skaut úrskurðinn til Hæstaréttar með kæru 13. janúar 1987. Kærufrestur sam-kvæmt upphafsákvæði 2. málsgreinar 174. gr. laga nr. 74/1974 var liðinn er kærunni var lýst. Var málinu því vísað sjálfkrafa frá Hæstarétti.	31
---	----

Frávísunardómur úr gildi felldur. Heimvísun. Sjá: Ákæra.

G var sakfelldur fyrir fjársvik með því að halda því ranglega fram, að engin veðbönd hvíldu á bifreið, sem hann seldi H. Varð H að greiða veðskuldina. Héraðsdómur dæmdi G til fangelsisrefsingar svo og til að greiða H bætur, sem voru jafnháar og veðskuldin. Málinu var áfrýjað samkvæmt ósk G. Af hálfu ákærvalds var eigi krafist endurskoðunar á bótaákvæði héraðsdóms, en af hálfu G var bótakröfu H mótmælt sem of hárrí. Bótakrafan var að verulegu leyti reist á atriðum, sem voru utan ákæruefnis í málinu, og ekki var sérgreind krafa um bætur fyrir tjón af háttsemi þeirri sem G var borinn, sbr. 145. gr. laga nr. 74/1974, sbr. 29. gr. laga nr. 107/1976. Þá kom fram að G afhenti H myndbandstæki og skilaði aftur bifreiðinni R og kom til álita hvort verðmæti þeirra ætti að koma til frádráttar í skuldaskiptum þeirra í heild eða til frádráttar þeim hluta kröfunnar sem rakinn varð til ákæruefnisins. Samkvæmt þessu þótti eigi verða dæmt um skaðabótakröfu H í málinu og var henni vísað frá héraðsdómi.

61

Hinn 16. júní 1986 var kveðinn upp dómur í sakadómi í máli ákærvalds gegn Þ. Dómi þessum var skotið til Hæstaréttar 30. september 1986 og beið málið munnlegs flutnings. Lögmaðurinn T skaut málinu til Hæstaréttar með kæru er hann sendi sakadómi 24. mars 1987. Var þess krafist að tiltekin ummæli í dómi sakadóms yrðu ómerkt. Í umræddum dómi var T, verjandi Þ, víttur fyrir móðgandi ummæli og aðrar tilefnislausar málsýingar. Lagaheimild brast til að kæra sérstaklega til Hæstaréttar réttarfarfsvítur í héraðsdómi. Var málinu því vísað frá Hæstarétti.

546

Ákærvaldið höfðaði mál gegn bankastjórum og aðstoðarbankastjórum bankans Ú fyrir brot í opinberu starfi. H var skipaður ríkissaksóknari frá 1. júlí 1986. J, bróðir hans, tók sæti í bankaráði Ú 1. janúar 1985 og átti sæti í bankaráðinu hluta þess tímabils, sem ákæra fjallaði um. Mjög nán tengsl voru milli starfssviðs og starfsskyldna bankastjóra og bankaráðs. Var ekki rétt að ríkissaksóknari tæki ákvörðun um ákæru í málinu, sbr. 22. gr. laga nr. 74/1974, sbr. 2. mgr. 15. gr. sömu laga og grundvallarreglu 3. og 7. tl. 36. gr. laga nr. 85/1936. Var ákærinni því vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði.

995

Ákærvaldið höfðaði mál gegn fjórum starfsmönnum H h/f m.a. fyrir að hafa misgert stórlega við bankann Ú. Fór ekki hjá því, að málið hlaut að varða mjög bankaráð Ú. Ríkissaksóknari, sem var bróðir J, sem var einn af bankaráðsmönnum Ú, mátti því ekki fara með málið og var vísað til þeirra lagaákvæða, sem rakin eru í næsta máli hér á undan. Var málinu því vísað frá sakadómi. Sératkvæði.

1146

Á, ákærði í opinberu máli, krafðist frávísunar málsins. Sakadómur hafnaði kröfunni. Hæstiréttur féllst á það, sem fram kom í hinum

kærða úrskurði, að ákæran væri nægilega skýr til að dómur yrði lagður á málið. Verjandi Á hafði ekki bent dómara málsins á, að rannsókn væri ábótavant og að hann hygðist byggja vörn sína á óupplýstum atriðum. Var frávísunarkröfu Á því hrundið. 1185

Frestir

A. Einkamál.

- A áfrýjaði fjárnámsgerð, er fram fór 4. október 1985. Málið var þingfest í Hæstarétti 4. október 1986 og þá frestað til 7. janúar 1987. Krafðist A þá frekari frests til framlagningar ágríps. Kvaðst hann hafa beðið um dómsgerðir 18. júlí 1986, en eigi fengið þær þrátt fyrir ítrekaðar óskir. Þegar þetta var haft í huga svo og ákvæði 41. gr. laga nr. 75/1973, þótti rétt að veita frest til 2. febrúar 1987. 33
- Með úrskurði 9. desember 1986 synjaði héraðsdómari ex officio beiðni stefnanda S um framhaldsfrest til greinargerðar. S skaut úrskurðinum til Hæstaréttar. Úrskurður héraðsdómara um að frestur verði ekki veittur í máli sætir ekki kæru til Hæstaréttar samkvæmt 1. tl. 21. gr. laga nr. 75/1973. Var málinu því vísað frá Hæstarétti. 202
- Með stefnu 6. júní 1986 áfrýjaði S nauðungaruppbóði, sem fram fór 14. maí 1986. Málið var þingfest í Hæstarétti 1. október 1986 og þá frestað til 2. febrúar 1987. Krafðist S þá frekari frests til framlagningar ágríps. P og Ö mótmæltu frekari fresti. S hafði haft um það bil 10 mánuði til þess að láta útbúa ágríp dómsgerða, er fyrri áfrýjun hans (hæstaréttarmálið nr. 236/1984) var felld niður vegna útivistar, en næstum 8 mánuði í þessu hæstaréttarmáli. S hafði því þegar haft ærinn frest til ágrípsgerðar og var greinilegt að hann var vísitandi að draga málið á langinn. Var frestbeiðni S því synjað og málinu vísað frá Hæstarétti. 226
- Með stefnu 2. júlí 1986 áfrýjaði A fjárnámsgerð, er fram fór 4. október 1985. Málið var þingfest í Hæstarétti í október 1986 og þá frestað til 7. janúar 1987. Með úrskurði Hæstaréttar 16. janúar 1987 var A veittur frestur til 2. febrúar s.á. Er málið kom þá fyrir krafðist A enn frests til þess að fram gæti farið aðilja- og vitnaleiðslur í málinu. Stefndi M mótmælti frestbeiðninni. Það var fyrst með bréfi 19. janúar 1987 til héraðsdómara að lögmaður A óskaði eftir aðilja- og vitnaleiðslum í málinu. Var fallist á með M að A hefði þegar haft ærinn frest til að búa út mál sitt og var greinilegt að hann var vísitandi að draga málið á langinn. Bar því að synja frestbeiðni A og vísa málinu frá Hæstarétti. 228
- Mál P var þingfest í Hæstarétti 4. maí 1987 og þá frestað til 2.

október 1987 til framlagningar dómsgerða, ágripa og greinar- gerðar P. Er málið kom fyrir þann dag krafðist P frekari frests til ágrípsgerðar fram í desember 1987. F og B neituðu frekari fresti. P bað um dómsgerðir 10. febrúar 1987, en þær voru fyrst tilbúnar í september s.á. P var veittur frestur til 2. nóvember 1987.	1234
Fimm önnur mál P voru þingfest í Hæstarétti 4. maí 1987. Ágrein- ingur var um frestbeiðni P í þeim öllum. P var veittur frestur til 2. nóvember 1987. Sjá næsta mál hér á undan.	1236, 1238, 1240, 1242, 1243
S þingfesti mál í Hæstarétti 2. október 1987. Stefnda Ó var veitt gagnáfrýjunarleyfi 2. desember 1987 og hann tók út gagnáfrýj- unarstefnu til þingfestingar 11. janúar 1988. Frestur veittur Ó til þess dags þrátt fyrir andmæli S.	1655
B. Opinber mál	
Kröfu skipaðs verjanda um frest og framhaldsrannsókn hafnað.	10
Kærufrestur samkvæmt upphafsákvæði 2. mgr. 174. gr. laga nr. 74/1974 var liðinn, er kæru var lýst. Var kærumálinu því sjálf- krafa vísað frá Hæstarétti.	31
<i>Frestun uppboðsmáls</i>	
Með úrskurði uppboðsréttar var synjað um frest. Úrskurðinum var skotið til Hæstaréttar með kæru. Kæruheimild var ekki fyrir hendi. Var kærumálinu því vísað frá Hæstarétti.	1521
<i>Fyrning</i>	
Sjá: Lögtaksréttur fyrndur.	1273
K höfðaði skaðabótamál gegn J vegna líkamstjóns, sem hún varð fyrir, þegar J ók bifreið sinni aftan á bifreið K. Samkvæmt fortakslausu orðalagi 78. gr. umferðarlaga nr. 40/1968 áttu fyrningarreglur þeirrar greinar við bótakröfu K. Mat á varan- legri örorku K af völdum slyssins lá fyrir í febrúar 1977. Var því ljóst, án þess að skera þyrfti úr um upphaf fyrningarfrests að öðru leyti, að fyrningarfrestur bótakröfu K var hafinn í ársbyrjun 1978. Var krafa K því fyrnd, er mál þetta var höfðað 18. apríl 1985. Greiðsla váttryggingarfélagsins A 20. mars 1985 á bótum til K vegna slyssins rauf ekki fyrningu á bótakröfu K á hendur J. Var J því sýknaður af kröfum K.	1369
<i>Gagnaöflun</i>	
Með úrskurði sakadóms Ólafsfjarðar var beiðni M um blóðrannsókn á K og syni hennar hafnað. M kærði þann úrskurð til Hæsta- réttar. Skilja varð bréf lögmanns M sem beiðni um öflun sönn- unargagna, sem rennt gæti stoðum undir kröfugerð M í dóms-	

- máli, sem hann kynni síðar að höfða gegn K til ógildingar á faðernisviðurkenningu hans. Slíkt mál á að reka sem einkamál. Ef úrskurða þurfti um beiðni M bar að gera það á bæjarþingi en ekki í sakadómi. Um málskot á synjunarúrskurði hefði þá farið eftir þeim réttarreglum sem gilda í einkamálum. Þar sem héraðsdómari kvað úrskurðinn upp í sakadómi og gerði ekki heldur K viðvart um beiðnina, áður en úrskurðurinn var kveðinn upp, þótti ekki verða komist hjá því að fella hinn kærða úrskurð úr gildi. Kom þá ekki til álita, hvort lög stóðu til þess að taka hefði átt til greina þá beiðni M, sem lögð var fyrir héraðsdómara. 34
- Ákærvaldið höfðaði mál gegn B, R, P og H. Í héraði var óskað eftir frekari gagnaöflun. Sakadómur synjaði þeirri beiðni. Hæstiréttur staðfesti úrskurð sakadóms og tók fram, að ástæður þær, sem færðar voru fram fyrir kröfum ákærðu um að ríkissaksóknari viki sæti, gæfu ekki tilefni til frekari gagnaöflunar. Sératkvæði. 990
- Ákærði Á óskaði þess að gefa frekari skýringar við skýrslu sína með tilliti til nýs gagns sem hann kvað nú fundið. Með vísan til 1. mgr. 124. gr. laga nr. 74/1974 þótti eiga að verða við þessari ósk ákærða. Bar það síðan undir mat héraðsdómara hvort frekari rannsóknar væri þörf. Var krafa um framhaldsrannsókn ekki tekin til greina að öðru leyti. 1553

Gallar

- A h/f byggði fjölbýlishús í Reykjavík. Kaupendur íbúða í húsinu töldu húsið gallað og fengu dómkvadda matsmenn til að meta gallana. Matsmenn voru þeirrar skoðunar að frágangur á svölum hefði verið vonlaus frá upphafi, svo að óhjákvæmilegt væri að verulegur leki kæmi fram í undirliggjandi íbúðum. Töldu þeir vonlaust að lappa upp á upphaflegan frágang og mátu til peningaverðs kostnað vegna úrbóta á göllunum. Var A h/f dæmdur til að greiða íbúðareigendum bætur samkvæmt matsgerðinni að öðru leyti en því, að viðgerðarkostnaður á aðalþakrennu var ekki tekinn til greina. 42
- Ö tók að sér að reisa hús fyrir N. Ágreiningur reis út af smíði hússins. Varð samkomulag um að matsmenn tilnefndir af Meistarafélagi húsasmiða mætu atriði sem N taldi áfátt. N fékk dómkvadda matsmenn til að meta atriði, sem hann taldi fyrri matsmenn ekki hafa metið. Héraðsdómur, sem skipaður var sérfróðum meðdómendum, dæmdi Ö til að greiða N samtals kr. 124.060 í skaðabætur. Var sú niðurstaða staðfest í Hæstarétti. 77
- S fór hinn 18. júní 1982 með bifreið sína á bifreiðaverkstæði Þ h/f til að láta skipta um smuroliu og smuroliusíu. Oliuverkið bilaði nokkru síðar. Var gert við það, en það bilaði aftur. Var aftur

- gert við það en enn varð bilun. S varð fyrir verulegu tjóni vegna bilananna. Hann taldi að mistök hefðu átt sér stað á verkstæði Þ h/f, þegar skipt var um olíusíu. Höfðaði hann mál á hendur Þ h/f til greiðslu bóta. Það var álit héraðsdóms, sem skipaður var sérfróðum meðdómendum, að sían hefði ekki verið sett í bifreiðina síðar en þann 18. júní 1982 og að skemmdir þær, sem fram komu í vélinni, mætti rekja til mistaka við ísetningu hennar. Var héraðsdómur, sem dæmdi Þ h/f til að greiða kr. 180.000 í bætur, staðfestur 241
- Með makaskiptasamningi keypti G raðhús af S. G hélt því fram, að húsið væri haldið sprungugöllum að utan og bæri S ábyrgð á þeim göllum. Sprungurnar sáust við venjulega skoðun. Var ekki ástæða til að ætla annað en svo hefði einnig verið, er kaupin fóru fram. Varð ekki séð að S hefði á nokkurn hátt dregið dul á ástand hússins að þessu leyti. G skoðaði ekki húsið sem skyldi að utanverðu og það þrátt fyrir að sprungurnar, sem hann sá, gæfu honum sérstakt tilefni til nánari athugunar. Að svo vöxnu máli og með vísan til 47. gr. kaupalaga nr. 39/1922 var S sýknaður af kröfum G vegna greindra ágalla hússins. 718
- P og B seldu R og K íbúð á kr. 950.000. Íbúðin var gölluð. Dómkvaddir matsmenn mátu kostnað við úrbætur, þ.e. viðgerð á sprungum í gólfum, lagfæringu á halla á stofugólfi, lagfæringu á gólfi í eldhúsi og viðgerð á sprungu í útvegg á samtals kr. 47.000. Ekki var þó um að ræða svo verulega galla, að R og K gætu rift kaupsamningi aðila vegna gallanna. 1600

Geðrannsókn

- V var kærður fyrir brot á 194. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Við rannsókn málsins var hann úrskurðaður í gæsluvarðhald og til að gangast undir geðrannsókn 6
- G viðurkenndi að hafa kveikt elda á mörgum stöðum á Akureyri á árunum 1986 og 1987. Varð hann þannig valdur að miklu eignatjóni. Þá var hann grunaður um fleiri refsiverð brot. Hann var úrskurðaður í gæsluvarðhald og til að gangast undir geðheilbrigðisrannsókn á gæsluvarðhaldstímanum. G kærði úrskurðinn til Hæstaréttar. Var úrskurðurinn staðfestur og jafnframt var tekið fram: „Kæra máls þessa var að ófyrirsynju.“.... 229
- S var grunaður um brot gegn XXIII. kafla almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Sakadómur úrskurðaði 8. nóvember 1987, að kærði skyldi sæta varðhaldi allt til 3. febrúar 1988 og sæta rannsókn á geðheilbrigði og sakhæfi á gæsluvarðhaldstímanum. Staðfest. . 1519

Gengismunur

- Ú höfðaði mál gegn sjávarútvegsráðherra og fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs til greiðslu á gengismun samkvæmt 3. gr. bráða-

birgðalaga nr. 55/1983 og 3. gr. laga nr. 71/1984 um ráðstafanir í sjávarútvegsmálum. Taka gengismunarins var liður í viðtækum efnahagsráðstöfunum vorið 1983. Ríkisstjórnin skyldi kveða nánar á um til hvaða afurða ákvæðið tæki, en innkomnu fé skyldi ráðstafað af ríkisstjórninni í þágu sjávarútvegsins og sjóða hans. Eigi var á það fallist að undanþáguheimild ríkisstjórnarinnar hefði í sér fólgið valdframsal sem færi í bága við ákvæði stjórnarskrárinnar. Tekjur þessar voru ekki teknar í fjárlög eða fjárákallög og ráðstöfun þeirra var ekki markaður annar bás í lögum en að þeim skyldi verja í þágu sjávarútvegsins og sjóða hans. Ekki var fallist á að ákvæði laganna um ráðstöfun gengismunarins hefði hindrað töku hans. Ekki var heldur um að ræða óheimila mismunun milli útflytjenda. Voru kröfur Ú því ekki teknar til greina. 1018

Gerðardómar

Í dómsmáli sótti J sér til handa bætur vegna veiðimissis á árunum 1970-1976, sem rót áttu að rekja til þeirrar skerðingar á rétti hans til laxveiði í net í Hvítá í Borgarfirði fyrir landi eignarjarðar hans, Bóndhóls, sem honum hafði verið gert að þola með 35. gr. laga um lax- og silungsveiði nr. 52/1957, sem breytt var með 15. gr. laga nr. 38/1970, sbr. 35. gr. laga nr. 76/1970. Þegar lög nr. 38/1970 tóku gildi höfðu J verið ákvarðaðar skaðabætur fyrir veiðimissi hans, þann er leiddi af lögtöku 35. gr. laga nr. 53/1957. Voru þær bætur ákveðnar eftir fyrirmælum nefnds ákvæðis en með nokkrum afbrigðum. Þannig voru bæturnar samkvæmt sértöku samkomulagi J og sýslusjóðs Mýrasýslu og fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs ákvarðaðar af yfirmatsmönnum samkvæmt 3. tl. 107. gr. laga nr. 53/1957 sem gerðardómsmönnum. Í gerð sinni viku þeir og frá ákvæðum 35. gr. um ákvörðun skaðabótanna. Var það gert til að samrýma bótaákvæði þetta þeim sjónarmiðum sem liggja til grundvallar 67. gr. stjórnarskrár svo og meginreglum laga að því er í úrskurði þeirra segir. Þessum úrskurði hlíttu bæði J og viðsemjendur hans meðan lög nr. 53/1957 héldust óbreytt í gildi. Var ekki talið að stjórnvöld hefðu farið út fyrir valdmörk sín er þau sömdu af hálfu ríkissjóðs og sýslusjóðs Mýrasýslu um að skaðabætur samkvæmt 35. gr. laga nr. 53/1957 yrðu ákveðnar af gerðardómi eða er þau hlíttu síðar í verki úrskurði hans um skaðabætur sem ákvarðaðar voru eftir nokkuð öðrum sjónarmiðum en kveðið var á um í lagaákvæði þessu. Voru gagnaðilar, sýslusjóður Mýrasýslu og ríkissjóður, því bundnir gagnvart J af gerðardómsúrskurðinum. Sératkvæði. 788

Eigendur jarðanna Holts og Brennistaða höfðuð mál til greiðslu skaðabóta vegna skerðingar eða rýrnunar á veiðiaðstöðu í Hvítá í Borgarfirði fyrir landi jarðanna. Reyndi í málinu á gildi

gerðardómssamnings. Visast í því efni til þess, sem greinir hér næst á undan um jörðina Bóndhól bls. 788. Sératkvæði. . .	830
Eigendur jarðarinnar Ölvaldsstaða höfðuðu mál til greiðslu skaðabóta vegna skerðingar eða rýrnunar á veiðiaðstöðu í Hvítá í Borgarfirði fyrir landi jarðarinnar. Í máli þessu reyndi á gildi gerðardómssamnings. Í því efni visast til þess sem greinir um jörðina Bóndhól hér að framan blaðsíðu 788. Sératkvæði. .	863

Geymslugreiðsla

B var ráðinn til að leika hlutverk í kvikmynd á vegum F. B var sagt upp starfanum, þar sem hugmyndir um hlutverkið höfðu breyst. B krafðist skaðabóta. Var sú krafa tekin til greina. Skýra varð hinn áfrýjaði dóm þannig að geymslugreiðsla skyldi koma til frádráttar kröfu B. Geymslugreiðsla, sem F innti af hendi síðar, átti ekki að hafa áhrif á niðurstöðu málsins. Féll hún því til F, sbr. 4. gr. laga nr. 9/1978 um geymslufé.	1059
---	------

Girðingar

E var fundinn sekur um brot gegn 257. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 fyrir að hafa tekið upp girðingu á óskiptu landi jarðar hans og nokkurra annarra jarða. Sératkvæði. Sjá: Eignarspjöll.	356
---	-----

Gjafsókn. Gjafvörn.

S höfðaði mál vegna sjálfrar sín og f.h. ófjárráða dóttur sinnar til heimtu skaðabóta fyrir missi framfæranda og bætur fyrir röskun á stöðu og högum. S fékk gjafsókn bæði í héraði og fyrir Hæstarétti.	67
Í höfðaði mál gegn K sín vegna og f.h. ófjárráða barna sinna og dómsmálaráðherra og fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs til ógildingar á meðlagsúrskurði dómsmálaráðuneytisins. Fékk K gjafvörn bæði í héraði og fyrir Hæstarétti.	473
Hreppsnefnd Eyjarhrepps fékk gjafsókn fyrir Hæstarétti í máli gegn H og I út af byggingarbréfi um jörðina Ytri-Rauðmel. Sératkvæði.	683
Húsasmiðurinn B fór í skaðabótamál við H vegna vinnuslyss, sem hann varð fyrir. Hann fékk gjafsókn í héraði og gjafvörn fyrir Hæstarétti.	1465

Gjaldprot

Sjá: Ábyrgð stjórnar- og skilaneftdarmanna í hlutafélagi	1031
--	------

Gjaldprotaskipti

Protabú Á höfðaði mál fyrir bæjarþingi Reykjavíkur gegn S h/f og gerði svofelldar dómkröfur: „að rift verði með dómi greiðslu	
---	--

á þeim hluta skuldar Á við S h/f, sem fram fór með afhendingu kaupsamninga/skuldabréfa og víxils, samtals að fjárhæð kr. 484.295,13 hinn 10.02. 1984.“ Þá krafði þrotabúið S h/f um greiðslu nefndrar fjárhæðar. Uppgjör S h/f og Á fór fram 10. febrúar 1984. Gjaldþrotaskipta á búi Á var krafist 8. ágúst 1984 og taldist það frestdagur, sbr. 4. mgr. 1. gr. gjaldþrotalaga nr. 6/1978. Uppgjörið fór þannig fram innan 6 mánaða frests 1. mgr. 54. gr. laganna. Greitt var með kröfum á aðra. Var það ekki venjulegur greiðslueyrir. Var riftunarkrafan því tekin til greina. Samkvæmt 1. mgr. 62. gr. laganna var S h/f dæmt til að greiða þrotabúinu kr. 464.759,59. Sératkvæði.

210

Ó gerði þá kröfu fyrir skiptarétti Reykjavíkur að meðferð kröfu hans í þrotabú E h/f yrði endurupptekin og honum gefinn kostur á að skýra kröfuna og rökstyðja. Ó hafði sjálfur bókhaldsgögn hins gjaldþrota félags undir höndum og afhenti skiptaráðanda þau sjálfur. Hann átti því að vera ágætlega í stakk búinn að rökstyðja kröfu sína og styðja hana gögnum. Honum var ljóst, þegar hann lagði kröfulýsingu sína fram, að hún var ekki nægjanlega reifuð, enda áritaði hann hana sjálfur um að gögn kæmu síðar. Var litið svo á, að tilkynning skiptaráðanda til kröfuhafa hefði fullnægt skilyrðum 3. tl. 108. gr. laga nr. 6/1978. Var kröfu Ó um endurupptöku á meðferð kröfu hans því hafnað.

547

Gjaldheimtan í Reykjavík gerði þá kröfu fyrir skiptarétti að vangreidd opinber gjöld fyrrum starfsmanna H h/f að fjárhæð kr. 915.144 yrðu viðurkennd sem krafa utan skuldaraðar á hendur þrotabúi H h/f. Eigi var leitt í ljós, að í vörslum félagsins við upphaf skipta hefði verið fyrir hendi peningaeign er nægt hefði til lúkningar á kröfu G. Þegar af þessum ástæðum varð ekki hjá þeirri niðurstöðu komist, að því grundvallarskilyrði 69. gr. laga nr. 6/1978 væri ófullnægt að til staðar hefði verið við upphaf skipta sérgreind eða afmörkuð peningafjárhæð í vörslum þrotabúsins, sem hugsanlegt eignarréttartilkall G gæti beinst að. Var kröfu G því hafnað.

664

H gerði þá kröfu fyrir skiptarétti Keflavíkur að viðurkenndur yrði forgangsréttur fyrir kröfu hans í þrotabú H h/f. Í fyrri málslið 87. gr. skiptalaga nr. 3/1978 segir: „Við framsal eða önnur aðilaskipti að kröfu fylgja réttindi í búinu skv. 82. - 86. gr. ...“ Upphæð sú, sem greind var í kröfu H, svaraði til fjárhæðar, sem síðustu 18 mánuði fyrir frestdag var tekin af kaupí starfsfólks H h/f, sem nú var gjaldþrota. Fyrri málslið 87. gr. skiptalaga þótti mega skýra svo, að undir ákvæðið félli það að krafa er greidd. Með greiðslu sinni hafði H því eignast réttindi sem kaupkröfunum fylgdu. Voru þetta forgangskröfur í þrotabúið skv. 1. tl. 84. gr. laganna. Síðari málsliður 87. gr. laganna kom

- ekki til álita í málinu þar sem hann fjallar um réttarstöðu samskuldara bús, en H var ekki samskuldari þrotabúsins að þeim kröfum sem hann greiddi. Var krafa H því tekin til greina. Sératkvæði. 693
- Verktakafyrirtækið V tók út ýmsar vörur hjá K fyrir samtals kr. 532.495,05. V greiddi ekki vöruúttektina. K höfðaði áskorunarmál gegn V og var síðan gert fjárnám í tveim bifreiðum V. K bað síðan um nauðungaruppbod til sölu á bifreiðunum. V fékk því frestað gegn tryggingarvixli að fjárhæð kr. 375.000. V seldi síðan aðra bifreiðina. Kaupandi hennar fékk lán hjá bankanum B og gekk hluti lánsins kr. 154.967,29 upp í skuld V hjá K. V bað um heimild til greiðslustöðvunar og sýslumaður tók við beiðninni 6. apríl 1984 og veitti heimildina þar til bú V var tekið til gjaldþrotaskipta 13. september 1984. Þrotabúi V krafðist riftunar á greiðslunni samkvæmt 1. tl. 54. gr. laga nr. 6/1978 og að K yrði dæmt til að greiða síðast greinda fjárhæð samkvæmt 1. tl. 62. gr. laganna. Var krafan tekin til greina. Sératkvæði. 955
- K fékk goldna skuld B með þeim hætti að V afsalaði til X og P loftpressu og bortæki gegn því að þeir tækju að sér greiðslu á skuldinni við K. Afhentu þeir síðan K víxla henni til lúkníngar. Var talið að með þessum greiðsluhætti hefði V goldið skuld sína við K með óvenjulegum greiðslueyri í skilningi 54. gr. gjaldþrotalaga nr. 6/1978. Var greiðslunni því rift samkvæmt kröfu þrotabús V og K dæmt að greiða þrotabúinu söluandvirði tækjanna. Sératkvæði. 961
- B var úrskurðuð gjaldþrota hinn 12. ágúst 1985. Ágreiningur reis um hvaða kröfur Lífeyrissjóðs málm- og skipasmiða og Félags blikksmiða hefðu forgang í þrotabúið. Fallist var á með þrotabúi B, að 6. tölulið 84. gr. skiptalaga nr. 3/1978 sé undantekningarákvæði sem hvorki verði túlkað rýmkandi lögskýringu né beitt með löggjöfnun. Bar því að skýra ákvæðið eftir orðanna hljóðan, þannig að hugtökin „mál hefur verið höfðað“ og „dómur“ taki ekki til meðferðar lögtaksmála fyrir fógetarétti. Framlagning lögtaksbeiðni í fógetarétti var því eigi talin máls- höfðun í merkingu nefnds ákvæðis. 968
- Með úrskurði 11. desember 1986 var bú S tekið til gjaldþrotaskipta. B lýsti kröfu í búið. Jafnframt tók B fram að SF hefði sett að handveði tvö skuldabréf. B sendi skiptaráðanda bréfin með ósk um, að skiptaráðandi framseldi bréfin f.h. þrotamanns, svo að B gæti gert tilraun til að innheimta þau. Þrotamaður lýsti því yfir við skiptaráðanda, að ekki hefði komið til neinna skuldaskipta milli hans og B og bæri þrotabúinu því að skila sér skuldabréfunum. Á skiptafundi var ákveðið að búið skyldi ekki gera frekari tilraunir til að innheimta skuldabréfin tvö, sem talin

voru einu eignir búins. Síðan voru skiptin felld niður. Eftir þetta voru bréfin afhent B. B krafðist úrskurðar um tilmæli sín um að skiptaráðandi framseldi skuldabréfin. Synjun skiptaráðanda kærði B til Hæstaréttar eftir 21. gr. 2. mgr. laga nr. 75/1973. Hæstiréttur taldi engin efni til að endurupptaka skiptin til að fjalla um rétt B til bréfanna. Var kröfu B því hafnað. 1558

Greiðsludráttur

Sjá: Fasteignakaup. 534

Greiðslustöðvun

Hinn 10. desember 1986 óskaði Á leyfis til greiðslustöðvunar skv. 7. gr. laga nr. 6/1978. Með úrskurði 11. s.m. veitti skiptaréttur Kjósarsýslu heimild til greiðslustöðvunar í allt að 2 mánuði. Einn af lánardrottnum Á kærði úrskurðinn til Hæstaréttar, sem felldi hann úr gild þar sem Á hafði ekki sýnt fram á, að hann ætti í verulegum fjárhagsörðugleikum í merkingu 7. gr. laga nr. 6/1978. Voru því ekki skilyrði til að heimila greiðslustöðvun. 12

Skiptaréttur Kópavogs veitti K h/f heimild til greiðslustöðvunar samkvæmt 7. gr. laga nr. 6/1978 í þrjá mánuði frá 25. september 1987 að telja. Bankinn Ú kærði úrskurðinn til Hæstaréttar og krafðist þess að hann yrði felldur úr gildi og synjað yrði um heimild til greiðslustöðvunar. Af gögnum málsins var ljóst, að K h/f átti í verulegum fjárhagsörðugleikum. Félagið hafði ráðið lögmann og endurskoðendur til að vera til aðstoðar við tilraunir til að koma nýrri skipan á fjármál sín. Upplýsingar um fjárhag félagsins voru ekki jafnnákvæmar og skyldi og bókhald félagsins var í ófullnægjandi horfi. Þrátt fyrir þetta þótti nægilega fram komið, að von væri til þess að koma mætti fjármálum félagsins í betra horf á þeim tíma, sem skiptaréttur hafði veitt því heimild til greiðslustöðvunar. Var úrskurður skiptaréttar því staðfestur. 1351

Með úrskurði skiptaréttar Reykjavíkur 18. nóvember 1987 var S veitt heimild til greiðslustöðvunar í 3 mánuði. Tveir kröfuhafar kærðu úrskurðinn með heimild í 1. mgr. 10. gr. gjaldþrotalaga nr. 6/1978 og kröfðust þess, að úrskurðurinn yrði felldur úr gildi. S átti í verulegum fjárhagserfiðleikum. Samkvæmt yfirliti námu eignir kr. 14.915.338 og skuldir 9.205.970 krónum. Samkvæmt yfirlýsingu lögmanns S átti S von á greiðslum í desember samtals kr. 2.000.000 auk nokkurra svonefndra endurkafna. Þótti S hafa vilja til að koma reiðu á fjármál sín. Var hinn kærði úrskurður því staðfestur. 1647

Gæsluvarðhald

Rannsóknarlögregla krafðist þess að V, sem sakaður var um nauðgun, yrði úrskurðaður í gæsluvarðhald og til þess að sæta gedrannsókn. Rétt var vegna rannsóknar málsins að V sætti gæsluvarðhaldi, sbr. 1. tl. 1. mgr. 67. gr. laga nr. 74/1974.	6
Ó var sakaður um fíkniefnamisferli. Við rannsókn málsins var hann með vísan til 1. tl. 1. mgr. 67. gr. laga nr. 74/1974 úrskurðaður í gæsluvarðhald.	203
G var sakaður um fíkniefnamisferli. Í þágu rannsóknar málsins var hann með vísan til 1. tl. 1. mgr. 67. gr. laga nr. 74/1974 úrskurðaður í 30 daga gæsluvarðhald.	205
J var sakaður um fíkniefnamisferli. Við rannsókn málsins var hann með vísan til 1. tl. 1. mgr. 67. gr. laga nr. 74/1974 úrskurðaður í gæsluvarðhald.	208
G var m.a. sakaður um ikveikju á mörgum stöðum. Hann var með vísan til 1. tl. og 5. tl. 1. mgr. 67. gr. laga nr. 74/1974 úrskurðaður í gæsluvarðhald og með vísan til d-liðar 2. tl. 2. mgr. 75. gr. laganna til að gangast undir gedrannsókn.	229
M var sakaður um brot sem varðað gætu við 4. mgr. 220. gr. og 233. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Samkvæmt kröfu rannsóknarlögreglu var hann með vísan til 1. tl. 1. mgr. 67. gr. laga nr. 74/1974 úrskurðaður í gæsluvarðhald og samkvæmt d-lið 2. tl. 2. mgr. 75. gr. sömu laga til að sæta gedrannsókn.	345
H var sakaður um þjófnað. Samkvæmt kröfu rannsóknarlögreglu og með vísan til 5. tl. 1. mgr. 67. gr. laga nr. 74/1974 var hann úrskurðaður til að sæta gæsluvarðhaldi.	495
B var sakaður um brot sem varðað gátu við 106. gr., 4. mgr. 220. gr. og 257. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. G hafði í hótunum við starfsfólk á Borgarspítala. Var hann úrskurðaður samkvæmt 6. tl. 1. mgr. 67. gr. laga nr. 74/1974 til að sæta gæsluvarðhaldi.	655
R, sem sakaður var um fíkniefnamisferli, var með vísan til 1. tl. 1. mgr. 67. gr. laga nr. 74/1974 úrskurðaður til þess að sæta gæsluvarðhaldi.	1103
Staðfestur úrskurður héraðsdóms um að Ó, sem sakaður var um skjalafals og þjófnað, skyldi sæta varðhaldi skv. 1. tl. 1. mgr. 67. gr. laga nr. 74/1974. Hæstiréttur tók fram: „Kæra þessi er að ófyrirsynju.“	1158
S tilkynnti RLR simleiðis að hann hefði drepð mann í íbúð að Skipholti í Reykjavík. Var S þar með grunaður um að hafa framið brot, sem varðað gat hann refsingu samkvæmt XXIII. kafla almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Var hann hinn 8. nóvember 1987 úrskurðaður í gæsluvarðhald til 3. febrúar 1988 og til að sæta rannsókn á geðheilbrigði sinni og sakhæfi. Úrskurðurinn var staðfestur.	1519

- Hinn 10. nóvember 1987 var S dæmdur í fangelsi í 2 ár og 6 mánuði fyrir brot gegn 209. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 og 45. gr. laga nr. 53/1966 um vernd barna og ungmenna. Hann áfrýjaði dóminum til Hæstaréttar. Hinn 24. nóvember gerði ríkissaksóknari þá kröfu að S, sem var þá refsifangi á Litla-Hrauni, yrði úrskurðaður í gæsluvarðhald þar til dómur Hæstaréttar gengi í máli hans þó eigi lengur en til 26. febrúar 1988. Féllst héraðsdómur á þá kröfu. Hæstiréttur staðfesti þá niðurstöðu á grundvelli 5. tl. 1. mgr. 67. gr. laga nr. 74/1974. Að þeirri niðurstöðu fenginni þurfti ekki að fjalla um, hvort einnig hefði átt að staðfesta úrskurðinn eftir 4. eða 6. tl. sömu málsgreinar. 1649
- A var kærður fyrir að hafa leitað kynferðislega á 10 ára gamla telpu. Var hann úrskurðaður í gæsluvarðhald með vísan til 1. tl. 1. mgr. 67. gr. laga nr. 74/1974. 1757

Hafning

- A, Ó, G og B höfðuðu mál fyrir bæjarþingi Ísafjarðar gegn L og T. Af hálfu stefnenda var ekki mætt í málinu 26. febrúar 1987 og krafðist umboðsmaður stefndu málskostnaðar. Dómarinn hóf málið og með vísan til 1. mgr. 180. gr. laga nr. 85/1936 dæmdi hann stefnendur til að greiða stefndu málskostnað. Stefnendur skutu málinu til Hæstaréttar með kæru. Kröfðust þeir þess að hinum kærða dómi yrði hrundið og lagt fyrir héraðsdómara að taka málið fyrir á ný. Var á því byggt að um lögmæt forföll hefði verið að ræða, þegar þing var ekki sótt af þeirra hálfu 26. febrúar 1987. Ekki kom fram að um lögmæt forföll væri að ræða. Var héraðsdómur því staðfestur. 544
- Þ áfrýjaði máli gegn B. Hinn 1. apríl 1987 óskaði Þ eftir því að málið yrði fellt niður. B krafðist ómaksbóta. Þeirri kröfu andmælti Þ. Málið var fellt niður og Þ dæmdur til að greiða B kr. 15.000 í ómaksbætur. 559
- Áfrýjandi G óskaði þess að málsókn hans félli niður. Málið var hafið og G dæmdur til að greiða stefnda L kr. 7.500 í ómaksbætur. 1480

Hefð

Eigendur sjö jarða í Grýtubakkahreppi höfðuðu mál gegn hreppsnefnd Hálshrepps f.h. hreppsins og kirkjumálaráðherra f.h. kirkjumálaráðuneytis og gerðu þær körfur, að viðurkennt yrði að jörðum þeirra fylgdi upprekstrarréttur á Flateyjarðalsheiði vestan Dalsár í Suður-Þingeyjarsýslu. Talið var, að eigendum og ábúendum jarðanna hefði verið ljóst, er þeir hófu upprekstur á Flateyjarðalsheiði snemma á þessari öld, að hinar einstöku nafngreindu landspildur á Vesturheiðinni voru í eignarráðum annarra aðilja. Höfðu og verið byggð býli norðan til á heiðinni

sem eigi höfðu lagst í eyði fyrr en seint á 19. öld og jafnvel ekki fyrr en eftir aldamót. Einnig var litið svo á, að umræddar aðstæður hefðu verið kunnar öðrum þeim, er síðar ráku fé til afreittar á heiðinni frá jörðum núverandi eigenda þar á meðal þeim sjálfum. Umrædd vitneskja eigendanna og forvera þeirra stóð því í vegi að eigendur hefðu unnið hefð á rétti til upprekstrar á heiðinni, sbr. 2. gr. hefðarlaga nr. 46/1905. Var krafa þeirra um rétt til upprekstrar því ekki tekin til greina. Sératkvæði. 1656

Heimvísun

- G höfðaði mál gegn T h/f fyrir aukadómþingi Barðastrandarsýslu. Héraðsdómarinn sýknaði T h/f af öllum kröfum G. G áfrýjaði málinu. Héraðsdómarinn hafði sameinað þetta mál aukadómþingsmálinu nr. 61/1984. Málið varð hvorki löglega sameinað málinu nr. 61/1984 né öðrum dómsmálum sem samtímis því voru rekin fyrir aukadómþinginu um hliðstæð sakarefni. Engar skýrslur voru teknar af aðiljum eða vitnum í málinu, og skýrslur þær, sem teknar voru í málinu nr. 61/1984, voru eigi heldur lagðar fram í málinu, þó að á þeim væri byggt í hinum áfrýjaða dómi. Var málið aldrei tekið sjálfstætt fyrir á dómþingi, eftir að því var frestað á dómþingi 6. júní 1985, uns hinn áfrýjaði dómur var kveðinn upp. Hafði það því hvorki verið munnlega flutt né dómtekið. Var hinn áfrýjaði dómur því ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsuppsögu að nýju. 14
- Frávísunardómur úr gildi felldur og var málinu heimvísað. Sjá: Ákæra. 36
- E, J, H og S voru ákærðir fyrir brot á útvarpslögum og lögum um fjarskipti. Komu þeir allir fyrir dóm en skorudust allir undan því að tjá sig um sakarefnið fyrr en verjandi hefði verið skipaður. Eftir þetta komu ákærðu ekki fyrir dóm en bókað var eftir verjanda, að þeir hefðu „fallið frá ósk sinni um að tjá sig frekar um sakagiftir.“ Þrátt fyrir það voru engin sönnunargögn færð fram í málinu og aðeins eitt vitni kom fyrir dóm. Þar sem ákærðu höfðu eigi komið fyrir dóm og lýst yfir því að þeir gengjust við háttsemi þeirri sem þeim var gefin að sök, voru eigi skilyrði til þess samkvæmt 122. gr. laga nr. 74/1974, sbr. 24. gr. laga nr. 107/1976, að dæma málið án þess að færa fram önnur sönnunargögn. Var héraðsdómur ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar. 766
- S og H voru ákærðir fyrir tolllagabrot með því að hafa eigi framvísað með tilskildum hætti við tollgæsluna tveim myndbands-tækjum, er þeir komu til landsins og gengu um svonefnt „grænt“ hlið tollgæslunnar á Keflavíkurlflugvelli. Hæstiréttur ómerkti héraðsdóm og meðferð málsins í héraði og vísaði

- málinu heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar að nýju þar sem ekki væri viðhlítandi að dæma málið að efni til án frekari rannsóknar á ýmsum atriðum varðandi framkvæmd tollgæslu í „græna“ hliðinu, sbr. ákvæði reglugerðar nr. 356/1982. Sératkvæði. 1078
- Í máli ákærvalds gegn S kom fram, að héraðsdómarinn starfaði sem fulltrúi ríkissaksóknara er rannsókn í málinu stóð yfir og mælti fyrir um hana fyrir hönd ríkissaksóknara með bréfum 20. júlí 1984 og 7. janúar 1985. Þóttu þessi afskipti hans af rannsókn málsins hafa í för með sér að hann gæti ekki farið með það og dæmt, sbr. 2. mgr. 15. gr. laga nr. 74/1974, sbr. grundvallarreglu 1., 5. og 7. tl. 36. gr. laga nr. 85/1936. Var héraðsdómur því ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar. 1189
- Uppboðshaldara var ekki skylt samkvæmt 3. mgr. 190. gr. laga nr. 85/1936. sbr. 40. gr. laga nr. 28/1981, að láta forsendur fylgja ályktarorði sínu ef hvorugur aðila krafðist þess. Þar sem úrskurðurinn var án forsendna, bar að minnsta kosti að greina í ályktunarorði nöfn aðila uppboðsmálsins, hvaða eign selja átti, hvort selja ætti hana alla eða hluta hennar, uppboðsheimildina og uppboðsfjárhæðina og skiptingu hennar í höfuðstól og vexti. Vísað var til 1. mgr. 4. gr. laga nr. 57/1949, sbr. 114. gr. laga nr. 85/1936. Var hinn áfrýjaði úrskurður ómerktur og málinu vísað heim í hérað til meðferðar og úrskurðar að nýju. Sératkvæði. 1686
- Bankinn V höfðaði mál gegn T til greiðslu á 11 tékkum, sem allir voru útgefnir af S vegna einkafyrirtækis hans, ÍF, af hlaupa-reikningi fyrirtækisins við V til T, sem jafnframt framseldi tékkana með áritun sinni. Bú S og ÍF var tekið til gjaldþrotaskipta. T framseldi tékkana bönkunum L og B. Fyrir neðan framsalsáritun T á bakhlið tékkanna var stimplað orðið „Greitt“ ásamt dagsetningu og nafni hlutaðeigandi banka en án áritunar. Handhöfn V á tékkunum með umræddum stimplunum L og B og sá langi tími, sem liðinn var frá sýningu þeirra, gat bent til þess að V kynni allt að einu að hafa tekið við þeim og skuldfært á reikning útgefanda. Var héraðsdómara því eigi rétt að leggja efnisdóm á málið án þess að fyrir lægju gleggri upplýsingar um þessi atriði sbr. 114. gr. og 120. gr. laga nr. 85/1936. Var hinn áfrýjaði dómur ómerktur svo og málsmeðferð frá og með 22. janúar 1986 og málinu vísað heim í hérað til meðferðar og dómsuppsögu að nýju. 1700

Hjón

- H og K gerðu skilnaðarsamkomulag. Samkvæmt því skyldi K fá í sinn hlut út úr búinu eftirstöðvar útborgunar vegna sölu á

húseign, þegar áhvilandi veðskuldir hefðu verið greiddar. K fékk greiddar kr. 141.254,61 en taldi sig eiga rétt á kr. 254.477,84 til viðbótar. Var krafa hennar tekin til greina. .	552
M og K undirrituðu yfirlýsingu um skiptingu eigna og fjárfélag. Óumdeilt var, að K lýsti yfir, áður en sáttaumleitunum yfirvalds með hjónunum í tilefni af væntanlegum hjónaskilnaði lauk, að hún teldi sig ekki skuldbundna af yfirlýsingunni. Samkvæmt 45. gr. laga nr. 60/1972 varð yfirlýsingin ekki skuldbindandi samningur fyrir K þar sem hún hafði ekki staðfest samninginn fyrir yfirvaldi. Varð yfirlýsingin sem samningur því ekki lögð til grundvallar skiptum á búi málsaðilja. Að svo vöxnu var þeirri kröfu M, að fella ætti niður skiptameðferð á búi málsaðilja, einnig hafnað.	724

Hlutfélag

Sjá: Ábyrgð stjórnar- og skilaneftarmanna í hlutfélagi.	1031
--	------

Hlutdeild

S, K og Á voru dæmdir sekir fyrir brot á 173. gr. a almennra hegningarlaga nr. 19/1940 fyrir kaup og innflutning á miklu magni af ávana- og fíkniefnum ætluðum til sölu til margra manna. Að því er varðar Á, er hljóta átti umbun sína fyrir flutning hinna innfluttu efna með sérstakri greiðslu, var einnig vísað til 22. gr. laganna.	890
--	-----

Húsleit

Með úrskurði sakadóms var samkvæmt kröfu lögreglustjóra og með vísan til 48. gr., sbr. 51. gr. laga nr. 74/1974, heimiluð leit í húsakynnum myndbandaleigunnar V. I eigandi V kærði úrskurðinn til Hæstaréttar. Samkvæmt lögregluskýrslu var lagt hald á 967 myndbönd. Lögreglurannsóknin beindist sérstaklega að því að upplýsa hvort I hefði brotið ákvæði laga nr. 33/1983 um bann við ofbeldiskvikmyndum og ákvæði höfundalaga nr. 73/1972, sbr. lög nr. 78/1984. Samkvæmt 43. gr. laga nr. 74/1974 skal leggja hald á muni, sem ætla má að hafi sönnunargildi í opinberu máli eða ætla má að gerðir verði upptækir. Var úrskurðurinn staðfestur.	2
Samkvæmt kröfu lögreglustjóra og með vísan til 48. gr., sbr. 51. gr. laga nr. 74/1974, heimilaði sakadómur með úrskurði húsleit hjá myndbandaleigunni N. Var úrskurðurinn kærður til Hæstaréttar. Húsleit fór fram og var lagt hald á 554 myndbönd. Lögreglurannsóknin beindist sérstaklega að því að upplýsa hvort brotin hefðu verið ákvæði laga nr. 33/1983 og laga nr. 73/1972, sbr. lög nr. 78/1984. Samkvæmt 43. gr. laga nr. 74/1974 skal leggja hald á muni, sem ætla má að hafi sönnunargildi í opinberu máli	

eða ætla má að gerðir verði upptækir. Var úrskurður sakadóms staðfestur.	4
---	---

Hylming

I var dæmdur sekur fyrir þjófnað á sparisjóðsbókum. K framvísaði sparisjóðsbókunum í viðkomandi bönkum þrátt fyrir vitneskju um, að þær væru allar stolnar. K var refsað fyrir skjalafals og hylmingu.	890
---	-----

Hæstaréttarlög nr. 75/1973, 45. gr.

Varakrafa áfrýjanda komst ekki að í Hæstarétti, sbr. 45. gr. laga nr. 75/1973.	664
Útivist í héraði. Varnir áfrýjanda komust ekki að í Hæstarétti, sbr. 45. gr. laga nr. 75/1973.	1083
Útivist í héraði. Varnir áfrýjanda komust ekki að í Hæstarétti, sbr. 45. gr. laga nr. 75/1973.	1086

Iðnaðarlög

K var saksóttur fyrir brot gegn iðnaðarlögum nr. 42/1978, og var honum dæmd sektarrefsing í sakadómi. Hæstiréttur tók fram, að ofangreind lög tækju til rekstrar hvers konar iðnaðar í atvinnuskyni, og væri lögð refsing við því að reka iðnað án þess að fullnægja skilyrðum laganna um iðnréttindi. Þótt sannað væri, að K hefði tekið myndir í Handbók Alþingis gegn greiðslu, þótti það afmarkaða tilvik út af fyrir sig ekki nægja til að telja hann hafa rekið ljósmyndað iðnað í atvinnuskyni í merkingu laganna. Var K því sýknaður af kröfum ákærvaldsins. Sératkvæði.	674
---	-----

Innbrot

M braust ásamt fleirum inn í útsölu Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins á Akranesi og stálu þeir þar allmörgum kössum af vodka og whisky og auk þess vindlingum. Hann braust einnig ásamt fleirum inn í söluskála í Borgarnesi og stálu þeir þar peningum. Refsað fyrir brot gegn 244. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940.	1620
--	------

Innsetningargerð úr gildi felld

Sýslumaður úrskurðaði samkvæmt kröfu bóndans J, að J skyldi fá afhent dilkakjöt úr frystigeymslum V. Deilt var um eignarrétt að kjöti því, sem J lagði inn til sláturleyfishafans V haustið 1986 og reyndist umfram fullvirðisrétt búsins. Þá var deilt um túlkun á samningi milli landbúnaðarráðherra f.h. ríkisstjórnarinnar og Stéttarsambands bænda um magn mjólkur og sauðfjárafurða.	
--	--

Málið lá óljóst fyrir og vafi var um skýringu á fyrrgreindum samningi. Réttur J til kjötsins var því eigi glöggur. Brast því réttarfarsskilyrði fyrir innsetningargerð í málinu. Var því synjað um framgang hinnar umbeðnu gerðar. 1575

Ítrekun

M ók bifreið undir áhrifum áfengis og sviptur ökuréttindum ævilangt. Refsing var ákveðin fangelsi í tvo mánuði samkvæmt 2. mgr., sbr. 3. mgr. 25. gr. og 1. mgr. 27. gr. sbr. 80. gr. umferðarlaga nr. 40/1968, sbr. lög nr. 54/1976. Þá bar skv. 81. gr. umferðarlaga að árétta að ævilöng ökuleyfissvipting skyldi haldast. Héraðsdómari vitnaði einnig til 71. gr. almennra hegningarlaga, en það gerði Hæstiréttur ekki. 1244

Íþróttafélög

Sjá: Lyfjapróf. 1263

Jarðhiti

Kaupstaðurinn A samdi við Þ, eiganda jarðarinnar Bjarkar, um einkarétt til jarðborana eftir heitu vatni í landi jarðarinnar. A gerði einnig slíkan samning við eigendur grannjarðarinnar Ytri-Tjarna. A lét bora 4 holur, þar af þrjár, nr. 1, 2 og 4 í landi Ytri-Tjarna og eina holu, nr. 3, í landi Bjarkar. Ekkert heitt vatn kom úr holu 3, en holur 1 og 2 gáfu lítið vatn. Hóla 4 var hins vegar virkjuð. Allar holurnar voru boraðar nærri merkjum jarðanna. Það var niðurstaða dómkvaddra matsmanna, að eitt og sama jarðhitakerfi væri undir landi jarðanna og að uppstreymi heita vatnsins væri með sama bergganginum. Þessa niðurstöðu þótti bera að leggja til grundvallar við úrlausn málsins. A varð eigi við áskorun frá Þ um að láta fara fram mat samkvæmt 11. gr. orkulaga nr. 58/1967 áður en málið var dæmt í héraði. Var fallist á, að Þ bæri greiðsla samkvæmt samningi aðilja vegna heits vatns sem A nýtir úr borholu nr. 4 í landi Ytri-Tjarna. 1201

Kaupgjaldsmál

Sjá: Vinnusamningar. 1339

Kaupsamningar

Með kaupsamningi keypti K af L s/f „Vélar og tæki, sem eru til staðar í vöruhúsinu á Skeiði og við Aðalstræti ásamt sendibifreið“. K túlkaði kaupsamninginn svo, að með í kaupunum hefðu fylgt mjólkurkæliklefi og frystiklefi. Framangreindra klefa var að visu getið á skrá, sem vísað var til í kaupsamningi. Þeir voru hinsvegar ekki sérstaklega verðlagðir á skránni. Brast því

- sönnur fyrir því, að K hefði orðið eigandi klefanna og var sýknukrafa L s/f tekin til greina. Sératkvæði. 253
- Með kaupsamningi 14. janúar 1983 keypti S m/b Sif af B og A. Samkvæmt kaupsamningnum tók S að sér að greiða lán Fiskveiðasjóðs Íslands „nú að eftirstöðvum kr. 1.346.000,00“. Síðar kom í ljós, að skuldin við Fiskveiðasjóð var kr. 1.573.202,99 hinn 14. janúar 1983. Krafði S þá B og A um mismuninn kr. 227.202,99. A og B héldu því fram, að skuldin hefði verið rétt til greind, þegar kaupin voru gerð um miðjan desember 1982. Talið var ósannað, að samningur milli aðila um sölu bátsins hefði komist á í desember 1982 svo og að upplýsingar um eftirstöðvar lánanna hefðu komið frá S. Samkvæmt beinu ákvæði ábyrgðust A og B að ekki hvíldu á bátnum aðrar veðkröfur en í samningnum greindi. Var krafa S því tekin til greina. 260
- Með kaupsamningi 29. júlí 1983 keypti K heildverslun af J. J skuldaði fé erlendis og hafði að mestu hætt verslunarekstrinum vegna þess að vörur fengust ekki afgreiddar meðan skuldirnar voru ógreiddar. Þessu leyndi J kaupanda. Í samningnum segir, að tiltekin umboð séu framseld til K. J hafði ekki heimild til þessa og gaf J þó í samningnum tryggingu fyrir því að svo væri. Þá skuldbatt J sig til að afla skriflegs einkasöluleyfis fyrir 1. desember 1983. Þetta umboð virtist hafa verið veigamesti þáttur verslunarrekstursins, en ekki tókst J að efna skuldbindinguna um framsal þess. Samkvæmt 42. gr. 1. mgr. laga nr. 39/1922 um lausafjárkaup var K heimilt að rifta kaupin. Ekki stóð 52. gr. sömu laga þessu í vegi, þar sem 53. gr. þótti eiga við um skipti aðilanna. 338

Kröfugerð

- H var eigandi jarðar. J var þar ábúandi. Deilt var um uppgjör á skuld H við J, sem stofnaðist vegna umbóta J á jörðinni meðan hann bjó þar. Kröfur J í málinu höfðu breyst meðan það var til dómstólameðferðar. Kröfugerðin var flókin og í henni var gert ráð fyrir, að dómsorð kvæði á um höfuðstól auk margra afborgana og margþættra verðbóta og vaxta. Stefna í málinu fullnægði ekki ákvæðum c-liðar 1. mgr. 88. gr. laga nr. 85/1936, sbr. 22. gr. laga nr. 28/1981, og málsreifun ekki 114. gr. laga nr. 85/1936. Vegna hinna ófullnægjandi stefnu og vegna vanreifunar varð ekki hjá því komist að ómerkja hinn áfrýjaða dóm og vísa málinu frá héraðsdómi samkvæmt 116. gr. laga nr. 85/1936. Sératkvæði. 220

Kærufrestur

- Kærufrestur samkvæmt upphafsákvæði 2. mgr. 174. gr. laga 74/1974 liðinn. Málinu vísað frá Hæstarétti. 31

Kæruheimild

- Í dómi ákærvalds gegn Þ var verjandi hans, T hæstaréttarlögmaður, víttur fyrir móðgandi ummæli um ríkissaksóknara og héraðsdómarann og fyrir aðrar tilefnislausar málsýfingar. Dómi þessum var skotið til Hæstaréttar með áfrýjunarstefnu 30. september 1986 og beið málið flutnings. Með kæru 24. mars 1987 krafðist T þess að tiltekin ummæli í dóminum yrðu ómerkt. Lagaheimild brast til þess að kæra sérstaklega til Hæstaréttar réttarfarsvítur í héraðsdómi, enda var ekki skírskotað til neinnar kæruheimildar í kæru. Var kærumálinu því vísað frá Hæstarétti. 546
- Í úrskurði héraðsdómara, sem var án forsendna, segir svo: „Mál nr. 39/1986 og 40/1986: Jón Bjarnason gegn Óttari Proppé eru sameinuð í eitt mál.“ Stefnandi kærði úrskurðinn. Sameining á málum leiðir ekki til þess að annað hvort málið falli niður, heldur einungis til þess að málin verða dæmd í einu lagi. Ekki var heimilt að kæra málið til Hæstaréttar og var því vísað frá Hæstarétti. Sératkvæði. 647
- Kæruheimild skorti til að skjóta til Hæstaréttar með kæru úrskurði uppboðsréttar um frestsynjun. Málinu var því vísað frá Hæstarétti. 1521

Kærumál

Sjá: IV. EFNISSKRÁ TIL YFIRLITS

Lagatúlkun

- G var gefið að sök að hafa notað sendibifreið sína til fólksflutninga. Í 2. mgr. 1. gr. laga nr. 36/1970 um leigubifreiðar er lagt bann við að stunda leiguakstur á fólksbifreiðum nema að uppfylltum þeim skilyrðum er þar greinir. Ákært var í málinu fyrir akstur gegn gjaldi á sendibifreið, sem fjallað er um í 3. og 4. gr. sömu laga. Með því að skýra bar nefnda 2. mgr. 1. gr. eftir orðum sínum, þótti G ekki hafa brotið gegn henni. Var G því sýknaður. Sératkvæði. 1003

Landamerkjамál

- J, eigandi Seljahlíðar í Saurbæjarhreppi, höfðaði mál gegn D, eiganda Gnúpufells í sama hreppi, og eiginkonu hans I. Krafðist J þess að landamerki milli jarðanna yrðu ákveðin milli tiltekinna punkta á uppdrætti. Taldi J sig hafa fundið vörðubrot sem vitnað er til í landamerkjalyásingum Gnúpufells og Sölvahlíðar. D og I andmæltu kröfum J og vísuðu til landamerkjalyásingar Gnúpufells. Gengið var út frá því, að girðingu þeirri, sem talin var reist á árunum 1912-1913, og síðan gridingu þeirri, sem eigendur Gnúpufells gerðu á sömu slóðum um 1970, hafi verið

ætlað að vera í merkjum jarðanna. Af hálfu eigenda Seljahlíðar höfðu ekki verið gerðar ráðstafanir til að hnekkja því fyrr en með höfðun landamerkjamáls, sem þingfest var 20. júní 1980. J véfengdi ekki við vettvangsgöngu að Mjóihvammur væri í landi Gnúpufells. Landamerkjakrafa J leiddi hins vegar til þess að Mjóihvammur lenti innan landamerkja Seljahlíðar. Þá var með öllu ósannað, að vörðubrot, sem J vitnaði til, væru vörður þær, sem miðað er við í landamerkjabréfum jarðanna. Framburður vitna studdi og kröfur D og I. Voru landamerki milli jarðanna því ákveðin samkvæmt kröfum þeirra. 1326

Lausafjárkaup

Hinn 5. júlí 1985 keypti H af G dísilbifreið. H kvaðst hafa tekið að sér að greiða áhvilandi þungaskatt að fjárhæð kr. 15.000. Síðar hafi komið í ljós, að eftirstöðvar þungaskattsins námu kr. 39.106. Höfðaði H mál gegn G til greiðslu á mismuninum kr. 24.104 að viðbættum kr. 7.000 vegna ljósaramma. G sótti ekki þing í héraði. Héraðsdómari tók kröfur H til greina. Ekki þóttu fullnægjandi gögn hafa legið fyrir héraðsdómara til að dæma G til greiðslu bóta vegna ljósarammans. Með því að ekki var skýrlega frá uppgjöri skattsins gengið, er kaupin gerðust, þótti G eiga að bera hallann af þessum vafa í málinu. Var hann því dæmdur til að greiða H kr. 24.104. 401

Með afsali 20. júní 1985 seldi R og afsalaði til E fólksbifreið. Gallar komu fram í bifreiðinni. Í máli gegn R krafðist E aðallega riftunar en til vara skaðabóta úr hendi R að fjárhæð kr. 70.000. Héraðsdómur, sem skipaður var sérfróðum meðdómendum, féllst ekki á kröfu E um riftun. R mátti vera ljóst að ekki gat verið rétt að bifreiðinni hefði aðeins verið ekið um 13.000 km heldur hlaut þar að muna a.m.k. 100.000 km. E hafði réttmæta ástæðu til að treysta því að R, vegna kunningsskapar og starfsreynslu hans af bifreiðaviðgerðum, myndi ekki draga dul á hvað rétt væri um þetta þýðingarmikla atriði. Var R dæmdur til að greiða E kr. 40.000 í skaðabætur. 508

Ó, sem rak frystihús og fiskverkun, leitaði eftir tilboðum í tiltekinn frystibúnað. V sendi Ó skjal, sem bar fyrirsögnina: „Efnistilboð samkv. upptalningu í frystikerfi.“ — „Vélbúnaður“ og „Frystiklefi fyrir Ó“ Er síðan í skjalinu nánari lýsing á vélbúnaði þeim, sem boðinn er, og einstakir hlutir taldir upp og verð þeirra í íslenskum krónum. Verð var tilgreint svo og afgreiðslutími. Undir skjalinu stóð „F.h. V....“ en skjalið var óundirritað. Ó gekk að þessu tilboði. Ó var rétt að líta svo á, þó að skjalið væri óundirritað, að með því gerði V honum tilboð um sölu á búnaði þeim, sem þar var tilgreindur, á verði, sem þar var skráð. V krafði Ó um hærri fjárhæð. Sú krafa var ekki tekin til greina. 1489

JS, S, A og JJ seldu O vélbát. Seljendur höfðuðu mál gegn O til greiðslu á eftirstöðvum kaupverðsins. O hafði uppi skuldajafnaðarkröfu, sem hann byggði á því, að hann ætti bótakröfu á hendur seljendum, vegna þess að löglegur björgunarbátur hefði ekki fylgt bátnum. Vélbáturinn var afhentur 1. maí 1983, og var ósannað, að O hefði skýrt seljendum frá því, að hann ætlaði að bera fyrir sig að bátnum væri áfátt að því leyti, sem hér um ræðir, fyrr en til málsóknar kom. Var þá liðinn frestur samkvæmt 54. gr. laga nr. 39/1922 og ekki lá fyrir að svikum hefði verið beitt af hálfu seljenda við kaupin. Samkvæmt því var skuldajafnaðarkrafa O ekki tekin til greina, og var hann dæmdur til greiðslu eftirstöðva kaupverðsins. 1524

Lax- og silungsveiði

Sjá: Bætur. 788, 830, 863

Leiðbeiningarskylda dómara

Fógeta bar að benda P, sem ekki naut lögmannaðstoðar við lög-bannsgerð, á, að hann væri leiðbeiningarskyldur gagnvart honum, og bóka um það í þingbók. Einnig bar honum að gæta þess við meðferð staðfestingarmálsins í þeim þinghöldum, sem P naut ekki aðstoðar lögmanns. Sératkvæði. 1563

Uppboðshaldari gætti ekki leiðbeiningarskyldu gagnvart ólögfróðum aðila svo sem honum bar samkvæmt 1. mgr. 4. gr. laga nr. 57/1949, sbr. 114. gr. laga nr. 85/1936, og þar sem fleiri ágallar voru á málsmeðferðinni, var úrskurður uppboðshaldara ómerkjur og málinu vísað heim í hérað til úrskurðar að nýju. Sératkvæði. 1686

Leiga

H höfðaði mál gegn Á, S og Þ vegna sjálfrar sín og hljómsveitarinnar P til greiðslu á leigu fyrir afnot af hljóðveri H. Varnaraðilar töldu, að samið hefði verið um afnot hljóðversins án endurgjalds. Litið var svo á að varnaraðilar hefðu mátt nota hljóðverið án endurgjalds þá tíma sem um var deilt í málinu. Voru varnaraðilar því sýknaðir af kröfum H. 1054

Leigubifreiðar

Ákærvaldið höfðaði mál gegn G fyrir að hafa notað sendibifreið sína til fólksflutninga. Í 2. mgr. 1. gr. laga nr. 36/1970 um leigubifreiðar, er lagt bann við að stunda leiguakstur á fólksbifreiðum nema að uppfylltum þeim skilyrðum er þar greinir. Ákært var í málinu fyrir akstur gegn gjaldi á sendibifreið, sem fjallað er um í 3. og 4. gr. sömu laga. Með því að skýra bar nefnda 2. mgr. 1. gr. eftir orðum sínum, þótti G ekki hafa brotið

gegn henni. Var G sýknaður af kröfum ákærvaldsins. Sér-
 atkvæði: 1003

Leigusamningar

Kaupstaðurinn H gerði þá kröfu aðallega, að L h/f yrði dæmt að viðlögðum dagsektum að fjarlægja 2 birgðaskemmur en til vara aðra skemmuna ásamt sjávarafurðum og öðru lausafé þar í og umhverfis lóð H. Önnur skemman stóð að öllu leyti á erfðafestulandi sem H leigði á sínum tíma H h/f. Síðar urðu nokkrum sinnum aðilaskipti að lóðarréttindum þessum uns þau komust í eigu L h/f. Leyfi bæjarráðs 9. júní 1952 fyrir þeirri skemmu var bundið því skilyrði, að eigandi yrði á brott með hana bænum að kostnaðarlausu þegar bærinn þyrfti á lóðinni að halda. Ekki kom fram að H hefði lýst sig reiðubúinn til að leysa til sín erfðafestulandið sem skemman stóð á. Þótti því ekki sannað að umræddu skilyrði væri fullnægt. Var aðalkrafa H því ekki tekin til greina. Hin skemman var að hluta til reist á 449 fermetrum lands, sem bæjarráð samþykkti 30. janúar 1956 að leigja til viðbótar. Í samningi 2. febrúar 1956 var H áskilinn réttur til að taka landið til sín aftur að 15 árum liðnum án endurgjalds fyrir land eða mannvirki, ef hann þyrfti á því að halda. Þegar þetta var virt og þar sem hinn tiltekni tími var liðinn, þótti eiga að taka varakröfu H til greina og dæma L h/f til að fjarlægja skemmu þessa ásamt lausafé að viðlögðum 5.000 króna dagsektum til H. Sératkvæði.

437

Lífeyrisréttur

G höfðaði mál gegn Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins til greiðslu á vangoldnum lífeyri að fjárhæð aðallega kr. 2.021.204. G sannaði ekki að slík breyting hefði orðið á starfi forstjóra Skipa-
 útgerðar ríkisins eftir að hann lét af störfum, að það yrði ekki talið sama starf og hann gegndi. Krafa hans um ellilífeyri, sem miðaður væri við laun skipstjóra, var því ekki tekin til greina. Efni hinnar svonefndu 95 ára reglu skv. 12. gr. laga nr. 101/1943 laut að því einu að sjóðfélagi, sem ætti að baki 95 ára samanlagðan aldur og þjónustutíma, ætti rétt á árlegum ellilífeyri í stað þess að miða við hið almenna 65 ára aldursmark. Tilvísun 2. mgr. 12. gr. laga nr. 29/1963 og 5. mgr. sömu greinar sbr. 6. gr. laga nr. 98/1980 í 12. gr. laga nr. 101/1943 staðfesta einvörðungu þessa reglu. Um efni eftirlaunaréttarins fór eftir ákvæðum 3. mgr. 12. gr. laga nr. 29/1963 og síðar eftir 6. mgr. sömu greinar með þeim breytingum sem gerðar voru með 6. gr. laga nr. 98/1980. G hafði greitt iðgjöld í 36 ár og 4 mánuði þegar hann hafði náð 95 ára reglunni 1. nóvember 1964. Með 4. gr. og 6. gr. laga nr. 98/1980 var 4. mgr.

10. gr. og 6. mgr. 12. gr. laga nr. 63/1963 breytt á þann veg að hámarksgreiðslutími iðgjalda var færður úr 30 árum í 32 ár og hundraðshluti ellilífeyris ákveðinn 2% fyrir hvert ár. Engin sérregla var sett í lögin er af megi leiða að iðgjaldagreiðslutíminn skyldi takmarkaður við 30 ár í þessu tilviki. Skýra bar 6. mgr. 12. gr. laga nr. 29/1963 með áorðnum breytingum svo að þar sé nú vísað til iðgjaldagreiðslutímans í 4. mgr. 10. gr. laganna, 32 ár, en það veitti G ekki meiri eftirlaunarétt þótt hann hefði greitt iðgjöld í lengri tíma. Samkvæmt þessu hafði G greitt iðgjöld að fullu fyrir 32 ár og bar honum því 64% eftirlaunaréttur fyrir þann tíma. Ágreiningslaust var að G hafði notið 24% eftirlaunaréttar fyrir tímabilið frá 1. nóvember 1964 til 1. nóvember 1976, sbr. niðurlagsákvæði 3. mgr. 12. gr. laga nr. 29/1963 með áorðnum breytingum. Nam eftirlaunaréttur G því 88%. Fékk G því tildæmdar kr. 68.514,30. Sératkvæði. 1119

Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins

Sjá næsta mál hér á undan. 1119

Líkamsárás

- Hinn 26. september 1985 veittist S skyndilega að K og sló hann hnefahögg í andlitið og hlaut K 3 sm langan skurð í gegnum neðri vör. Brotið varðaði við 217. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 sbr. 10. gr. laga nr. 20/1981. S sættist 6. janúar 1986 á greiðslu 14.000 króna sektar fyrir brot gegn umferðarlögum. Bar því samkvæmt 78. gr. almennra hegningarlaga að ákveða refsingu hans sem hegningarauka sem þótti hæfilega ákveðinn 20.000 króna sekt og vararefsing sektar 10 daga varðhald. 530
- I sparkaði í andlit O á dansleik með þeim afleiðingum, að O nefbrotnaði. Refsað samkvæmt 1. mgr. 218. gr. hegningarlaga. Refsing eins mánaðar skilorðsbundið fangelsi. 999
- B var ákærður fyrir brot gegn 1. mgr. 218. gr. hegningarlaga fyrir að hafa slegið GB og GF hnefahögg. Sannað að B sló GB í andlitið, en ósannað að orsakasamband væri milli líkamsárásarinnar og heyrnarskerðingar GB. Sannað að B sló GF á hægri gagnauga, svo að sprunga kom í gegnum beinið við neðri augabráun. Refsað samkvæmt 217. gr. hegningarlaga, enda var málið flutt á þeim grundvelli eftir 118. gr. laga nr. 74/1974. Refsing 20 daga varðhald. 1785

Líkamsárás leiðir til dauða

M var ákærður fyrir brot á 211. gr. almennra hegningarlaga „fyrir að hafa gripið báðum höndum og af afli um framanverðan háls“ sambýliskonu sinnar G „og fyrir munn og haldið henni

þannig niðri á gólfðýnu í kyrkingartökum, en jafnframt hnýtt skyrtuból upp í munn hennar og hert aftur fyrir hnakka og síðan bundið með ólum hendur hennar aftur fyrir bak og bundið fætur og að síðustu bundið saman með ólum hendur hennar og fætur.“ M yfírgaf þannig G, sem nokkru síðar var flutt á sjúkrahús, en var látin þegar þangað kom. Talið sannað að atferli M hefði verið orsök dauða G. Varhugavert þótti að álykta að M hefði hlotið að sjá það fyrir sem langlíklegustu afleiðingu að bani hlytist af henni. Hins vegar mátti hann gera sér grein fyrir að atlagan gæti leitt til dauða. Þótti varlegast að meta afleiðingar áráðarinnar til sakar sem gáleysisverk sbr. 2. mgr. 218. gr. almennra hegningarlaga en málið var flutt með tilliti til þess að sú grein ætti við. Refsing var ákveðin 5 ára fangelsi. 1063

Líkamsáverkar

Hinn 15. janúar 1983 var haldinn almennur dansleikur í félagsheimili á Sauðárkróki. Um nóttina urðu ryskingar á eða við dansgólfið með þeim afleiðingum að S hlaut höfuðáverka, sem leiddi til þess að hann missti sjón á vinstra auga. S taldi J bera ábyrgð á líkamstjóni sínu. Ekki var fram kominn nægileg sönnun fyrir því að J hefði valdið meiðslum þeim sem S hlaut. Ekki var heldur í ljós leitt að J væri upphafsmaður átakanna, sem urðu, eða þátttakandi í þeim þannig að það leiddi til skaðabótaskyldu. Var J því sýknaður af kröfum S. Sératkvæði. 410

G og K voru skipverjar á togara. Er togarinn var staddur í Bremerhaven sinnaðist þeim á veitingahúsi. Ekki kom þó til átaka þar með þeim, en á leiðinni til skips datt G á andlitið ölvaður og hlaut einhverja áverka. G hélt því fram að þá um nóttina hefði K ráðist á sig um borð í skipinu og veitt sér hnefahögg með þeim afleiðingum, að hann hefði kjálkabrotnað. G bar hvorki fram kvartanir við skipstjóra né aðra yfirmenn skipsins út af framkomu K. G leitaði ekki læknis vegna kjálkabrotsins fyrr en 13. maí 1985 og bar fyrst fram kæru á hendur K 15. s.m., þ.e. um það bil 7 mánuðum eftir að hann kveðst hafa kjálkabrotnað. Talið ósannað, að G hafi kjálkabrotið K. Sýkna. 1483

Lóðarleigusamningar

Sjá: Leigusamningar. 437

Kaupstaðurinn H keypti allstórt landsvæði úr Setbergslandi. Á landinu var landspilda, sem eigandi Setbergs leigði 4. ágúst 1933. H neytti eignarnámsheimildir 28. gr. skipulagslaga nr. 19/1964 og matsnefnd eignarnámsbóta mat eignarnámsbætur fyrir leiguréttindi lóðarinnar. H höfðaði síðan mál gegn leigutaka og hélt því fram að hann þyrfti ekki að greiða bætur þar sem leigusamningurinn

væri tímabundinn. Í leigusamningnum sagði m.a.: „Lóðin er leigð til 50 ára...“ Þetta ákvæði bar að skýra í samhengi við eftirfarandi ákvæði samningsins: „Að þessum 50 árum liðnum skal fara fram nýtt mat á lóðarleigunni.“ Þegar þetta var haft í huga, bar að leggja þann skilning í samninginn að hann væri ótímabundinn, en 50 ára tímabilið tæki aðeins til leigugjaldsins. H var gert að greiða leigutaka kr. 600.000 í eignarnámsbætur. Sératkvæði. . .

497

Lyfjapróf

J höfðaði mál til ógildingar á úrskurði nefndar samkvæmt 8. gr. reglugerðar ÍSÍ um eftirlit með notkun örvunarefna, en J taldist hafa gerst brotlegur við 3. gr. reglugerðarinnar. Fallist var á með héraðsdómi, að J hefði verið bundinn af fyrrgreindri reglugerð. Samkvæmt 3. gr. er ípróttamanni, sem valinn er til lyfjaeftirlits, skylt að láta skoða sig í samræmi við gildandi reglur. Neiti hann slíkri skoðun, er hann samkvæmt ákvæðum sömu greinar útilokaður frá þátttöku í ípróttamótum innan allra sársambanda ÍSÍ í minnst tvö ár. Úrskurður nefndar samkvæmt 8. gr. reglugerðarinnar var ekki haldinn neinum þeim ágöllum, að hann yrði dæmdur ógildur. Var kröfum J því hafnað. Sératkvæði.

1263

Lögbann

E var ásamt tveimur öðrum mönnum vikið úr Vörubílstjórastétti Sudurnesja. Með úrskurði fóstarettar Keflavíkur var lagt lögbann á akstur E. Með dómi bæjarþings Keflavíkur var lögbannið staðfest. Með dómi Hæstaréttar 7. desember 1982 var lögbannið fellt úr gildi og brottvikning E úr félaginu dæmd ógild. Jafnframt var viðurkenndur réttur E til að stunda leiguakstur vörubifreiða í Keflavíkurkaupstað og víðar. E höfðaði nú mál á hendur V og til réttargæslu gegn fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs til greiðslu bóta vegna lögbannsins. Ekkert benti til þess að E hefði misst tekjur vegna lögbannsins. Lögbannsaðgerðum V fylgdu blaðaskrif. Aðgerðirnar beindust sérstaklega gegn persónu E og röskuðu þráfaldlega friði hans til að stunda atvinnu sína. Með vísan til 27. gr., sbr. 1. mgr. 24. gr. laga nr. 18/1949, taldist félgjald fyrir framangreindan miska hæfilega ákveðið 50.000 krónur.

608

S var ásamt tveimur öðrum mönnum vikið úr Vörubílstjórastétti Sudurnesja. Með úrskurði fóstarettar var lagt lögbann á akstur S. Var lögbannið staðfest með dómi bæjarþings. Þeim dómi var áfrýjað til Hæstaréttar ásamt dómum í málum hinna tveggja. Þessi þrjú mál voru hliðstæð og sömu niðurstöður héraðsdómara. Lögmenn aðila ákváðu að láta einungis eitt málið ganga áfram til flutnings fyrir Hæstarétti og var það mál E. Skyldu málsúrslit í því máli verða ráðandi fyrir hin tvö. Með dómi Hæstaréttar 7. desember 1982 var lögbannið fellt úr gildi og brottvikning E dæmd

ógild. Af hálfu V var viðurkennt, að lögbannið gagnvart S teldist fellt úr gildi, brottvikning S metin ólögmæt og viðurkenndur réttur hans til leiguaksturs á félagssvæði V. S höfðaði síðan mál á hendur V og til réttargæslu gegn fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs til greiðslu bóta. Af skattframtali S 1983 mátti ráða að tekjur hans höfðu lækkað verulega árið 1982. Í marsmánuði 1982 hóf hann störf sem leigubifreiðarstjóri og um sama leyti seldi hann vörubifreið sem hann hafði keypt skömmu áður en lögbannið var lagt á. Var ástæðan að sögn S tekjumissir sem olli því að hann gat ekki staðið skil á kaupverði vörubifreiðarinnar. Renndi þetta nægjanlega styrkum stóðum undir þá fullyrðingu S að hann hefði beðið fjártjón vegna lögbannsins og var það metið á kr. 100.000. Lögbannsaðgerðunum fylgdu blaðaskrif og þær beindust sérstaklega gegn persónu S og röskuðu þráfaldlega friði hans til að stunda atvinnu sína. Fégjald fyrir framangreindan miska taldist hæfilega ákveðið kr. 75.000.

617

A var ásamt tveimur öðrum mönnum vikið úr Vörubilstjórastofu Suðurnesja. Með úrskurði fúgetaréttar var lagt lögbann á akstur A. Með dómi bæjarþings var lögbannið staðfest. Dómi þessum var afryjað til Hæstaréttar ásamt dómum í málum E og S. Þessi þrjú mál voru hliðstæð og sömu niðurstöður héraðsdómara. Lögmenn aðila ákváðu að láta einungis eitt málið ganga áfram til flutnings fyrir Hæstarétti og var það mál E. Skyldu málsúrslit í því máli verða ráðandi fyrir hin tvö. Með dómi Hæstaréttar 7. desember 1982 var lögbannið fellt úr gildi og brottvikning E úr V dæmd ógild. Jafnframt var viðurkenndur réttur E til þess að stunda leiguakstur vörubifreiða á félagssvæði V. Af hálfu V var nú viðurkennt að lögbannið gagnvart A teldist fellt úr gildi, brottvikning hans úr V metin ólögmæt og viðurkenndur réttur hans til leiguaksturs á félagssvæði V. A höfðaði síðan mál gegn V og fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs til réttargæslu til greiðslu bóta. Ekkert benti til þess, að A hefði misst tekjur vegna lögbannsins eða orðið fyrir öðru fjártjóni. Lögbannsaðgerðum V fylgdu blaðaskrif og beindust sérstaklega gegn persónu A og röskuðu þráfaldlega friði hans til að stunda atvinnu sína. Taldist fégjald fyrir framangreindan miska hæfilega ákveðið kr. 50.000.

626

Margs konar ágreiningur reis milli OÍ og S út af samningi aðila um söluumboð S á olíum og bensíni fyrir OÍ. Hinn 14. maí 1985 fékk OÍ lagt lögbann við því að S fjarlægði eigur OÍ af lóðinni nr. 24/26 við Fellsmúla í Reykjavík. OÍ hafði ekki fengið tækifæri til að kynna sér samning þann, sem S gerði við O, og þannig ekki fengið hæfilegt færi á að segja til um hvort hann hygðist bjóða jafngóð eða betri kjör en á því átti hann rétt samkvæmt

- forgangsréttarákvæði samningsins. Var lögbannið því staðfest. Samkvæmt kröfu OÍ var hinn 20. júní 1985 lagt lögbann við áframhaldandi byggingarframkvæmdum O á vipskiptaastöðu fyrir bensín og olíur í skjóli S á lóðinni nr. 24/26 við Fellsmúla. Dómsviðurkenning var aðeins veitt OÍ fyrir forgangsréttinum út af fyrir sig, enda varð ekki fullyrt, að OÍ gæti veitt S sömu kjör og samið hafði verið um í samningi O. Brast því lagaskilyrði fyrir síðara lögbanninu og var það fellt úr gildi. Sératkvæði. 1374
- Hinn 27. júní 1985 var að ósk S lagt lögbann við því, að OÍ mætti nýta eignir sínar á lóð S nr. 24/26 við Fellsmúla í Reykjavík. Samkvæmt dómi Hæstaréttar, sem reifaður er hér næst á undan, lá ekki fyrir, hvort OÍ ætti þess kost að neyta forgangsréttar síns samkvæmt 8. gr. samnings aðila frá 30. desember 1975 beinlínis eftir efni þess réttar. Bar þess vegna að staðfesta að svo stöddu lögbannið. Sératkvæði. 1395

Lögbannsgerð felld úr gildi

- G, þinglýstur eigandi og ábúandi jarðarinnar Árnanes I, gerði ásamt eiginkonu sinni S kröfu um að „lögbann verði lagt við malar-töku“ P „úr sameiginlegu landi Árnanesjarða (I, II og III)“ Fógeti lagði lögbann á malartöku P „úr sameiginlegu og óskiptu landi Árnanesjarða I, II og III.“ G og S höfðuðu mál til staðfestingar lögbanninu. Lögbannið var staðfest í héraði. P áfrýjaði staðfestingardóminum. Ekki varð annað ráðið af málsögnum en að grunnúrlausnarefnið varðaði mörk séreignarlendna og sameignarlands og ekkert mál hafði verið höfðað, sem réttilega gat skorið úr þeim ágreiningi, en samkvæmt 8. gr. laga nr. 41/1919, sbr. 1. gr. laga nr. 29/1965, varð það ekki gert án atbeina annarra, sem aðild áttu þeirrar sakar. Bar þegar af þeim ástæðum að fella hinn áfrýjaða dóm og lögbannsgerð úr gildi. Sératkvæði. 1563

Lögmansþóknun

- Hæstaréttarlögmaðurinn J krafði SÍS um kr. 336.125 í þóknun fyrir málflutning í bæjarþingsmálinu SÍS gegn sjávarútvegsráðherra og fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs. Málið var fellt niður að gengnum dómi Hæstaréttar í málinu nr. 175/1986. SÍS neitaði að greiða svo háa þóknun. Lagði J þá málið í úrskurð stjórnar Lögmannafélags Íslands, sem féllst á kröfu J. SÍS skaut úrskurðinum til Hæstaréttar, sem ákvað þóknun J með hliðsjón af því verki, sem hann lét í té. Í því fólst, að sá tími, sem J notaði til að fjalla sérstaklega um mál SIS, kom aðallega til skoðunar að því er þetta atriði varðaði. Tillit var þó einnig tekið til þess til hækkunar, að J var sérstaklega undir málsóknina

búinn þar sem hann hafði farið með annað mál sama eðlis. Í öðru lagi bar að ákveða þóknun J með hliðsjón af hagsmunum SÍF. Að álitum þótti þóknunin hæfilega ákveðin kr. 150.000.	1495
J, hæstaréttarlögmaður, krafði SÍF um kr. 535.570 í þóknun fyrir málflutning í bæjarþingsmáli. SÍF féllst ekki á að greiða svo háa fjárhæð. Lagði J ágreiningsefnið þá í úrskurð stjórnar Lögmannafélags Íslands, sem tók kröfu J til greina. SÍF skaut úrskurðinum til Hæstaréttar, sem ákvað þóknun J til handa kr. 235.000. Sjá næsta mál hér á undan.	1505
Hæstaréttarlögmaðurinn J krafði SH um kr. 687.651 í þóknun fyrir málflutning í bæjarþingsmáli. SH féllst ekki á að greiða svo háa fjárhæð. Lagði J þá ágreiningsefnið í úrskurð stjórnar Lögmannafélags Íslands, sem tók kröfu J til greina. SH skaut úrskurðinum til Hæstaréttar, sem ákvað þóknunina kr. 300.000. Sjá einnig tvö síðustu málin hér að framan.	1512

Lögmenn

Sjá: Verjandaþóknun.	1162
Ó taldi sig hafa beðið tjón vegna aðgerðarleysis bankans B og lögmanns bankans við innheimtu vixla. Sýkna.	1582

Lögskýring

Sjá: Skattar.	972
Félagsmálaráðherra veitti byggingafræðingnum I löggildingu til að gera aðaluppdrætti samkvæmt 12. gr. byggingalaga nr. 54/1978 og reglugerð nr. 292/1979. Arkitektafélag Íslands höfðaði mál gegn félagsmálaráðherra og I til ógildingar á löggildingu þessari. Ákvæði nefndrar lagagreinar urðu ekki eftir orðum sínum eða aðdraganda skýrð á þann veg, að þau veittu arkitektum en ekki öðrum, sem þar eru taldir, rétt til að gera aðaluppdrætti að húsum og öðrum mannvirkjum. Í átti því rétt á löggildingu félagsmálaráðherra að uppfylltum tilteknum skilyrðum. Var krafa félagsins því ekki tekin til greina.	1444
Arkitektafélag Íslands höfðaði mál gegn byggingafræðingnum SJ og félagsmálaráðherra til ógildingar á löggildingu til handa SJ til að gera aðaluppdrætti. Krafa félagsins var ekki tekin til greina. Sjá næsta mál á undan.	1456
Arkitektafélag Íslands höfðaði mál gegn félagsmálaráðherra og byggingafræðingnum SH til ógildingar á löggildingu til handa SH til að gera aðaluppdrætti. Krafa félagsins var ekki tekin til greina. Sjá næstu tvö mál hér á undan.	1460

Lögtaksréttur fyrirður

Hreppurinn M krafðist lögtaks í eignum ríkissjóðs til tryggingar ógreidda álögðu byggingarleyfisgjaldi vegna byggingar flug-

stöðvar á Keflavíkurflugvelli. Upplýst var, að framkvæmdir við jarðvinnu að hinni nýju flugstöð hófust 7. október 1983. Þar með hófst bygging flugstöðvarinnar. Samkvæmt 9. gr. sbr. 30. gr. byggingarlaga nr. 54/1978 og greinum 3.4.1. og 3.4.2. í byggingarreglugerð nr. 292/1979 er óheimilt að hefja byggingarframkvæmdir, þar með talinn grunngröft, nema að fengnu byggingarleyfi og greiddu byggingarleyfisgjaldi. Samkvæmt þessu bar að líta svo á að 7. október 1983 hefði verið gjalddagi byggingarleyfisgjaldsins. M þingfesti lögtaksmálið í héraði 29. nóvember 1985. Voru þá liðin meira en tvö ár frá gjalddaga og lögtaksrétturinn því fyrndur samkvæmt 2. gr. lögtakslaga nr. 29/1885. Var því þegar af þeirri ástæðu synjað um framgang lögtaksins. Sératkvæði.

1273

Lögveðréttur

Lífeyrissjóður sjómanna gerði kröfu á hendur þrotabúi H um greiðslu dráttarvaxta af höfuðstól þeirra krafna, er sjóveð voru fyrir vegna skipanna Hofsár, Rangár, Selár og Skaftár. Með hliðsjón af veðreglum og þeirri meginreglu, að réttarstaða veðhafa breytist ekki við gjaldþrotaskipti á búi veðþola, þótti eiga að skýra 1. tl. 86. gr. skiptalaga nr. 3/1878 svo, að hann tæki ekki til vaxta af veðtryggðum kröfum, sem á hafa fallið eftir upphafsdag skipta, að því leyti sem þær fást ekki greiddar beint af andvirði veðsins. Skipin höfðu öll verið seld. Kröfum L um viðurkenningu á lögveði í skipunum var vísað frá Hæstarétti. Í málflutningi lýsti stefndi því yfir að hann mótmælti ekki, að L ætti rétt á að fá kröfu sína greidda af söluverði skipanna að því marki sem lögveð teldist hafa stofnast í hverju skipi fyrir sig. Þótti mega dæma málið í því horfi. Var réttur L til að fá greiddar úr þrotabúi H kröfur samtals kr. 465.231,64 í skuldaröð sem lögveðstryggðar kröfur af söluandvirði Hofsár, Rangár og Selár. Sératkvæði.

1735

Manndráp

M veittist að Þ fyrir utan unglingaskemmtistað í Reykjavík og stakk hann með vasahnífi hægra megin í brjóstið með þeim afleiðingum að Þ lést. Þ hafði komið M í mikið uppnám með því að taka húfu hans af honum og með því að sparka eða berja í bak hans. Varð að meta þetta í ljósi sjúkdóms M, sem hafði „átt við verulega og langvarandi geðræna erfiðleika að stríða vegna blettaskalla“. M viðurkenndi brot sitt undanbragðalaust sbr. 2. og 9. tl. 74. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Höfð var hliðsjón af 75. gr. laganna og hins unga aldurs M, sem var tæplega fimmtán og hálfs árs, er hann framdi verknadinn. Refsing var ákveðin fangelsi í 4 ár. Læknir taldi, að

fangelsun „hefði alvarleg áhrif á persónubroska hans, aðlögun, nám og nánast alla hans framtíð.“ Fullnustu refsingarinnar skyldi því fresta og hún niður falla að liðnum 4 árum frá uppkvaðningu héraðsdóms 6. október 1986 haldi M almennt skilorð 3. mgr. 57. gr. almennra hegningarlaga, sbr. 4. gr. laga nr. 22/1955. Einnig var ákveðið að M skyldi í 2 ár hlíta sérstöku umsjónarskilyrði 1. tl. 4. mgr. 57. gr. laganna. 700

Mat

Sjá: Ábyrgð útgerðarmanns. 587

Matsgerð

Sjá: Bætur. 788, 830, 863

Málskostnaður

Bankinn Ú höfðaði mál gegn B vegna Eyjaflugs og kaupstaðnum V til greiðslu á skuldabréfi, sem, J eiginkona B, hafði gefið út fyrir hönd Eyjaflugs. V hafði tekið að sér sjálfskuldarábyrgð á bréfinu. Mál þetta, sem var nr. 125/1984, var felld niður með samkomulagi aðila 30. janúar 1985. B var ljóst, að hann var látinn greiða kr. 85.000 í málskostnað. Hann kvaðst hafa mótmælt kostnaðinum, en dómariinn hefði ekkert um það bókað. B höfðaði síðan mál til endurheimtu á málskostnaðinum gegn hæstaréttarlögmanninum J, sem flutti mál nr. 125/1984 fyrir Ú, V, útibússtjóra Ú, og einnig gegn Ú. B bar persónulega ábyrgð á skuldbindingum Eyjaflugs og mátti því höfða skuldabréfamálið gegn honum. Krafa hans um endurheimt málskostnaðarfjárhæðarinnar var ekki tekin til greina. 1229

Meðalganga

H höfðaði mál gegn B og R. Við þingfestingu málsins á bæjarþingi Reykjavíkur lagði lögmaður A og S fram meðalgöngustefnu í aðalmálinu. H, B og R kröfðust frávísunar meðalgöngusakarinna. Héraðsdómariinn vísaði meðalgöngusökinni frá dómnum þar sem meðalgöngustefnendur hefðu ekki í málalíbúnaði sínum fullnægt öllum ákvæðum 105. gr. laga nr. 85/1936. A og S kærðu málið til Hæstaréttar. Eigi þóttu þeir gallar vera á málalíbúnaði meðalgöngustefnenda að vísa ætti sökinni frá af þeim ástæðum. Og þar sem úrslit máls þess, sem krafist var meðalgöngu í, gátu skipt A og S máli að lögum, var frávísunardómurinn felldur úr gildid. 580

Meðdómendur

Jafnréttisráð f.h. H höfðaði mál gegn menntamálaráðherra. Héraðsdómari vísaði málinu frá héraðsdómi. Hæstiréttur staðfesti frá-

vísunardóminn. Héraðsdómarinn sat einn í dómi, er hann fjallaði um málið, og hann einn kvað upp frávísunardóminn. Skýra ber 20. gr. laga nr. 65/1985 um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla með hliðsjón af hinum almennu reglum um meðdómendur í gr. 37 A einkamálalaga nr. 85/1936 þannig að óskýlt sé að kveðja til meðdómendur í málum út af lögum nr. 65/1985 meðan fjallað er um frávísunarkröfu, en samkvæmt 108. gr. einkamálalaga skal það vera í upphafi málsmeðferðar. Mátti héraðsdómari því fjalla einn um kröfu varnaraðila um frávísun. 1110

Meðlag

I og K fengu leyfi til lögskilnaðar 18. apríl 1978 með þeim skilmálum, sem þau höfðu gert samning um 4. apríl 1978. Samkvæmt samningnum skyldi K hafa forræði fjögurra barna þeirra og átti I að greiða tvöfalt meðlag með hverju barni í 12 mánuði frá 1. apríl 1978 en einfalt meðlag eftir það. Með bréfi til dómsmálaráðuneytis 9. apríl 1984 óskaði K þess, að ráðuneytið úrskurðaði, að I greiddi þrefalt meðlag með börnunum. Með úrskurði 19. júní 1984 mælti ráðuneytið svo fyrir með tilvísun í 22. gr. barnalaga nr. 9/1981, að I skyldi greiða K tvöfalt meðalmeðlag með börnunum uns þau næðu fullum 18 ára aldri. I höfðaði mál á hendur dómsmálaráðherra og fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs og K vegna sín og f.h. barnanna og krafðist þess að felldur yrði úr gildi úrskurður ráðuneytisins. Ekki var fallist á, að ráðuneytið hefði beitt dómsvaldi andstætt 1. gr. stjórnarskrárinnar nr. 33/1944 með úrskurði sínum. Eigi var heldur á það fallist að úrskurðurinn væri haldinn formgöllum eða að úrskurður eftir 22. gr. barnalaga verði ekki upp kveðinn nema sýnt sé fram á, að aðstæður hafi breyst verulega. Þá var talið, að orðið valdsmaður í 22. gr. laganna merki m.a. ráðuneytið. Þá taldi I að taka bæri tillit til þess, að við skilnaðinn hafi börnunum verið afhentur þriðjungur fasteignarinnar Þrastanes 22 sem fyrir fram greiddur arfur. Ekki varð séð að 1978 hafi eignarhlutinn, er til barnanna gekk, verið tengdur framfærsluskyldu. Hlaut afhendingin þó að koma með öðru til athugunar. Gögn um fjárhag I sýndu að það gengi í berhögð við þarfir barnanna að binda framfærslueyri frá I við meðalmeðlag. Var kröfum I því hafnað. 473

Miski

E var vikið úr Vörubílstjórastétti Suðurnesja, sem fékk lagt lögbann á akstur E. Lögbannið var felld úr gildi með dómi Hæstaréttar. Höfðaði E síðan mál gegn V og krafðist m.a. bóta fyrir miska. Lögbannsaðgerðum V fylgdu blaðaskrif. Aðgerðirnar beindust

sérstaklega gegn persónu E og röskuðu þráfaldlega friði hans til að stunda atvinnu sína og ollu honum þannig óþægindum. Taldist fégjald fyrir þennan miska hæfilega ákveðið kr. 50.000.	608
S var vikið úr Vörubílstjórafélagi Suðurnesja, sem fékk lagt lögbann á akstur S. Höfðaði E mál gegn V og krafðist m.a. miskabóta. Lögbannsaðgerðum V fylgdu blaðaskrif. Aðgerðirnar beindust sérstaklega gegn persónu S og röskuðu þráfaldlega friði hans til að stunda atvinnu sína og ollu honum þannig óþægindum. Var fégjald fyrir þennan miska ákveðið kr. 75.000.	617
A var vikið úr Vörubílstjórafélagi Suðurnesja, sem fékk lagt lögbann á akstur A. Höfðaði A mál gegn V og krafðist m.a. miskabóta. Lögbannsaðgerðum V fylgdu blaðaskrif. Aðgerðirnar beindust sérstaklega gegn persónu A og röskuðu þráfaldlega friði hans til að stunda atvinnu sína og ollu honum þannig óþægindum. Taldist fégjald fyrir miska hæfilega ákveðið kr. 50.000. ...	626

Nauðgun

Laust eftir hádegi réðst J á X er hún var stödd við leiði foreldra sinna í gamla kirkjugarðinum við Suðurgötu í Reykjavík, tók hana kverkataki, hélt fyrir vit hennar og þröngvaði henni þar til holdlegs samræðis með hrottafengnu ofbeldi. J viðurkenndi að hafa nauðgað konunni. Ákært var fyrir brot gegn 1. mgr. 194. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Héraðsdómariinn taldi einnig vera um röskun á grafarhelgi samkvæmt 124. gr. laganna. Hæstiréttur tók fram, að J væri ekki saksóttur fyrir brot gegn 124. gr. og yrði eigi dæmd refsing samkvæmt því ákvæði. Refsing var ákveðin fangelsi í 3 ár.	266
--	-----

Nauðungaruppboð

E s/f áfrýjaði nauðungaruppboði sem fram fór á fasteign félagsins og var ríkissjóður einn af stefndu fyrir Hæstarétti. Ríkissjóður krafðist frávísunar. Í úthlutunargerð kom fram að greidd var forgangskrafa um skipulagsgjald til ríkissjóðs. Frávísunarkrafan var því ekki tekin til greina, þar sem ríkissjóður var aðili uppboðsins eftir 3. tölulið 8. gr. uppboðslaga nr. 57/1949.	1096
Þar sem úrskurður uppboðshaldara var án forsendna, bar að minnsta kosti að greina í ályktarorði nöfn aðila uppboðsmálsins, hvaða eign selja átti, hvort selja ætti hana alla eða hluta hennar, uppboðsheimildina og uppboðsfjárhæðina og skiptingu hennar í höfuðstól og vexti. Vísað var til 1. mgr. 4. gr. laga nr. 57/1949, sbr. 114. gr. laga nr. 85/1936. Úrskurðurinn var ómerktur og var málinu vísað heim í hérað til meðferðar og úrskurðar að nýju. Sératkvæði.	1686

Okur

- Í ákæru var P gefið að sök okur í 26 skipti á tímabilinu 19. janúar 1984 til 2. september 1985. Frá gildistöku auglýsingar Seðlabanka Íslands 2. ágúst 1984 til loka þess tímabils, sem hér um ræðir, var hins vegar ekki til að dreifa neinum gildum fyrir mælum um hámarksvexti, sbr. H.1986.1723. Var P því sýknaður af ákæru um brot með lánveitingum nefnt tímabil, alls 21 talsins. Sannað var að P veitti H fimm peningalán á tímabilinu 19. janúar til 29. júní 1984 samtals að fjárhæð kr. 480.000. Endurgjald það, sem P tók fyrir lán þessi, braut í bága við 2. mgr. 6. gr. sbr. 3. gr. laga nr. 58/1960 og námu ólöglegir vextir samtals kr. 44.900. Refsing var ákveðin 180.000 króna sekt skilorðsbundin. 937
- Í ákæru var E gefið að sök okur í tvö skipti, 2. febrúar 1984 og 21. október 1985. Í október 1985 var ekki til að dreifa neinum gildum fyrir mælum um hámarksvexti, sbr. H.1986.1723. Var E því sýknaður af ákæru um brot með lánveitingu 21. október 1985. E lánaði H 2. febrúar 1984 kr. 184.000. Endurgjald það er E tók fyrir lán þetta braut í bága við 2. mgr. 6. gr., sbr. 3. gr. laga nr. 58/1960, og námu ólöglegir vextir kr. 20.572. Refsing var ákveðin 90.000 króna sekt skilorðsbundin. 947

Opinberir starfsmenn

- Sjá: Brot í opinberu starfi 128, 274
- Sjá: Brot gegn 108. gr. hgl. nr. 19/1940. 1280

Ómaksbætur

- Áfrýjandi A óskaði eftir fresti til að fram gætu farið aðilja- og vitnaleiðslur. Stefndi M krafðist þess að synjað yrði um hinn umbeðna frest og málið fellt niður. A hafði þegar haft nægan frest til að búa út mál sitt og var greinilegt að hann var visvitandi að draga málið á langinn. Var synjað um frestinn og málinu vísað frá Hæstarétti og A gert að greiða M kr. 7.500 í ómaksbætur. 228
- Áfrýjendur er eigi sóttu dómþingi í Hæstarétti dæmdir til að greiða kr. 12.500 í ómaksbætur. 507
- Áfrýjandi óskaði eftir því að mál yrði fellt niður. Stefndi krafðist ómaksbóta. Áfrýjandi andmælti þeirri kröfu. Málið var fellt niður og áfrýjandi dæmdur til að greiða kr. 15.000 í ómaksbætur. 559
- Áfrýjandi óskaði þess að málsókn hans félli niður. Stefndi krafðist ómaksbóta. Málið var hafið og áfrýjandi dæmdur til að greiða kr. 7.500 í ómaksbætur. 1480

*Ómerking**A. Einkamál*

- G höfðaði mál gegn T h/f fyrir aukadómþingi Barðastrandarsýslu. Héraðsdómur var ómerktur vegna ýmissa ágalla á meðferð máls-

ins og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsuppsögu að nýju. Sjá: Heimvísun.	14
H var eigandi jarðar. Deilt var um uppgjör við J, fráfarandi ábúanda, vegna umbóta J á jörðinni meðan hann bjó þar. Kröfur J í málinu höfðu breyst meðan það var til dómstóla-meðferðar. Kröfugerðin var flókin og í henni var gert ráð fyrir, að dómsorð kvæði á um höfuðstól auk margra afborgana og margþættra verðbóta og vaxta. Stefna í málinu fullnægði ekki ákvæðum c-liðar 1. mgr. 88. gr. laga nr. 85/1936, sbr. 22. gr. laga nr. 28/1981, og málsreifun ekki 114. gr. laga nr. 85/1936. Vegna hinna ófullnægjandi stefnu og vegna vanreifunar varð ekki hjá því komist að ómerkja hinn áfrýjaða dóm og vísa málinu frá héraðsdómi samkvæmt 116. gr. laga nr. 85/1936. Sératkvæði.	220
Sjá: Stef nubirting.	734
Þar sem úrskurður uppboðshaldara var án forsendna bar að minnsta kosti að greina í ályktunarorði nöfn aðila uppboðsmálsins, hvaða eign selja átti, hvort selja ætti hana alla eða hluta hennar, uppboðsheimildina og uppboðsfjárhæðina og skiptingu hennar í höfuðstól og vexti. Vísað var til 1. mgr. 4. gr. laga nr. 57/1949, sbr. 114. gr. laga nr. 85/1936. Hinn áfrýjaði úrskurður var ómerktur og meðferð málsins fyrir uppboðsrétti. Sératkvæði.	1686
Sjá: Heimvísun	1700

B. Opinber mál

Ákærvaldið höfðaði mál á hendur fimm mönnum fyrir brot gegn 244. gr. og 263. gr. hegningarlaga. Héraðsdómarinn taldi verknaðarlýsingu í ákæru svo áfátt, að hann vísaði ákærunni frá sakadómi. Hæstiréttur taldi annmarka ekki slíka, að alveg næg ástæða væri til að vísa ákærunni frá sakadómi. Var hinn kærði frávisunardómur því felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og uppsögu efnisdóms.	36
E, J, H og S voru ákærðir fyrir brot á útvarpslögum og lögum um fjar-skipti. Komu þeir allir fyrir dóm en skorudust allir undan því að tjá sig um sakarefnið fyrr en verjandi hefði verið skipaður. Eftir þetta komu ákærðu ekki fyrir dóm, en bókað var eftir verjanda, að þeir hefðu „fallið frá ósk sinni um að tjá sig frekar um sakar-giftir.“ Þrátt fyrir það voru engin sönnunargögn færð fram í mál-inu og aðeins eitt vitni kom fyrir dóm. Þar sem ákærðu höfðu eigi komið fyrir dóm og lýst yfir því að þeir gengjust við háttsemi þeirri, sem þeim var gefin að sök, voru eigi skilyrði til þess sam-kvæmt 122. gr. laga nr. 74/1974, sbr. 24. gr. laga nr. 107/1976, að dæma málið án þess að færa fram önnur sönnunargögn. Var héraðsdómur ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar.	766

- S og H voru ákærðir fyrir tolllagabrot með því að hafa eigi fram-
 vísað með tilskildum hætti við tollgæsluna tveim myndbands-
 tækjum, er þeir komu til landsins og gengu um svonefnt
 „grænt“ hlið tollgæslunnar á Keflavíkurflugvelli. Hæstiréttur
 ómerkti héraðsdóm og meðferð málsins í héraði og vísaði mál-
 inu heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar að
 nýju þar sem ekki væri viðhlítandi að dæma málið að efni til
 án frekari rannsóknar á ýmsum atriðum varðandi framkvæmd
 tollgæslu í „græna“ hliðinu, sbr. reglugerð nr. 356/1982.
 Sératkvæði. 1078
- Í máli ákæruvalds gegn S kom fram, að héraðsdómariinn starfaði
 sem fulltrúi ríkissakdóknara er rannsókn í málinu stóð yfir og
 mælti fyrir um hana fyrir hönd ríkissaksóknara með tveim bréf-
 um. Þóttu þessi afskipti hans af rannsókn málsins hafa í för
 með sér að hann gæti ekki farið með það og dæmt, sbr. 2. mgr.
 15. gr. laga nr. 74/1974, sbr. grundvallarreglu 1. og 5. tl. og
 7. tl. 36. gr. laga nr. 85/1936. Var héraðsdómur því ómerktur
 og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar. 1189

Reynslulausn

- H var veitt reynslulausn í 2 ár á eftirstöðvum fangelsisrefsingur 171
 degi. Með brotum þeim, er málið reis af, rauf H skilorð reynslu-
 lausnarinnar og átti héraðsdómari því samkvæmt 1. mgr. 42. gr.
 almennra hegningarlaga að ákveða refsingu með hliðsjón af
 hinni óloknu refsivist, þannig að hún yrði metin sem skilorðs-
 dómur. Refsing var með hliðsjón af 72. gr., 77. gr., 78. gr. og
 255. gr. almennra hegningarlaga ákveðin 12 mánaða fangelsi. 1410

Réttarfar

- E s/f áfrýjaði nauðungaruppboði, sem fram fór á fasteign félagsins.
 Ríkissjóður krafðist frávísunar. Í úthlutunargerð kom fram, að
 greidd var forgangsskrafa um skipulagsgjald til ríkissjóðs. Frá-
 vísunarkrafan var því ekki tekin til greina, þar sem ríkissjóður
 var aðili uppboðsins eftir 3. tl. 8. gr. uppboðslaga nr. 57/1949.
 Í uppboðsafsali hafði uppboðshaldari afsalað uppboðskaup-
 anda munum, „öll eldunartæki, ísskápur, uppþvottavél, frysti-
 kista, 14 borð, 70 stólar og öll ljósastæði“, þó að þeir hefðu
 eigi verið boðnir upp á sölupingi. E s/f áfrýjaði eigi útgáfu
 uppboðsafsalsins sérstaklega. Var áfrýjunarfestur þeirrar
 dómsathafnar liðinn þegar áfrýjunarstefna var gefin út, sbr. 2.
 mgr. 4. gr. uppboðslaga, og áfrýjunarleyfi það er E s/f fékk,
 tók einungis til uppboðsins. Varð uppboðsafsalið samkvæmt því
 ekki úr gildi fellt með dómi í málinu. 1096
- G höfðaði mál fyrir bæjarþingi Reykjavíkur gegn B til greiðslu víxil-
 skuldar. Var B dæmdur til greiðslu víxlanna. B áfrýjaði málinu.

B hafði uppi frávísunarkröfu í héraði. Var henni hafnað með úrskurði. Þeim úrskurði var ekki áfrýjað af B eftir 17. gr. laga nr. 75/1973. B gerði engu að síður frávísunarkröfu fyrir Hæstarétti. Greiðslustaður víxlanna var í Reykjavík og mátti því höfða málið, sem var víxilmál, í Reykjavík samkvæmt 3. mgr. 82. gr. laga nr. 85/1936. Sjá: Víxlar.

1354

Sýslumaður úrskurðaði samkvæmt kröfu bóndans J, að J skyldi fá afhent dilkakjöt úr frystigeymslum V. Deilt var um eignarrétt að kjöti því, sem J lagði inn til sláturleyfishafans V haustið 1986 og reyndist umfram fullvirðisrétt búsins. Þá var deilt um túlkun á samningi milli landbúnaðarráðherra f.h. ríkisstjórnarinnar og Stéttarsambands bænda um magn mjólkur og sauðfjárafurða. Málið lá óljóst fyrir og vafi var um skýringu á fyrrgreindum samningi. Réttur J til kjötsins var því eigi glöggur. Brast því réttarfarsskilyrði fyrir innsetningargerð í málinu. Var því synjað um framgang hinnar umbeðnu gerðar.

1575

Bankinn B höfðaði tékkamál fyrir bæjarþingi gegn G. Héraðsdómara bar að kanna ex officio hvort „tékkar“ þeir, sem málið fjallaði um, fullnægðu formaskilyrðum 1. gr. laga nr. 94/1933. Á „tékkunum“ var ekki getið útgáfustaðar, svo sem skylt er samkvæmt 5. tl. 1. gr. tékkalaga, né heldur tilgreindur staður við nafn útgefanda, sbr. 4. mgr. 2. gr. laganna. Skjöl þessi fullnægðu því ekki formaskilyrðum 1. gr. tékkalaga og urðu kröfur á hendur G ekki byggðar á því, að hann hefði bakað sér tékkaskuldbindingu samkvæmt 1. mgr. 18. gr. tékkalaga með áritun sinni á skjölin. Var sýknukrafa G því tekin til greina.

1579

Réttargæslubóknun

Hinn 3. desember 1986 var í sakadómi Reykjavíkur tekin fyrir krafa um að H, bandarískur ríkisborgari, yrði úrskurðaður í gæsluvarðhald. Í þinghaldinu var L skipaður réttargæslumaður H. Dómarinn kvað samdægurs upp úrskurð um gæsluvarðhald til 12. sama mánaðar. Hinn 5. sama mánaðar var tekið fyrir í sakadóminum mál til úrlausnar því, hvort skilyrði væri til þess að H yrði framseldur til Svíþjóðar. Dómarinn kvað upp úrskurð í málinu næsta dag um að skilyrði væru til framsals. Í úrskurðinum var L ákveðin þóknun kr. 25.000. Lagt var bann við því hinn 12. desember að H færi úr landi og stóð það til 19. desember. Hinn 27. janúar 1987 ákvað dómarinn þóknun til L kr. 75.000. Ríkissaksóknari kærði ákvörðun dómarans. Í ákvörðun dómara kom ekki fram, hvort um var að ræða þóknun fyrir störf L í heild. Þá fór dómari eigi eftir reglum 2. mgr. 87. gr. laga nr. 74/1974 um ákvörðun þóknunar verjanda ef mál lýkst ekki með dómi. Var hin kærða ákvörðun því felld úr gildi.

448

Réttarneitun

- Bú S var tekið til gjaldþrotaskipta. Skiptaráðandi neitaði f.h. þrotabúsins að framselja B skuldabréf, sem B kvaðst hafa fengið að handveði. B krafðist úrskurðar skiptaráðanda um þessa neitun. Skiptaráðandi neitaði að kveða upp úrskurð. Þá neitun kærði B til Hæstaréttar eftir 2. mgr. 21. gr. laga nr. 75/1973. Hæstiréttur taldi engin efni til að endurupptaka skiptin til að fjalla um rétt B til bréfanna. Var kröfu B því hafnað. 1558

Réttarsáttir

- G og Á höfðuðu mál gegn H fyrir bæjarþingi Reykjavíkur. H var dæmd til að greiða kr. 18.000 ásamt vöxtum og málskostnaði. H krafðist síðar endurupptöku málsins í því skyni að sátt yrði gerð í því. G og Á samþykktu kröfu þessa. Héraðsdómarinn hafnaði kröfu þessari með úrskurði. Taldi hann, að 4. mgr. 2. gr. laga nr. 85/1936 heimilaði ekki sátt. Staðfest. 1118
- H höfðuðu mál gegn B og R til greiðslu á kr. 3.445.000 auk vaxta og málskostnaðar, svo og til staðfestingar á löghaldi. A og S stefndu H, B og R til þess að þeim yrði dæmt skylt að hlíta meðalgöngu A og S í málinu og synjað yrði um staðfestingu löghaldsins. H, B og R óskuðu eftir því að gera sátt um fjárkröfur þær sem gerðar voru í málinu á milli þeirra. A og S mótmæltu því. Fjárfrafan var aðeins milli H annars vegar og B og R hins vegar. Þegar á þetta var litið ásamt kröfugerð A og S, þóttu H, B og R hafa nægilegt forræði fjárkröfunnar til að gera um hana réttarsátt skv. 2. mgr. 2. gr. laga nr. 85/1936, sbr. lög nr. 28/1981. 1136

Riftun

- Protabú Á höfðuðu mál á hendur S h/f til riftunar á greiðslu, sem fram fór á síðustu 6 mánuðum fyrir frestdag, sbr. 1. mgr. 54. gr. gjaldþrotalga nr. 6/1978 og var S h/f dæmt samkvæmt 1. mgr. 62. gr. laganna til að greiða kr. 464.759,59. Sératkvæði. Sjá: Gjaldþrotaskipti. 210
- K keypti heildverslun af J. Fram kom að J skuldaði fé erlendis og hafði að mestu hætt verslunarrekstrinum vegna þess að vörur fengust ekki afgreiddar meðan skuldirnar voru ógreiddar. Þessu leyndi hún K. Þá skuldbatt J sig til að afla einkasöluleyfis frá erlendum aðila, en það umboð virtist vera veigamesti þáttur verslunarrekstrarins. Ekki tókst J að efna það loforð. Var K heimilt að rifta kaupin eftir 42. gr. 1. mgr. laga nr. 39/1922. Ekki stóð 52. gr. sömu laga þessu í vegi, þar sem 53. gr. þótti eiga við um skipti aðila. 338
- Verktakafyrirtækið V tók út ýmsar vörur hjá K fyrir samtals kr. 532.496,05. V greiddi ekki vöruúttektina. K höfðuðu áskorunar-

- mál gegn V og var síðan gert fjárnám í tveim bifreiðum V. K bað síðan um nauðungaruppböð til sölu á bifreiðunum. V fékk því frestað gegn tryggingarvígli að fjárhæð kr. 375.000. V seldi síðan aðra bifreiðina. Kaupandi hennar fékk lán hjá bankanum B og gekk hluti lánsins kr. 154.967,29 upp í skuld V við K. V bað um greiðslustöðvun. Sýslumaður tók við beiðninni 6. apríl 1984 og veitti heimild til greiðslustöðvunar. Bú V var tekið til gjaldþrotaskipta 13. september 1984. Þrotabú V krafðist riftunar á greiðslunni samkvæmt 1. tl. 54. gr. laga nr. 6/1978 og að K yrði dæmt að greiða síðast greinda fjárhæð samkvæmt 1. tl. 62. gr. laganna. Var krafa tekin til greina. Sératkvæði. 955
- K fékk goldna skuld V með þeim hætti að V afsalaði X og P loftpressu og bortæki gegn því að þeir tækju að sér greiðslu á skuldbætti við K. Afhentu þeir síðan K víxla henni til lúkningar. Var talið að með þessum greiðsluhætti hefði V gildið skuld sína við K með óvenjulegum greiðslueyri í skilningi 54. gr. gjaldþrotalaga nr. 6/1978. Var greiðslunni því rift samkvæmt kröfu þrotabús V og K dæmt að greiða þrotabúinu söluandvirði tækjanna. Sératkvæði. 961
- P og B seldu R og K íbúð á kr. 950.000. Íbúðin var haldin göllum. Matsmenn mátu kostnað við úrbætur þ.e. viðgerð á sprungum í gólfum, lagfæringu á halla á stofugólfi, lagfæringu á gólfi í eldhúsi og viðgerð á sprungum í útvegg á samtals kr. 47.000. Ekki var þó um að ræða svo verulega galla, að R og K gætu rift kaupsamningi aðila vegna gallanna. P og B var hins vegar heimil riftun vegna vanefnda kaupenda á greiðslum samkvæmt kaupsamningi. 1600
- A gerði skriflegan samning við P um að koma fram á skemmtunum í Þórscafé. P sagði A upp starfanum vegna fjarvista. Samkvæmt samningnum átti áminning að vera undanfari riftunar. Upplýst var að A kom of seint til vinnu tiltekinn dag, en P stóð ekki að uppsögn samningsins við A í samræmi við samninginn. Var P dæmt að greiða A skaðabætur vegna ólögðætrar uppsagnar. Ákvæði samningsins um launagreiðslur og kostnað A við framkvæmd starfins var ekki glöggur og varð P að bera hallann af því, að samningurinn var ólögður að þessu leyti. 1690

Ríkisstarfsmenn

- Sjá: Brot í opinberu starfi. 129, 274

Sakarefni skipt

- K höfðaði mál fyrir bæjarþingi Reykjavíkur gegn J, sambýlismanni sínum, og váttryggingarfélaginu S til greiðslu skaðabóta vegna tjóns, sem hún varð fyrir í bifreiðaárekstri. Héraðsdómarrinn ákvað að ósk lögmanna aðila og á grundvelli 4. mgr. 71. gr.

laga nr. 85/1936 að málið skyldi fyrst flutt um skaðabótaskyldu J og S. Héraðsdómari tók kröfur K ekki til greina. Hæstiréttur dæmdi J og S skylt að bæta K tjón hennar óskipt að hálfu en J einum að bæta henni hinn helming tjónsins. Sératkvæði.

1763

Sameign

Hús við Garðastræti í Reykjavík er fjölbýlishús í skilningi laga nr. 59/1976. Sumarið 1984 ákváðu I, L og H að láta járnklæða steinsteyptan suðurgafli hússins vegna leka og raka. Þau tilkynntu S, sem var andvígur þessu, ákvörðun sína í símskeyti 1. október 1984, eftir að verið var hafið. Kröfðu þau síðan S um kostnað við verið í samræmi við eignarhluta hans í húsinu. Hér var um sameiginlegar framkvæmdir að ræða og bar I, L og H því að fara eftir ákvæðum 10. gr. laga nr. 59/1976 og boða til fundar þar sem öllum íbúðareigendum væri gefinn kostur á að taka þátt í ákvörðunum. Þar sem sérstakar samþykktir höfðu ekki verið settar um húsfélagið samkvæmt 15. gr. laganna, átti um fundinn og framkvæmdina að fara eftir reglugerð nr. 280/1976. Þetta var ekki gert og var S því sýknaður af kröfum I, L og H.

1533

Samningar

Við skilnað H og K var m.a. skráð í hjónaskilnaðarbók: „Konan fái í sinn hlut eftirstöðvar útborgunar v/sölu á húseigninni Kotárgerði 16, Akureyri, er áhvílandi veðskuldir hafa verið greiddar,.. Maðurinn tekur að sér greiðslu allra annarra skulda búsins, ..“ K höfðaði mál til greiðslu á eftirstöðvum útborgunar vegna sölu hússins. Fallist var á, að fé því, sem um var deilt í málinu, hefði verið varið til greiðslu skulda, sem H var samkvæmt skilnaðarskilmálum aðila skylt gagnvart K að annast greiðslu á. Var krafa K því tekin til greina. Sjá: Hjón.

552

Kaupstaðurinn A samdi við Þ, eiganda jarðarinnar B, um einkarétt til jarðborana eftir heitu vatni í landi jarðarinnar. A gerði einnig slíkan samning við eigendur grannjarðarinnar Ytri-Tjarna. A lét bora 4 holur. Allar holurnar voru boraðar nærri merkjum jarðanna. Það var niðurstaða dómkvaddra matsmanna, að eitt og sama jarðhitakefi væri undir landi jarðanna og að uppstreymi heita vatnsins væri með sama bergganginum. Þessa niðurstöðu þótti bera að leggja til grundvallar við úrlausn málsins. A varð eigi við áskorun frá Þ um að láta fara fram mat samkvæmt 11. gr. orkulaga nr. 58/1967 áður en málið var dæmt í héraði. Var fallist á, að Þ bæri greiðsla samkvæmt samningi aðilja vegna heits vatns sem A nýtir úr borholu nr. 4 í landi Ytri-Tjarna. Sératkvæði.

1201

- I var sjálfstæður atvinnubifreiðarstjóri og hafði atvinnuleyfi í Reykjavík. Hann samdi um afgreiðslu við bifreiðastöðina B. B gerði samning við Innkaupastofnun ríkisins vegna ríkisspítalanna og með honum veitti B ríkisspítölunum 21% afslátt frá verði ákveðnu af verðlagsyfirvöldum. Þar af áttu bifreiðarstjórnarnir að taka á sig 18% afslátt. B dreifði þessum hluta afsláttarins á alla bifreiðarstjóra sína jafnt og komu kr. 7.490 í hlut hvers þeirra það ár sem hér var um deilt. I krafði B um endurgreiðslu á þessari fjárhæð. Hið álagða gjald, sem átti að vera bifreiðarstjórum almennt til hagsbóta, var ekki hátt, þannig að hver ferð frá stöðinni varð þess vegna ekki verulega óhagkvæmari en ella. I ók í þágu ríkisspítalanna og naut því góðs af samningnum. Sýkna. Sératkvæði. 1247
- Margs konar ágreiningur reis milli OÍ og S út af samningi aðila um söluumboð á olíum og bensíni fyrir OÍ. Hinn 14. maí 1985 fékk OÍ lagt lögbann við því að S fjarlægði eigur OÍ af lóðinni nr. 24/26 við Fellsmúla í Reykjavík. OÍ hafði ekki fengið tækfæri til að kynna sér samning þann, sem S gerði við O, og þannig ekki fengið hæfilegt færi á að segja til um, hvort hann hygðist bjóða jafngóð eða betri kjör, en á því átti hann rétt samkvæmt forgangsréttarákvæði samningsins. Var lögbannið því staðfest. Samkvæmt kröfu OÍ var lagt lögbann við áframhaldandi byggingarframkvæmdum O á viðskiptaaðstöðu fyrir bensín og olíur í skjóli S á lóðinni. Dómsviðurkenning var aðeins veitt OÍ fyrir forgangsréttinum út af fyrir sig, enda varð ekki fullyrt að OÍ gæti veitt S sömu kjör og samið hafði verið um í samningi O. Brast því lagaskilyrði fyrir síðara lögbanninu og var það fellt úr gildi. Sératkvæði. 1374
- Ó, sem rak frystihús og fiskverkun, leitaði eftir tilboðum í tiltekinn frystibúnað. V sendi Ó skjal, sem bar fyrirsögnina: „Efnistilboð samkv. upptalningu í frystikerfi.“ —, „Vélbúnaður“ og „Frystiklefi fyrir Ó...“ Er síðan í skjalinu nánari lýsing á vélbúnaði þeim, sem boðinn er, og einstakir hlutir taldir upp og verð þeirra í íslenskum krónum. Verð var tilgreint svo og afgreiðslutími. Undir skjalinu stóð „F.h. V ..“ en skjalið var óundirritað. Ó gekk að þessu tilboði. Ó var rétt að líta svo á, þó að skjalið væri óundirritað, að með því gerði V honum tilboð um sölu á búnaði þeim, sem þar var tilgreindur, á því verði sem þar var skráð. V krafði Ó um hærri fjárhæð. Sú krafa var ekki tekin til greina. 1489
- J seldi H lóð undir fjölbýlishús. Sem endurgjald fyrir lóðina skyldi H greiða með því að afhenda J þrjár íbúðir. Í samningi aðilja sagði, að íbúðunum „skal skilað tilbúnum undir tréverk.“ J skuldbatt sig að vísu til þess með sérstöku ákvæði í samningnum að greiða sérstaklega fyrir múrhúðunina samkvæmt uppmæl-

ingu. Eftir orðum sínum og þegar virt var hið fyrrgreinda samningsákvæði var sá skildagi þó eigi skýrður svo að með honum hefði H verið leystur til fulls frá skyldu til að kosta múrhúðun íbúðanna sem nauðsynleg var við að búa þær undir tréverk. Var krafa á hendur J fyrir kostnað við múrhúðun því ekki tekin til greina. 1540

Samningsrof

I, sem hafði sveinsréttindi í hárgreiðslu, vann á hárgreiðslustofu G í Hafnarfirði. G dvaldist í Svíþjóð. Þegar eiginmaður G dvaldist hér á landi, bar hann I sökum, sem gáfu henni tilefni til að draga í efa, að G vildi hafa hana áfram í starfi. Var I rétt að ganga út frá því, að henni væri vikið úr starfi hjá G án fyrirvara. Var krafa I um bætur vegna fyrirvaralausrar uppsagnar því tekin til greina. 1614

Sjálfraeðissvipting

Mál var höfðað fyrir bæjarþingi samkvæmt beiðni hjónanna A og B og gerð krafa um að dóttir þeirra X yrði svipt sjálfraeði. Samkvæmt gögnum málsins þótti nægjanlega sannað, að geðsjúkdómi X væri þannig háttað að hún væri eins og á stóð ófær um að ráða persónulegum högum sínum varðandi læknis meðferð og sjúkrahúsvistun, sem talin var nauðsynleg. Var X því svipt sjálfraeði sbr. 3. gr. a-liðar lögræðislaga. 924

Sjómenn

Sjá: Vinnusamningar. 404, 1339, 1358

Skaðabótaðbyrgð hins opinbera

Sjá: Skaðabætur. Ýmis tilvik. 775

Skaðabótakröfu vísað frá héraðsdómi

Í máli ákærvalds gegn G var hann talinn sannur að sök að hafa brotið gegn 248. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 með því að leyna því að fjárnámsveð hvíldi á bifreið, sem hann seldi H. Jafnframt því að G var dæmdur til að sæta fangelsi var honum gert að greiða H höfuðstól fjárnámsveðsins. Hæstiréttur staðfesti dóminn að undanskildu ákvæðinu um skaðabætur. Krafan var að verulegu leyti reist á atriðum sem voru utan ákæruefnis í málinu og ekki sérgreind krafa um bætur fyrir tjón af háttsemi þeirri sem ákærði var borinn, sbr. 145. gr. laga nr. 74/1974, sbr. 29. gr. laga nr. 107/1976. Þá kom fram að G afhenti H myndbandstæki og skilaði aftur bifreið og kom til álita hvort verðmæti þeirra ætti að koma til frádráttar í skuldaskiptum þeirra í heild eða til frádráttar þeim hluta kröfunnar

- sem rakin varð til ákæruefnisins. Var skaðabótakröfunni því
 vísað frá héraðsdómi. 61
- A, M, B og C brutust inn í útsölu Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins
 á Akranesi og stálu þar allmiklu magni af víni og vindlingum.
 Í héraði voru þeir allir dæmdir í óskilorðsbundið fangelsi fyrir
 brot á 244. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. ÁTVR
 krafðist skaðabóta að fjárhæð kr. 216.718,50. Héraðsdómur
 dæmdi ákærðu óskipt til að greiða kr. 66.359,50 í bæt看ur til
 ÁTVR. M áfrýjaði dóminum. Var skaðabótakröfunni í heild
 vísað frá héraðsdómi vegna vanreifunar. Einnig var vísað frá
 héraðsdómi skaðabótakröfu S og að hluta kröfu O h/f. ... 1620

Skaðabótaskylda

- K og sambýlismaður hennar J voru sameigendur bifreiðar að jöfnu.
 Bifreiðina ábyrgðartryggðu þau hjá váttryggingarfélaginu S. J ók
 bifreiðinni frá Keflavík áleiðis til Hafnarfjarðar, en K var far-
 þegi í bifreiðinni. Bifreiðin lenti í árekstri við aðra bifreið og
 K slasaðist. Þegar áreksturinn varð, var bifreið K og J á röngum
 vegarhelmingi vegna þess að J hafði misst vald á henni. Var
 þetta talið stafa af því, að bifreiðinni hefði ekki verið ekið svo
 varlega sem aðstæður kröfðust. Átti J því sök á slysinu og var
 fébótaskyldur gagnvart K, sbr. 3. mgr. 69. gr. umferðarlaga nr.
 40/1968. K og J áttu bifreiðina að jöfnu og var talið að þau
 hefðu keypt hjá S í þessum hlutföllum hina lögboðnu ábyrgðar-
 tryggingu samkvæmt 70. gr. umferðarlaga. Með vísan til 2.
 mgr. 74. gr. umferðarlaga var J og S dæmt skylt að bæta K
 tjón hennar að hálfu en J einum að bæta hinn helming tjónsins.
 Sératkvæði. 1763

Skaðabætur

A. Innan samninga

- Byggingafélagið Á h/f byggði fjölbýlishús og seldi einstakar íbúðir
 í húsinu. Leki kom fram frá þaki hússins. Íbúðareigendur
 höfðuðu mál á hendur Á h/f til greiðslu skaðabóta og byggðu
 kröfur sínar á því að orsakir lekans væru byggingargallar, sem
 Á h/f bæri ábyrgð á sem byggjandi og seljandi íbúðanna. Dóm-
 kvaddir matsmenn voru þeirrar skoðunar, að frágangur á svöl-
 um og þaki hefði verið vonlaus frá upphafi. Var Á h/f dæmdur
 til að greiða íbúðareigendum skaðabætur vegna gallanna. ... 42
- Ö tók að sér fyrir N að byggja hús. Ö höfðaði mál gegn N til greiðslu
 á eftirstöðvum söluverðsins og fékk tildæmdar kr. 229.081. N
 höfðaði gagnsök í málinu vegna galla á smíði hússins. Sam-
 komulag varð um að matsmenn tilnefndir af Meistarafélagi
 hússmiða mætu atriði, sem N taldi áfátt. N fékk dóm-
 kvadda matsmenn til að meta atriði, sem hinir fyrri mats-

menn mátu ekki. Var Ö dæmdur til að greiða kr. 124.060 í gagnsökinni.	77
Bifreiðaverkstæðið Þ h/f tók að sér að skipta um smuroliú og smuroliúsiu á vörubifreið S. Nokkru síðar bilaði oliuverkið. Var gert við það. Síðar bilaði oliuverkið aftur. Kom þá í ljós, að oliúsiá, sem sett var í á verkstæði Þ h/f, var gömul og slitin. Héraðsdómur, sem skipaður var sérfróðum meðdómendum, taldi sannað, að skemmdir, sem komu fram á vél bifreiðarinnar, mætti rekja til mistaka starfsmanna Þ h/f við ísetninguna. Var Þ h/f dæmdur til að greiða S kr. 180.000 í skaðabætur.	241
S h/f og H h/f gerðu með sér verksamning og með honum yfirtók H h/f byggingu botnrásar við Sultartangavirkjun. Samkvæmt samningnum átti HE ásamt fleiri starfsmönnum S h/f að fara á launaskrá hjá H h/f á meðan á verkinu stæði. Verkstjóri H h/f sagði HE fyrirvaralaust upp starfinu. HE höfðaði mál gegn H h/f til greiðslu skaðabóta vegna ólögmatrar uppsagnar. Þegar m.a. var tekið tillit til samnings H h/f og S h/f þótti HE hafa mátt ætla að hann ætti að vinna við smíði botnrásanna á vegum H h/f uns því verki væri lokið, þó eigi lengur en til 19. júní 1983, og hann mætti halda sér að H h/f um ráðningu sína og starfskjör þann tíma. Var krafa HE því tekin til greina.	330
R seldi E bifreið. Tveimur mánuðum eftir kaupin lagði E fram kæru á hendur R hjá rannsóknarlögreglu, þar sem í ljós kom að bifreiðinni hafði verið ekið rúmlega 113.000 km í stað rúmlega 13.000 km. Í dómsmáli E gegn R var ekki fallist á riftun en R mátti vera ljóst að ekki gat verið rétt að bifreiðinni hefði aðeins verið ekið um 13.000 km heldur hlaut að muna a.m.k. 100.000 km. Var R dæmdur til að greiða E bætur að fjárhæð kr. 40.000.	508
Á h/f seldi A fasteign. A taldi seljanda hafa vanefnt kaupsamninginn. Dró A því við sig greiðslur samkvæmt kaupsamningi. Á h/f taldi sig ekki bera skaðabótaábyrgð á neinum ágöllum lóðar fasteignarinnar og höfðaði mál gegn A til greiðslu allra eftirstöðva kaupverðsins. Ekki var fallist á skaðabótakröfu A en Á h/f var ekki talið heimilt að gjaldfella allar eftirstöðvar söluverðsins. Sjá: Fasteignakaup.	534
Á árinu 1959 talaðist svo til með I og Í h/f að I semdi íslensk-þýska orðabók, 20 arkir, sem Í h/f gæfi út á árinu 1964. Skriflegur samningur var ekki gerður. I hóf samningu bókarinnar þegar á árinu 1959 og vann einn að verkinu. I réð á árinu 1965 T til að vinna með sér að bókinni og nokkru síðar K. Áætlanir um stærð bókarinnar breyttust á árinu 1962 í 50 arkir og á árinu 1964 í 80 arkir. Í h/f greiddi I, T og K nokkra þóknun upp í höfundalaun til og með árinu 1980 að einu ári undanskildu. T og K höfðu gerst aðilar að hinu munnlega samkomulagi I	

og Í h/f um leið og þeir fóru að vinna að bókinni. Í desember 1982 átti K ásamt lögmanni sínum fund með fyrirsvarsmanni Í h/f og tilkynnti þá ákvörðun semjenda að Í h/f skyldi snúa sér annað með orðabókarútgáfuna. Voru samningsslitin staðfest bréflega 15. mars 1983. Semjendur sömdu síðan við annan útgefanda um útgáfu bókarinnar. Í h/f höfðaði mál gegn S, ekkju I, T og K til greiðslu skaðabóta. Dæmt var að skilyrði hefði brostið til að semjendur mættu slíta samningnum við Í h/f vegna dráttar á útgáfu orðabókarinnar af þeim ástæðum sem þeir gerðu. Var fallist á með Í h/f að semjendur hefðu bakað sér skaðabótaskyldu gagnvart Í h/f með samningsrofnum. Var tjón Í h/f áætlað að álitum kr. 1.500.000. Voru S, T og K dæmd til að greiða Í h/f þá fjárhæð óskipt ásamt dómvöxtum frá 4. október 1984. Sératkvæði.

560

B var ráðinn til að leika hlutverk í kvikmynd. Eftir að B hafði unnið við æfingar um skeið var honum sagt upp. Hann krafðist skaðabóta og var F, sem réð hann til starfans, dæmdur til að greiða B bætur.

1059

S byggði norðurenda parhúss á Akureyri. Hann og eiginkona hans K seldu húsið í fokheldu ástandi. Þau kaup gengu til baka vegna galla, sem fram komu á plötu milli efri og neðri hæðar þannig að platan seig óeðlilega mikið. Einnig komu fram frostskemmdir á svölum og kjallaratröppum. Það var álit dómkvaddra matsmanna, að loftplatan hefði ekki verið nægilega járnþent og mætti rekja sig hennar til þess. S höfðaði nú skaðabótamál vegna gallanna á hendur þeim, sem hann taldi bera ábyrgð á tjóninu. Járnalögn í plötuna var samkvæmt uppdráttum gerðum af T s/f. H, byggingatækniþæðingur, var annar af eigendum T s/f og samdi við S um gerð uppdráttanna og greiðslu fyrir þá. Bar hann fébótaábyrgð á því tjóni sem hlaut af sigi loftplötunnar vegna mistaka við gerð uppdráttanna. Í héraði voru H og T s/f dæmd til að greiða S skaðabætur. T s/f áfrýjaði ekki málinu löglega af sinni hálfu til Hæstaréttar og kom héraðsdómur því ekki til endurskoðunar að því er T s/f varðaði. Í gerði uppdrættina að járnalögninni fyrir T s/f samkvæmt samkomulagi hans við H. Uppdráttargerð þessi var óviðkomandi störfum þessara manna hjá Akureyrarkaupstað. Varð því ekki lögð á bæjarsjóð Akureyrar skaðabótaábyrgð gagnvart húseiganda á tjóni vegna þeirra mistaka sem urðu um fyrirsögn um járnbindingu loftplötunnar við gerð uppdráttanna. H var jafnframt starfsmaður Akureyrarkaupstaðar og tók hann út járnalögn í loftplötuna án þess að fyrir lægju samþykktir burðarþolsuppdrættir svo sem skylt var, sbr. auglýsingu nr. 158, 29. september 1967, sbr. fylgiskjal með auglýsingu nr. 23, 14. febrúar 1967, gr. 1.6.1. Hann mátti gera sér grein fyrir ófull-

- nægjandi járnþögnun loftplötunnar ef athugun hans á járnalögninni hefði verið nægilega gaumgæfileg. Samkvæmt þessu urðu honum á mistök í starfi sínu sem byggingareftirlitsmaður. Hér var þó á það að líta að ákvæði byggingasamþykktu um eftirlit bygginganefnda með því, að fylgt sé fyrirælu í löggjöf um styrkleika og burðarþol húsa við byggingu þeirra, eru sett vegna almannahagsmuna og til að efla almennt öryggi. Gat byggingandi hússins, sem ekki hafði skilað burðarþolsupplýttum til byggingaryfirvalda, eigi krafði bæjarsjóð Akureyrar um fébætur vegna ónógs styrkleika á loftplötunni í húsinu, þó að H hefði eigi rækt skyldur sínar við úttekt á járnalögn í hana af þeirri kostgæfni sem skylt var. Var sýknukrafa bæjarsjóðs Akureyrar því tekin til greina. R tók að sér að beiðni S að vera múrarmeistari við húsbygginguna. S tjáði R, að hann myndi vinna mikið við smíði hússins sjálfur þar sem hann hefði góða aðstöðu til þess. R fylgdist með því er loftplatan var steipt. Ekkert kom fram um að eftirlit hans og stjórn við ilögn steypunnar hefði verið áfátt eða að veðurlagi hefði verið þannig hátt- að, er steipt var, að óráðlegt hefði verið að vinna það verk, ef hæfilegar varúðarráðstafanir væru gerðar að því loknu. R benti S á það, áður en hafist var handa um steypuna, að hann skyldi hafa til taks plastdúk til yfirbreiðslu og að kynda undir plötunni ef færi að frysta. Ástæðan til þess að ekki var breitt yfir svalirnar var sú að er til átti að taka var plastdúkur sá, sem S hafði tiltekan, ekki nægilega stór. Var því ekki lögd skaðabótaábyrgð á R vegna frostsKemmdanna. S höfðaði málið jafnframt gegn hússmíðameistararum J, persónulega og f.h. Ýr h/f og hússmíðameistararum SÁ. Héraðsdómari sýknaði aðila þessa af kröfum S. Var málinu að því er þá varðaði ekki áfrýjað. Sér- atkvæði. 1299
- Seljendur báts kröfðu kaupanda um eftirstöðvar kaupverðsins. Kaupandi taldi sig eiga bótakröfu á hendur seljendum vegna þess að löglegur björgunarbátur hefði ekki fylgt með í kaup- unum. Þegar kaupandi bar fyrir sig að bátinum væri áfátt var liðinn frestur samkvæmt 54. gr. laga nr. 39/1922 og ekki lá fyrir að svikum hefði verið beitt af hálfu seljenda. Var skuldajafn- aðarkrafa kaupanda því ekki tekin til greina. 1524
- Ó höfðaði mál vegna sjálfs sín og f.h. einkafyrirtækis síns U gegn bankanum B og Þ, lögmanni bankans, til heimtu skaðabóta vegna vanefnda á samningi um innheimtu á skuld. Hélt Ó því fram, að Þ hefði f.h. B tekið að sér að innheimta eftirstöðvar af skuld sænska fyrirtækisins I samkvæmt víxlum samtals að fjárhæð sænskar kr. 266.700, en Ó taldi víxliskuldirnar vera greiðslur vegna frystrar rækju, sem hann seldi I. Þ lét afsegja tvo af víxlunum. Eindregin mótmæli komu fram frá samþykj-

- anda þeirra í Svíþjóð. Taldi hann skuldina greidda. Samkvæmt yfirliti, sem lá frammi í málinu, var greint frá innborgunum upp í kaupverð rækjunnar samtals kr. 382.000. Var talið, að víxlarnir hefðu verið fullgreiddir samkvæmt yfirlitinu. Voru B og Þ því sýknaðir. 1582
- P og B seldu R og K íbúð á kr. 950.000. Íbúðin var haldin leyndum göllum. Dómkvaddir matsmenn mátu kostnað við úrbætur, þ.e. viðgerð á sprungum í gólfum, lagfæringu á halla á stofugólfi, lagfæringu á gólfi í eldhúsi og viðgerð á sprungu í útvegg á samtals kr. 47.000. Ekki var um svo verulega galla að ræða að R og K gætu rift kaupsamningi aðila vegna gallanna. Með bréfi 2. maí 1983 riftu P og B kaupunum vegna vanefnda R og K á greiðslum að fjárhæð kr. 160.000. R og K rýmdu íbúðina í maíbyrjun. P og B seldu íbúðina aftur 5. maí 1983 á kr. 1.000.000. R og K kröfðu P og B um greiðslu á kr. 210.000, sem þau höfðu greitt upp í kaupverðið. Riftunarkrafa P og B var tekin til greina. Við uppgjör í málinu varð sú niðurstaða, að P og B voru dæmd til að greiða R og K kr. 99.369,50. Sjá Fasteignakaup. 1600

B. Utan samninga

1. Bifreiðaslys

- Bifreiðinni JO-1011 var ekið út af Reykjanesbraut með þeim afleiðingum að af þremur mönnum, sem í bifreiðinni voru, biðu tveir, HH og J, bana, en M slasaðist alvarlega. S var sambýliskona J og átti með honum barnið Í. Hún höfðaði mál vegna sjálfrar sín og f.h. Í gegn W, eiganda bifreiðarinnar, og ábyrgðartryggjanda bifreiðarinnar, H h/f. Sannað þótti að M hefði verið ölvaður, þegar hann ók af stað frá Kirkjuvegi 34 í Keflavík í nefnt sinn. Alkóhól í blóði HH mældist 0,85 ‰ og í þvagi 0,77‰. Alkóhól í blóði J mældist 1,80‰ og í þvagi 2,30‰. Var J því sjálfur ófær að aka bifreiðinni. Atvik bentu eindregið til þess, að HH hefði setið í aftursæti bifreiðarinnar, þegar slysið varð. Bar að líta svo á að með þátttöku sinni í nefndri ökuferð hefði J tekið á sig áhættu, sem olli því, að S og Í gátu hvorki krafist bóta úr hendi W né H h/f. Sýkna. 67
- Árekstur varð milli bifreiðanna K og A á Akureyri. Ökumaður K ók norður Geislagötu og tók of krappa beygju til vinstri inn á Gránufélagsgötu og varð áreksturinn á syðri helmingi Gránufélagsgötu, þ.e. á hægri vegarhelmingi miðað við akstursstefnu A. Samkvæmt 68. gr. umferðarlaga var tjóni þannig skipt að L, eigandi K, varð að bera sjálfur $\frac{2}{3}$ hluta þess, en G, eigandi og ökumaður A, og Brunabótafélag Íslands $\frac{1}{3}$ hluta. 352
- Árekstur varð á gatnamótum Miklubrautar og Grensásvegar milli bifreiðanna R1 og R2. Ökumaður R1 ók suður Grensásveg og inn á gatnamótin móti biðskyldumerki án þess að gæta að

- umferð úr vestri eftir Miklubraut og olli árekstri við R2, sem kom austur Miklubraut. Átti ökumaður R1 því sök á árekstrinum samkvæmt 3. mgr. 48. gr. umferðarlaga nr. 40/1968. Ekki var ástæða til sakarskiptingar samkvæmt 68. gr. laganna. Eigandi R1 og ábyrgðartryggjandi bifreiðarinnar voru dæmdir til að greiða eiganda R2 það tjón, sem hann varð fyrir við áreksturinn. Sératkvæði. 915
- Vélskófla, eign A, rakst á bifreið S. Vélskóflan var við snjómokstur. Bifreiðinni var ekið inn á vinnusvæðið. Ökumaður stöðvaði bifreiðina og fór að athuga dót í bifreiðinni án þess að fylgjast með vélskóflunni eða gera vart við sig. Af hálfu A var því haldið fram að mikið kóf hefði verið í nefnt sinn. Talið var að ökumaður bifreiðarinnar hefði ekki sýnt þá aðgæslu sem honum bar og var hann talinn bera sök að hálfu. 928
- K höfðaði mál gegn J vegna líkamstjóns, sem hún varð fyrir við bifreiðarárekstur. Sýkna. Sjá: Fyrning. 1369
- Bifreið K og bifreið I lentu í árekstri á Akureyri. Bifreið K skemmdist og nam viðgerðarkostnaður kr. 47.965. Bifreið I var tryggð hjá váttryggingarfélaginu S. S greiddi K kr. 32.137 af viðgerðarkostnaðinum. K vildi ekki setta sig við þessa greiðslu og höfðaði mál gegn I og S. K beygði af vinstri vegarhelmingi Geislagötu inn á vinstri vegarhelming Gránufélagsgötu miðað við akstursstefnu hans og þar með andstætt 2. og 3. mgr. 46. gr. laga nr. 40/1968. Átti K því slíka sök á árekstrinum, að hann gat ekki krafið I og S um frekari skaðabætur vegna tjóns síns en honum hafði þegar verið greitt. 1652
- K og J voru sameigendur að bifreið, sem þau höfðu ábyrgðartryggt hjá S. K slasaðist við árekstur bifreiðarinnar við tvær aðrar bifreiðar. J ók bifreiðinni í nefnt sinn og átti sök á árekstrinum og var bótaskyldur gagnvart K. J og S var dæmt að greiða K helming tjóns hennar en J einum hinn helminginn. 1763

2. Ýmis tilvik

D s/f tók að sér að dæla steypu með sérstökum dælubíl í steypumót í hús, sem Ö var að byggja. G, einn af eigendum D s/f, stóð við dælubílinn og stjórnaði dælingunni. Ö og E, starfsmaður D s/f, tóku á móti steypunni. Stífla varð í slöngunni, sem flutti steypuna í mótin. Ö reyndi að losa stífluna en við það slóst hún í E, sem féll til jarðar 3,5 - 4 metra og hálsbrotnaði. Var hann talinn 100% öryrki frá slysdegi. E höfðaði mál gegn D s/f til greiðslu bóta vegna tjóns síns. Niðurstaða héraðsdóms og Hæstaréttar var sú, að D s/f bæri óskipta ábyrgð á tjóni E. D s/f greiddi E höfuðstól, vexti og málskostnað með samtals kr. 987.083,89. D s/f höfðaði nú mál gegn Ö til endurgreiðslu á ofangreindri fjárhæð ásamt vöxtum og málskostnaði. Dæmt

- var að hvor aðili D s/f og Ö bæru að hálfu ábyrgð á tjóni E. Var Ö því dæmdur til að greiða D s/f kr. 493.541,95. Sératkvæði. 373
- S var á dansleik á Sauðárkróki. Um nóttina urðu stimpingar í samkomuhúsinu og í þeim átökum fékk S þungt höfuðhögg svo að hann missti sjón á vinstra auga. S taldi að J hefði valdið meiðslunum eða verið upphafsmaður átakanna. Höfðaði S skaðabótamál gegn J. Ekki var fram kominn nægileg sönnun fyrir því að J hefði valdið meiðslunum. Ekki var heldur í ljós leitt að J hefði verið upphafsmaður átakanna eða þátttakandi í þeim þannig að það leiddi til skaðabótaskyldu. Var J því sýknaður af kröfum S. Sératkvæði. 410
- Ó var háseti á m/b Bryndísi. Hann stóð stjórnborðsmegin aftan við gálgann meðan verið var að hífa inn toghlerana, sem voru flæktir saman, en Ó átti að krækja gilsinum í bakborðshlerann til þess að greiða mætti þá í sundur. Þegar skipstjórinn hafði stöðvað spilið, kveðst Ó hafa ætlað að krækja gilsinum í hlerann, en þá hafi hann runnið til og fallið. Um leið hafi hann borið fyrir sig vinstri höndina sem lenti á segulhagla og splæsi þar við. Í sama mund hafi skipstjóri sett spilið af stað þannig að vírarnir hafi dregist upp í blökkina á gálganum. Slasaðist Ó mikið á hendinni. Ó hafði starfað tæplega tvo mánuði um borð í m/b Bryndísi og ekki fyrr verið á báti með skutdrætti. Hann var því ekki alls kostar vanur aðstæðum eins og voru um boð í m/b Bryndísi þrátt fyrir talsverða sjómannsreynslu. Ó fékk ekki sérstök fyrirmæli um framkvæmd verksins. Skipstjóra bar að fylgjast með vinnubrögðum Ó, ekki sist við þær sérstöku aðstæður að togvírar höfðu snúist saman þannig að báðir hlerarnir komu upp stjórnborðsmegin. Skipstjóra bar að gefa Ó fyrirmæli um hvenær óhætt væri að krækja gilsinum í hlerann. Slysið mátti þannig rekja til ófullnægjandi verkstjórnar sem meta bar skipstjóra til gáleysis. Var útgerð skipsins því ábyrg samkvæmt 8. gr. siglingalaga nr. 66/1963, sem voru í gildi á slysdegi, sbr. 171. gr. siglingalaga nr. 34/1985. Það var á hinn bóginn óvarlegt af Ó að reyna að krækja gilsinum í hlerann án þess að fullvissa sig um það áður, að hlerinn héldist stöðugur við gálgann, og þá eftir atvikum að bíða fyrirmæla skipstjóra. Þótti hæfilegt að Ó bæri sjálfur helming tjónsins en útgerð skipsins bætti honum það að hálfu. Varanleg örorka Ó var metin 25%. Tryggingafræðingur mat örorkutjón Ó. Þegar litið var til álitsgerðar tryggingafræðingsins, greiðslna, sem Ó hafði fengið frá Tryggingastofnun ríkisins, og hagræðis af skattfrelsi bóta sem þessara og eingreiðslu, var tjón Ó metið á kr. 1.230.000. Þá þótti miski hans hæfilega metinn á kr. 150.000. Var útgerðin dæmd til að greiða helming greindra fjárhæða að frádregnum greiðslum frá útgerðinni og tryggingafélagi kr. 132.500 eða samtals kr. 557.500 (690.000 - 132.500). Sératkvæði. 587

- E var ásamt tveimur öðrum mönnum vikið úr Vörubílstjórafélagi Suðurnesja. Einnig fékk félagið lagt lögbann á akstur E. Hæstiréttur felldi lögbannið úr gildi og dæmdi brottvikningu E ógilda. E höfðaði nú mál gegn V til greiðslu bóta fyrir fjártjón og miska. E sannaði ekki að hann hefði misst tekjur vegna lögbannsins og var því sýknað af öllum bótakröfum fyrir fjártjón. Lögbannsaðgerðum V fylgdu blaðaskrif. Aðgerðirnar beindust sérstaklega gegn persónu E og röskuðu þráfaldlega friði hans til að stunda atvinnu sína og ollu honum óþægindum. E voru með vísan til 27. gr., sbr. 24. gr. laga nr. 18/1949 dæmdar kr. 50.000 í miskabætur. 608
- S var ásamt tveimur öðrum mönnum vikið úr Vörubílstjórafélagi Suðurnesja. Félagið fékk einnig lagt lögbann á akstur S. S höfðaði mál gegn félaginu og krafðist bóta vegna þess tjóns er hann varð fyrir vegna lögbannsins. Var V. dæmt til að greiða honum kr. 100.000 vegna fjártjóns og kr. 75.000 í miskabætur með vísan til 27. gr., sbr. 1. mgr. 24. gr. laga nr. 18/1949. 617
- A var vikið úr Vörubílstjórafélagi Suðurnesja. V fékk einnig lagt lögbann á akstur A. A höfðaði skaðabótamál gegn V til greiðslu bóta fyrir fjártjón og miska. A sannaði ekki fjártjón en með vísan til 27. gr., sbr. 1. mgr. 24. gr. laga nr. 18/1949 var V dæmt til að greiða A fégjald fyrir miska kr. 50.000. 626
- G, sem var hjúkrunarfræðingur, vann á Kleppsspítala í Reykjavík. Hún fékk þau fyrirmæli frá lækni að gefa sjúklingnum J róandi lyf, væri hann ekki sofnaður um miðnætti. Um kl. 1.20 um nóttina fékk G boð um það að J væri órólegur í herbergi sínu. Fór G þá til herbergis hans í fylgd tveggja aðstoðarmanna og hafði með sér lyfið. Þegar hurðin á herberginu hafði verið opnuð í hálfa gátt og G ætlaði að tala við J, skellti hann fyrirvaralaust hurðinni aftur af miklu afli. Fingur vinstri handar G lenti á milli stafs og hurðar og tók framan af baugfingri. G höfðaði nú mál gegn heilbrigðisráðherra f.h. ríkisspítalanna og fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs og krafðist skaðabóta. G, sem var hjúkrunarfræðingur, hafði á hendi stjórn á því, hvernig gengið var til verks þess, er leiddi til meiðsla hennar. Slysið stafaði hvorki af saknæmum mistökum annarra starfsmanna stefndu né af því að dyrabúnaði sjúkrastofunnar væri áfátt. Slysið varð ekki heldur rakið til annarrar áhættu, sem stefndu báru fébótaábyrgð á gagnvart G. Voru stefndu því sýknaðir af öllum kröfum G. 775
- Húsasmiðurinn B vann við smíði nýbyggingar, sem H var að láta reisa. Hann var ráðinn í þessa vinnu af húsasmiðameistararum L, en tók hins vegar verklaun sín beint frá H. B var við störf sín uppi á vinnupalli ásamt L og trésmiðnum S. Hafði hann báðar hendur á klaufhamri sínum og reyndi að losa nagla. Féll

- hann þá aftur fyrir sig, yfir handrið pallsins og niður á gólf og slasaðist mikið. Hann höfðaði bótamál á hendur H. H hafði ráðið L til að annast og stjórna trésmíðavinnu við húsið. L áritaði teikningar, réð smíði til starfa og hafði á hendi umsjón með verkinu að öðru leyti og verkstjórn. H greiddi L sérstaka þóknun fyrir þessi störf. Kröfur sínar reisti B á því, að smíði vinnupallsins hefði verið áfátt. Það verk var á starfssviði L og samkvæmt reglum íslensks réttar um ábyrgð vinnuveitenda á mistökum starfsmanna sinna bar H ekki fébótaábyrgð á þeim frágangi handriðs á vinnupallinum, sem kröfur B voru reistar á. Var og ósannað, að verkfræðingur á vegum H hefði átt að hafa eftirlit með þessum þætti verksins. Sýkna. 1465
- G og K voru skipverjar á togara. Er togarinn var í Bremerhaven sinnaðist þeim á veitingahúsi. Ekki kom til átaka þar með þeim, en á leiðinni til skips datt G á andlitið ölvaður og hlaut einhverja áverka. G hélt því fram að þá um nóttina hefði K ráðist á sig um borð í skipinu og veitt sér hnefahögg með þeim afleiðingum að hann hefði kjálkabrotnað. G bar hvorki fram kvartanir við skipstjóra né aðra yfirmenn skipsins út af framkomu K. G leitaði ekki læknis vegna kjálkabrotsins fyrr en 13. maí 1985 og bar fyrst fram kæru á hendur K 15. s.m., þ.e. um það bil 7 mánuðum eftir að hann kveðst hafa kjálkabrotnað. Talið var ósannað, að G hefði kjálkabrotið K. Sýkna. 1483
3. Opinber mál
- J var saksóttur fyrir brot gegn 1. mgr. 194. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 fyrir nauðgun með því að hafa ráðist á X, er hún var stödd við leiði foreldra sinna, tekið hana kverkataki, haldið fyrir vit hennar og þröngvað henni til holdlegs samræðis með hrottafengnu ofbeldi. J var dæmdur til að sæta fangelsi í 3 ár og með vísan til 264. gr. almennra hegningarlaga að greiða X kr. 250.000 í miskabætur. 266
- S, sem var opinber starfsmaður, notaði fjölda falsaðra skjala til þess að afla sér fjárvinnings. Þótt eigi væri sannað svo að óyggjandi væri, að hann hefði falsað skjölin sjálfur með eigin hendi, þótti ekki vafamál að skjölin hefði hann notað vitandi vits til þess að blekkja með í lögskiptum. Var hann dæmdur í 6 mánaða fangelsi fyrir brot gegn 1. mgr. 155. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Heildarávinningur hans nam kr. 39.558,25 og var hann dæmdur til að greiða ríkissjóði þá fjárhæð. 274
- I sparkaði í andlit O á dansleik með þeim afleiðingum að O nefbrotnaði. Refsað var samkvæmt 1. mgr. 218. gr. hegningarlaga. Refsing eins mánaðar skilorðsbundið fangelsi. I var dæmdur til að greiða O kr. 10.000 í miskabætur. 999

- Í opinberu máli var S fundinn sekur um umboðssvik, sem var brot á 249. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Jafnframt var hann dæmdur til að greiða Sparisjóði Hafnarfjarðar kr. 160.690,58 í skaðabætur. 1773
- B var ákærður fyrir brot gegn 1. mgr. 218. gr. hegningarlaga fyrir að hafa slegið G og F. Sannað var að B sló G í andlitið, en ósannað að orsakasamband væri milli líkamsárásarinnar og heyrnarskerðingar G. Sannað að B sló einnig F. Refsað samkvæmt 217. gr. hegningarlaga. Refsing 20 daga varðhald. Þá var B dæmt að greiða G kr. 25.000 í miskabætur. 1785

Skattar

- Fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs höfðaði mál gegn K til greiðslu sölugjalds, en K átti svonefnda kjarnaborvél og tók að sér að bora fyrir gluggum og dyrum í húsum og annaðist ýmsa trésmíðavinnu á byggingarstöðum. Leggja bar til grundvallar lög nr. 10/1960 um söluskatt, sbr. lög nr. 23/1980. Orðið vinna í 7. gr. varð ekki skýrt svo, að það tæki til verka, sem unnin eru með jafnstörvirku tæki og kjarnaborvél K. Bar þá og að hafa í huga, að í 7. gr. eru taldar undanþágur frá hinni almennu reglu í 2. gr. um söluskattsskyldu, sbr. 4. gr. f-lið, og varð 7. gr. þess vegna ekki skýrð rúmri skýringu. Var krafa fjármálaráðherra því tekin til greina. 972
- L höfðaði mál gegn fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs til ógildingar á samsköttun á eignum hennar og eignum tveggja dætra hennar. Samkvæmt fortakslausum ákvæðum 82. gr. laga nr. 75/1981 ber að telja eignir barns, sem er innan 16 ára aldurs, með eignum foreldra eða hjá þeim manni, sem nýtur barnabóta vegna barnsins. Voru því ekki fyrir hendi skilyrði til lögjöfnunar frá 1. tölulið A-liðar 7. gr. sömu laga. Ákvæði 6., 82., 67. og 83. gr. laganna voru sett með stjórnskipulegum hætti, sbr. 44. gr. og 45. gr. stjórnarskrár, og fullnægja því þeim kröfum, sem gera ber til skattalaga samkvæmt 40. og 77. gr. stjórnarskrárinnar. Skattlagning þessi mismunaði eða íþyngdi K eigi svo miðað við aðra skattþegna að brotið hafi verið gegn 67. gr. stjórnarskrárinnar eða þeim jafnræðisreglum, sem þar og í ýmsum öðrum stjórnarskrárákvæðum koma fram. Var því ekki fallist á kröfur K. Sératkvæði. 1008

Skilasvik

- Sjá: Sýkna. 1726

Skilorð

- M var sakfelldur fyrir brot gegn 211. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 með því að stinga Þ með vasahnífi hægra megin í brjóstið með þeim afleiðingum að Þ lést. Refsing var ákveðin fangelsi í 4 ár, skilorðsbundin. Sjá: Manndráp. 700
- Ó var fundinn sekur um brot gegn 195. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 með því að hafa samfarir utan hjónabands við stúlkuna K, sem gat ekki spornað við samförunum vegna greindarskorts og vanþroska. Refsing var ákveðin 5 mánuðir, en rétt þótti að fullnustu þriggja mánaða verði frestað í tvö ár, ef Ó heldur almennt skilorð 57. gr. hegningarlaganna. 1179
- G var fundinn sekur um þjófnað, skjalafals og tékkasvik. Refsing var ákveðin 6 mánaða fangelsi. G játaði greiðlega brot sín. Hann hafði samkvæmt sakavottorði ekki síðan gerst sekur um refsiverð lögbrot og bætt það tjón, sem hann olli með brotum í málinu, auk þess sem alllangt var liðið síðan brotin voru drýgð og fjölskylduhagir hans aðrir en þá og hann hafði stundað vinnu. Var refsingin því skilorðsbundin í þrjú ár. 1434

Skiptalög

- Hlutfélagið B var tekið til gjaldþrotaskipta. Ágreiningur reis um hvaða kröfur Lífeyrissjóðs málm- og skipasmiða og Félags blikksmiða hefðu forgang í þrotabúið. Fallist var á með þrotabúi B, að 6. töluliður 84. gr. skiptalaga nr. 3/1978 sé undantekningarákvæði sem hvorki verði túlkað rýmkandi lögskýringu né beitt með lögjöfnun. Bar því að skrá ákvæðið eftir orðanna hljóðan, þannig að hugtökin „mál hefur verið höfðað“ og „dómur“ taki ekki til meðferðar lögtaksmála fyrir fógetarétti. Framlagning lögtaksbeiðni í fógetarétti var því eigi talin málshöfðun í merkingu nefnds ákvæðis. 968

Skipti

- Með hliðsjón af veðreglum og þeirri meginreglu, að réttarstaða veðhafa breytist ekki við gjaldþrotaskipti á búi veðþola, þótti eiga að skýra 1. tl. 86. gr. skiptalaga nr. 3/1878 svo, að hann taki ekki til vaxta af veðtrygðum kröfum, sem á hafa fallið eftir upphafsdag skipta, að því leyti sem þær fást ekki greiddar beint af andvirði veðsins. 1735

Skírlífisbrot

- Ó var fundinn sekur um brot gegn 195. gr. hegningarlaganna með því að hafa samfarir utan hjónabands við stúlkuna K, sem ekki gat spornað við samræðinu vegna greindarskorts og vanþroska. Refsing var ákveðin 5 mánaða fangelsi skilorðsbundið. 1179

Skjalafals

- K taldist sannur að því að hafa samt X falsað nafn útgefanda og framseljanda á tvo 25.000 króna víxla. Þá falsaði hann nafn sambýliskonu sinnar M sem útgefanda á sex víxlum samtals að fjárhæð kr. 50.000. Alla ofangreinda víxla lét K í hendur X, sem notaði þá í bílaviðskiptum. Þá framvísaði K til þinglýsingar veðskuldabréfi að fjárhæð kr. 870.000, útgefnu af honum sjálfum, og veðleyfi, eftir að hafa falsað nafn M á veðleyfið. Brotin vörðudu öll við 1. mgr. 155. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Refsing var dæmd fangelsi í 10 mánuði, þar af 7 mánuði skilorðsbundið. 122
- S, opinber starfsmaður, notaði mikinn fjölda skjala í reiknings-skilum sínum við ríkissjóð. Þótt eigi væri sannað svo að óyggjandi væri, að hann hefði falsað skjölin sjálfur með eigin hendi, þótti ekki vafamál, að skjölin hefði hann notað vitandi vits til þess að blekkja með í lögskiptum. Var honum refsað samkvæmt 1. mgr. 155. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940, sem tæmdi sök, þannig að hann var ekki jafnframt dæmdur fyrir brot gegn 247. gr. sömu laga. Var refsing ákveðin 6 mánaða fangelsi. 274
- K var fundinn sekur um að hafa framvísað nokkrum sparisjóðs-bókum til úttektar á innstæðum vitandi að bækurnar voru stolnar. Notaði hann við þetta úttektarseðla með röngum nafn-ritunum sem ýmist voru ritaðar af honum sjálfum eða af öðrum með vitund og að fyrirlagi hans. Tókst K með þessu að ná fé út úr sparisjóðsbókunum, samtals að fjárhæð 1.265.000 krónur. Varðaði verknaður þessi við 1. mgr. 155. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 og 1. mgr. 254. gr. sömu laga. 890
- J breytti fjárhæð tékka úr 500 krónum í 5.000 krónur. Hann seldi tékkann og fékk fyrir hann kr. 5.000. Var honum dæmd refsing í 3 mánuði fyrir brot á 1. mgr. 155. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. 921
- H og K voru fundnir sekir um skjalafals með því að falsa tvo tékka og nota þá í viðskiptum. Var refsing H ákveðin 3 mánaða fangelsi, en refsing K 4 mánaða fangelsi. Sératkvæði. 1426
- G var m.a. fundinn sekur um brot gegn 155. gr. hegningarlaganna með því að fá Y til að falsa tékka, sem G seldi í staðgreiðslu-viðskiptum. Afganginn, sem fékkst til baka við sölu tékkanna, notaði G til kaupa á áfengi. Refsing var ákveðin sex mánaða fangelsi. Skilorð. 1434

Skjöl. Synjun framlagningar

- H höfðaði mál fyrir bæjarþingi Reykjavíkur gegn B og D til staðfestingar á löghaldi. A og S stefndu H, B og D til þess að þeim yrði dæmt skylt að hlíta meðalgöngu A og S í málinu og að synjað yrði um staðfestingu á löghaldinu. H, B og D kröfðust

þess að meðalgöngusökinni yrði vísað frá. Um þá kröfu fór fram munnlegur málflutningur. Í upphafi málflutningsins krafðist lögmaður A og S að fá að leggja fram ljósrit af bréfi. Lögmaður H mótmælti framlagningu skjalsins og synjaði dómariinn þá að skjalið yrði lagt fram á þessu stigi málsins. A og S skutu málinu til Hæstaréttar með kæru samkvæmt heimild í f-lið 1. mgr. 21. gr. laga nr. 75/1973. Ekki þótti loku fyrir það skotið að skjalið gæti skipt máli við úrlausn frávisunarkröfunnar. Héraðsdómari innti umboðsmenn aðila ekki eftir því hvort lokið væri gagnasöfnun um frávisunarkröfuna og ekki varð séð að umboðsmaður A og S hefði lýst yfir að svo væri. Var synjun dómara á viðtöku skjalsins því felld úr gildi.

578

Skuldamál

E seldi S hús. Þeir urðu ásáttir um riftun á kaupsamningi. Í skriflegri yfirlýsingu um riftunina sagði, að E greiddi S kr. 50.000 til baka, en þær framkvæmdir, sem S hefði gert á húsinu, yrðu eign E. S framseldi J kröfuna samkvæmt yfirlýsingunni. J krafði E um greiðslu. E hélt því m.a. fram að framsalið væri mála-myndagerningur og hann hafði uppi fleiri mótbárur, sem byggðar voru á viðskiptum hans við S. Ekki var fallist á mótbárur E og var hann dæmdur til að greiða J ofangreinda fjárhæð. Sératkvæði.

430

M höfðaði mál gegn E og G persónulega og f.h. verslunarinnar F s/f til greiðslu á vöruúttekt. E og G keyptu F s/f 18. maí 1984. Þeir kváðust hins vegar hinn 1. júní 1984 hafa stofnað ásamt fleirum K h/f og hafi hlutafélagið yfirtekið verslunarrekstur þar sem áður var verslun F s/f, en E og G sáu áfram um reksturinn. Héraðsdómur dæmdi E og G óskipt til að greiða M vöruúttektina. G áfýjaði málinu til Hæstaréttar, sem tók fram að G og E hefðu keypt F s/f í sameiginu. Vöruúttektin hefði farið fram í nafni F s/f. G teldi að reksturinn hefði farið fram á vegum K h/f. Hvað sem því liði, yrði ekki séð, að nokkru sinni hefði komist á neitt viðskiptasamband milli M og K h/f né að M hefði verið kunnugt um tilvist hlutafélags þessa. Var G því dæmdur til að greiða kröfuna. Kröfu M gegn E var vísað frá Hæstarétti þar sem M hafði ekki áfrýjað málinu gagnvart E.

513

G tók að sér að innrétta veitingahús S. Deilt var m.a. um yfirborganir á kaupþöxtum trésmiða, sem tíðkast höfðu í samskiptum aðilja um 12 ára skeið. Kauptaxtar samkvæmt kjarasamningum stéttarfélaga eru lágmarkstaxtar, sbr. 1. gr. laga nr. 55/1980, sem heimilt er að semja um yfirborganir á, þar sem þeir falla utan verðlagslaga, sbr. 2. mgr. 2. gr. laga nr. 56/1978. Var S því skuldbundinn til að greiða G þær yfirborganir.

1672

Skuldaröð

Gjaldheimtan í Reykjavík gerði þá kröfu fyrir skiptarétti Reykjavíkur að vangreidd opinber gjöld fyrrum starfsmanna H h/f yrðu viðurkennd sem krafa utan skuldaraðar á hendur þrotabúi H h/f. Studdi G kröfu sína við reglu 69. gr. laga nr. 6/1978. Því grundvallarskilyrði nefndrar greinar var ekki fullnægt í málinu, að til staðar hefði verið við upphaf skipta sérgreind eða afmörkuð peningafjárhæð í vörslum þrotabúsins, sem hugsanlegt eigarréttartilkall G gæti beinst að. Var kröfu G því hafnað. Fyrir Hæstarétti gerði G þá varakröfu að umdeild fjárhæð yrði viðurkennd sem forgangskrafa á grundvelli 1. tl. 84. gr., sbr. 87. gr. laga nr. 3/1878. Þessi krafa var ekki gerð í héraði og var henni því vísað frá Hæstarétti sbr. 45. gr. laga nr. 75/1973.	664
Ágreiningur reis um það hvort fjárkröfur H í þrotabú H h/f væru forgangskröfur skv. 84. gr. skiptalaga nr. 3/1978, sbr. 1. gr. laga nr. 23/1979. Sjá: Gjaldþrotaskipti.	693
Sjá: Lögveðsréttur.	1735

Skyldusparnaður

Ágreiningur reis milli F h/f og ríkissjóðs um það hvort áfallnir ógreiddir dráttarvextir af opinberum gjöldum F h/f 1. febrúar 1979 ættu að valda því, að hann færi á mis við verðbætur á skyldusparnað vegna verðlagshækkana á árinu 1979. Fjárhæð dráttarvaxtaskuldarinnar nam 12.718 nýkrónum. Í 6. gr. laga nr. 3/1978 var sá skilmáli settur fyrir greiðslu verðbóta að „sé skyldusparnaður ekki greiddur að fullu fyrir 1. febrúar 1979, reiknast verðbætur þó aðeins frá 1. janúar næsta ár á eftir fullnaðarskilum,“ og í 3. mgr. 5. gr. laganna segir, að skyldusparnaður teljist að fullu greiddur þegar „fullnaðarskil hafa verið gerð á öllum þinggjöldum gjaldanda til ríkissjóðs samkvæmt þinggjaldabók ásamt þar greindum skyldusparnaði.“ Við hina almennu álagningu 1978 námu opinber gjöld F h/f 849.457,90 nýkrónum. Þar af var aðstöðugjald 116.845 nýkrónur og kirkjugarðsgjald 2.687,43 nýkrónur. Samkvæmt skýrum orðum laganna skipti hér aðeins máli þinggjöld „til ríkissjóðs“. Ekki var deilt um, að F h/f hefði 15. janúar 1979 lokið við að greiða alla álagninguna 849.457,90 nýkrónur. Hafði hann þá greitt Gjaldheimtunni mun hærri fjárhæð en nam þinggjöldum til ríkissjóðs og skyldusparnaði. Samningar innheimtuaðilja Gjaldheimtunnar um skiptingu þess fjár sín á milli þóttu ekki binda F h/f í þessu sambandi. Var krafa F h/f um greiðslu á kr. 490.881 því tekin til greina. Sératkvæði.	362
--	-----

Stefnubirting

H átti skráð lögheimili að Fálkagötu 26 í Reykjavík. B reyndi að

birta áskorunarstefnu á hendur H þar. Ekki var leitt í ljós fyrir Hæstarétti að birting héraðsdómsstefnu á hendur H hefði ekki mátt takast samkvæmt 1. mgr. 95. gr., sbr. 96. gr. laga nr. 85/1936. Voru því ekki skilyrði til að höfða málið með birtingu stefnu í Lögbirtingablaðinu, sbr. 2. mgr. 95. gr. laganna. Var héraðsdómur því ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði.

734

Stjórnarskrá. Stjórnskipun

T var eigandi jarðar í Eyjarhreppi. Hann leigði I jörðina með byggingarbréfi 27. janúar 1984. I fluttist ekki á jörðina. Eyjarhreppur höfðaði þá mál gegn T og I og gerði þá kröfu, að byggingarbréf þeirra yrði dæmt ógilt. Er málið var flutt fyrir Hæstarétti hafði I ekki flust á jörðina. Þegar það var virt, þótti byggingarbréfið eigi vera í gildi sem ábúðarsamningur um jörðina þannig að jörðin teldist vera byggð á leigu samkvæmt upphafsákvæði 1. mgr. 2. gr. ábúðarlaga nr. 64/1976. Varð og eigi talið, að þær almennu takmarkanir, sem eigendum jarða eru settar um meðferð þeirra samkvæmt 1. mgr. 2. gr. og 21. gr. ábúðarlaga, sbr. og 6. gr. jarðalaga nr. 65/1976, væru andstæðar ákvæðum 67, greinar stjórnarskrárinnar þannig að þeim yrði eigi beitt af þeirri ástæðu, en svo sem dómkröfum var háttað í málinu komu eigi sérstaklega til álita ákvæði II. kafla ábúðarlaga um húsakost á leigujörðum. Taldist byggingarbréfið því eigi vera í gildi. Sératkvæði.

683

Sjá: Útvarpslög.	748
Sjá: Skattar.	1008
Sjá: Gengismunur.	1018
Sjá: Byggingarsamvinnufélög.	1361

Stjórnsýsla

Með úrskurði 19. júní 1984 mælti dómsmálaráðuneytið svo fyrir með tilvísun í 22. gr. barnalaga nr. 9/1981, að I skyldi greiða K tvöfalt meðalmeðlag með börnum þeirra, uns þau næðu fullum 18 ára aldri. I höfðaði mál gegn K sín vegna og f.h. barnanna og dómsmálaráðherra og fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs og gerði þá kröfu að felldur yrði úr gildi með dómi úrskurður dómsmálaráðuneytisins. I taldi í fyrsta lagi, að eftir 1. gr. stjórnarskrárinnar nr. 33/1944, hefði dómsmálaráðuneytinu verið óheimilt að byggja á ákvæðum IV. kafla barnalaga og kveða upp úrskurðinn, þar sem ráðuneytið hefði með því beitt dómsvaldi. Hvað sem leið heimild dómstóla til að fjalla um gildi hins umdeilda úrskurðar eða endurskoða niðurstöðu hans, var ekki talið, að það væri andstætt stjórnarskránni að fela stjórnvöldum að taka ákvarðanir þær sem mælt er fyrir um í IV. kafla barnalaga. Þá hélt I því fram, að ráðu-

- neytið hefði brostið vald til að kveða upp hinn umdeilda úrskurð, þar sem valdsmaður sé nefndur í 22. gr. barnalaga, en það orð verði ekki notað um ráðuneytið. Þó að fallast mætti á það með I, að orðið valdsmaður, sem oft er notað í barnalögunum, taki ekki í mæltu máli yfir ráðuneytið, og þótt í 3. mgr. 16. gr. laganna sé gerður munur á ráðuneytinu og valdsmanni, varð að líta svo á, að í 22. gr. merki hið umdeilda orð m.a. ráðuneyti. Byggðist það á venju um framkvæmd sifjaréttarmála og því, hvert er hlutverk ráðuneytisins í afgreiðslu mála á þessu sviði. Gögn þau um fjárhag I, sem lögð höfðu verið fyrir dómstólana, sýndu að það gekk í berhögg við þarfir barna hans og K að binda framfærslueyri frá honum við meðalmeðlag. Voru því ekki efni til að taka kröfu I til greina. 473
- Félagsmálaráðherra veitti byggingafræðingnum I löggildingu til að gera aðaluppdrætti samkvæmt 12. gr. byggingalaga nr. 54/1978 og reglugerð nr. 292/1979. Arkitektafélag Íslands höfðaði mál gegn félagsmálaráðherra og I til ógildingar á löggildingu þessari. Ákvæði nefndrar 12. gr. urðu ekki eftir orðum sínum eða aðdraganda skýrð á þann veg, að þau veittu arkitektum en ekki öðrum, sem þar eru taldir, rétt til að gera aðaluppdrætti að húsum og öðrum mannvirkjum. Átti I því rétt á löggildingu félagsmálaráðherra að fengnum tilteknum skilyrðum. 1444
- Arkitektafélag Íslands höfðaði mál gegn félagsmálaráðherra og byggingafræðingnum SJ til ógildingar á löggildingu, sem félagsmálaráðherra veitti SJ til að gera aðaluppdrætti að húsum og öðrum mannvirkjum. Krafa félagsins var ekki tekin til greina. Sjá næsta mál hér á undan. 1456
- Arkitektafélag Íslands höfðaði mál gegn félagsmálaráðherra og byggingafræðingnum SH til ógildingar á löggildingu, sem félagsmálaráðherra veitti SH til að gera aðaluppdrætti að húsum og öðrum mannvirkjum. Krafa félagsins var ekki tekin til greina. Sjá tvö næstu mál hér á undan. 1460

Sýkna

- S var á dansleik á Sauðárkróki. Um nóttina urðu stimpingar í samkomuhúsinu og í þeim átökum fékk S þungt höfuðhögg svo að hann missti sjón á vinstra auga. S taldi, að J hefði valdið meiðslunum eða verið upphafsmaður átakanna. Höfðaði hann skaðabótamál gegn J. Ekki var fram komin nægileg sönnun fyrir því, að J hefði valdið meiðslunum eða verið upphafsmaður átakanna eða þátttakandi í þeim þannig að það leiddi til skaðabótaskyldu. Sýkna. Sératkvæði. 410
- S höfðaði mál gegn fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs og uppboðshaldaranum í Árnessýslu til greiðslu skaðabóta vegna tjóns, sem hann taldi sig hafa orðið fyrir vegna mistaka uppboðshaldara

- við uppboð. Sýkna. Sératkvæði. Sjá: Dómaraverk, fébóta-
ábyrgð. 643
- K var sóttur til saka fyrir brot gegn iðnaðarlögum nr. 42/1978, og
var honum dæmd sektarrefsing í sakadómi. Hæstiréttur tók
fram, að ofangreind lög tækju til rekstrar hvers konar iðnaðar
í atvinnuskyni og væri lögð refsing við því að reka iðnað, án þess
að fullnægja skilyrðum laganna um iðnréttindi. Þótt sannað
væri, að K hefði tekið myndir í Handbók Alþingis gegn
greiðslu, þótti það afmarkaða tilvik út af fyrir sig ekki nægja
til að telja hann hafa rekið ljósmyndaiðnað í atvinnuskyni í
merkingu laganna. Var K því sýknaður af kröfum ákæru-
valdsins. Sératkvæði. 674
- B, húsasmiður að iðn, starfaði við smíði nýbyggingar, sem H var
að láta reisa að Smiðjuvegi 9 í Kópavogi. Hann var ráðinn í
þessa vinnu af húsasmiðameistarannum L, en tók hins vegar
verklaun sín beint frá H. Hinn 2. október 1980 var B við störf
sín uppi á vinnupalli í um fjögurra metra hæð frá gólfi ásamt
L og trésmiðnum S. Hafði hann báðar hendur á klaufhamri
sínnum og reyndi að losa nagla. Féll hann þá aftur fyrir sig, yfir
handrið pallsins og niður á gólf og slasaðist alvarlega. Hann
höfðaði bótamál á hendur H. H var ekki talinn bera ábyrgð
á tjóni B. Sýkna. Sjá: Skaðabætur. 1465
- J var ákærður fyrir brot gegn 4. tl. 1. mgr. 250. gr. almennra
hegningarlaga nr. 19/1940, sbr. 22. gr. sömu laga, fyrir að
mismuna lánardrottnum. Samkvæmt 2. mgr. 250. gr. laga nr.
19/1940 verður lánardrottinn ekki refsað fyrir hlutdeild í broti
samkvæmt 4. tl. 1. mgr. 250. gr. nema hann hafi komið
skuldunaut til að framkvæma ívilnun á þeim tíma, er hann sá
að gjaldþrot eða greiðslustöðvun vofði yfir. Ósannað var
að svo hefði verið um ráðstöfun þá, sem ákært var fyrir,
og verknaði J var ekki þannig lýst í ákæru. Sýkna. Sér-
atkvæði. 1726

Sýkna að svo stöddu

- Margs konar ágreiningur reis milli OÍ og S út af samningi aðila um
söluumboð S á olíum og bensíni fyrir OÍ. S féllst á kröfu OÍ
um viðurkenningu á eignarrétti OÍ að stöðvarhúsi, olíudælum
og jarðgeymum fyrir olíu og bensín á lóðinni nr. 24/26 við Fells-
múla í Reykjavík. Hins vegar var ekki tímabært að fjalla um
eignarrétt að öðrum verðmætum, sem OÍ krafðist eignarréttar
á, þar sem ekki lá fyrir, hvort OÍ ætti þess kost að neyta for-
gangsréttar síns samkvæmt samningi aðila frá 30. desember
1975 beinlínis eftir efni þess réttar. Með tilvísun til 69. gr. laga
nr. 85/1936 var S því sýknaður að svo stöddu af þessum kröfum
OÍ. Sératkvæði. 1374

Sýknað af skaðabótakröfu

Sjá: Lausafjárkaup. 1524

Sölugjald

Sjá: Skattar. 972

Sönnun

S höfðaði skaðabótamál gegn bifreiðaverkstæði Þ h/f vegna skemmda á vél vörubifreiðar. Taldi S að rekja mætti skemmdirnar til mistaka starfsmanna Þ h/f, þegar þeir skiptu um olíu og olíusíu í bifreiðinni 18. júní 1982. Þótti verða að leggja til grundvallar það álit héraðsdóms, sem skipaður var sérfróðum meðdómendum, að sían hefði ekki verið sett síðar í bifreiðina en þann 18. júní 1982 og að skemmdir þær, sem fram komu í vélinni, mætti rekja til mistaka við ísetningu hennar. Var Þ h/f dæmt til að greiða S skaðabætur vegna skemmdanna á vélinni. 241

Með kaupsamningi 14. janúar 1983 keypti S m/b Sif af A og B. Samkvæmt kaupsamningnum miðaðist „staða“ yfirtekinna lána við dagsetningu hans. Samkvæmt beinu ákvæði í kaupsamningnum ábyrgðust A og B, að ekki hvíldu á bátnum aðrar veðkröfur en í samningnum greindi. Sjá: Kaupsamningar .. 260

Á almennum dansleik á Sauðárkróki kom til stimpinga með mönnum með þeim afleiðingum að S hlaut slík meiðsli, að hann missti sjón á vinstra auga. S taldi, að J bæri ábyrgð á tjóninu. Ekki kom fram nægileg sönnun fyrir því að J hefði valdið meiðslum þeim sem S hlaut. Ekki var heldur í ljós leitt að J hefði verið upphafsmaður átaka þeirra sem urðu á dansleiknum eða þátttakandi í þeim þannig að það leiddi til skaðabótaskyldu. Var J því sýknaður af kröfum S. Sératkvæði. 410

Kaupstaðurinn H höfðaði mál gegn L h/f og gerði aðallega þá kröfu, að L h/f yrði dæmt til að viðlögðum dagsektum að fjarlægja 2 birgðaskemmur sínar en til vara aðra birgðaskemmuna af lóð bæjarins. Önnur skemma L h/f stóð að öllu leyti á erfðafestulandi. Leyfi bæjarráðs 9. júní 1952 fyrir þeirri skemmu var bundið því skilyrði að eigandi yrði á brott með hana bænum að kostnaðarlausu þegar bærinn þyrfti á lóðinni að halda. Ekki kom fram að H hefði lýst sig reiðubúinn til að leysa til sín erfðafestulandið sem skemman stóð á. Þótti því ekki sannað að umræddu skilyrði væri fullnægt. Var aðalkrafa H því ekki tekin til greina. Hins vegar þótti eiga að taka varakröfu H til greina og dæma L h/f til að fjarlægja hina skemmuna að viðlögðum 5.000 króna dagsektum til H. Sératkvæði. 437

Í opinberu máli taldi Hæstiréttur sannað, að H og K hefðu framið skjálafals. Tveir dómara skildu sératkvæði. Þeir töldu svo

- mikinn vafa leika á um sekt ákærðu, að rétt væri að sýkna þá með vísan til 108. gr. laga nr. 74/1974. 1426
- G höfðaði mál gegn K til greiðslu skaðabóta vegna líkamsárverka, sem K hafði verið valdur að, þegar þeir voru skipverjar á sama skipi. G bar hvorki fram kvartanir við skipstjóra né aðra yfirmenn skipsins út af framkomu K. G leitaði ekki læknis vegna kjálkabrotsins fyrr en 13. maí 1985 og bar fyrst fram kæru á hendur K 15. s.m., þ.e. um það bil 7 mánuðum eftir að hann kvaðst hafa kjálkabrotnað. Var því ósannað að K hefði valdið kjálkabrotinu. Sýkna. 1483
- Í opinberu máli var talið sannað, að B hefði slegið GB í andlitið. Gögn málsins dugðu hins vegar ekki til að í málinu væri upplýst, að orsakasamband væri milli líkamsárásarinnar og heyrnar-skerðingar GB. Sannað var, að B sló GF á hægra gagnauga, svo að sprunga kom í gegnum beinið við neðri augabrun. . 1785

Tékkar

A. Einkamál

- Mál var höfðað sem tékkamál. Á „tékkunum“ var ekki getið útgáfu-staðar, svo sem skylt var samkvæmt 5. tl. 1. gr. tékkalaga nr. 94/1933, né heldur tilgreindur staður við nafn útgefanda, sbr. 4. mgr. 2. gr. laganna. Umrædd skjöl fullnægðu þar af leiðandi ekki formskilyrðum 1. gr. tékkalaga. Sýkna með vísan til 1. mgr. 18. gr. laganna. 1579
- Bankinn V höfðaði mál gegn T til greiðslu á 11 tékkum. T framseldi tékkana til bankanna L og B með áritun sinni. Fyrir neðan framsalsáritun T á bakhlið tékkanna var stimplað orðið „Greitt“ ásamt dagsetningu og nafni hlutaðeigandi banka en án áritunar. Handhöfn V á tékkunum með umræddum stimplunum L og B og sá langi tími, sem liðinn var frá sýningu þeirra, gat bent til þess að V kynni allt að einu að hafa tekið við þeim og skuldfært á reikning útgefanda. Var héraðsdómara því eigi rétt að leggja efnisdóm á málið án þess að fyrir lægju gleggri upplýsingar um þessi atriði, sbr. 114. gr. og 120. gr. laga nr. 85/1936. Var dómurinn ómerktur og vísað heim í hérað til meðferðar og dómsuppsögu að nýju. 1700

B. Opinber mál

- Staðfest var sú niðurstaða héraðsdóms að ákærði J hefði með því að nota þrjá tékka, sem reyndust án innistæðu við sýningu í greiðslubönkum, unnið til refsingar samkvæmt 1. mgr. 73. gr. laga nr. 94/1933, sbr. 1. gr. laga nr. 35/1977. Sératkvæði. 93
- Ákærvaldið höfðaði mál gegn G og J fyrir útgáfu tékka þrátt fyrir það að innstæða væri eigi nægjanleg á reikningnum. J var dæmd refsing fyrir brot á 73. gr. tékkalaga nr. 94/1933, sbr. lög nr.

35/1977. Einn „tékkanna“ fullnægði ekki formskilyrðum 1. gr. tékkalaganna til að hafa tékkagildi eftir 2. gr. laganna, þar sem á hann vantaði útgáfudag. Varð því ekki dæmd refsing eftir 73. gr. fyrir útgáfu þess skjals. 1191

Tóbaksauglýsingar

Ríkissaksóknari höfðaði mál gegn Ó fyrir að hafa sem ritstjóri og ábyrgðarmaður tímaritsins Samúels birt í myndum og texta með yfirskriftinni „Þýzkar gæðasígarettur á markaðinn“ umfjöllun um vindlinga, sem telja yrði auglýsingu á tóbaksvörum og með þeim hætti brotið gegn banni á slíkum auglýsingum. Í 1. mgr. 78. gr. laga nr. 74/1984 um tóbaksvarnir er bann lagt við auglýsingum á tóbaki, og í 3. mgr. sömu greinar segir að með auglýsingum í lögum þessum sé m.a. átt við hvers konar tilkynningar til almennings o.fl. Blaðagreinin var ekki auglýst í venjulegum skilningi þess orðs, og eigi varð heldur talið að hin rýmkæða merking orðsins samkvæmt 3. mgr. næði til hennar. Var Ó því sýknaður af kröfum ákærvaldsins. Sératkvæði. 394

Túlkun

K reisti tilkall sitt til mjólkurkæliklefa og frystiklefa á kaupsamningi aðilja um vörubirgðir og tæki í verslunarhúsum L s/f. Framangreindra klefa var að vísu getið á skrá þeirri er gerð var og til var vísað í kaupsamningi aðilja. Þeir voru hinsvegar ekki sérstaklega verðlagðir á skránni svo sem áskilið var í 3. gr. samningsins og gert var um aðra sem þar eru taldir. Brast því sönnur fyrir því að K hefði orðið eigandi klefanna með samningnum. Var krafa L s/f um sýknu því tekin til greina. Sératkvæði. 253

Umboðssvik

S var fundinn sekur um brot gegn 249. gr. hegningarlaganna fyrir að hafa misnotað greiðslukort með því að nota það í viðskiptum langt umfram heimildir og láta auk þess hjá líða að tryggja innstæðu, sem nam úttektarheimild á ávísanareikningi sínum við sparisjóð H. 1773

Umferðarlög

Sjá: Bifreiðar.

Uppboð

Á uppboði voru stóðhestar B slegnir K héraðsdómslögmanni sem hæstbjóðanda. K mætti á uppboðinu með B sem lögmaður hans. Þótti mega við það miða að K hefði boðið í hestana sem umboðsmaður B en ekki vegna sjálfs sín. Hafði K enda eigi verið stefnt fyrir Hæstarétt svo sem rétt hefði verið að gera ef hann var sjálfur uppboðskaupandi. Samkvæmt þessu var B í senn uppboðskaupandi, sem greiða átti uppboðsandvirðið, og

uppbóðspoli, sem fékk í sinn hlut sama uppbóðsandvirði að frádregnum kostnaði við uppbóðið og við að handsama hina lausgangandi stóðhesta. Fyrir Hæstarétti kom og fram, að B greiddi uppbóðsandvirðið og tók hestana í sínar hendur er uppbóðshaldari hafði slegið þá K á uppbóðinu. Áfrýjun uppbóðsins af hálfu B að löngu liðnum almennum áfrýjunarfresti til þess að fá það felld úr gildi samrýmdist ekki framangreindum athöfnum hans eins og á stóð. Var málinu því vísað frá Hæstarétti. Sératkvæði. 388

Uppgjör

Sjá: Byggingasamvinnufélög. 1361

Upprekstrarréttur

Eigendur sjö jarða í Grýtubakkahreppi gerðu þær dómkröfur, að jörðum þeirra fylgdi upprekstrarréttur á Flateyjarðalsheiði vestan Dalsár. Vitneskja eigendanna og forvera þeirra um eignarráð að hinum einstöku nafngreindu landspildum á Vesturheiðinni stóðu því í vegi, að eigendur hefðu mátt vinna hefð á rétti til upprekstrar á heiðinni, sbr. 2. gr. hefðarlaga nr. 46/1905. Var kröfum eigendanna því hafnað. Sératkvæði. Sjá einnig: Afréttir. 1656

Uppsögn

J starfaði í nokkur ár við ræstingar í íþróttahúsi kaupstaðarins S. Um var að ræða hálfsdagsstarf, og vann hún á vöktum. Íþróttahúsið var lokað yfir sumartímann og vann hún því aðeins frá 1. september ár hvert til 1. júní næsta ár. Hinn 24. maí 1983 var J sagt upp starfi „vegna endurskipulagningar á rekstri íþróttahúss með tilkomu sundlaugar og íþróttavallar.“ Ekkert varð af opnun sundlaugarinnar þetta haust og hóf J störf að nýju 1. september 1983 og vann til 1. júní 1984 er íþróttahúsinu var lokað. J kvaðst hafa ætlað að hefja störf aftur um haustið, en þá hafi verið búið að ráða aðra í hennar stað. S sannaði ekki að um tímabundna ráðningu J hafi verið að ræða til 1. júní 1984. Var S dæmdur til að greiða J kaup í þrjá mánuði miðað við 1. september 1984. Sératkvæði. 729

Útburðargerðir

Sjá: Ábúð. 658

Útgáfusamningur

Á árinu 1959 tók I að sér að semja íslensk-þýska orðabók, sem Í h/f ætlaði að gefa út. Síðar unnu K og T einnig að samningunni. Í h/f greiddi þeim nokkra þóknun upp í væntanleg

höfundarlaun. Í janúar 1979 andaðist I. Með bréfi 15. mars 1983 var Í h/f tilkynnt um samningsslit. K, T og S, ekkja I, sömdu við annan útgefanda um útgáfu bókarinnar. Vegna samningsrofa voru þau dæmd til að greiða Í h/f skaðabætur að fjárhæð kr. 1.500.000. Sératkvæði. Sjá: Skaðabætur.

560

Útivist

1. Fyrir Hæstarétti: Áfrýjandi sækir ekki þing fyrir Hæstarétti. Útivistadómur 1, 2, 92, 93, 266, 317, 356, 507, 640, 641, 642, 643, 931, 932, 933, 1164, 1165, 1166, 1167, 1168, 1594
2. Í héraði 401, 1038, 1086, 1579

Útvarpslög

Sannað var að K, E og H stóðu að stofnun útvarpsstöðvar og útsendingu útvarpsefnis í október 1984. Varðaði það atferli á þeim tíma við 1. gr., sbr. 24. gr. útvarpslaga nr. 19/1971. Eftir að brot þeirra var framið leystu útvarpslög nr. 68/1985 lög nr. 19/1971 af hólmi. Samkvæmt þeim skal Ríkisútvarpið annast útvarp, en sú breyting er gerð frá fyrri lögum að heimilað er að veita öðrum leyfi til útvarpsrekstrar, 2. gr. laganna. Þá eru refsíákvæði laganna með öðrum hætti en hinna eldri laga. Í 37. gr. laga nr. 68/1985 er refsing lögð sérstaklega við brotum gegn tveimur greinum laganna, 33. og 25. gr., en síðan segir í 3. mgr.: „Um önnur brot á lögum þessum fer eftir ákvæðum almennra hegningarlaga“, og er ákvæði þetta ekki skýrt nánar. Hæstiréttur taldi að heimildarlaus útvarpsstarfsemi varðaði nú við 1. mgr. 186. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 og bar því samkvæmt 2. gr. almennra hegningarlaga að sakfella K, E og H samkvæmt því ákvæði, þó að því athuguðu að eigi varð dæmd þyngri refsing en orðið hefði eftir ákvæðum laga nr. 19/1971. Eigi var talið að það væri andstætt 72. gr. stjórnarskrárinnar að takmarka rétt manna til útvarpsrekstrar með þeim hætti sem gert var í útvarpslögum. Þá var ekki fallist á að atferli þeirra hefði verið refsilaust vegna neyðarréttarsjónarmiða. Eigi var heldur talið að einkaréttur Ríkisútvarpsins til útvarpsrekstrar hefði fallið niður við það, að útsendingar lágu að nokkru leyti niðri um skeið. Var hver hinna ákærðu dæmdur í 25.000 króna sekt.

748

Tíu menn voru sannir að sök að hafa stofnað útvarpsstöð á Ísafirði og staðið að útsendingu útvarpsefnis í október 1984. Voru þeir hver um sig dæmdir til að greiða 15.000 króna sekt. Sjá næsta mál hér að framan.

757

Vanaafbrotamaður

H var fundinn sekur um brot á 248. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 fyrir tékkasvik. Refsing hans var með hliðsjón af 72.

gr., 77. gr., 78. gr. og 255. gr. hegningarlaganna ákveðin fangelsi í 12 mánuði. 1410

Vanhæfi dómara

Bólstaðarhlíðarhreppur, Lýtingsstaðahreppur og Seyluhreppur höfðuðu mál fyrir aukadómpingi Húnavatnssýslu og kröfðust viðurkenningar á eignarrétti þeirra á Eyvindarstaðaheiði. Héraðsdómarrinn hafði undirritað samkomulag f.h. Blönduóshrepps við Rafmagnsveitur ríkisins sem virkjunaraðila Blöndu. Bar honum með hliðsjón af 5. tl. 36. gr. laga nr. 85/1936 að víkja sæti í málinu. 1160

Í máli ákæruvaldsins gegn S kom fram, að héraðsdómarrinn starfaði sem fulltrúi ríkissaksóknara, er rannsókn í málinu stóð yfir, og mælti fyrir um hana fyrir hönd ríkissaksóknara með tveimur bréfum. Þóttu þessi afskipti hans af rannsókn málsins hafa í för með sér að hann gæti ekki farið með það og dæmt sbr. 2. mgr. 15. gr. laga nr. 74/1974, sbr. grundvallarreglu 1. og 5. tl. og 7. tl. 36. gr. laga nr. 85/1936. Var héraðsdómur því ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar. 1189

Vanhæfi ríkissaksóknara

Ákæruvaldið höfðaði mál gegn sjö starfsmönnum bankans Ú fyrir stórfellda vanrækslu og hirðuleysi í starfi. H var skipaður ríkissaksóknari frá 1. júlí 1986. J, bróðir hans, tók sæti í bankaráði bankans Ú 1. janúar 1985 og átti því sæti í bankaráðinu hluta þess tímabils, sem ákæra lýtur að. Mjög nán tengsl voru milli starfsviðs og starfsskyldna bankastjóra og bankaráðs. Var því ekki rétt, að ríkissaksóknari tæki ákvörðun um ákæru í málinu sbr. 22. gr. laga nr. 74/1974, sbr. 2. málsg. 15. gr. sömu laga og grundvallarreglu 3. og 7. tl. 36. gr. laga nr. 85/1936. Var ákærunni því vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði. 995

Ríkissaksóknari höfðaði refsímál gegn fjórum starfsmönnum H h/f. Voru ákærðu m.a. saksóttir fyrir að hafa misgert stórlega við bankann Ú með því að leggja fyrir hann röng og villandi gögn og að hafa með sviksamlegum hætti náð að auka skuldir H h/f við bankann um samtals rúmlega 400 miljónir króna á árunum 1984 og 1985. Málið hlaut að varða mjög bankaráð bankans Ú. Ríkissaksóknari, sem undirritaði ákærana, var bróðir eins bankaráðsmannsins. Var ákærunni vísað í heild frá héraðsdómi með vísan í grundvallarreglur 3. og 7. tl. 36. gr. laga nr. 85/1936 og 22. gr. laga nr. 74/1974. Sératkvæði. 1146

Varnarþing

J keypti íbúð í Kópavogi af A. J taldi, að eignin væri haldin leyndum göllum. Höfðaði hann skaðabótamál fyrir bæjarþingi Kópavogs

á hendur A, sem bjó á Akureyri. Fallist var á þá niðurstöðu héraðsdómara að hin sérstaka varnarpingsregla 78. gr. laga nr. 85/1936 ætti ekki við um mál þetta. Þá var ekki talið að J hefði sýnt fram á að skilyrði hefðu verið til þess að höfða mætti málið fyrir bæjarþingi Kópavogs samkvæmt heimildinni í 80. gr. sömu laga. Var frávisunardómur héraðsdómara því staðfestur.

650

Vátrygging

Sjá: Bifreiðar. 1763

Verðbætur

Ágreiningur reis milli F h/f og fjármálaráðherra um það hvort áfallnir ógreiddir dráttarvextir af opinberum gjöldum F h/f 1. febrúar 1979 ættu að valda því að hann færi á mis við verðbætur á skyldusparnað vegna verðlagshækkana á árinu 1979. Fallist var á sjónarmið F h/f. Sératkvæði. Sjá: Skyldusparnaður.

362

Verðtrygging

Með kaupsamningi 16. júní 1982 tók Ö að sér að reisa hús fyrir N. Ágreiningur reis með aðilum m.a. út af því, hvort Ö ætti rétt á verðbótum. Við undirskrift kaupsamnings var ákvæði um verðbætur breytt frá því sem var í samþykktu kauptilboði. Kvaðst Ö hafa viljað láta það koma fram í kaupsamningi að upphaf útreiknings verðbóta skyldi miða við byggingarvísitöluna 1015 stig. N gerði sér grein fyrir framangreindri breytingu er hann undirritaði samninginn. Hann greiddi verðbætur samkvæmt skilningi Ö af greiðslum sem féllu í gjalddaga 10. febrúar, 10. mars og 10. maí 1983. Var N því bundinn af skilningi Ö á þessu ákvæði kaupsamningsins og var hann dæmdur til að greiða Ö verðbætur. Ö réttlætti ekki drátt sem varð á afhendingu bílskúrs. Þótti N því ekki eiga að greiða verðbætur vegna ógreidds kostnaðar við bílskúrinn. Sjá: Fasteignakaup.

77

Með kaupsamningi 6. maí 1980 keypti G íbúð af B og N og tók G að sér að greiða áhvilandi veðskuldir á 1. veðrétti við Landsbanka Íslands að eftirstöðvum kr. 22.260,79. Var þar miðað við fjárhæð veðskuldabréfanna án álags vegna verðbótaákvæða þeirra. Eftirstöðvar þeirra að meðtöldum verðbótum reyndust hins vegar vera kr. 44.462,34 í maí 1980. Ekki var sannað að G hefði við kaupin tekið að sér greiðslu hærri fjárhæðar en í samningnum greinir. Voru B og N því dæmd til að greiða G mismuninn kr. 22.381,55. Sératkvæði. Sjá: Fasteignakaup.

310

Verjandabóknun

Með dómi Hæstaréttar 4. júní 1987 var ákæru í málinu nr. 162/1987 vísað frá héraðsdómi. Sjó hæstaréttarlögmenn, sem voru verjend-

ur ákærðu í málinu, fóru þess á leit, að Hæstiréttur úrskurðaði þeim þóknun úr ríkissjóði fyrir störf þeirra. Með vísan til 3. mgr. 86. gr. og 2. mgr. 87. gr. laga nr. 74/1974 var hverjum um sig ákveðin verjandaþóknun úr ríkissjóði. 1162

Verkanir áfrýjunar

M og K stofnuðu til óvígðrar sambúðar en slitu henni. Á sambúðartímanum eignuðust þau tvö börn. Með úrskurði 7. nóvember 1986 ákvað dómsmálaráðuneytið að M skyldi hafa forsjá beggja barnanna og framfæra þau einn. Að kröfu M úrskurðaði fógæti hinn 10. desember 1986, að M skyldi settur inn í umráð beggja barnanna með beinni fógætagerð en börnin voru þá bæði hjá K. Í meðferð málsins fyrir fógætaréttinum lagði K fram áfrýjunarstefnu þar sem áfrýjað var til Hæstaréttar úrskurði fógæta frá 10. desember 1986. Jafnframt krafðist K þess að framkvæmd innsetningar yrði frestað uns áfrýjun yrði til lykta leidd. M mótmælti frestbeiðni þessari. Hinn 10. febrúar 1987 úrskurðaði fógæti, að frestbeiðni K skyldi tekin til greina. M kærði þennan úrskurð til Hæstaréttar. Hæstiréttur vísaði til H.1985. 1168 og taldi „atvik ekki slík, þótt um börn sé að tefla, að hér beri að víkja frá þeirri réttarreglu sem við á um beinar fógætagerðir, að áfrýjun úrskurðar um að gerð skuli fram fara, fresti ekki framkvæmd gerðarinnar. Hefur sú réttarregla stoð í grunnrökum ákvæðis þess sem lögfest er í 3. mgr. 44. gr. laga nr. 19/1887 varðandi aðfarargerðir, að áfrýjun úrskurðar, um að gerð eigi fram að fara, fresti ekki framkvæmd á honum.“ Var úrskurður fógæta um að frestur skyldi veittur því felldur úr gildi. Sératkvæði. 384

Samkvæmt kröfu S og D var í fógætarétti hinn 8. maí 1987 kveðinn upp úrskurður þess efnis að gerðarbeiðendur skyldu fá umráð hryssu, sem málið snerist um. Hinn 21. maí 1987 kröfðust gerðarbeiðendur þess að úrskurðurinn yrði framkvæmdur með atbeina fógæta. Gerðarþolar mótmæltu framgangi gerðarinnar á þeim forsendum að úrskurðinum yrði áfrýjað til Hæstaréttar og lögðu fram ljósrit af áfrýjunarstefnu. Gerðarbeiðendur mótmæltu frestbeiðni þessari. Með vísan til 44. gr. aðfararlaga nr. 19/1887 hafnaði fógæti frestbeiðni gerðarþola. Var sú niðurstaða staðfest í Hæstarétti. 1105

Verkkaup

Í maí 1984 tók B h/f að sér að mála hús á vörubifreið fyrir F s/f og krafði F s/f um kr. 109.763,71 sem endurgjald fyrir verkið. F s/f taldi þetta endurgjald allt of hátt og fékk dómkvadda matsmenn, sem komust að þeirri niðurstöðu, „að hæfileg greiðsla fyrir málunina“ væri kr. 59.300. B h/f vildi ekki una

matinu og höfðaði mál til greiðslu reikningsfjárhæðarinnar. Var matið lagt til grundvallar við úrlausn málsins og var krafa B h/f því tekin til greina með kr. 59.300.

635

Verksamningar

Sjá: Skuldamál. 1672

Sjá: Riftun. 1690

Vextir

F h/f krafði ríkissjóð um verðbætur vegna skyldusparnaðar. Hæstiréttur tók kröfuna til greina, en í forsendum dómsins segir m.a.: „Fallast ber á kröfu áfrýjanda um vaxtafót og ekki er ágreiningur um upphafstíma vaxta. Einnig ber að fallast á það, að í kröfu um dómvexti samkvæmt lögum nr. 56/1979 felist krafa um vaxtavexti, ella verða þeir ekki „jafnháir hæstu innlánsvöxtum við innlánsstofnanir eins og þeir eru ákveðnir samkvæmt lögum á hverjum tíma, þannig að sem fyllst tillit sé tekið til varðveislu á verðgildi fjármagns,“ eins og kveðið er á í lögnum. Leggja skal áfallna dómvexti við höfuðstól á 12 mánaða fresti talið frá 10. maí 1984. Lagarök standa hins vegar ekki til þess að leggja vexti þá, sem á féllu fram að þeim tíma, við höfuðstól eins og krafa er gerð um í málinu.“ Sératkvæði. 362

D s/f tók að sér að dæla steypu með sérhönnuðum dælubíl í steypumót húss, sem Ö hafði í byggingu. G, einn af eigendum D s/f, stóð við bifreiðina og stjórnaði dælunni, en E, starfsmaður D s/f, og Ö, sem var jafnframt húsasmíðameistari, tóku á móti steypunni. Ö missti tök á slöngunni og slóst hún í E, sem féll til jarðar og slasaðist alvarlega. E höfðaði mál gegn D s/f og var D s/f talinn bera óskipta ábyrgð á tjóni E. D s/f greiddi E dómskuldina 24. nóvember 1983 með kr. 987.083,89 að meðtöldum vöxtum og málskostnaði. Höfðaði D s/f því næst mál gegn Ö til greiðslu á þeirri fjárhæð. Dæmt var að hvor aðili D s/f og Ö bæru að hálfu ábyrgð á tjóni E. Var Ö dæmdur til að greiða D s/f kr. 493.541,95 ásamt 32% ársvöxtum frá 24. nóvember 1983 til 21. desember s.á., 25% ársvöxtum frá þeim degi til 21. janúar 1984, 19% ársvöxtum frá þeim degi til birtingardags héraðsstefnu 16. nóvember 1984 en með dómvöxtum frá þeim degi til greiðsludags. Dómvextir skyldu lagðir við höfuðstól um hver áramót, í fyrsta sinn 31. desember 1984. Sératkvæði. 373

Í h/f var dæmdur til að greiða E, sem var vélstjóri á skipi Í h/f, þriggja mánaða kaup vegna uppsagnar, samtals kr. 210.815,25. Í h/f mótmælti vaxtakröfu E sem of hárrí. Með bréfi 20. mars 1985 til Í h/f krafðist E kauptryggingar í 3 mánuði frá 4. febrúar 1985, kr. 97.337. Mál þetta var þingfest á bæjarþingi

- Reykjavíkur 30. apríl 1985. Þá var enn ekki ljóst, hver aflahlutur staðgengils E yrði og var endanleg dómkrafa ekki sett fram fyrr en í þinghaldi 4. desember 1985. E þótti ekki eiga rétt á vöxtum frá 5. febrúar 1985 svo sem hann krafðist, heldur þótti rétt að dæma vexti af kr. 97.337 frá 20. mars 1985 og af kr. 210.815,25 frá 4. desember 1985. Var Í h/f dæmdur til að greiða árlega dráttarvexti, svo sem þeir eru á hverjum tíma ákveðnir af Seðlabanka Íslands, frá framangreindum dögum til greiðsludags. 404
- E seldi S hús 15. júní 1982. Með yfirlýsingu 5. ágúst 1982 varð samkomulag með þeim um riftun á kaupunum og skyldi E greiða S til baka kr. 50.000. S framseldi J framangreinda kröfu. Í máli J gegn E hélt E því fram að umrædda fjárhæð skyldi hann greiða án vaxta er hann væri búinn að koma fjárhag sínum í lag eftir að fjárhagsörðugleikar hans vegna riftunarinnar væru um garð gengnir, en sýnilegt hefði verið að þeir myndu standa nokkurn tíma. Væri krafan því ekki í gjalddaga fallin. Litið var svo á að E hefði borið að greiða skuldina, er hann seldi húseignina á ný hinn 13. október 1982. Fyrir héraðsdómi krafðist J dómvaxta frá 1. október 1984 en þann dag var héraðsdómstefna birt E. Upphafstími vaxta var ákveðinn 13. október 1982 „og einungis dæmda dómvexti má leggja við höfuðstól á 12 mánaða fresti, í fyrsta sinn 24. janúar 1986.“ Sératkvæði. 430
- Fyrir Hæstarétti var eingöngu deilt um upphafstíma vaxta. Fallist var á með héraðsdómi, að ósannað væri, að áfrýjendur hefðu gert ákveðna kröfu um greiðslu fyrr en með bréfi 19. apríl 1985. Var héraðsdómur, sem dæmdi vexti frá þeim tíma, staðfestur, en málinu hafði ekki verið gagnáfrýjað og stefndi krafðist staðfestingar dómsins. 490
- Vaxtakrafa í opinberu máli var ekki svo nákvæm að unnt væri að taka hana til greina fyrr en frá birtingardegi laga nr. 25/1987, sem var 14. apríl 1987, sbr. 14. gr. laganna. Krafa um dráttarvexti frá þeim tíma var því tekin til greina, en vaxtakröfu frá 13. september 1983 til 14. apríl 1987 var vísað frá héraðsdómi. 1191
- Í máli Þ og kaupstaðarins A var deilt um rétt Þ til endurgjalds fyrir jarðhitaréttindi, sem hann hafði veitt A í jörðinni Björk. Fallist var á að Þ bæri greiðsla samkvæmt samningi aðila vegna heits vatns, sem A nýtti úr tiltekinni borholu. Vextir til Þ voru ákveðnir dómvextir samkvæmt lögum nr. 56/1979 (hæstu innlánsvextir) frá 2. september 1982 til 13. apríl 1987, en frá 14. sama mánaðar dráttarvextir samkvæmt auglýsingum Seðlabanka Íslands um dráttarvexti. 1201
- Margs konar ágreiningur reis milli OÍ og S út af samningi aðila um söluumboð S á olíum og bensíni fyrir OÍ. S stóð í verulegum vanskilum með þær greiðslur, sem hann átti að standa OÍ

skil á samkvæmt samningnum. Yfirlit ÓÍ um viðskipti hans og S báru þó með sér, að S voru ekki reiknaðir vextir. Ekki var heldur sýnt fram á, að afdráttarlaus áskilnaður hefði í þessi efni verið gerður af ÓÍ með öðrum hætti fyrir en til málaferla dró. Var krafa ÓÍ um vexti því ekki tekin til greina.

1374

Viðskeyting

Margs konar ágreiningur reis milli ÓÍ og S út af samningi aðila um söluumboð S á olíum og bensíni fyrir ÓÍ. S féllst á kröfu ÓÍ um viðurkenningu á eignarrétti hans að stöðvarhúsi, oliudælum og jarðgeymum fyrir olíu og bensín á lóðinni nr. 24/26 við Fells-múla. Hins vegar var ekki tímabært að fjalla um eignarrétt að öðrum verðmætum, þar sem ekki lá fyrir, hvort ÓÍ ætti þess kost að neyta forgangsréttar síns samkvæmt samningi aðila beinlínis eftir efni þess réttar. Með vísan til 69. gr. laga nr. 85/1936 var S sýknaður að svo stöddu af kröfum ÓÍ að þessu leyti. Sératkvæði.

1374

Vinnusamningar

H h/f og S h/f gerðu 29. mars 1982 með sér verksamning og yfirtók H h/f byggingu botnrásar við Sultartangavirkjum. HE og 10 aðrir starfsmenn S h/f færðust jafnframt á launaskrá hjá H h/f og skyldi sá síðarnefndi greiða þeim kaup. Hinn 9. apríl 1982 var HE sagt fyrirvaralaust upp störfum af verkstjóra H h/f. Skömmu eftir að HE hóf vinnu á Sultartanga lagði H h/f fyrir hann samningsform, sem bar yfirskriftina „Ráðningarsamningur um störf við virkjunarframkvæmdir á Tungnársvæði á vegum Hagvirkis h/f.“ Miðað var við að með frumkvæði sínu um þessa samningsgerð hefði m.a. vakað fyrir H h/f að uppfylla gr. 12.1.1 í kjarasamningi við virkjunarframkvæmdir á svæðinu. Þegar til þessa var litið og gætt samnings þess, sem H h/f hafði gert við S h/f, þótti HE hafa mátt ætla, að hann ætti að vinna við smíði botnrásanna á vegum H h/f uns því verki væri lokið, þó eigi lengur en til 19. júní 1983, og að hann mætti halda sér að H h/f um ráðningu sína og starfskjör þann tíma. Var H h/f dæmdur til að greiða HE staðgengilslaun en HE dró þó frá laun, sem hann aflaði hjá S h/f til þess tíma er starfslok voru áætluð.

330

E var 2. vélstjóri á Ásgeiri RE, sem Í h/f átti, frá 1. janúar til 9. október 1984, er hann veiktist. Hann fékk veikindalaun hjá Í h/f frá 9. október til 9. desember 1984 í samræmi við kjarasamning. Hann var útskrifaður af lækni sem vinnufær 4. febrúar 1985 og sneri á til vinnu. Í h/f neitaði að taka hann í vinnu þar sem annar maður hafði verið ráðinn til starfans. Í h/f var heimilt að víkja E úr skiprúmi samkvæmt 32. gr. sjó-

- mannalaga nr. 67/1963. Talið var ósannað, að E eða eiginkona hans hefði fengið tilkynningu um frávikningu úr starfi, og Í h/f hafði ekki næga ástæðu til að líta svo á, að ráðningarsamningurinn félli úr gildi án hans aðgerða eftir samtal skrifstofustjóra félagsins og eiginkonu E. Vottorð það, sem Í h/f aflaði sér 16. janúar 1985 um heilsufar E þar sem fram kom, að E gæti hafið fyrri störf fljótlega, benti og til þess, að Í h/f hefði talið að E væri enn í starfi hjá félaginu. Var Í h/f dæmdur til að greiða E þriggja mánaða staðgengilslaun samtals kr. 210.815,25. 404
- J starfaði í nokkur ár við ræstingar í íþróttahúsi kaupstaðarins S. Starfið var unnið á vöktum og var um að ræða hálf dagsstarf. Einungis var unnið frá 1. september ár hvert til 1. júní næsta ár á eftir. Með bréfi 24. maí 1983 var J sagt upp starfi vegna endurskipulagningar á rekstri íþróttahúss með tilkomu sundlaugar. Ekkert varð af opnun sundlaugarinnar og kvaddi bæjarstjóri hana til starfa á ný um haustið, og vann hún til 1. júní 1984. Um haustið var J ekki kvödd til vinnu. Talið var ósannað, að samkomulag hefði orðið milli aðila um tímabundna endurráðningu J og varð S að bera hallann af þeim sönnunarskorti. Var S því dæmdur til að greiða J kaup í þrjá mánuði miðað við 1. september 1984. Sératkvæði. 729
- B var ráðinn til að leika á vegum F hlutverk í kvikmynd. Eftir að B var byrjaður æfingar var honum sagt upp. B fékk dæmdar bætur vegna uppsagnarinnar. Sjá: Skaðabætur. 1059
- E réðst til starfa hjá endurskoðunarskrifstofunni M h/f. Í starfssamningi var ákvæði þess efnis, að E væri óheimilt að takast á hendur störf fyrir viðskiptamenn M h/f „næstu tvö ár frá þeim degi að hann hverfur úr þjónustu“ M h/f. E lét af störfum hjá M h/f og hóf þá ásamt öðrum rekstur endurskoðunarskrifstofunnar R s/f. Á starfstímabili E hjá M h/f kom þar inn nýr viðskiptaaðili. Ekki átti E neinn hlut að því að til þeirra viðskipta stofnaðist. Í lok ársins 1983 leitaði aðili þessi eftir viðskiptasambandi við R s/f og var til þeirra viðskipta stofnað. M h/f höfðaði mál gegn E til greiðslu á kr. 324.840 fyrir missi viðskiptasambands á grundvelli samnings aðila. Með hliðsjón af 35. gr. laga nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggæringa var E dæmd til að greiða M h/f kr. 120.000. 1293
- Þ var skipverji á báti, sem Á gerði út. Um það var samið, að Þ og aðrir skipverjar hefðu frí í tvo daga um hverja helgi. Laugardaginn 13. október 1984 hafði Þ unnið að viðgerð á veiðarfærum bátsins, þegar hann átti eftir þessu samkomulagi að eiga frí. Ágreiningur varð milli aðila, hvort lagt skyldi af stað í veiðferð þennan dag áður en frítímanum var lokið. Vegna þessa ágreinings gekk Þ af skipinu. Þ átti inni hjá Á kr. 69.134,00 í laun vegna veikinda-

- forfalla frá því um sumarið. Höfðaði hann mál gegn Á til greiðslu þeirrar fjárhæðar. Á viðurkenndi þá kröfu en krafðist frádráttar vegna fyrirvaralauss brothlaups Þ úr skiprúmi. Á sannaði ekki, að honum hefði verið heimilt að hnika frítímanum til. Var Þ því heimilt að segja upp, eins og hann gerði, og ganga af skipinu. Var gagnkrafa Á því ekki tekin til greina og var hann dæmdur til að greiða Þ ofangreinda fjárhæð. 1339
- S var háseti á b/v Hólmadrangi, sem H h/f átti og gerði út. Var hann skráður á togarann tímabilið 24. júní til 7. september 1984. Þegar hann var á leið til skips 8. september 1984 var honum tjáð að hann ætti að fara í launalaust leyfi þar sem hann væri veikur. Þessu mótmælti S. Krafði hann H h/f um staðgengilslaun í veiðiferðinni, sem í hönd fór. Ekkert kom fram um að heimilt hefði verið að lögum að láta S fara í launalaust leyfi. Ekki var sannað að S hefði verið veikur. Var krafa S um staðgengilslaun í allri veiðiferðinni ekki tekin til greina en félagið var dæmt að greiða honum laun í 7 daga vegna fyrirvaralausrar uppsagnar. 1358
- I, sem hafði sveinsréttindi í hárgreiðslu, réðst til hárgreiðslumeistarans G, sem rak hárgreiðslustofu í Hafnarfirði. G fór til dvalar í Svíþjóð. Þegar launagreiðslurnar til I höfðu dregist í um einn mánuð, ræddi I um kaup sitt við F, eiginmann G. Að sögn I féllst F ekki á að greiða, heldur hafði hann fundið að störfum hennar og sagt að lokum: „Skilaðu lyklinum og þú mætir ekki framar...“ I skilaði lyklinum og höfðaði mál gegn G vegna fyrirvaralausrar uppsagnar. G bar fyrir sig fyrirvaralaust brothlaup I. I var rétt að ganga út frá því, að henni væri vikið úr starfi hjá G. Var krafa hennar um bætur því tekin til greina. 1614

Vinnuslys

- Sjá: Skaðabætur. 587
- Húsasmiðurinn B féll ofan af vinnupalli og slasaðist mikið. Hann höfðaði mál gegn H, sem greiddi honum laun. H, sem hafði ráðið húsasmiðameistara til að annast verkið, var ekki talinn bera ábyrgð á tjóni B, sem byggði kröfur sínar á því að smíði vinnupalls við hús H hefði verið áfátt. Sýkna. 1465

Vísitölutryggð veðskuldabréf

- Sjá: Verðtrygging. 310

Víxlar. Víxilmál

- S í Espoo í Finnlandi gaf 7. september 1983 út víxil að fjárhæð USD 7000. B h/f samþykkti víxilinn sem var með gjalddaga 30. september 1983. S framseldi víxilinn OY Credit Ab í Finnlandi. Hinn 17. apríl 1984 greiddi B h/f inn á víxilinn USD 1.678. Útgefandi víxilsins framseldi víxilinn til Oy Credit Ab eftir að afsagnarfrestur var

- liðinn. Samkvæmt 20. gr. víxillaga nr. 93/1933 hafði framsalið því einungis áhrif sem framsal almennrar kröfu, þ.e. framsals-hafi öðlaðist einungis þann rétt sem framseljandi hafði. Það hafði hins vegar engin áhrif á víxilskyldu samþykkjanda víxils-ins, B h/f, þótt framsalið færi fram eftir lok afsagnarfrests. Gat B h/f því ekki komið að vörnum, sem snertu lögskiptin sem að baki víxlinum lágu. Var B h/f dæmt að greiða eftirstöðvar víxilsins. 348
- O höfðaði víxilmál gegn G. Eigi var dregið í efa að G hefði verið löglega stefnt í héraði og að honum hefði verið kunnugt um málsóknina. Átti hann þannig kost á að bera fram kröfur og málsástæður í héraði, og varð ekki fallist á það að hann mætti koma þeim að fyrir Hæstarétti, sbr. 45. gr. laga nr. 75/1973. 1083
- O höfðaði áskorunarmál til greiðslu víxilskuldar á hendur G. G var löglega stefnt í héraði og G var kunnugt um málsóknina. Átti hann þannig kost á að bera fram kröfur og málsástæður í héraði. Varð eigi fallist á að hann mætti koma þeim að í Hæsta-rétti, sbr. 45. gr. laga nr. 75/1973. 1086
- G höfðaði mál gegn B til greiðslu þriggja víxla. Allir víxlarnir voru gefnir út af P fyrir hönd einkafyrirtækis hans, V, og framseldir af honum, en samþykktir af B til greiðslu í bankanum U. G var ábek-ingur á öllum víxlunum. P greiddi alla víxlana með tékka, sem reyndist síðar innstæðulaus, og fékk víxlana afhenta með stimpli Ú. G leysti til sín tékkann. P var úrskurðaður gjaldþrota. G fékk víxlana afhenta úr þrotabúi P gegn afhendingu frumrits tékkans, en hann hafði áður lýst tékkakröfunni í búið. Greiðslu-staður víxlanna var í Reykjavík og mátti því höfða málið, sem var víxilmál, í Reykjavík samkvæmt 3. mgr. 82. gr. laga nr. 85/1936. Byggt var á því, að B hefði ekki greitt víxlana, og var hann ekki laus frá skuldbindingu sinni samkvæmt þeim eftir 3. mgr. 40. gr. víxillaga nr. 93/1933. Ekkert var fram komið um, að hann hefði með öðrum hætti orðið laus undan skuldbindingunni. Viðskipti G og Ú um innstæðulausan tékka höfðu ekki áhrif á úrslit máls-ins. Skipti G og þrotabús P voru með þeim hætti að telja varð að G hefði leyst til sín víxlana. Eftir 3. mgr. 47. gr. víxillaga var G því heimilt að krefjast greiðslu frá B, sbr. 43., 48. og 50. gr. lag-anna. Víxlana lagði G fram í málinu. 1354

Vöruflutningar

- Hinn 3. nóvember 1982 gerðu S og Ó með sér farmsamning (Gencon) þar sem S tók að sér að flytja fyrir Ó 3000 tonn af fiskimjöli til Annaba og Alsírborgar í Alsír. S taldi sig eiga rétt á auka-biðdagagjaldi. Var Ó sýknaður af þeirri kröfu. Sjá: Aukabið-dagagjald. 245

Vörumerki

Á árinu 1967 reis ágreiningur milli Freyju h/f og norska fyrirtækisins A/S Freia um hvort nota mætti norska orðið Freia í vörumerki er A/S Freia lét skrá hér á landi. Þessu ágreiningsmáli lauk með dómi sjó- og verslunardóms Reykjavíkur 9. maí 1969 með þeim málalokum að notkun orðsins var dæmd óheimil vegna ruglings-hættu. Héraðsdómnum var ekki áfrýjað. Eigi að síður hélst við-skiptasamband aðila í óbreyttu formi til ársloka 1984, er því var slitið fyrir uppsögn A/S Freia. Á þessu tímabili leitaði A/S Freia leyfis Freyju h/f til að fá að skrásetja vörumerkið Freia hér á landi. Sú málaleitan var ekki samþykkt af Freyju h/f. Þá var ekki heldur fallist á það, að A/S Freia hefði nú öðlast vörumerkja-rétt hér á landi fyrir vörumerki sitt „Freia“ eftir ákvæðum 2. greinar laga um vörumerki nr. 47/1968 svo sem skiptum aðila var háttað. A/S Freia var því óheimilt að auðkenna hér á landi vörur sínar með orðinu Freia, svo og FREIA HELNÖT. Þá bar hinu norska fyrirtæki að láta afmá úr vörumerkjaskrá vörumerkin FREIA HELNÖT og P.P. LAKRISPASTILLER FREIA. Sér-atkvæði.

1706

Yfirborganir

G tók að sér að innrétta veitingahús S. Ágreiningur var m.a. um yfir-borganir. Yfirborganir á kauptöxtum trésmiða höfðu tíðkast í samskiptum aðila um 12 ára skeið. Kaupxtaxtar samkvæmt kjara-samningum stéttarféлага eru lágmarkstaxtar, sbr. 1. gr. laga nr. 55/1980, sem heimilt er að semja um yfirborganir á, þar sem þeir falla utan verðlagslaga, sbr. 2. mgr. 2. gr. laga nr. 56/1978. Vegna hinnar löngu venju um yfirborganir í samskiptum málsaðila var talið, að S hefði verið sludbundinn til þeirra yfirborgana, sem G krafði hann um, enda var ósannað að reiknað hefði verið hærri meistaraálag en Verðlagsstofnun heimilaði.

1672

Þjófnaður

S braust ásamt öðrum manni inn í hús og stálu þeir þar myndbands-tæki. S hafði frá árinu 1954 til ársins 1985 hlotið 33 refsíðoma vegna þjófnaðar og í mörgum tilvikum að auki vegna annarra auðgunarbrot. Refsað var samkvæmt 244. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940, sbr. 72. gr. og 255. gr. Refsing 6 mánaða fangelsi.

526

S stal seðlaveski, sem meðal annars hafði að geyma tékka að fjárhæð kr. 10.000, úr bifreið á bifreiðastæði. Refsað var samkvæmt 244. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940, sbr. 78. gr. Refsing 6 mánaða fangelsi.

743

G sló eign sinni á útvarp, segulbandstæki og tékkhefti, er hann var gest-komandi í íbúð. Þar með braut hann gegn 244. gr. hegningarlag-

- anna. Hann var einnig dæmdur fyrir skjalafals og svik. Þegar málið kom fyrir Hæstarétt hafði G bætt það tjón, sem hann olli með brotum sínum, og hagir hans voru nú aðrir. Refsing sex mánaða fangelsi. Skilorð. 1434
- M braust ásamt fleirum inn í útsölu Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins, og stálu þeir þar allmörgum kössum af áfengi og vindlingum. Þá braust M ásamt fleirum inn í söluskála í Borgarnesi, og stálu þeir þar 220.000 krónum í peningum og tékkum. Var refsing dæmd samkvæmt 244. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940. 1620

Þóknun

- Teiknistofan G s/f tók að sér teiknivinnu fyrir K. Krafði teiknistofan K um kr. 694.590 umfram það, sem hún hafði þegar fengið greitt hjá K. Talið var að teiknistofan hefði fengið að fullu greitt fyrir þá vinnu sem innt var af hendi og var krafa K um sýknu því tekin til greina. Sjá: Arkitektar. 232

Ærumeiðingar

- Hinn 7. desember 1983 birtist í Morgunblaðinu grein eftir Þ undir fyrir-sögninni „Hugum nú að. Opið bréf til Jóns Helgasonar dóms-málaráðherra.“ Er þar tekið fyrir til umfjöllunar svonefnt „Skaftamál“ og í því sambandi meðal annars margvíslegt ofbeldi og meiðingar sem höfundur telur að lögreglumenn beiti fólk í löggæslustörfum. Í greininni krafðist hann þess að fram færi opinber rannsókn þessara mála. Þ var ákærður fyrir brot gegn 108. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940 vegna ýmissa ummæla í greininni. Talið var að í ummælunum fælust ýmist að-dróttanir eða skammaryrði og móðganir í garð ótiltekinna starfsmanna lögregluliðs Reykjavíkur og með ummælunum braut Þ gegn ofangreindri lagagrein. Var hann dæmdur í 10.000 króna sekt og var vararefsing ákveðin 8 daga varðhald. Sératkvæði. . 1280

Öflun sönnunargagna

- Sjá: Gagnaöflun. 34

Örorka

- Ó lenti með vinstri hönd í togrúllu 3. september 1982 þar sem hann var að störfum um borð í vélskipi. Hann missti tvær kjúkur af vísi-fingri og löngutöng og um það bil eina kjúku af baugfingri og litla fingri. Í örorkumati dagsettu 30. apríl 1983 segir að hugsanlegt sé að öll kurl séu enn ekki komin til grafar vegna þessa slyss og „Þó ekki sé nú lengra liðið að áður nefnt slys átti sér stað þykir nú eðli-legt að meta þá tímabundnu og varanlegu örorku, sem slasaði telst hafa hlotið af völdum þessa slyss og þykir örorka hæfilega metin sem hér segir: Frá slysdegi talið í sex mánuði 100%, eftir það í þrjá mánuði 50% og varanlega 25%.“ 587

LEIÐRÉTTING VIÐ HÆSTARÉTTARDÓMA 1987 LVIII. bindi.

Á bls. 499 til 506 er prentaður dómur bæjarþings Hafnarfjarðar 1. mars 1984. Um þann dóm var fjallað í H.1986.392. Svo sem þar greinir ómerkti Hæstiréttur þennan bæjarþingsdóm hinn 18. febrúar 1986 og vísaði málinu heim í hérað til löglegrar meðferðar og uppsögu dóms að nýju. Héraðsdómur dæmdi málið á ný 10. apríl 1986. Dómur Hæstaréttar 31. mars 1987 bls. 497 fjallar því um héraðsdóminn frá 10. apríl 1986 en ekki héraðsdóminn frá 1. mars 1984. Þau mistök hafa hins vegar orðið, að síðastgreindi dómurinn er birtur á bls. 499 og áfram í stað héraðsdómsins frá 10. apríl 1986, en hann hljóðar svo:

Dómur bæjarþings Hafnarfjarðar 10. apríl 1986.

Mál þetta var dómtekið 7. apríl 1986. Aðalsök var höfðuð hinn 1. nóvember 1983 af bæjarsjóði Hafnarfjarðar, nnr. 3503-3521, á hendur Erlendi Erlendssyni, Sólbergi, Hafnarfirði, nnr. 2184-8719, og til réttargæslu gegn þeim Hermanní Sigurðssyni, 4055-7905, Þórsbergi, Hafnarfirði, Ragnheiði Hermannsdóttur, 7205-0258, Þórsbergi, Hafnarfirði, Lovísu Hermannsdóttur, 6171-6939, Hólabergi, Hafnarfirði, Böðvari Hermannssyni, 1495-7428, Klettabergi, Hafnarfirði, Þórunni Hermannsdóttur, 9781-1458, Brekkubergi, Hafnarfirði, Haraldi Hermannssyni, 3776-4396, Flókagötu 67, Reykjavík og Herdísí Hermannsdóttur, 4027-3840, Hamrabergi, Hafnarfirði.

Í aðalsök lýsir stefnandinn Hafnarfjarðarbær dómkröfum sínum svo:

„*Aðallega* að stefnandi verði sýknaður af úrskurði Matsnefndar eignarnámsbóta skv. l. nr. 11/1973 til að greiða stefnda kr. 531.260, sbr. úrskurð matssnefndar dags. 20. júní 1983 í matsmálinu Hafnarfjarðarbær gegn Erlendi Erlendssyni, nánar tiltekið skv. 4. tl. á bls. 12 í matsúrskurði landbætur kr. 496.260 og skv. 5. tl. bætur fyrir skerta aðstöðu og óþægindi kr. 35.000, samtals kr. 531.260.

Til vara gerir stefnandi þær dómkröfur að eignarnámsbætur til stefnda verði lækkaðar verulega.

Í aðal- og varakröfu er krafist málskostnaðar að skaðlausu skv. gjaldskrá Lögmannafélags Íslands.

Á hendur réttargæslustefndu eru engar kröfu gerðar.“

Gagnsök var höfðuð hinn 15. nóvember 1983 og við flutning málsins gerði gagnstefnandi, aðalstefndi, svofelldar dómkröfur sameiginlegar í gagnsök og aðalsök:

Aðallega að gagnstefnda, bæjarsjóði Hafnarfjarðar, verði gert að greiða 3.007.537,00 með dómvöxtum frá dómsuppsögudegi til greiðsludags.

Til vara að úrskurður matsnefndar verði staðfestur.

Þá er krafist málskostnaðar fyrir matsnefnd eignarnámsbóta og fyrir bæjarþinginu samkvæmt gjaldskrá L.M.F.Í. hvernig sem málið fer.

Krafist er dómvaxta af dæmdum málskostnaði frá því dómur verður aðfararhæfur.

Af hálfu gagnstefnda er krafist sýknu af öllum kröfum gagnstefnanda í gagnsök.

Af hálfu réttargæslustefndu í aðalsök eru engar sjálfstæðar kröfur gerðar.

I.

Í máli þessu var á bæjarþingi Hafnarfjarðar hinn 1. mars 1984 af þeim sömu dómurum og nú dæma mál þetta kveðinn upp dómur með svofelldu dómsorði:

„Aðalstefnandi, bæjarstjórinn í Hafnarfirði f.h. bæjarsjóðs, greiði gagnstefnanda, Erlendi Erlendssyni, kr. 600.000,- með hæstu lögleyfðu innlánsvöxtum (dómvöxtum) frá 1. mars 1984 til greiðsludags og kr. 150.000,- í málskostnað, allt innan 15 daga frá birtingu dóms þessa að viðlagðri aðför að lögum.“

Málinu var áfrýjað og hinn 18. febrúar 1986 kvað Hæstiréttur upp dóm sinn. Þar segir í niðurlagi forsendna:

„Í forsendum héraðsdóms er eigi tekin rökstudd afstað til þeirrar kröfu gagnáfrýjanda, að dómvextir verði dæmdir af „málskostnaði frá því að dómur verður aðfararhæfur.“

Verður því sjálfkrafa að ómerkja hinn áfrýjaða dóm og málsmeðferð frá munnlegum málflutningi 27. janúar 1984 og vísa málinu heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar að nýju.

Það athugast að við hinn munnlega málflutning í héraði gerði gagnáfrýjandi eftirgreindar kröfur:

„Að stefnda verði gert að greiða kr. 3.007.537,00 með 47% ársvöxtum frá 30. mars 1983 til 20. sept. s.á., 36% p.a. frá þ.d. til 15. nóv. s.á., en með dómvöxtum frá þ.d. til greiðsludags.“ Af þessu er ljóst, að vaxtakrafa gagnáfrýjanda er ekki rétt tilgreind í héraðsdómi.

Rétt þykir að hvor aðili beri sinn kostnað af málinu fyrir Hæstarétti.“

Dómsorð Hæstaréttar hljóðar svo:

„Hinn áfrýjaði dómur og málsmeðferð frá og með 27. janúar eiga að vera ómerk, og er málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og uppsögu dóms að nýju.

Málskostnaður fyrir Hæstarétti fellur niður.

II.

Hafnarfjarðarbær keypti árið 1980 allstórt landsvæði úr landi hinnar gömlu bújarðar Setbergs, sem kom til afhendingar og greiðslu árið 1983. Á

umræddu landsvæði er 8560 fermetra spilda er eigandi Setbergs leigði árið 1933. Leigutaki reisti fljótlega á spildunni sumarhús og síðar íbúðarhús og fleiri mannvirki og hlaut fasteignin nafnið Sólberg. Landeigandinn, leigusálinn að leigulóðarréttindum Sólbergs, gat umrædds leigusamnings frá 1933 að engu í samningum um sölu landsins til Hafnarfjarðarbæjar 1980 og hefur það verið skýrt svo að hann og viðsemjandi hans, bærinn, hafi túlkað leigusamninginn frá 4. ágúst 1933 svo, að hann væri til 50 ára og yrði því útrunninn 1983, eða um það leyti sem Hafnarfjarðarbær skyldi fá landið afhent. Það er höfuðmálsástæða aðalstefnanda, Hafnarfjarðarbæjar, í máli þessu að svo sé. Þó fór Hafnarfjarðarbær þá leið, er í ljós kom að eigendur Sólbergs, leigutakar samkvæmt lóðarleigusamningnum frá 4.8. 1933 töldu samninginn ótímabundinn þannig að það væri aðeins fjárhæð leigunnar sem taka ætti til endurmats að 50 árum liðnum, að Hafnarfjarðarbær neytti heimildar eignarnámsheimildar 28. gr. skipulagslaga nr. 19/1964 og beiddist þess hinn 8. mars 1983 við matsnefnd eignarnámsbóta að metnar yrðu eignarnámsbætur fyrir umrædd leiguréttindi leigutaka til handa með vísan til 4. gr. laga nr. 11/1973 um framkvæmd eignarnáms. Skipulagsuppdráttur af landsvæðinu hafði verið staðfestur af ráðherra hinn 31. janúar 1983.

Eignarnámið tók til hinnar upphaflegu lóðar Sólbergs að undanskildum 844,5 fermetrum undir og umhverfis íbúðarhús að Sólbergi. Tók eignarnámið þannig til 7715,5 fermetra lands. Matsnefnd eignarnámsbóta kvað upp úrskurð sinn hinn 20. júní 1983 og ákvarðaði eignarnámsþola, gagnstefnanda í máli þessu, bætur sem hér segir:

1. Bætur fyrir ræktun lands	kr.	4.500.-
2. Bætur fyrir trjágróður	—	5.400.-
3. Bætur fyrir hesthús	—	98.568.-
4. Landbætur	—	496.260.-
5. Bætur fyrir skerta aðstöðu og óþægindi	—	35.000.-
Samtals		kr. 639.728.-

miðað við staðgreiðslu og kr. 8.000.- í málskostnað.

Bætur skv. lið 1-3 eru greiddar.

Það eru bætur skv. lið 4 og 5 sem aðalstefnandi krefst nú aðallega að honum sé dæmt óskýlt að greiða, en til vara lækkunar á.

Gagnstefnandi krefst hins vegar stórfelldrar hækkunar bótafjárhæða og sundurliðar kröfu sína þannig:

1. Landsbætur, kr. 325.00 pr. ferm. fyrir 7.715.5 ferm. (í stað rúml. kr. 64 pr. ferm.)	kr.	2.507.537.00
2. Bætur fyrir skerta aðstöðu og óþægindi	—	200.000,00
3. Bætur fyrir verðýrnun íbúðarhúss að Sólbergi ..	—	300.000.00

Alls kr. 3.007.537.00

III.

Í samningi þeirra Jóhanns Reykdals, eiganda Setbergs, og S.R. Kampmanns, lyfsala í Hafnarfirði, dags. 4. ágúst 1933, sem innfærður var í afsals- og veðmálabækur Kjósarsýslu 21. október 1939, litra D2-40, segir svo um leiguskiðmála:

„Lóðin er leigð til að byggja á henni hús og mannvirki svo og til ræktunar og yfir höfuð til hverra verklegra og vanalegra afnota.

Lóðin er leigð til 50 ára, þannig að leiguliði hefur rétt til að selja og veðsetja afnotarétt sinn til lóðarinnar ásamt húsum og mannvirkjum á henni, en vilji hann selja lóðarréttindi sín að nokkru eða öllu leyti, hefur eigandi jarðarinnar Setbergs forkaupsrétt. Að þessum 50 árum liðnum, skal fram fara nýtt mat á lóðarleigunni.

Leigu eftir lóðina greiði leiguliði ár hvert fyrir 1. október til eiganda Setbergs kr. 130.- eitt hundrað og þrjátíu krónur. Fyrsti gjalddagi sé 1. október 1933.

Hús og önnur mannvirki á lóðinni eru að veði fyrir lóðargjaldinu, og sé það eigi greitt á réttum gjalddaga, má því til lúkningar gera fjárnám í húsum öllum og mannvirkjum á henni án dóms og laga, samkv. 15. gr. laga 16. desbr. 1885, um lögtak og fjárnám án undanfarins dóms eða sátta. Flytji leiguliði öll hús af lóðinni eða felli þau niður á einhvern hátt og greiði eigi lóðargjaldið, gengur samningur þessi úr gildi, og fellur lóðin þá aftur til eiganda án uppsagnar.

Leiguliði greiði alla skatta og gjöld til hins opinbera, er lögð kunna að verða á lóð þessa sem gjaldstofn.“

Rökstuðningur aðalstefnanda, Hafnarfjarðarbæjar, fyrir þeirri kröfu að honum verði álagt óskýlt að greiða bætur fyrir leiguréttindi er einvörðungu sá, að lóðin hafi samkvæmt skýrum ákvæðum samningsins verið leigð til 50 ára. Leigusamningurinn sé þannig tímabundinn og hafi runnið út 4. ágúst 1983. Leigusali hafi tilkynnt leigutaka um það með góðum fyrirvara, þ.e. með bréfi dags. 20. desember 1982, sem frammi liggur í málinu, að samningurinn yrði ekki endurnýjaður og í bréfinu sé tekið fram að á bréfið beri jafnframt að líta sem uppsögn á samningnum. Bætur vegna ræktunar, trjágróðurs og hesthúss séu að fullu greiddar. Liðurinn „bætur fyrir skerta aðstöðu og óþægindi kr. 35.000“ eigi engan rétt á sér, enda sé það augljóst, að öll aðstaða eiganda íbúðarhúss að Sólbergi batni við að skipulögð byggð með götum, götulýsingu, snjómokstri og hvers konar þjónustu, svo sem verslunum og skóla, rísi í kring og telur aðalstefnandi það marg-sinnis hafa sýnt sig, bæði hér í Hafnarfirði og annars staðar, þar sem líkt háttar til, að verð fasteigna hækki þegar þær lendi inni í nýjum bæjar-hverfum.

Þannig telur aðalstefnandi að gagnstefnandi hafi fengið bætt allt tjón

sitt vegna eingarnámsins og meira til og eigi hann því engan rétt til frekari bóta.

Af hálfu gagnstefnanda er á því byggt að lóðarleigusamningurinn frá 4. ágúst 1933 sé erfðafestusamningur. Honum hafi verið ætlað að gilda um ókomna framtíð en heimilt sé að endurskoða leiguna á 50 ára fresti. Í samningnum segi beinlínis að „að þessum 50 árum liðnum skal fara fram nýtt mat á lóðarleigunni.“ Ef samningnum hefði verið ætlað að falla úr gildi að liðnum 50 árum hefði verið óþarft að setja í hann ákvæði um nýtt mat á lóðarleigunni. Þessu til frekari styrktar bendir gagnstefnandi á, að í samningnum segir að leigutaki hafi „rétt til að selja og veðsetja afnotarétt sinn til lóðarinnar ásamt húsum og mannvirkjum á henni“, en eiganda jarðarinnar sé aðeins heimilaður forkaupsréttur. Leigutaka sé samkvæmt samningnum heimilt að selja lóðarréttindi sín í pörtum, þ.e. skipta spildunni í fleiri lóðir, sbr. orðalagið „vilji hann selja lóðarréttindi sín að nokkru eða öllu leyti.“ Réttur leigusala, ef ekki er staðið í skilum með greiðslu leigu, sé lögtaksréttur. Loks greiði leigutaki „alla skatta og gjöld til hins opinbera, sem lögð kunna að verða á lóð þessa sem gjaldstofn.“ Samningurinn hafi þannig að geyma þau ákvæði sem tíðkanleg séu í erfðafestusamningum og þessi ákvæði taki af tvímæli um að samningurinn sé ótímabundinn.

Úrlausn matsnefndar eignarnámsbóta um framangreint ágreiningsefni var svofelld í forsendum úrskurðar nefndarinnar frá 20. júní 1983:

„Augljóst er samkvæmt framansögðu, að ekki er tvímælalaust tekið fram, hvernig fara skuli um leiguréttindin, að liðnum þeim 50 árum, sem tilgreind eru í leigusamningnum. Aðeins er tekið fram að „nýtt mat á lóðarleigunni“ skuli fara fram, að 50 árum liðnum. Virðist þannig gert ráð fyrir framlengingu á þessum leigusamningi, enda leyft að byggja á lóðinni hús og mannvirki, auk ræktunar og yfirhöfuð „hverra verklegra og vandlegra afnota“, (innskot: í hinu þinglýsta samningseintaki stendur vanalegra), sem um er að ræða, án þess að tilgreint sé, hvað verða eigi um þessi mannvirki að 50 árum liðnum.

Að svo vöxnu máli telur Matsnefndin rétt að meta land þetta sem erfðafestuland.“

IV.

Spilda sú, Sólberg, sem mál þetta snýst um, var á landi jarðarinnar Setbergs. Eftir 1933 var Setbergi skipt þannig að til varð býlið Þórsberg. Þórsberg fékk í sinn hlut m.a. það land þar sem Sólbergslóðin er. Það voru þannig eigendur Þórsbergs sem seldu Hafnarfjarðarbæ hinn 4. júlí 1980 með því samningsákvæði að landið kæmi til afhendingar og greiðslu í áföngum, eftir því sem „bærinn vill taka (land) hverju sinni til framkvæmda.“

Í samningnum frá 1980 er lóðarleigusamningsins frá 1933 að engu getið.

Í viðbótarsamningi þeim, afsali, er gerður var 17. ágúst 1983, er fyrsti hluti umrædds lands kom til afhendingar og greiðslu, er hinsvegar að finna svofellt ákvæði:

„Á hluta hins afsalaða lands er þinglýst leigusamningi á milli Jóhannesar Reykdals og S.R. Kampmann, sem skv. leigusamningi fellur niður 4. ágúst 1983.

Afsalsgjafar telja að leigusamningur þessi falli úr gildi 4. ágúst 1983. Samkomulag er um að Hafnarfjarðarbær óski eignarnáms (innskot: Það lá þá þegar fyrir) á réttindum þeim, sem Erlendur Erlendsson, handhafi leigusamningsins, kunni að hafa skv. leigusamningnum.

Kaupandi áskilur sér rétt að komi til kostnaðar eða skaðabóta vegna eignarnámsins, verði greiðslur dregnar frá í uppgjöri á milli samningsaðila eða endurgreitt af afsalsgjöfum.“

Hér með er komin skýringin á því hvers vegna eigendum Þórsbergs, Hermanni Sigurðssyni og börnum hans, er stefnt til réttargæslu, en réttargæslustefndu létu mæta við þingfestingu en hafa síðan ekki sótt þing.

V.

Varðandi bótafjárhæðir þá heldur gagnstefnandi því fram, að erfðafestuland hafi svipað gangverð og eignarland. Þá bendir gagnstefnandi á að Hafnarfjarðarbær, sem undanfarið hefur verið að úthluta lóðum í Setbergslandi í námunda við hina umdeildu spildu, lætur lóðarhafa greiða svokallað upptökugjald, nú, þ.e. frá 1. apríl 1986, kr. 383,18 á fermetra, auk gatna-gerðargjalds.

Aðalstefnandi telur, að jafnvel þótt um erfðafestuland hefði verið að tefla, þá hefði matsnefnd eingarnámsbóta metið landbætur allt of hátt. Bendir hann á að við eignarnám, er fram fór á landi í Hvammahverfi hér í bæ árið 1978, hafi bætur fyrir erfðafesturétt verið af matsnefnd eingarnámsbóta metnar sem 12.5% bótafjárhæðar fyrir eignarland, þ.e. á sama tíma og fermetri í eignarlandi var bættur með gkr. 1.600,-, hafi fermetri í leigulóðum verið bættur með gkr. 200,-.

VI.

Gagnstefnandi krefst, sem fyrr segir, dómvaxta af dæmdum málskostnaði, frá því dómur verður aðfararhæfur. Ekki var af hans hálfu vikið einu orði að þessari kröfu til rökstuðnings henni, hvorki í fram lögðum sóknarskjöllum í gagnsök né við munnlegan málflutning hinn 27. janúar 1984. Við munnlegan málflutning hinn 7. apríl 1986, að málinu heimvísuðu, kvað gagnstefnandi rökin fyrir kröfunni þau, að þar sem ekki verði séð að málskostnaðarkrafa sé frábrugðin öðrum peningakröfum, hljóti hún að bera dráttarvexti frá gjald-

daga til greiðsludags, rétt eins og aðrar kröfur til peninga. Í dóminum séu vextir ákvarðaðir til framtíðar, ekki verði séð að ákvörðun vaxta á málskostnað í dómsorði geti verið frábrugðin því er dómvextir eru ákveðnir á höfuðstól dómskuldar „til greiðsludags“. Gagnstefnandi telur þannig, að í dómsorði megi ákvarða vexti á málskostnað frá og með tilteknum degi, annað hvort frá dómsuppsögu eða frá þeim degi, er krafan verður aðfararhæf, og „til greiðsludags“. Í þessu efni vitnaði stefnandi m.a. til niðurlagsorða í grein Jóns Steinars Gunnlaugssonar hrl. í Tímariti lögfræðinga, 2. hefti 1983, bls. 96, þar sem nefndur fræðimaður um vexti lýsir og færir rök fyrir þeirri kenningu, að þar sem krafa um málskostnað gjaldfalli í síðasta lagi við dómsuppsögu (hann telur raunar að krafan gjaldfalli fyrr þótt fjárhæð hennar sé ekki ákvörðuð fyrr en þá), þá geti ekkert verið athugavert við að dæma vexti frá gjalddaga til framtíðar. Auk efnisröksemda mæli hagkvæmnisástæður með því að dæma um þetta strax í „aðalmálinu“, þar sem að öðrum kosti þurfi að höfða nýtt dómsmál til greiðslu þessara dráttarvaxta, enda verði að telja óheimilt að ákvarða umrædda vexti í fógetarétti við aðför nema kveðið sé á um greiðslu þeirra í dómi þeim sem er aðfararheimild.

Þá telur gagnstefnandi það hafa þýðingu, að síðustu árin hefur hluti nafnvaxta verið svokallaður verðbótaþáttur. Verðbótaþættinum sé ætlað það hlutverk að koma í veg fyrir, að skuldari hagnist beinlínis á því að draga greiðslu. Þetta sjónarmið eigi jafnvel við um málskostnað og aðrar kröfur. Hluti málskostnaðar sé útlagður kostnaður og þótt vera kunni að lögmaðurinn innheimti þóknun sína ekki í öllum tilvikum strax úr hendi skjólstæðings síns þá skipti það ekki máli, málskostnaðarákvörðun miðist við, að svo hafi verið gert, málskostnaður sé tildæmdur aðilanum en ekki lögmanninum.

Þá leggur gagnstefnandi sérstaka áherslu á, að dómhafa verði iðulega ekki um það kennt, þótt innheimta málskostnaðar úr hendi dómþola dragist. Nefnir hann þau tilvik, er máli er skotið til Hæstaréttar. Hæstiréttur geti að sjálfsgöðu breytt málskostnaðarákvörðun héraðsdóms, en rök séu fyrir því og vera kunni, að Hæstiréttur líti svo á, að ef hann staðfestir niðurstöðu héraðsdómsins að öðru leyti, láti hann einnig málskostnaðarákvörðun óhreyfða, að því áskildu, að hún teljist hafa verið réttileg á þeim tíma er héraðsdómur var uppkveðinn. Þá verði um hreint óbætt tjón dómhafa að ræða af drætti vegna áfrýjunar, svo fremi að vextir hafi ekki verið dæmdir á málskostnað til greiðsludags í héraðsdómi.

Þá bendir gagnstefnandi á það að vextir eru dæmdir á miskabætur frá dómsuppsögu, þótt fjárhæð þeirra sé ekki ákvörðuð fyrr en í dómi, sbr. m.a. Hrd. 1983, bls. 474, 495 o.s.frv.

Til hliðsjónar um úrlausn þessa sakarefnis hjá þeim þjóðum, er búa við skyldan rétt, bendir gagnstefnandi á, að í Svíþjóð falla vextir á málskostnað

frá dómsuppsögu til greiðsludags samkvæmt lögum nr. 741/1981 er gildi tóku 1. janúar 1982.

Um danskan rétt bendir gagnstefnandi á UfR. 1983, bls. 307, þar sem reifuð er sú dómsniðurstaða að ekkert ákvæði vaxtalaganna nr. 638/1977 mæli fyrir um breytingu á þeirri dómvenju að dæma ekki vexti á málskostnað.

Um norskan rétt, en þar hefur dómiðkun verið hin sama og hérlandis og í Danmörku, að dæma ekki vexti á málskostnað, vísar gagnstefnandi til Norsk Advokadblad nr. 3 - 1983, bls. 96, þar sem reifaður er dómur uppkveðinn í bæjarþinginu í Skien og Porsgrunn, en sakarefnið var krafa um vexti á málskostnað í áður dæmdu máli. Þrátt fyrir það að ekki hafði verið krafist vaxta af á málskostnað í upphaflega málinu, var fallist á kröfu sóknaraðila með vísan til þess að dómskuldin vegna málskostnaðar teldist venjuleg peningakrafa á sviði fjármunaréttar sem ákvæði dráttarvaxtalaganna frá 17.12.1976 tækju til. Í sömu grein er einnig vitnað til dóms hæstaréttar Noregs frá 15.10.1982 sem er að finna í Norsk Retstidende 1982, bls 1416. Í því máli hafði á fyrri dómstigum ekki verið höfð uppi krafa um vexti á málskostnað. Hún var höfð uppi fyrir hæstarétti og varnaraðili lýsti því yfir að hann samþykkti kröfuna. Henni var veitt dómsviðurkenning.

Af hálfu aðalstefnanda er framangreindri kröfu um dómvexti á málskostnað mótmælt.

Sem áður er fram komið var villa í dómnum frá 1. mars 1984, fallið höfðu út í kafla I, þar sem greint er frá dómkröfum gagnstefnanda, orðin: „...frá þeim degi til 15. nóvember s.á. en með dómvöxtum ...“. Villu þessarar gætti að sjálfsögðu eigi í niðurstöðu dómsins, þar voru dómvextir tildæmdir, svo sem greinir í áður tilvitnuðu dómsorði héraðsdóms frá 1. mars 1984. Þessa er getið til að það dyljist eigi, að gagnstefnandi krafðist dómvaxta þegar í gagnstefnu og breytti í engu dómkröfum sínum er hann lagði þær í dóm hinn 27. janúar 1984. Það var eigi fyrr en við málflutning 7. apríl 1986 að hann féll frá vaxtakröfu fram til dómsuppsögudags.

Álit réttarins.

Lóðarleigusamninginn frá 4. ágúst 1933 verður að skýra svo að hann sé ótímabundinn. Aðalstefnandi getur því ekki fengið kröfum sínum framgengt á þeim grundvelli að samningstíminn hafi verið útrunninn hinn 4. ágúst 1983.

Ekki verður á það sjónarmið gagnstefnanda fallist, að jafna megi rétti leigutaka samkvæmt umræddum samningi til fulls eignarréttar þannig að við ákvörðun eignarnámsbóta eigi að taka mið af gangverði eignarlands. Þvert á móti sýnir samningurinn ljóslega, að réttur leigutaka til landsins er mun veikari en fullur eignarréttur. Varanleiki samningsins er m.a. háður því að

leiga sé greidd. Fjárhagslegt verðmæti samningsins fyrir leigutaka, þegar til endurmats á leigu kemur, veltur m.a. á því, hvort og þá hve mikill mismunur verður annars vegar á því leigugjaldi, er honum verður með mati gert að greiða, og hins vegar þeim arði, er hann getur haft af landinu.

Nýtt mat á leigugjaldi samkvæmt samningnum fór ekki fram að liðnum 50 árum samningstímans hinn 4. ágúst 1983. Hins vegar gat landeigandi krafist endurskoðunar hvenær sem var, og verður að líta svo á, að við endurskoðun leigugjalds hefði meðal annars átt að líta til breyttra nýtinga-kosta og breytinga á verðmæti landsins.

Þegar dómurinn lítur til þess, í fyrsta lagi hvert telja megi hæfilega áætlað gangverð umræddrar landspildu, hefði hún verið seld sem eignar land, í öðru lagi hvert leigugjald ætla má að matsmenn hefðu gert leigutaka að greiða, í þriðja lagi hvern arð líklegt er að leigutaki hefði getað haft af spildunni á eigin hendi eða með því að framselja rétt sinn samkvæmt samningum með sem hagstæðustum hætti og í fjórða lagi til þeirra óvissu-þátta sem telja má að rýri verðmæti réttinda hans, þá verður það niðurstaða dómsins, þegar einnig er tekið tillit til annarrar ætlaðrar fjárhagslegrar röskunar af eignarnámi þessu, að bætur til gagnstefnanda séu á núgildandi verðlagi hæfilega ákvarðaðar kr. 1.050.000. Hefur þá verið tekið tillit til almennra verðlagsbreytinga frá því að stefnandi fékk umráð þeirrar eignar, sem eignarnámi var tekin.

Málskostnaður, sem hér þykir við eiga að tildæma í einu lagi fyrir matsnefnd eignarnámsbóta og bæjarþingi, ákveðst kr. 260.000.

Miðað við fasta dómvenju telur dómurinn ekki lagaheimild til þess að dæma vexti á málskostnað.

Már Pétursson héraðsdómari kvað upp dóm þennan ásamt með-dómendunum dr. Gauki Jörundssyni prófessor og Pétri Stefánssyni verkfræðingi.

D ó m s o r ð :

Aðalstefnandi, bæjarstjórinn í Hafnarfirði f.h. bæjarsjóðs, greiði gagnstefnanda, Erlendi Erlendssyni, kr. 1.050.000 með dómvöxtum frá 10. apríl 1986 til greiðsludags og kr. 260.000 í málskostnað, allt innan 15 daga frá birtingu dóms þessa að viðlagðri aðför að lögum.

